Jaarstukken 2021

Heerlen

Gemeente

Jaarstukken

2021

Inhoudsopgave

Raadsvoorstel 7
Raadsbesluit 15
Leeswijzer 17
Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders 19
Kerncijfers 23
1. Bestuurssamenvatting 25
2. Programmaverantwoording 29
2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning 29
Kernthema Bestuurskracht 32
Kernthema Dienstverlening 35
Kernthema Middelen en heffingen 37
2.1.1 Programma Veiligheid 41
Kernthema Crisisbeheer 43
Kernthema Veiligheid 45
2.1.2 Programma Verkeer en Vervoer 49
Kernthema Mobiliteit 52
Kernthema Wegen, straten en pleinen 54
2.1.3 Programma Economie 57
Kernthema Economie 60
Kernthema Economische promotie 62
2.1.4 Programma Onderwijs 65
Kernthema Onderwijs 67
2.1.5 Programma Sport, Cultuur en Recreatie 71
Kernthema Sport 74
Kernthema Cultuur 75
Kernthema Cultureel erfgoed 77
Kernthema Groen 79
2.1.6 Programma Sociaal Domein 81
Kernthema Sociale basisvoorzieningen 86
Kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen 91
Kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen 94
Kernthema Arbeidsmarktbeleid 97
Kernthema Inkomensondersteuning 100
Kernthema Buurtgericht werken 109
Kernthema Integraal ouderenbeleid 111
2.1.7 Programma Volksgezondheid en Milieu 117

Kernthema Volksgezondheid 119
Kernthema Riool, afval en milieubeheer 120
Kernthema Begraafplaatsen 122
2.1.8 Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) 123
Kernthema Ruimtelijke ordening 125
Kernthema Centrum 127
Kernthema Herstructurering 128
Kernthema Wonen 130
2.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 133
2.2.1 Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is 134
2.2.2 Gemeentefonds 135
2.2.3 Dividenden 137
2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie 138
2.3 Overzicht overhead 139
2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting 141
2.5 Onvoorzien 143
3 Paragrafen 145
3.1 Lokale heffingen 145
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 151
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 163
3.4 Financiering 165
3.5 Bedrijfsvoering 171
3.6 Verbonden partijen 181
3.7 Grondbeleid 223
3.8 Demografische ontwikkelingen 231
3.9 Subsidies 233
3.10 IBA (Internationale Bau Ausstellung) 235
3.11 Bestuursprogramma's 237
4 Jaarrekening 255
4.1 Balans per 31 december 2021 255
4.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2021 259
4.3 Toelichting op de balans 263
4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 297
4.5 Financiële status en weerbaarheid 305
4.6 Single Information Single Audit 309
4.7 Bijlage baten en lasten per taakveld 2021 325
5 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2021 naar 2022 327

Raadsvoorstel

gemeenteraad

Onderwerp:
Vaststellen van de jaarstukken 2021 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Voorstel:
De raad voor te stellen:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen met een positief resultaat van € 17,1 miljoen
2. Een bedrag van € 9.660.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning	€ 6.269.000
Programma 1. Veiligheid	€ 253.000
Programma 4. Onderwijs	€ 300.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 763.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 807.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	€ 1.268.000
Totaal	€ 9.660.000

3. Een bedrag van € 3,85 miljoen te storten in de bestemmingsreserve corona,
4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 3,5 miljoen te storten in de algemene reserve,
5. Het restantkrediet op Overkapping Romeins badhuis over te hevelen naar het krediet Romeins Museum,

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,

Onderwerp
Vaststellen van de jaarstukken 2021 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Inleiding/aanleiding
Met het jaarverslag en de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid en beheer van het afgelopen jaar. De informatie die deze verantwoording oplevert, heeft zijn weerslag op het lopende begrotingsjaar. Dit geldt ook voor toekomstige begrotingen. De inhoud van het document vormt daarom een belangrijk onderdeel bij de bespreking van de zomernota 2022 en de begroting 2023.

Zoals u weet begonnen wij deze coalitieperiode in 2018 met forse financiële tegenvallers. Dat waren zowel oude als nieuwe tegenvallers, plus heel pessimistische budgettaire voorspellingen. Dit dwong ons er toe om in te grijpen in onze financiële huishouding. We kozen daarbij de moeilijkste weg. We wilden niet alleen financieel gezond worden maar tegelijkertijd onze ambities voor de stad zoveel mogelijk in stand houden. Met hulp van onze toezichthouder, de provincie, maakten wij een herstelplan met een looptijd tot en met het begrotingsjaar 2021. Alle zeilen werden bijgezet zowel vanuit bestuurlijk als ambtelijk perspectief om de basis op orde te krijgen en weer in control te komen waarbij steeds weer kosten werden afgewogen ten opzichten van onze doelstellingen en steeds weer inkomsten werden geïnitieerd.

We zijn oprecht blij dat het ons gelukt is om weer een gezonde financiële basis voor onszelf als gemeente te creëren en tegelijkertijd onze doelen in het vizier te houden. We kijken met plezier en tevredenheid terug naar het jaar 2021. Maar we moeten ook vaststellen dat het voor veel Heerlenaren een ronduit slecht jaar is geweest zowel materieel als immaterieel. Dat de coronapandemie eind 2020 weer oplaaide en tot de lente 2021 voortduurde om in het najaar wederom toe te slaan, was voor velen teveel van het goede. Met name de horeca, de evenementenbranche, de cultuursector en zeker ook vele kwetsbare medeburgers werden buitensporig hard geraakt, ondanks de hulp van overheden en samenleving. Laten we ook de overstromingen in juli niet vergeten die voor veel Heerlenaren ellende en angst brachten en ons liet inzien dat de kracht van de natuur onvoorspelbaar, nietsontziend en zelfs wreed kan zijn. Tegelijkertijd zagen wij als college hoe hartverwarmend juist bij dit soort vreselijke gebeurtenissen de hulp en de betrokkenheid is in onze stad.

In dit voorstel zijn, naast het vaststellen van de jaarrekening, een aantal beslispunten opgenomen. In het kader van transparantie hebben wij evenals vorig jaar de beslispunten die worden voorgelegd nog niet verwerkt in het boekwerk. Het gaat om financiële boekingen die voortvloeien uit eerdere besluiten van de gemeenteraad. Het gaat ofwel om verplichtingen die al zijn aangegaan die nog moeten worden betaald, of het doorschuiven van middelen voor projecten die over meerdere jaren gelijkmatig worden gefinancierd maar waarvan de uitvoering(kosten) begrijpelijkerwijs niet datzelfde gelijkmatig verloop hebben, of boekingen die niet zijn begroot maar wel plaats moeten vinden gezien het vastgestelde beleid c.q. uitgangspunten van de gemeenteraad.

De jaarrekening 2021 inclusief de voorstellen tot bestemming die wij nu aan u voorleggen, heeft een positief resultaat van € 3,5 miljoen. Dat wijkt af van de laatste tussenstand die wij met u als raad hebben gecommuniceerd in de novembernota. Deze nota, die gebaseerd was op de cijfers van de eerste 9 maanden van 2021, bevatte een prognose met een positief resultaat van € 4 miljoen. De afwijking ten opzichte van deze prognose is veroorzaakt door een aantal tegenvallers (o.a. afboeken vordering Mijnwater, VSO) én ook meevallers (o.a. personele budgetten, jaarrekening WOZL/WSP) die pas op het einde van het begrotingsjaar dan wel bij de afsluiting van het begrotingsjaar zichtbaar en bekend werden.
Het resultaat past binnen de afspraken die wij in het herstelplan met uw raad en de provincie overeengekomen zijn.

Kader
Gemeentewet / Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Kernthema:
Middelen en heffingen

Bevoegdheid
Raad

Voorstel

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen met een positief resultaat van € 17,1 miljoen,
2. Een bedrag van € 9.660.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning	€ 6.269.000
Programma 1. Veiligheid	€ 253.000
Programma 4. Onderwijs	€ 300.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 763.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 807.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	€ 1.268.000
Totaal	€ 9.660.000

3. Een bedrag van € 3,85 miljoen te storten in de coronareserve,
4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 3,5 miljoen te storten in de algemene reserve,
5. Het restantkrediet op Overkapping Romeins badhuis over te hevelen naar het krediet Romeins Museum,

Argumenten
1. In de jaarrekening en het jaarverslag wordt door het college verantwoording afgelegd over de prestaties in 2021. De in 2021 behaalde prestaties zijn in de programmaverantwoording opgenomen. Daarnaast wordt in de paragrafen een dwarsdoorsnede gegeven van een aantal onderwerpen die een regulier karakter hebben en betrekking hebben op meerdere programma's zoals bedrijfsvoering, financiering en onderhoud kapitaalgoederen.

2. Het bedrag € 9.660.000 wordt gereserveerd voor nog uit te voeren werkzaamheden in 2022 en eventuele volgende jaren. Zie onderstaand een overzicht van de posten per programma met aanvullend een toelichting per post.

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	**€ 6.459.000**
a. Aankoop machines openbare ruimte	€ 50.000
b. Invullen vacatures door krapte arbeidsmarkt	€ 1.816.000
c. Coronasteun gemeenschapshuizen	€ 40.000
d. Uitvoering van activiteiten binnen bedrijfsvoering	€ 542.000
e. Gemeentefonds circulaires 2021	€ 1.339.000
f. IBA budget expo	€ 117.000
g. ICT projectenkalender en SaaS ipv aankoop	€ 215.000
h. Inkoop Basishulp Jeugd	€ 140.000
i Stadskrant	€ 70.000
j. Frictiebudget re-integratie	€ 650.000
k. Afdekken projecturen	€ 500.000
l. Werkplekken (incl. ARBO)	€ 980.000
Programma 1. Veiligheid	**€ 253.000**
m. Huiselijk Geweld	€ 253.000
Programma 4. Onderwijs	**€ 300.000**
n. Duale leertrajecten	€ 300.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	**€ 625.000**
o. Grootschalig onderhoud Sportstadion Kaldeborn	€ 200.000
p. Upgraden A-locaties	€ 200.000
q. Motie Cultuur	€ 175.000
r. Verduurzaming evenementen	€ 50.000
Programma 6. Sociaal Domein	**€ 807.000**
s. Beschermd Wonen	€ 350.000
t. Buurtregie/ Burgerbetrokkenheid	€ 46.000
u. Digitale thuiszorg en Lokale inclusie agenda	€ 152.000
v. Kansrijk van Start	€ 74.000
w. Limburgse Netwerkaanpak	€ 50.000
x. Vreemdelingen	€ 135.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	**€ 1.216.000**
y. Heerlen Noord: cofinancieringsbudget	€ 274.000
z. Budgetten omgevingswet	€ 250.000
aa. Bestemmingsplan Burg Gijzelslaan	€ 250.000
bb. Slakhorst	€ 442.000
TOTAAL	**€ 9.660.000**

a. Aankoop machines openbare ruimte: In 2021 hebben we geld ontvangen voor de verkoop van machines die gebruikt worden bij het onderhoud van de openbare ruimte. Dit geld dient als dekking voor de aankoop van machines die in 2022 gaat plaatsvinden.
b. Invullen krapte op de arbeidsmarkt: Het invullen van vacatures en externe capaciteit voor advies is vertraagd door onder andere krapte op de arbeidsmarkt en de effecten van de coronaperiode. De besteding van de middelen wordt inmiddels in 2022 voorzien om knelpunten in de organisatie op te lossen.
c. Coronasteun gemeenschapshuizen: Tegemoetkoming exploitatielasten gemeenschapshuizen uit de landelijke corona regeling ondersteuning dorps- en buurthuizen.
d. Uitvoering van activiteiten binnen de bedrijfsvoering hebben door de coronapandemie vertraging / uitstel opgelopen. Om activiteiten alsnog uit te voeren worden de volgende posten gereserveerd: opleidingen (€ 36.000) zijn niet doorgegaan en de vertraagde aankoop / levering van inventaris (€ 50.000) wordt ingehaald. Daarnaast zullen er activiteiten plaatsvinden in het kader van vitaliteit van medewerkers (€ 80.000) en wordt het personeel

bewuster gemaakt met betrekking tot informatieveiligheid en privacy (€ 50.000) waarbij ingespeeld wordt op de motie cybercrime en flexibel werken.

e. Gemeentefonds decembercirculaire 2021:De rijksmiddelen die wij eind 2021 via de decembercirculaire ontvangen hebben gaan we in 2022 inzetten.
   1.Versterken dienstverlening gemeenten, deze middelen te bestemmen voor Heerlen-Noord ten behoeve van het Alliantieprogramma, het programmabureau en voor het continueren van de integrale aanpak Sociaal Veilig.
   2. Middels de decembercirculaire heeft de gemeente Heerlen in 2021 € 83.750,00 euro ontvangen ten behoeve van het Experiment gesloten coffeeshopketen. Het daadwerkelijke startmoment van het experiment is helaas flink vertraagd en nog steeds niet duidelijk. Vanuit de verschillende betrokken ministeries wordt voorspeld dat de overgangsfase pas op zijn vroegst in de tweede helft van 2022 of pas begin 2023 gestart kan worden. Het is noodzakelijk dat de ontvangen gelden in 2021 worden overgeheveld naar 2022 en wellicht zelfs naar 2023 om de gelden bij de daadwerkelijke start van het Experiment in te zetten voor onder meer aantrekken extra toezicht- en handhavingscapaciteit.
f. IBA budget expo: Het expojaar van IBA is uitgesteld van 2021 naar 2022.
g. ICT projecten: Voor de vervanging en ontwikkeling ICT is er door het veranderde aanbod in de markt sprake van een verschuiving van investeringen naar exploitatiebudgetten. Als gevolg hiervan kan een deel van de gereserveerde investeringskredieten voor 2021 vrijvallen. Anderzijds worden middelen voor 2022 gereserveerd voor ICT-projecten die doorschuiven vanuit 2021.
h. Inkoop Basishulp Jeugd: Het inkooptraject voor de basishulp Jeugd is later opgestart dan verwacht. Als gevolg daarvan zijn de kosten in 2021 lager dan verwacht en zal het merendeel van deze kosten in 2022 gemaakt worden.
i. Stadskrant: Het eerste exemplaar van de Stadskrant werd pas tegen het einde van 2021 gepubliceerd, de overige uitgaven zullen dit jaar worden gedaan.
j. Frictiebudget re-integratie: Betreft hpk-ers van team re-integratie waar geen budget voor was opgenomen. In verband met overgang naar WSP / WvH.
k. Afdekken projecturen: Er zijn onvoldoende projectbudgetten beschikbaar om de inzet van Projectleidersuren af te dekken.
l. Werkplekken: De gemeente stelt bij de medewerkers die voor thuiswerk in aanmerking komen, de benodigde thuiswerkfaciliteiten ter beschikking.
m. Huiselijk Geweld: Enerzijds terugdraaien van de bezuiniging in 2022. Anderzijds worden middelen in 2022 ingezet voor Bestuurlijk akkoord nazorg re-integratie ex justitiabele burgers (30.000), het VIA (Verbindingspunt Informatie en Advies Zuid-Limburg) voor de verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein (28.000) en de indexering conform begroting van het Zorg en Veiligheidshuis Parkstad (45.500)
n. Duale leertrajecten: uitvoering geven aan het collegebesluit (BWV-21001414) om gelden te vinden voor de duale trajecten.
o. Grootschalig onderhoud Sportstadion Kaldeborn: In 2021 heeft het college besloten grootschalig onderhoud uit te voeren aan sportstadion Kaldeborn. De werkzaamheden vinden in 2022 plaats.
p. Upgraden A-locaties: Middelen uit de begroting voor het upgraden van de openbare ruimte van A-locaties zijn in 2022 nodig doordat werkzaamheden in 2021 niet plaatsgevonden hebben.
q. Motie Cultuur: Extra middelen ten behoeve van de amateurkunst. Motie OPH aangenomen bij de begrotingsbehandeling 2022.
r. Verduurzaming evenementen: Als gevolg van corona hebben wij in 2021 minder kosten gehad voor de facilitering van evenementen. De overgebleven middelen willen we in 2022 inzetten voor de verduurzaming van evenemententerreinen.

s. Beschermd Wonen: Beschermd wonen: Door diverse oorzaken hebben sommige projecten (o.a. Jongerenopvang Credohuis Parkstad, Nieuwbouw Zorgpension, Een (t)huis, een toekomst)in de praktijk een langere doorlooptijd. Daarom worden de gelden die gereserveerd stonden in 2021 doorgeschoven naar 2022.
t. Buurtregie/ Burgerbetrokkenheid: Vanuit alle buurten en buurtorganisaties is er extra ondersteuning nodig voor het vinden, binden en houden van vrijwilligers voor alle voorkomende activiteiten en taken die onze buurtorganisaties doen. Versterkt door Corona zien we dat verschillende buurtorganisaties het heel zwaar hebben en er een sterke afname in vrijwilligers. Daarvoor gaan we een extra campagne en ondersteuning in 2022 met hen vormgeven. Tevens zijn er voor de gemeenteraadsverkiezingen diverse initiatieven genomen om de opkomst in onze gemeente te bevorderen.
u. Digitale thuiszorg en Lokale inclusie agenda: De geplande aanpassingen in de openbare ruimte voor ouderen en mensen met een beperking heeft vanwege strenge coronamaatregelen vertraging opgelopen. De verwachting is dat dit project in de loop van 2022 gerealiseerd kan worden. De ervaringen en ontwikkelingen m.b.t. de pilot van Meander en andere partijen rondom Digitale Thuiszorg zijn zeer positief. Een vervolg waarin ook gemeente Heerlen participeert, zou, zeker in relatie tot onze ambities met E-Health, zeer wenselijk zijn. In het vierde kwartaal van 2021 werden de contouren en randvoorwaarden steeds meer duidelijk en is het voornemen van de samenwerkende partijen om, waar nodig, een subsidie aan te vragen voor dit project, verder actueel geworden. Helaas is dit traject vanwege Corona nog niet afgerond door de aanvragende partij. De looptijd van het traject en het boek-/ kalenderjaar lopen in deze niet parallel.
v. Kansrijk van Start: De begroting is voor meerdere jaren vastgesteld, de acties binnen het actieprogramma zijn benoemd voor de hele periode en lopen over jaargrenzen heen.
w. Limburgse Netwerkaanpak: Het betreft hier een meerjarige pilot waarvan de start is uitgesteld en waardoor de activiteiten en kosten doorschuiven naar 2022.
x. Vreemdelingen: De gemeente heeft in 2021 geld van het rijk gekregen voor de inburgering van de ‘ondertussengroep’. De migranten die in 2021 inburgeringsplichtig zijn geworden, vormen deze ondertussengroep. Door de coronaperiode is dit geld niet ingezet. Groepsbijeenkomsten waren voor een groot deel van het jaar niet mogelijk. Het geld dat in 2021 niet is ingezet is in 2022 nodig.
y. Heerlen Noord cofinancieringsbudget: De budgetten die wij in onze begroting op hebben genomen voor cofinanciering van projecten in het kader van Heerlen-Noord gaan wij in 2022 inzetten.
z. Budgetten omgevingswet: Budget is nog nodig in verband met nog openstaande verplichtingen in het kader van de invoering van de omgevingswet.
aa. Bestemmingsplan Burg. Gijzenlaan: Kosten voorkomend uit raadsbesluit over Tarcicius voor de leverings van bouwrijpe kavels aan Wonen Limburg.
bb. Slakhorst: In het najaar 2021 is dit bedrag uit de eindafrekening Transformatiefonds Parkstad beschikbaar gekomen en door het college bestemd voor de verdere gebiedsontwikkeling Slakhorst. Een definitieve visie op het gebied wordt in de eerste helft van 2022 verwacht, waarna de middelen ook in 2022 ingezet kunnen worden.

3. Een bedrag van € 3.853.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve corona. Voor specifieke acties/uitvoering naar aanleiding van de corona pandemie wordt een bedrag gereserveerd van € 683.000. Daarnaast wordt ook het corona resultaat 2021 van € 3.170.000 toegevoegd aan deze reserve. Zie onderstaand een overzicht van de posten per programma met aanvullend een toelichting per post.

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	**€ 3.505.000**
a. Resultaat corona 2021	€ 3.170.000
b. Coronasteun kleine podia, evenementen, makers en amateurkunst	€ 335.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	**€ 173.000**
c. Ondersteuning scouting en speeltuinen	€ 173.000
Programma 6. Sociaal Domein	**€ 175.000**
d. Ondersteuning sport verenigingen	€ 175.000
TOTAAL	**€ 3.853.000**

   a. Resultaat corona 2021: in 2021 waren de coronakosten lager dan de ontvangen steunpakketten vanuit het Rijk. Hierdoor ontstaat een voordelig saldo van € 3.170.000. Gezien de toekomstige onzekerheden inzake corona-naweeën wordt voorgesteld deze geldmiddelen over te hevelen naar een bestemmingsreserve.
   b. Coronasteun kleine podia, evenementen, makers en amateurkunst: De kleine en middelgrote podia, evenementen, makers en amateurkunsten te ondersteunen via het resterende bedrag van de coronasteun voor de lokale culturele infrastructuur en de in 2021 niet uitgegeven middelen voor de popsector ter hoogte van € 335.000.
   c. Ondersteuning scouting en speeltuinen: een incidentele regeling voor scouting verenigingen en speeltuinen.
   d. Ondersteuning sport verenigingen: voor een incidentele regeling voor amateursportverenigingen voor noodzakelijke investeringen in sportmaterialen (al of niet in eigendom van club).

4. Door het positieve rekeningresultaat ten bate van de algemene reserve te brengen verhogen we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Door de algemene reserve aan te vullen stijgt ook de weerstandsratio naar 1,2 ultimo 2021.

5. Met betrekking tot de ontwikkeling van een nieuw Romeins museum zijn in het verleden 2 kredieten door de Raad vastgesteld en in de administratie opgenomen, te weten 102426 Overkapping Romeins badhuis en 102427 Romeins Museum. Daar de ontwikkeling van een nieuw Romeins museum integraal wordt aangepakt, inclusief een nieuwe overkapping over het historische badhuis, is het aanhouden van 2 aparte kredieten onwenselijk. We stellen dan ook voor deze kredieten samen te voegen tot één krediet en het restantkrediet op 102426 Overkapping Romeins badhuis over te hevelen naar het krediet 102427 Romeins Museum.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Kosten en dekking
N.v.t.

Communicatie
Persconferentie
Persbericht
(Stads)krant

Evaluatie
N.v.t.

Planning, procedure en uitvoering
Behandeling in de commissie Maatschappij en Financiën van 15 juni 2022
Behandeling in de raadsvergadering van 22 juni 2022

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.	de burgemeester,
L. Schouterden	drs. R. Wever

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen met een positief resultaat van € 17,1 miljoen,
2. Een bedrag van € 9.660.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur en Ondersteuning	€ 6.269.000
Programma 1. Veiligheid	€ 253.000
Programma 4. Onderwijs	€ 300.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 763.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 807.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	€ 1.268.000
Totaal	€ 9.660.000

3. Een bedrag van € 3,85 miljoen te storten in de bestemmingsreserve corona,
4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 3,5 miljoen te storten in de algemene reserve,
5. Het restantkrediet op Overkapping Romeins badhuis over te hevelen naar het krediet Romeins Museum,

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier, de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer drs. R. Wever

Leeswijzer

Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten in het begrotingsjaar 2021. Het verslag is in eerste instantie bedoeld voor de gemeenteraad. Daarnaast is het een middel om andere belangstellenden te informeren over het gevoerde gemeentelijke beleid van het afgelopen jaar.

Achter deze leeswijzer in dit boekwerk hebben wij de kerncijfers opgenomen. Vervolgens geven we in de "programmaverantwoording' op hoofdlijnen een overzicht van de resultaten, zoals deze in 2021, binnen de programma's van het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2019-2022 zijn benoemd. In dit hoofdstuk is tevens het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen, de kosten van overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

Deze verantwoording is, net als de begroting 2021, volgens een vast stramien opgebouwd rond de diverse kernthema's binnen elk programma. De kaders die gelden bij het realiseren van onze doelen zijn opgenomen in de 'paragrafen'. Hier lichten wij toe hoe de bedrijfsvoering heeft gefunctioneerd en op welke manier invulling is gegeven aan het grondbeleid en de lokale heffingen. Daarnaast bestaat het onderdeel paragrafen uit een toelichting op het weerstandsvermogen en de risico's, het onderhoud van kapitaalgoederen, financiering, verbonden partijen, demografische ontwikkelingen, subsidies, IBA en de bestuursprogramma's.

De financiële gegevens zijn opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'. Op die plek geven we aan met welk gevoerd financieel beleid we de resultaten van het afgelopen jaar hebben bereikt. De jaarrekening bestaat vervolgens uit de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
Alle cijfers in dit onderdeel presenteren we in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen ontstaan in de totaaltellingen en de saldi. In de tabellen is het per definitie zo dat de lasten worden gepresenteerd met een -/- en de baten met een +. Als er een -/- bij baten staat, betekent dit minder baten, dus een nadeel.

Evenals voorgaande jaren zijn in deze jaarstukken de adviezen van de Werkgroep Financial Audit verwerkt.

Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders

Aan het hoofd van de gemeente staat de Gemeenteraad. De leden van de raad worden elke 4 jaar direct gekozen door de bevolking en treden namens hen op. Zij hebben een kaderstellende taak. Dat wil zeggen dat zij het beleid maken en de stad op hoofdlijnen besturen. De gemeenteraad heeft ook een controlerende taak: de raad controleert of burgemeester en wethouders hun werk goed uitvoeren. Tenslotte hebben de gemeenteraadsleden een volksvertegenwoordigende taak: alle belangen mee nemen en de belanghebbenden te betrekken bij de besluitvorming.

Het aantal raadsleden binnen een gemeente is afhankelijk van het aantal inwoners en kan variëren van minimaal 7 tot maximaal 45 raadsleden. De gemeenteraad van Heerlen heeft 37 raadsleden.
De zetels in de Raad van de gemeente Heerlen zijn als volgt verdeeld (zetelverdeling per 31-12-2021 – voor verkiezingen):

- Socialistische Partij (SP) 10 zetels
- Ouderenpartij Heerlen (OPH) 6 zetels
- Christen Democratisch Appèl (CDA) 4 zetels
- Hart-Leers (HL) 4 zetels
- Partij Hoensbroeks Belang (PHB) 3 zetels
- Partij voor de Dieren (PvdD)2 zetels
- Stadspartij (SPH) 2 zetels
- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) 2 zetels
- Democraten 66 (D66) 1 zetel
- Fractie Sijstermans (OPH) 1 zetel
- Partij van de Arbeid (PvdA) 1 zetel
- Fractie Diederen (OPH) 1 zetel

De gemeenteraad heeft vier commissies ingesteld:

- Commissie Maatschappij en Financiën (MF)
- Commissie Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)
- Commissie Leefomgeving (LO)
- Commissie Economische Stimulering (ES)

In de commissies wordt het vooroverleg gevoerd voorafgaand aan de raadsvergadering.

Werkgroep Financial Audit (WFA)
De verordening op de raadscommissies stelt dat de commissie Maatschappij en Financiën ook de taak heeft om advies te geven over de verantwoording van het door het College gevoerde bestuur. Het College legt onder andere verantwoording af in de jaarrekening en het jaarverslag, zoals bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet. Met de voorbereiding van dit advies wordt de Werkgroep Financial Audit belast.

College van burgemeester en wethouders
Het College is het dagelijks bestuur van de gemeente Heerlen en bestaat uit burgemeester Roel Wever en zes wethouders: Peter van Zutphen, Loek Damen, Martin de Beer, Adriane Keulen, Jordy Clemens en Charles Claessens. De wethouders behandelen ieder een bepaald aantal zaken. Die zijn vastgelegd in de portefeuilleverdeling. De gemeentesecretaris Lieve Schouterden staat het college van burgemeester en wethouders bij de uitoefening van hun taak terzijde en is daarnaast algemeen directeur van de ambtelijke organisatie. Die ambtelijke organisatie geeft uitvoering aan het beleid en de besluiten van het bestuur.

Roel Wever
Burgemeester
- Veiligheid en openbare orde
- (Inter-)nationale samenwerking
- Strategie en lobby
- Personeel en Organisatie
- Krimp
- Parkstad
- Communicatie
- Stadsmarketing

Peter van Zutphen (SP)
Wethouder Welzijn, Armoedebestrijding en Centrumontwikkeling
- Welzijn
- WMO
- Volksgezondheid
- Armoedebestrijding
- Centrumontwikkeling
- Locoburgemeester
- Buurtwethouder van Maria-Gewanden, Molenberg en Zeswegen-Nieuw Husken

Loek Damen (OPH)
Wethouder Middelen, Ruimtelijke Ordening en Herstructurering
- Middelen
- Ruimtelijke Ordening (inclusief IBA)
- Herstructurering
- Omgevingswet
- Buurtwethouder van GMS, Heerlerbaan en Hoensbroek Centrum-De Dem

Adriane Keulen (OPH)
Wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering
- Integraal Ouderenbeleid
- Buurtgericht Werken
- Publieke Dienstverlening
- Informatiemanagement
- Buurtwethouder van Caumerveld-Douve Weien, Heksenberg en Mariarade

Martin de Beer (VVD/D66)
Wethouder Economie, Arbeidsmarkt en Sport
- Economie
- Arbeidsmarkt
- Participatie
- Sport
- Buurtwethouder van Aarveld- Bekkerveld, Nieuw-Lotbroek en Welten-Benzenrade

Jordy Clemens (SP)
Wethouder Onderwijs, Jeugd, Cultuur, Erfgoed en Wonen
- Onderwijs
- Jeugd
- Cultuur
- Erfgoed
- Wonen (inclusief wijkvoorzieningen)
- Buurtwethouder van Vrieheide-De Stack, Heerlen-Centrum en Beersdal-Rennemig

Charles Claessens (CDA)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid & Milieu
- Beheer en Onderhoud
- Mobiliteit
- Duurzaamheid & Milieu
- Afval
- Dierenwelzijn
- Buurtwethouder van Eikenderveld, Heerlerheide-Passart en MSP

Kerncijfers

Kerngegevens per 31 december					
omschrijving	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
A. Sociale structuur					
Aantal inwoners:	86.764	86.836	87.087	86.926	86.857
waarvan:					
0 t/m 14 jaar	11.134	11.084	11.040	11.074	11.145
15 t/m 64 jaar	56.198	55.962	55.860	55.389	55.013
65 jaar en ouder	19.432	19.790	20.187	20.463	20.699
Aantal uitkeringsdossiers Participatiewet	4.287	3.969	3.808	3.907	3.800

Bron: BRP, gemeente Heerlen bewerkt door bureau Onderzoek & Statistiek

Kerngegevens per 31 december					
omschrijving	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
B. Fysieke structuur					
Aantal woningen	45.758	45.834	45.976	45.982	45.982
Oppervlakte gemeente x 1.000 m^2	45.520	45.520	45.520	45.520	45.520
waarvan					
-binnenwater	100	100	100	100	100
Oppervlakte van wegen x 1.000 m^2:	5.169	5.263	5.318	5.358	5.401
waarvan:					
-wegen en straten in verkeers-gebieden en verblijfsgebieden	3.081	3.139	3.177	3.247	3.282
-fietspaden	298	310	332	337	380
-trottoirs	1.790	1.814	1.809	1.774	1.739
Aantal x 1.000 m^2 openbaar groen	6.157	6.191	6.214	6.187	6.181

Bron: Grootschalige basiskaart gemeente Heerlen

De cijfers van de fysieke structuur zijn overgenomen uit de zogenaamde grootschalige basiskaart die in de gemeente Heerlen wordt gebruikt. De grootschalige basiskaart is ingevoerd om binnen de gemeente uniforme informatie te presenteren. Het is echter mogelijk dat het systeem informatie bevat die niet geheel actueel is waardoor er verschillen ontstaan met voorgaande jaren. Deze verschillen ontstaan als bijvoorbeeld een project in een bepaald jaar wel is uitgevoerd maar nog niet is overgedragen aan domein Ruimte. Een jaar later zal de oppervlakte dan sterker stijgen dan normaal. Een ander voorbeeld is dat er grootschalige projecten plaatsvinden waarbij wél het aantal m² wegen toenemen maar het aantal m² fietspaden daalt omdat het fietspad plaats heeft moeten maken voor een fietsstrook. Ook is het mogelijk dat er correcties moeten plaatsvinden nadat een project gereed is.

Kerngegevens per 31 december					
omschrijving	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
C. Financiële structuur (x € 1.000)					
Gewone uitgaven	449.349	425.959	438.992	450.303	443.931
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	46.255	48.381	49.025	49.742	51.473
-niet gebonden heffingen	23.872	27.305	28.421	27.201	27.868
-gebonden heffingen	19.711	17.894	17.864	19.095	20.215
-overige heffingen en leges	2.672	3.182	2.740	3.446	3.390
Gemeentefonds	237.299	242.677	257.682	276.419	283.224
Vaste schuld	217.431	237.736	279.792	256.125	307.458
Aantal inwoners	86.764	86.636	87.087	86.926	86.857
Per inwoner:					
Gewone uitgaven	5,18	4,92	5,04	5,18	5,11
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	0,53	0,56	0,56	0,57	0,59
-niet gebonden heffingen	0,28	0,32	0,33	0,31	0,32
-gebonden heffingen	0,23	0,21	0,21	0,22	0,23
-overige heffingen en leges	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04
Gemeentefonds	2,73	2,80	2,96	3,18	3,26
Vaste schuld	2,51	2,74	3,21	2,95	3,54

1. Bestuurssamenvatting

Voor u ligt de jaarrekening 2021 van de gemeente Heerlen. In deze bestuurssamenvatting kijken wij terug naar het laatste, volledige jaar van de lopende coalitieperiode. In de begroting 2022, die wij in november 2021 vaststelden gaven wij al aan het liefst niet uitgebreid stil te willen staan bij wat wij allemaal bereikt hebben en vooral onze blik op de toekomst gericht te willen houden. Gewoon omdat wij onveranderd barsten van de ambitie. We zien de stad opbloeien, we zien dat wat wij samen met de stad doen tot fantastische resultaten leidt en dat maakt ons gretig. Het smaakt naar meer. We voelen dat de stad snakt naar dat nieuwe Heerlen en we weten allemaal hoe wij als Heerlenaren een stad verdienen die bij ons hoort en waar we trots op kunnen zijn.

Zoals u weet begonnen wij deze coalitieperiode in 2018 met forse financiële tegenvallers. Dat waren zowel oude als nieuwe tegenvallers, plus heel pessimistische budgettaire voorspellingen. Dit dwong ons er toe om in te grijpen in onze financiële huishouding. We kozen daarbij de moeilijkste weg. We wilden niet alleen financieel gezond worden maar tegelijkertijd onze ambities voor de stad zoveel mogelijk in stand houden. Met hulp van onze toezichthouder, de provincie, maakten wij een herstelplan met een looptijd tot en met het begrotingsjaar 2021. Alle zeilen werden bijgezet zowel vanuit bestuurlijk als ambtelijk perspectief om de basis op orde te krijgen en weer in control te komen waarbij steeds weer kosten werden afgewogen ten opzichten van onze doelstellingen en steeds weer inkomsten werden geïnitieerd.

De essentie van dat herstelplan was dat we op die datum weer financieel gezond zouden zijn en weer over voldoende financiële veerkracht zouden kunnen beschikken. Vaststellende dat we gedurende de afgelopen jaren steeds op koers lagen mogen we nu met enige trots hier opschrijven het ons gelukt is het herstelplan precies zoals voorgenomen af te sluiten.

Sterker nog, wij zijn in staat het begrotingsjaar 2021 af te sluiten met een positief saldo ter hoogte van 3,5 miljoen euro. In de recente novembernota 2021 maakten wij al een optimistische voorspelling ter hoogte van 4 miljoen euro. Dat saldo hadden wij te danken aan een aantal positieve ontwikkelingen rondom de zomermaanden in onder meer de meicirculaire en de septembercirculaire. Daarnaast zagen we een positieve ontwikkeling binnen het thema beschermd wonen en in de BUIG kregen we te maken met een positieve bijstelling van het gemeentefonds.

Nu we het begrotingsjaar afsluiten en we beschikken over een totaalbeeld zien we in grote lijnen hetzelfde beeld als in de novembernota. Opvallende negatieve ontwikkelingen zijn het afboeken van een vordering Mijnwater, een CAO bijstelling die negatief uitvalt en de kosten in verband met wateroverlast. Opvallende positieve ontwikkelingen zijn de besparingen op personele budgetten en de meevallers bij de WOZL en WSP. Een en ander resulteert tot het positieve saldo van 3,5 miljoen euro. Vermeld zij dat onze coronaboekhouding ook een positief saldo laat zien dat wij willen reserveren voor de coronakosten die wij in 2022 verwachten en de tegenvallers die wij verwachten bij onze bouwprojecten door stijgende grondstofprijzen.

We zijn oprecht blij dat het ons gelukt is om weer een gezonde financiële basis voor onszelf als gemeente te creëren en tegelijkertijd onze doelen in het vizier te houden. We kijken met plezier en tevredenheid terug naar het jaar 2021. Maar we moeten ook vaststellen dat het voor veel Heerlenaren een ronduit slecht jaar is geweest zowel materieel als immaterieel. Dat de coronapandemie eind 2020 weer oplaaide en tot de lente 2021 voortduurde om in het najaar wederom toe te slaan, was voor velen teveel van het goede. Met name de horeca, de evenementenbranche, de cultuursector en zeker ook vele kwetsbare medeburgers werden buitensporig hard geraakt, ondanks de hulp van overheden en samenleving. Laten we ook de overstromingen in juli niet vergeten die voor veel Heerlenaren ellende en angst brachten en ons liet inzien dat de kracht van de natuur onvoorspelbaar, nietsontziend en zelfs wreed kan zijn. Tegelijkertijd zagen wij als college hoe hartverwarmend juist bij dit soort vreselijke gebeurtenissen de hulp en de betrokkenheid is in onze stad.

Het centrum veranderde in 2021 en kreeg er een aantal pareltjes bij. In de Pancratiusstraat verrees de nieuwe zaal van onze poptempel De Nieuwe Nor samen met speelse woonstudio's aan het Bètapleintje. Door deze uitbreiding gaat Heerlen beschikken over een poppodium met provinciale en Euregionale allure. Ook in 2021 bouwden wij verder aan het nieuwe stadskantoor van de hand van Francien Houben dat in oktober al de deuren opende voor de gemeenteloketten. Het Stadhuis werd definitief verlaten om gerestaureerd te worden hetgeen onder andere betekende dat de vergaderingen van de gemeenteraad plaatsvonden in de Bernardinuskapel. Ook kochten wij een prachtige locatie aan voor het mijnmuseum nl. het voormalige 'winkelhuis Kneepkens'. In 2021 zijn we gestart met de restauratie en transformatie van het pand tot een eigentijds museum.

Naast al deze concrete fysieke projecten in de stad ontstonden vele andere ideeën en plannen, wel of niet al op de tekentafel, ten behoeve van het centrum. Denk daarbij aan de plannen voor een Romeins museum, de restauratie van de Royal en Rivoli, het aanwijzen van een locatie voor het Centrumbad aan de Putgraaf, de voornemens voor Schinkel-Zuid en het van Grunsvenplein etc. Een geweldige opsteker was dat we in aanmerking kwamen voor een financiële bijdrage van 4 miljoen euro vanuit het Rijk ten behoeve van het creëren van betaalbare woningen in het centrum. We mogen stellen dat het bruist in het centrum. Zeker toen we met de grote onderwijsinstellingen in de stad besprekingen startten over verhuisbewegingen naar het centrum. Maar bij al deze grote, fysieke en complexe ontwikkelingen vergaten wij niet het gesprek met de mensen in het centrum te voeren. In 2021 ontwikkelden wij een nieuw ambitiedocument voor het centrum waarbij we op de eerste plaats in allerlei vormen het debat met de inwoners aangingen.

In de zomer werden we overvallen door het besluit van DSM om het hoofdkantoor te verhuizen naar Maastricht. Wij hebben als college aangegeven dat wij ontgoocheld waren over dit besluit omdat het bedrijf dat groot werd in onze regio vervolgens geen enkele verantwoordelijkheid neemt voor de regio waardoor het is grootgemaakt.

Vanuit het oogpunt van ons programma Heerlen-Noord was het regeerakkoord teleurstellend. We zien dat de besluitvorming traag is en dat nog steeds niet goed duidelijk is wanneer we Rijksmiddelen tegemoet kunnen zien. Als een van de zestien stedelijke vernieuwingsgebieden hoopten wij op flinke en rechtstreekse financiële ondersteuning van het nieuwe kabinet. Dat bleek vooralsnog ijdele hoop. In de verschillende investeringen die het Rijk gaat doen in de komende kabinetsperiode zitten weliswaar goede mogelijkheden (denk daarbij bijvoorbeeld aan Ondermijning en Rijke schooldag) die reden geven tot optimisme, maar het kabinet heeft afgezien van specifieke middelen ten behoeve van de stedelijke vernieuwingsgebieden. Een en ander heeft aan onze kant niet tot een verminderde ambitie geleid. Integendeel, om onze doelen voor het Heerlen-Noord voor elkaar te krijgen is de 'brede Alliantie Heerlen-Noord' opgericht die bestaat uit onder andere woningbouwcorporaties, scholen, politie, rijksoverheid, de gemeente Heerlen en een zorgverzekeraar. Deze Alliantie zet zich in voor structurele verbeteringen op het gebied van leren, werken, gezondheid, wonen en veiligheid. Dat vraagt van de partners een andere manier van organiseren: opgavegericht, wijkgericht, zonder schotten, afgestemde inzet met corporaties, scholen, bedrijven, zorg etc., gericht op maximale impact in dit gebied. Immers, over 25 jaar moet het niet meer uitmaken of iemand in Heerlen-Noord, Heerlen-Zuid of in een ander gemiddeld stadsdeel in Nederland wordt geboren.

Belangrijk is de doorontwikkeling van onze organisatie. Immers, om onze doelen en ambities te realiseren kunnen we niet zonder een adequate uitvoering zowel kwalitatief als kwantitatief. In dat opzicht zagen we in 2021 al veel verbeteringen. Tegelijkertijd zijn er ook nog uitdagingen en knelpunten die om oplossingen vragen. Daartoe zijn we gestart met het sturingsprogramma 'Heerlen van morgen' waarmee we de komende periode doorgaan met het bouwen van een slagvaardige, betrouwbare en wendbare organisatie.

Een belangrijke en heel nuttige opsteker was de boodschap van het ministerie van Binnenlandse Zaken dat onze aanvraag van 11 miljoen euro (inclusief de cofinanciering) in het kader van het Volkshuisvestingsfonds gehonoreerd was. Dat geeft ons gedurende een periode van 10 jaar de mogelijkheid om achterstanden in het particulier woningbezit, met name in Heerlen-Noord, aan te pakken. Dit sluit naadloos aan bij het door ons in 2021 ingediende Regiodeal project 'Vrieheide' waarbij we dezelfde doelen nastreven.

In december 2021 stelde u als raad het beleidsplan 'armoede en schulden 2022-2025' vast. Dit plan geeft aan hoe doorontwikkeling op dit thema mogelijk is wanneer er al heel veel bereikt is. Immers, we mogen vaststellen dat we in Nederland al jaren vooraan lopen bij het bestrijden van armoede en schulden. Dat blijkt uit de investeringen die wij doen in armoedebestrijding, de inspanningen die wij doen om mensen vanuit een armoedesituatie weer aan het werk te krijgen en de manier waarop wij schulden vroegtijdig signaleren en oppakken. Nu willen we een nieuwe stap gaan zetten. Dat betekent nog meer in gesprek gaan met mensen, het ondersteunen van belemmeringen op alle leefgebieden, het vergroten van het zelfvertrouwen en het redzaam maken van mensen.

De samenwerking in de regio hebben we weten te versterken in 2021. Nadat er een zogenaamde 'takendiscussie' gevoerd was werd besloten om de organisatie van Parkstad te versterken en werden twee nieuwe bestuurscommissies ingesteld nl. een bestuurscommissie Duurzaamheid en een bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking. Ook werd de strategische agenda Parkstad Limburg 2021-2030 vastgesteld.

We hebben besloten om op de Heerlerbaan een brede maatschappelijke voorziening (BMV) te realiseren. De BMV wordt gerealiseerd aan de Vullingsweg op de plek van de openbare basisschool de Tovercirkel. Het wordt een duurzaam gebouw met een natuurlijke uitstraling. Ook de ruimte rondom de BMV wordt opnieuw ingericht als een prettige, groene ontmoetingsplek.

Op 20 maart 2021 zijn we de pilot van 't Heerlens Heitje gestart. Met het doen van de klusjes verdienen Heerlenaren digitale munten, het zogenaamde Heerlense Heitje. Met de verdiende Heitjes betalen inwoners bij tal van aangesloten Heerlense ondernemers hun aankopen. Heerlen start met 't Heerlens Heitje als eerste Europese gemeente een pilot met een digitale munt voor klusjes in de eigen buurt. We stimuleren op die innovatieve manier betrokkenheid, contacten, leefbaarheid en de lokale economie in de buurten en uiteindelijk de hele gemeente.

Heerlen gaat op de Brightland Services Campus samenwerken met de VNG en de Campus in het zogenaamde Public Services Lab. De bedoeling is om kennis te bundelen en daarmee zaken die de inwoners van Heerlen met de gemeente moeten regelen, makkelijker te maken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van een software robot die de administratieve verwerking van een verhuizing verkort van vijf dagen naar vijf minuten.

Op 2 juni 2021 is de daklozenopvang het Gasthuis in het voormalige klooster aan de Gasthuisstraat in gebruik genomen. Dit houdt ook in dat de Klomp dicht gaat. Een deel van de mensen daar krijgt elders een goede woonplek. Een ander deel krijgt een kamer in het Gasthuis. Hierdoor beschikken we nu over sterk verbeterde Dag- en Nachtopvang voor zowel de bewoners als voor de impact op de omgeving. We beschouwen dit als een onderdeel van een veel bredere doorontwikkeling rond maatschappelijke opvang/beschermd wonen.

Met een knipoog naar de OVS (de Ondergrondse Vakschool) als historisch voorbeeld hebben we besloten dat er in Heerlen-Noord een Bovengrondse Vakschool komt die op een laagdrempelige manier mensen gaat begeleiden naar de vele openstaande vacatures in Zuid-Limburg. De Vakschool maakt deel uit van het programma Heerlen-Noord.

Geluksmomenten van Heerlense 55 plussers staan centraal op een serie portretten die te zien waren op verschillende plekken in de stad. Dit was onderdeel van de campagne 'Gelukkig ouder worden in Heerlen'. De bedoeling was om met de informatie die deze campagne oplevert mogelijk het ouderenbeleid te verstevigen en te verbeteren.

Kasteel Hoensbroek werd tijdens een live uitzending van het televisieprogramma Koffietijd, verrast met het nieuws dat het de VriendenLoterij Museumprijs 2021 in de wacht had gesleept. Het ging erom welk museum zich het beste onderscheidde door de inzet van digitale middelen die het verhaal van het museum ondersteunen en versterken. Met het prijzengeld van € 100.000 wordt een start gemaakt om de lang gekoesterde droom van Kasteel Hoensbroek in vervulling te laten gaan. Namelijk, 800 jaar rijke en veelbewogen geschiedenis voor de bezoeker ‘aanraakbaar’ tot leven wekken, dankzij de modernste multimediale technieken.

2. Programmaverantwoording

2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders: Roel Wever, Loek Damen, Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

Vanuit het thema bestuurskracht werd gewerkt aan het samen met andere kernthema's creëren en onderhouden van de ideale randvoorwaarden voor de ontwikkeling van onze samenwerkingskracht, uitvoeringskracht en organisatiekracht.

Belangrijke onderdelen waar we aan gewerkt hebben in 2021:
Onder leiding van Lodewijk Asscher hebben we in 2021 gebouwd aan een brede Alliantie voor Heerlen-Noord. De Alliantie heeft een routekaart vastgesteld die beschrijft hoe deze ambities gerealiseerd kunnen worden. Met rijksmiddelen vanuit o.a. Regiodeal en Volkshuisvestingsfonds worden de eerste stappen gezet. Ook zijn er vanuit het Rijk verschillende werkbezoeken geweest.

Er is verder geïnvesteerd in een duurzame relatie met het Rijk. Enerzijds bekrachtigd door verlenging DU bevolkingsdaling 2021 en 2022 € 7,8 miljoen naar Parkstad en woningbouwimpuls Heerlen-Centrum € 4,6 miljoen. En heeft het belangrijkste event van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Dag van de Stad in Heerlen plaatsgevonden. In augustus is het IBA Expojaar gestart.

In ESZL (Economische Samenwerking Zuid-Limburg) verband zijn plannen in gang gezet voor een economic board. De Brightlands Smart Services Campus heeft als een groeiend ecosysteem nog meer aan betekenis gewonnen door het verkrijgen van de officiële status van Artificial Intelligence (AI) Hub. Tevens is het netwerk van partners uitgebreid die pleiten voor een doorgaande verbinding Randstad Aken. Veel partijen uit het bedrijfsleven, maar ook kennisinstellingen en andere overheden hebben zich gemeld en werken actief mee aan de lobby voor deze verbinding. Focus is nadrukkelijk weer geweest op ons direct aangrenzende buitenland in Aken. Zo is het E-bike deelsysteem uit Aken uitgebreid over de grens naar Parkstad en werken we aan digitale oplossingen voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling.

Dienstverlening bij een gemeente is een breed begrip. Onder gemeentelijke dienstverlening verstaan we alle vormen van contact tussen inwoners, bedrijven of instellingen en de gemeente. Maar hoe ziet die dienstverlening er dan uit? In een steeds digitalere wereld? Met een overheid die er voor alle burgers wil en moet zijn? Vragen die we samen met onze burgers gaan beantwoorden. Maar ook vragen die we samen met het college en raad oppakken. Zo is vanuit het kernthema dienstverlening in 2021 gewerkt aan het opzetten van de bestuurlijke opgave Dienstverlening en Digitalisering. De thema's dienstverlening en digitalisering zijn niet nieuw. Wat wel nieuw is, is de bundeling van krachten die we zoeken. Deze twee thema's raken (bijna) alle onderdelen van onze organisatie, maar raken ook partners waar we nauw mee samenwerken. En digitalisering van de samenleving gaat zo hard, dat wij een andere werkwijze nodig hebben om gewoon bij te blijven. Ook het rijk heeft diverse wetswijzigingen in voorbereiding die ons helpen bij deze thema's. We willen ook de kansen die digitalisering ons biedt beter gaan benutten. We werken toe naar een dienstverlening waarbij snelheid, toegankelijkheid, creativiteit waar mogelijk, maatwerk waar nodig, maar ook zeker betrouwbaarheid en zorgvuldigheid de vereiste uitgangspunten zijn. Maar ook een dienstverlening waarin het menselijke contact en de menselijke maat nadrukkelijk aandacht (blijven) krijgen. Daarom de opzet van deze opgave. Deze opgave geeft ons meer focus, meer samenhang en helpt bij meer samenwerking. De opgave is verder uitgewerkt in de begroting

2022. De uiteindelijke uitwerking van deze opgave én onze visie op dienstverlening zullen in 2022 worden geconcretiseerd en ook aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Uiteraard hebben we in 2021 diverse verbeteringen door gevoerd in onze dienstverlening, ook op het vlak van onze digitale dienstverlening. Verder hebben we in ons nieuwe stadskantoor een mooie nieuwe publiekshal gerealiseerd. En in samenwerking met Schunck hebben we gemeentelijke informatiepunten gerealiseerd in het Centrum, Heerlerheide, Hoensbroek en Heerlerbaan.

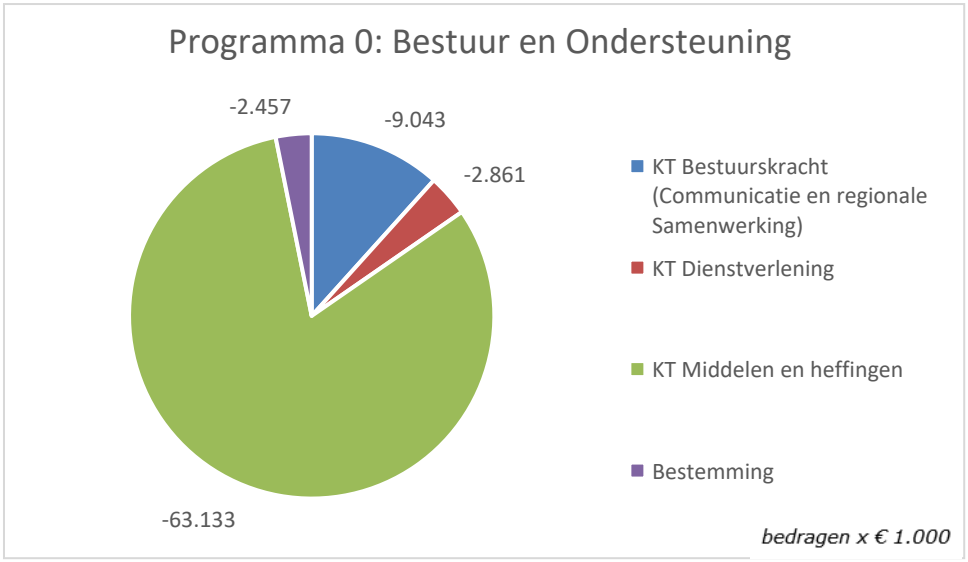
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Bestuur en Ondersteuning, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Bestuur en Ondersteuning	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**		
KT Bestuurskracht (Communicatie en regionale Samenwerking)	3	3	88	-5.774	-9.162	-9.043	-5.771	-9.159	-8.956	203	
KT Dienstverlening	1.432	1.208	1.548	-2.961	-2.675	-2.861	-1.529	-1.467	-1.313	154	
KT Middelen en heffingen	306.307	314.242	328.848	-65.009	-61.281	-63.133	241.299	252.961	265.715	12.753	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**307.742**	**315.453**	**330.483**	**-73.744**	**-73.117**	**-75.038**	**233.998**	**242.335**	**255.445**	**13.110**	
Bestemming	**103**	**1.471**	**1.903**	**-1.567**	**-2.457**	**-2.457**	**-1.464**	**-986**	**-554**	**432**	
Gerealiseerde resultaat	**307.845**	**316.923**	**332.386**	**-75.311**	**-75.574**	**-77.495**	**232.534**	**241.349**	**254.892**	**13.542**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Onze ambities en opgaven zijn groot, wij hebben de afgelopen jaren bij diverse partners een goed imago opgebouwd wat betreft het kunnen leveren van resultaten. Dit heeft geleid tot zeer ambitieuze afspraken, denk bijvoorbeeld aan de selectie van Heerlen-Noord als stedelijk vernieuwingsgebied binnen het Interbestuurlijk Programma (IBP) Leefbaarheid & Veiligheid, de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) status voor Zuid-Limburg, het Bidboek centrum, de Regio Deal, PALET (Parkstad Limburg Energietransitie) en het Volkshuisvestingsfonds. Het in de toekomst nog succesvoller worden in het verwerven van externe middelen en

samenwerkingspartners is afhankelijk van ons vermogen om de lopende afspraken waar te maken, samen met onze partners werken wij aan uitvoeringskracht.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10,45		2021
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,49		2021
Apparaatskosten	Kosten (€) per inwoner	909		2021
Externe inhuur (aangepast)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,0		2021
Overhead	% van totale lasten	11,69		2021

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Programma 0

Kernthema Bestemming	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Positieve afwijking die direct verband heeft met een negatieve afwijking in programma 8. In de komende begroting zetten we dit administratief op de juiste plek.	500		I	V
	Het project Archief op orde loopt over meerdere jaren. Door corona waren er minder archiefwerkzaamheden mogelijk op locatie. Het bedrag blijft gereserveerd in de reserve nog uit te voeren werkzaamheden voor de afronding van het project in 2022 en verder.	-68		I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**432**	**0**		**432**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**432**	**0**		**432**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Bestuurskracht

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Heerlen-Noord
Onder leiding van Lodewijk Asscher hebben we in 2021 gebouwd aan een brede Alliantie voor Heerlen-Noord. Deze bestaat uit onder andere woningbouwcorporaties, scholen, politie, rijksoverheid, de gemeente Heerlen en een zorgverzekeraar. Deze Alliantie partijen zullen zich inzetten voor structurele verbeteringen op het gebied van leren, werken, gezondheid, wonen en veiligheid. Het doel is om in 25 jaar Heerlen-Noord te brengen op het Nederlands gemiddelde niveau. De Alliantie heeft een routekaart vastgesteld die beschrijft hoe deze ambities gerealiseerd kunnen worden: denken in kansen en benutten van de aanwezige energie, kennis en inventiviteit. Met durf, lef én door samenwerking. Met rijksmiddelen vanuit o.a. Regio Deal en Volkshuisvestingsfonds worden de eerste stappen gezet.
Verder hebben er veel werkbezoeken plaatsgevonden aan Heerlen-Noord van Tweede Kamerleden en bestuurders onder andere door minister Ollongren van Binnenlandse Zaken.

Regionale samenwerking
In Parkstad is verder gewerkt aan de realisatie van de Regio Deal. In 2021 zijn (de voorbereidingen van) projecten gestart of zijn projecten tot uitvoering gekomen. In oktober 2021 is duidelijkheid gegeven over financiële bijdragen uit de Regio Deal aan Vrieheide en de Slak, dit is later gebeurd dan gepland door de bestuurlijke crisis bij de Provincie Limburg.

Daarnaast zijn er een aantal regionale projecten die mogelijk ook in Heerlen worden geïmplementeerd. Denk daarbij aan de VoorzieningenWijzer en de Stratenaanpak. Samen met het Rijk hebben we in Parkstad stappen gezet in de langdurige samenwerking op het gebied van het wegwerken van achterstanden. Met als resultaat onder andere:

- Verlenging DU bevolkingsdaling 2021 en 2022 € 7,8 miljoen naar Parkstad;
- Woningbouwimpuls Heerlen-Centrum € 4,6 miljoen;
- Volkshuisvestingsfonds Parkstad en Heerlen-Noord € 45 miljoen.

In de ESZL samenwerking lag de focus op de ontwikkeling van een regionaal economisch herstelplan, Plan V genaamd. In dit plan worden de verschillende beleidsmatige ambities in Zuid-Limburg vertaald naar een 9-tal thematische assen waarbinnen de aanpak en uitvoering kan worden geordend. Daarnaast is binnen ESZL ook een volgende stap gezet in de hervorming van de aanpak en werkwijze. Het accent verschuift van het geven van subsidies voor projecten en initiatieven naar het ondersteunen en aanjagen van het vormen van coalities die samen concreet aan de slag willen. Hiermee samenhangend is ook een bestuurlijke hervorming voorbereid. Het bestuur van de Stichting ESZL wordt in handen gelegd van de drie portefeuillehouders economie van de centrumgemeenten. Het triple helix karakter wordt behouden en verankerd in een op te zetten Economic Board. De uitvoering van deze besluiten zal in 2022 zijn beslag krijgen.

Samen met het Rijk, provincie en o.a. Tripool gemeenten hebben we verkend hoe een instrument als de Nationale Omgevings Visie (NOVI) kan zorgen voor uitvoeringskracht.
Met Regio en Provincie is constructief doorgewerkt aan het onder de aandacht brengen van kansen en uitdagingen in Heerlen/Parkstad/Zuid-Limburg in Den Haag. De boodschap is dat wij om verandering tot stand te brengen in onze regio meerjarig commitment nodig hebben van het Rijk. Alleen samen kunnen we zorgen voor die langdurige integrale opwaardering van stad en regio.
In onze eigen stad werd het nationale event Dag van de Stad georganiseerd in samenwerking met BZK en verschillende andere ministeries.
Daarnaast hebben er werkbezoeken in Den Haag plaatsgevonden met Kamerleden en zijn bewindspersonen op bezoek geweest in Parkstad. In de samenwerking met Amsterdam, Sluis en

Eemsdelta is afgesproken om in 2022 een Brede Welvaart Conferentie te organiseren. Dit om nationale aandacht te vragen voor Regionaal Beleid en voor kansenongelijkheid binnen steden.

IBA
- Het afrondende expositiejaar IBA is van start gegaan tijdens de opening van Cultura Nova op 27 augustus 2021. De resultaten van de IBA, gestart in 2013, worden gepresenteerd.
- De finale financiële beschikkingen aan de projecten zijn verstrekt, enkele projecten zijn nog in uitvoering. Een voorbeeld hiervan is het Burgemeester Van Grunsvenplein dat wordt afgerond voor de afsluiting van het expojaar in augustus 2022.
- De resultaten en het proces van IBA worden geëvalueerd zodat de opgedane ervaring ook na afloop van de IBA in de regio wordt ingezet.

Netwerken/Ecosystemen
De Brightlands Smart Services Campus heeft als een groeiend ecosysteem weer aan betekenis gewonnen door het verkrijgen van de officiële status van Artificial Intelligence (AI) Hub.
Daarmee hebben we dus 1 van de 7 nationale AI Hubs op ons grondgebied.
In 2021 is het ELSA (Ethical, Legal and Societal Aspects) lab Armoede en Schulden opgestart bij de Brightlands Smart Services Campus. Ook heeft het Public Services Lab verder vorm gekregen zodat overheden in de toekomst beroep kunnen doen op kennis en expertise. En de Brightlands Digitale Werkplaats MKB is opgericht om digitalisering in het MKB te versnellen.

Aken/Euregio
Voor de grensoverschrijdende component van de Regio Deal zijn de projecten Velocity in Parkstad, ZLEU (grensoverschrijdende ruimtelijke strategie), SGA (digitaliseringsoplossingen voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling) en Theatergrenzen overwinnen (marketing van cultuuraanbod Parkstad in Aken) in gang gezet.
Aan de MAHHL samenwerking zijn Sittard-Geleen en Genk toegevoegd. En is meer focus aangebracht in de thema's waarop wordt samengewerkt. Ook zijn zowel de MAHHL samenwerking als de Charlemagne samenwerking beter gekoppeld aan de Euregio Maas Rijn. Dit met het doel om aan te kunnen sluiten bij expertise en projecten in de Euregio.

De lobby voor de intercity Randstad Aken heeft hoge prioriteit gehad. Het netwerk van mede-lobbyisten is uitgebreid; Position paper voor Tweede Kamer en staatssecretaris is opgesteld met partijen als gemeenten Den Haag en Eindhoven. Ook met kennisinstellingen en bedrijfsleven zijn online bijeenkomsten voor Kamerleden en social media campagnes georganiseerd.
Aan Frans Timmermans is het concept van de Europese Modelregio voor Green Deal aangeboden. Met de boodschap dat wij in onze grensoverschrijdende agglomeratie graag experimenteren met nieuwe vormen van energie en ook graag voorop willen lopen met uitvoering van grensoverschrijdende nieuwe energieconcepten als een waterstof hub en het uitwisselen van energie of restwarmte over de grens.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Bestuurskracht wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Bestuurskracht	3	3	88	-5.774	-9.162	-9.043	-5.771	-9.159	-8.956	203	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 0

Kernthema Bestuurskracht	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel)+ / N(adeel)-**
Reguliere afwijkingen	*Aanloopkosten SSC-ZL* De kosten van de liquidatie van het Shared Service Center (SSC) zijn lager dan voorzien.		133	I	V
	Pensioenvoorziening wethouders Als gevolg van een verhoging van de rekenrente kan de pensioenvoorziening voor wethouders verlaagd worden.	88		I	V
	Diverse afwijkingen.	-3	-15	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**85**	**118**		**203**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestuurskracht		**85**	**118**		**203**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Dienstverlening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

In 2021 zijn al veel verbeteringen doorgevoerd in onze dienstverleningswerkwijze, we hebben flinke stappen gezet. We zien ook nog uitdagingen en knelpunten die we moeten oplossen. Onder de noemer Heerlen van Morgen zetten we ons de komende periode onvermoeibaar verder in om te bouwen aan onze organisatie en onze stad, onze toekomst, ons Heerlen van Morgen.

In 2021 hebben we besloten om Dienstverlening en Digitalisering als opgave aan te pakken. Voor onze dienstverlening naar de burger speelt digitalisering een belangrijke rol. Digitalisering kan onze dienstverlening aan de burger naar een hoger niveau tillen. We werken hierbij bijvoorbeeld toe naar een dienstverlening waarbij snelheid, toegankelijkheid, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid de vereiste uitgangspunten zijn. De opgave is verder uitgewerkt in de begroting 2022.

We hebben de digitale dienstverlening aan de inwoners verder verbeterd. Hiermee maken we onze dienstverlening eenvoudiger en beter toegankelijk. Ook geeft digitale dienstverlening een directe ingang naar onze medewerkers. Uiteraard regelen we dit vooral bij producten die veel gebruikt (gaan) worden. In 2021 hebben we dit gedaan voor onder ander het melden van rattenoverlast, maak ook voor de nieuwe coronasteunmaatregelen en ook over schuldhulpverlening. Verder zijn talloze formulieren geoptimaliseerd of verder ontwikkeld om zaken gemakkelijker te maken voor de inwoner, zoals het aanvragen van bijstand, geboorteaangifte, huwelijk en nog veel meer.

Er is een definitieve keuze gemaakt voor Signalen als opvolger van het huidige en deels verouderde systeem voor het maken (burgers) en afhandelen (medewerkers gemeente Heerlen) van meldingen in de openbare ruimte. De structuur voor het implementeren van dit nieuwe systeem is opgezet waardoor er duidelijkheid is verschaft over financiële kaders, personele inzet en benodigde communicatie. Door een sterk verbeterd proces met betrekking tot communicatie naar burgers toe over gemaakte meldingen en een meer efficiënte manier om meldingen af te handelen zal de dienstverlening naar onze burger toe verbeterd worden.

Voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, zijn er YouTube filmpjes gemaakt. Deze gaan over dingen die de gemeente regelt en waar mensen zich bij de gemeente voor melden. Deze filmpjes leggen uit wat iemand dan moet doen.
We hebben ook ingezet op mensen die moeite hebben met lezen en begrijpen. Zij hebben moeite met lezen of begrijpen niet altijd wat de gemeente van hen wil. Ook zijn er mensen die niet goed kunnen lezen omdat ze oogproblemen hebben. Daarom is er een meeleespanel gestart. Hierin zitten burgers, onze ervaringsdeskundigen. Deze burgers geven ons advies hoe onze (beeld)brieven in Nederlandse taal makkelijker kunnen. Met hun adviezen passen we brieven aan en laten hen deze ook nog eens lezen. Deze brieven gebruiken wij dan.
Ook hebben we digitaliseringscursussen opgestart in de buurten en zijn we binnen de G40 binnen ‘smart city’ als trekker opgestaan voor het thema smart citizen. Hierbij geven we steeds aan hoe belangrijk het is dat niemand buiten de boot valt en we ervoor moeten zorgen dat er naast de digitale wereld ook aandacht moet blijven bestaan voor persoonlijke hulp en ondersteuning. Het menselijk contact en de menselijke maat moeten voortdurend aandacht blijven krijgen.

We hebben de laatste voorbereidingsstappen gezet om over te gaan naar een volledig digitale afhandeling van parkeervergunningen. Vanaf 1 februari 2022 is het digitale parkeerloket online.
De dienstverlening rondom met name de omgevingsvergunning heeft in 2021 onder druk gestaan. We zien dat de stijgende trend sinds corona in het aantal vragen en aanvragen aanhoudt. We voldoen aan de officiële wettelijke termijnen. Echter de duur van vragen beantwoorden en vooroverleg is wel opgerekt. Daarom hebben we geïnvesteerd in extra capaciteit en verbetering van het proces naast de voorbereidingen op de Omgevingswet.

In oktober 2021 is een initiatievenmanager gestart die de ruimtelijke initiatieven oppakt die zich nog in een beginfase bevinden. Al op het moment dat bijvoorbeeld de gewenste locatie of het initiatief nog uitsluitend op hoofdlijnen is uitgewerkt, wordt een eerste oordeel gegeven over de haalbaarheid van het initiatief. De initiatievenmanager heeft rechtstreeks een warm contact met de initiatiefnemer. Daardoor wordt eventueel overleg over bijsturing mogelijk. Doel is om eerder duidelijkheid in het proces te brengen over mogelijkheden en onmogelijkheden. Dat leidt tot een sneller antwoord en lagere kosten voor de initiatiefnemer. Daarmee geven we tegelijkertijd al invulling aan de zogenaamde intaketafel van de Omgevingswet.
Extra capaciteit is ook ingezet op de beantwoording van vragen via de kanalen mail en telefoon. We hebben de voorbereidingen opgepakt voor een fysiek loket, dat in mei 2022 van start gaat.

De voorlichting over identiteitsfraude op scholen is door de coronacrisis ook in 2021 niet door kunnen gaan. De voorbereidingen rondom de voorlichtingen zijn wel helemaal afgerond.

De pilot met een Gemeentelijk Informatiepunt (GIP) in de 4 bibliotheken van Schunck (Centrum, Heerlerheide, Hoensbroek en Heerlerbaan) is succesvol afgerond. Ook hebben we de pilot geëvalueerd met Schunck. De resultaten van de evaluatie waren positief. We kunnen stellen dat inwoners de weg weten te vinden naar de informatiepunten. De bevindingen en gemaakte afspraken nemen we mee voor de structurele invulling van het GIP in 2022.

Voor de tijdelijke huisvesting van de publiekshal is de samenwerking gezocht met het Parkstad Limburg Theater. We hebben gebruik gemaakt van deze pop-up locatie tot oktober 2021. Vanaf oktober 2021 is de Publiekshal weer gevestigd in het nieuwe stadskantoor in de Geleenstraat.

In 2021 hebben we de verkiezingen voor de Tweede Kamer georganiseerd. De organisatie was zeer complex als gevolg van de coronamaatregelen waarmee rekening gehouden moest worden. Als gevolg van corona waren veel stemlocaties niet beschikbaar. Desondanks is het bijna gelukt om op evenveel locaties stemlokalen in te richten. Daarnaast zijn veel extra mensen ingezet om de stembureaus te bezetten. Voor de extra kosten hebben wij een vergoeding van het rijk ontvangen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Dienstverlening wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Dienstverlening	1.432	1.208	1.548	-2.961	-2.675	-2.861	-1.529	-1.467	-1.313	154	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 0

Kernthema Dienstverlening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Na de versoepelingen van de coronamaatregelen in de zomer ontstond een economische opleving. Mensen gingen meer op vakantie en op reis. Dit is terug te zien in het toegenomen aantal aanvragen voor paspoorten, ID-kaarten en vergunningen. Deels houden we de baten uit leges zelf en deels betalen we deze aan het Rijk.	341	-95	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		60	I	V
	Diverse afwijkingen.	-1	19	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**340**	**-16**		**324**
Corona afwijkingen	Door de coronapandemie zijn er extra kosten gemaakt voor de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen.		-170	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-170**		**-170**
Totaal kernthema Dienstverlening		**340**	**-186**		**154**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Middelen en heffingen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Financiering
Onder de financieringsfunctie verstaan we alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder het beheersen van de financiële risico's die gepaard gaan met de geldstromen, de financiële posities en de vermogenswaarden.
De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Uitkeringen moeten op tijd worden betaald, evenals subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor worden op maandbasis kortlopende geldleningen aangetrokken. Om investeringen in de stad mogelijk te maken, worden langlopende geldleningen aangetrokken.
Treasury van de gemeente Heerlen dient uitsluitend de lokale publieke taak en voert een zo prudent mogelijk beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Heerlen heeft structureel deelgenomen aan het periodieke overleg van treasurers van 100.000+ gemeenten. Tevens zijn wij als gemeente Heerlen lid van de Dutch Association of Corporate Treasurers (DACT). Voorts is vanuit treasury gedurende 2021 intensief contact onderhouden met geldverstrekkende en bemiddelende partijen op de geld- en kapitaalmarkten. Deze contacten waren gericht op ontwikkelingen op de financiële markten (bijv. renteniveaus en kredietwaardigheden van tegenpartijen).

Overige onderwerpen
Het kernthema middelen en heffingen gaat ook over diverse overige onderwerpen. Deze onderwerpen worden verder uitgewerkt in de paragrafen. Wij kiezen ervoor, in het kader van duidelijkheid en transparantie, om de onderwerpen in één keer geheel uit te werken onder de paragrafen. Hieronder staan de onderwerpen met verwijzing naar de betreffende paragraaf.

Onderwerp	**Paragraaf**
Financiën (inclusief Planning & Control)	Financiering
Coördinatie deelnemingen	Verbonden partijen
Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering
Burgerzaken, belastingen en heffingen	Lokale heffingen
Onderhoud kapitaalgoederen	Onderhoud Kapitaalgoederen
Vastgoed, gronden en beheer	Grondbeleid
Grondexploitatie	Grondbeleid
Inventarisatie en beheersing van risico's	Weerstandsvermogen en risico's
Subsidies	Subsidies

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Middelen en heffingen wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Middelen en heffingen	306.307	314.242	328.848	-65.009	-61.281	-63.133	241.299	252.961	265.715	12.753	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 0

Kernthema Middelen en heffingen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	In 2017 heeft de gemeente Heerlen de generatiepact regeling ingevoerd. Deze regeling bood medewerkers van 58 jaar of ouder de mogelijkheid om minder te gaan werken. Er heeft een hoger dan verwachte instroom plaatsgevonden. Deze regeling is in 2020 beëindigd.		-565	S	N
	In 2019 heeft een ambtelijke reorganisatie plaatsgevonden. Het aantal medewerkers dat wij konden herplaatsen in de nieuwe organisatie is hoger dan verwacht met als gevolg lagere frictiekosten dan verwacht. Er zijn diverse medewerkers gedetacheerd naar derden, waar wij inkomsten voor ontvangen.	373	378	I	V
	De afhandeling van de nog lopende verplichtingen met betrekking tot het traineeprogramma leiden tot een tekort.		-40	S	N
	Als gevolg van het ontvangen van gelden vanwege het toekennen van meer IVA-uitkeringen in plaats van WIA-uitkeringen én het ontvangen van een nabetaling van het UWV is een voordeel ontstaan.		205	I	V
	Fysieke opleidingen/ studies gingen niet door in verband met de coronamaatregelen.		63	I	V
	Minder schades aan onderwijsgebouwen waarbij de middelen voor het eigen risico moesten worden aangesproken.		46	I	V
	Het bedrag voor de dienstverlening met betrekking tot de uithuizing van de telefooncentrale was te laag geraamd, waardoor er een tekort is ontstaan.		-84	I	N
	Op basis van de projectenkalender is budget geraamd in de exploitatie voor het betreffende jaar. Hierbij ontstaat echter een complicatie indien projecten niet in het begrote jaar worden afgerond. Voor de projecten die dit betreft wordt in het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording verzocht om de benodigde middelen over te hevelen middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		97	I	V
	Op basis van een 0-meting is een verbeterplan opgesteld in het kader van doorontwikkeling informatieveiligheid en privacy. Daarnaast spelen we in op de motie cybercrime en flexibel werken, waarbij we starten met een programma rondom bewustwording. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden ten behoeve van informatieveiligheid en privacy.		50	I	V
	Door een uitgestelde ingebruikname van het nieuwe stadskantoor en het vervallen van de dag- en nacht opvang vallen de schoonmaakkosten lager uit.		102	I	V
	Met het oog op de aanstaande verhuizing naar het nieuwe stadskantoor is alleen strikt noodzakelijk onderhoud uitgevoerd.		99	I	V
	Lagere energielasten van € 92.000 door zachte weersomstandigheden en hogere doorbelastingen voor afgenomen diensten € 52.000.		154	I	V
	Op basis van afgesloten dienstverleningsovereenkomsten werd er meer energie afgenomen.	61		I	V
	De hogere baten worden veroorzaakt door doorbelastingen van drukwerkkosten aan derden. De hogere lasten worden enerzijds veroorzaakt door hogere drukwerkkosten aan het einde van het jaar door o.a. de stadskrant en personeelsattenties en anderzijds door lagere kosten voor huur- en leasekosten van onroerend goed.	37	-61	I	N
	Door vertraging in de oplevering van het nieuwe stadskantoor wordt een deel van de vervanging van de inventaris (w.o. bureaustoelen) geleverd en verantwoord in 2022 in plaats van in 2021 waarin de vervangingskosten zijn begroot. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden ten behoeve van vervanging inventaris.		50	I	V
	Hogere vaste lasten als gevolg van herwaardering panden, indexering van de tarieven en uitbreiding van de vastgoed portefeuille.		-50	I	N
	Lagere kosten door minder uitbesteding van werk aan derden. Door corona hebben een aantal activiteiten geen doorgang gevonden met betrekking tot het professionaliseren van werkprocessen zoals het gebruik van het postregistratiesysteem.		135	I	V
	De totale OZB-baten (woningen en niet-woningen) laten een beperkte minderopbrengst zien van € 267.000. Dit betreft 1% van de begroting en is onder andere het gevolg van ingediende bezwaren. Voor woningen bedraagt de minderopbrengst € 86.000, voor niet-woningen € 181.000.	-267		I	N
	De hondenbelasting laat een beperkte minderopbrengst zien.	-39		I	N
	De dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten was in 2021 hoger dan verwacht. De hogere dividenduitkering was het gevolg van een hogere nettowinst in 2020. Over 2020 realiseerde de Bank Nederlandse Gemeenten een nettowinst van € 221 miljoen (2019: € 163 miljoen).	229		I	V

Programma 0

Kernthema Middelen en heffingen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	Vanwege de onzekerheid rondom corona zijn er in 2020 en in de eerste helft van 2021, in overleg met en onder goedkeuring van de provincie, geen langlopende leningen aangetrokken. De gemeente Heerlen heeft permissie gekregen van onze toezichthouder de provincie, om de kasgeldlimiet voor kortlopende schulden bewust te overschrijden. Vandaar onze hogere kortlopende schuldpositie tot juni 2021. Het aangetrokken kortlopend geld heeft negatieve rente, vandaar een groter voordeel op de kortlopende rente dan begroot. Verder is er een voordeel rentekosten op langlopende leningen door de latere consolidatie (consolidatie betreft omzetten van kortlopende naar langlopende schulden). Begrotingstechnisch was deze consolidatie eerder gepland, waardoor de rentelasten dalen ten opzichte van de begroting. Daarnaast was het geprognosticeerde rentepercentage over de langlopende leningen hoger dan het daadwerkelijk rentepercentage over de nieuwe aangetrokken leningen in 2021. Het voordeel op de baten betreft enerzijds rente-inkomsten zonnepanelenproject (€ 94.000) en de verstrekte lening aan Enexis (€ 15.000) die niet begroot waren. Anderzijds zijn de rente-inkomsten voor de bedrijventerreinen Avantis en Trilandis lager dan begroot (- € 63.000). Vanwege de positieve verkoopontwikkelingen op beide bedrijventerreinen zijn er aflossingen terugbetaald, waardoor het saldo waarover rente wordt berekend beduidend lager is.	49	632	I	V
	Betreft een van de belastingdienst ontvangen beschikking vennootschapsbelasting over het aangiftejaar 2016.		-41	I	N
	Het voordeel betreft de terugvordering van de dividendbelasting over de jaren 2017 t/m 2020. Dit is in 2021 geëffectueerd.	136		I	V
	In de circulaires van het Gemeentefonds zijn nieuwe of bijgestelde decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties verwerkt. Een andere belangrijke factor betreft wijzigingen in de aantallen van diverse maatstaven van de algemene uitkering. Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Gemeentefonds. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om een deel van deze middelen over te hevelen naar 2022 via de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	2.984		I	V
	Er zijn diverse Collegebesluiten genomen ten laste van de post onvoorzien (begroot € 1,5 mln). Na aftrek van deze bedragen resteert nog een voordeel.		864	I	V
	Als gevolg van het principeakkoord dat bereikt is bij de cao-onderhandeling houden we rekening met een eenmalige vergoeding (€ 1.200 per medewerker) en is er sprake van een indexering van 1,5% van de salarissen vanaf december 2021.	-269	-1142	I	N
	Met het organisatie ontwikkelingstraject “Heerlen van Morgen” werken we aan de doorontwikkeling van de organisatie. We gaan onze organisatie toekomstbestendig maken, waarin we werken aan de basis op orde, de sturing van de organisatie en een strategische personeelsplanning. In 2021 hebben we hierin reeds de eerste stappen gezet. De kadernota als voorloper van de begroting 2022 is een van de nieuwe instrumenten die we in 2021 hebben geïntroduceerd. Om het plan van Heerlen van Morgen verder tot uitvoering te laten komen dient er ruimte gecreëerd te worden in de begroting. Bij het raadsvoorstel van de Novembernota is tevens verzocht het benodigde budget over te hevelen naar 2022.		-500	I	N
	Er is minder uitgegeven aan advieskosten. Dit is onder andere veroorzaakt door de corona periode en de krapte op de arbeidsmarkt. In het raadsvoorstel van de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag gereserveerd voor inzet in 2022.		564	I	V
	Deze post heeft betrekking op een btw-correctie om de aangiftes 2020 en 2021 aan te laten sluiten op de financiële administratie.	-237		I	N
	Eenmalig voordeel vanwege verkoop diverse bedrijfsauto's.	50		I	V
	De kosten van Parkstad-IT zijn hoger dan begroot, maar hier tegenover staat ook een hogere doorberekening aan de deelnemers.	1.061	-1.061	I	V/N
	Door uitbreiding van de vastgoedportefeuille ontvangen we meer huurinkomsten en hebben we hogere kosten (OZB, energie, schoonmaak e.d.).	151	-185	I	N
	Projectfinanciering salarissen: Er kunnen minder uren uit projectbudget gefinancierd worden doordat er minder productieve uren op projecten geboekt worden dan geraamd.		-700	S	N
	Onvoorziene kosten en herstel van schade als gevolg van wateroverlast juli.		-460	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.	615	-397	I	V
	Afwaarderen boekwaarde gebouw Beersdalweg 56 wegens voornemen tot sloop.		-384	I	N
	Diverse afwijkingen.	23	-83	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**4.957**	**-2.314**		**2.643**

Programma 0

Kernthema Middelen en heffingen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Corona afwijkingen	Overschrijding ICT-benodigdheden als gevolg van corona (thuiswerken).		-44	I	N
	Lagere kosten door corona met betrekking tot catering € 72.000 en reis- en verblijfskosten € 40.000.		112	I	V
	In de circulaires van het Gemeentefonds zijn de coronasteunpakketten van het Rijk verwerkt voor de maatregelen die via het gemeentefonds lopen en waarvan de verdeling over de gemeenten bekend is. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om een deel van deze middelen over te hevelen naar 2022 via de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	10.808	750	I	V
	Door de coronacrisis waren er minder uitgaven voor portokosten verwacht. Door extra verzendingen aan het eind van 2021 voor o.a. stadskrant en attenties, is een overschrijding veroorzaakt.		-40	I	N
	BsGW heeft voor het jaar 2020 een negatief resultaat van € 1.779.000 als gevolg van de coronacrisis. Deze overschrijding heeft vrijwel geheel te maken met de uitstelregeling belastingen voor ondernemers, die op verzoek van de deelnemers heeft plaatsgevonden. Door deze uitstelregeling op belastingen zijn minder opbrengsten vervolgingskosten (met betrekking tot aanmaningen) gerealiseerd. Voor Heerlen betekent dit naar rato € 127.000 aan meerkosten.		-127	I	N
	BsGW verwacht voor het jaar 2021 een negatief resultaat van € 1.042.000 als gevolg van de coronacrisis. Er wordt soepel omgegaan met betalingsregelingen voor in zwaar weer verkerende bedrijven, hierdoor wordt conform 2020 een deel van de opbrengsten voor aanmaningskosten, € 362.000, niet gerealiseerd. Daarnaast is er in totaal € 680.000 aan meerkosten gemaakt als gevolg van corona, met name voor extra inhuur, ICT en telefoniekosten. De verwachte meerkosten voor Heerlen zijn naar rato € 77.000. Hier wordt in deze jaarrekening reeds rekening mee gehouden.		-77	I	N
	Vanwege corona en het als gevolg hiervan ingevoerde 1e uur gratis parkeren blijven de parkeerinkomsten achter bij de begroting. Geconstateerd wordt dat er wel meer geparkeerd wordt, maar steeds korter dan 1 uur. Daardoor minder opbrengsten.	-1.159		I	N
	Door corona extra inzet van 1,5 fte personele capaciteit voor de duur van 6 maanden voor de beleidsvelden veiligheid en inkomensondersteuning/schuldhulpverlening.	0	-112	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**9.649**	**462**		**10.111**
Totaal kernthema Middelen en heffingen		**14.606**	**-1.852**		**12.753**

Bedragen x € 1.000

2.1.1 Programma Veiligheid

Portefeuillehouder: Roel Wever

Wat hebben we bereikt?

Het jaar 2021 stond ook voor het programma veiligheid wederom grotendeels in het teken van het COVID-19 virus. Zowel voor de interne organisatie, maar ook voor de inwoners en ondernemers van Heerlen waren en zijn de gevolgen ingrijpend. Beleidsmatig is de Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid 2021-2022 vastgesteld, met de daaraan ten grondslag liggende veiligheidsanalyse. In de Kadernota hebben we beschreven welke veiligheidsthema's prioriteit krijgen.
Helaas moeten we constateren dat het niet goed gaat met de leefbaarheid en veiligheid in Heerlen. Voorbeelden hiervan zijn toegenomen criminaliteit, ondermijning, sociale problematiek en diverse vormen van overlast. Dat concentreert zicht vooral in een aantal wijken in Heerlen-Noord.
Daarom zijn we, vooruitlopend op het programma Heerlen-Noord, een integrale aanpak Sociaal Veilig gestart in twee geprioriteerde wijken, Vrieheide en de Kasteelbuurt/Hoofdstraat in Hoensbroek. Inmiddels zijn de grootste problemen daar aangepakt, weten we veel beter wat er speelt en kunnen we waar nodig vroegtijdig ingrijpen. Hierbij werken we intensief samen met diverse partners, maar betrekken we nadrukkelijk ook de burgers. De succesfactor van de aanpak is de integrale benadering gebaseerd op de Hartslag methodiek, met oog voor veiligheid, leefbaarheid, zorg en wonen.
Maar ook andere vormen van onveiligheid, zoals cybercriminaliteit en toenemende polarisatie, vragen steeds meer aandacht. Een belangrijk knelpunt waar we nu, maar ook in de komende jaren mee te maken hebben is de beperkte politiecapaciteit. Er zijn nu al te weinig agenten, maar als gevolg van een herverdeling van de schaarse capaciteit in Limburg, moet Heerlen ook nog eens stevig inleveren.
In 2021 was duidelijk merkbaar dat hierdoor taken verschuiven naar de gemeente. Ook zien we dat bestuursrechtelijke maatregelen steeds belangrijker worden, omdat de politie te weinig recherchecapaciteit heeft en het Openbaar Ministerie te weinig officieren.
Om te zorgen dat we onze beperkte capaciteit zo efficiënt mogelijk inzetten, is het belangrijk dat we over goede informatie beschikken. In 2021 hebben we verdere stappen gezet in de doorontwikkeling van het informatieknooppunt Leefbaarheid en Veiligheid. Daar brengen we cijfers en subjectieve gegevens bij elkaar, leggen verbanden, voeren analyses uit en geven duiding aan ontwikkelingen.

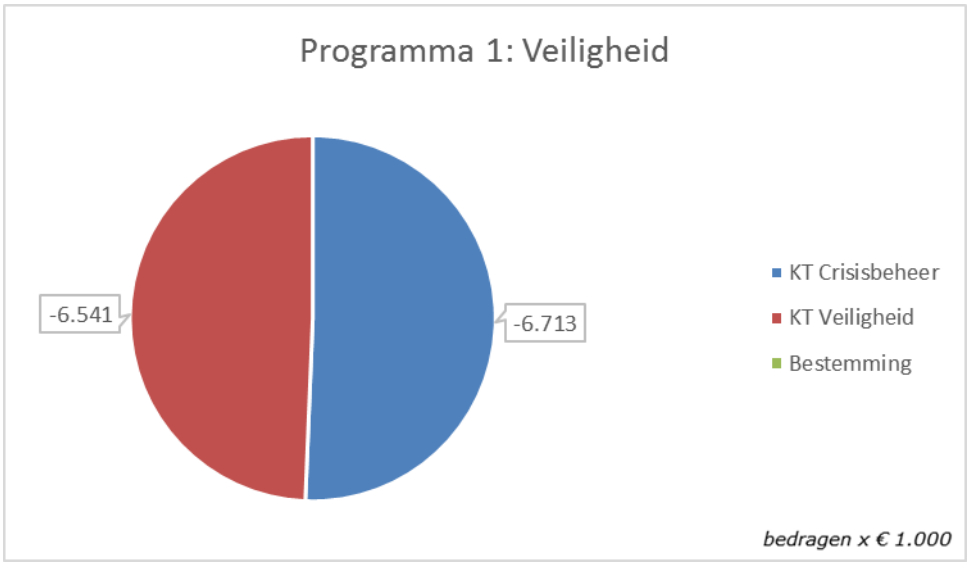
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Veiligheid, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Veiligheid	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**		
KT Crisisbeheer	0	0	44	-6.510	-6.510	-6.713	-6.510	-6.510	-6.669	-159	
KT Veiligheid	662	629	595	-5.771	-6.917	-6.541	-5.109	-6.288	-5.945	343	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**662**	**629**	**639**	**-12.281**	**-13.427**	**-13.254**	**-11.619**	**-12.798**	**-12.615**	**183**	
Bestemming	**0**	**49**	**49**	**0**	**-250**	**-250**	**0**	**-201**	**-201**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**662**	**678**	**688**	**-12.281**	**-13.677**	**-13.504**	**-11.619**	**-12.999**	**-12.815**	**183**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Onverwachte gebeurtenissen lokaal of elders die van invloed zijn op de veiligheid in Heerlen of het veiligheidsgevoel van burgers.
- Toename ernstige zorg- en veiligheid casuïstiek.
- Capaciteit veiligheidspartners staat onder druk (politie, brandweer, OM), met verschuiving van taken naar gemeente tot gevolg.
- Onvoldoende capaciteit en budget.
- Onzekerheid met betrekking tot definitieve besluitvorming programma Heerlen-Noord.
- Impact COVID-19 op de samenleving.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	26	11	2020
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	3,1	1,8	2021
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	7,2	4,4	2021
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,7	1,3	2021
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	5,8	4,1	2021

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Schaalscore overlast	Schaalscore	3,4		2019
Schaalscore sociale cohesie	Schaalscore	5,5		2019
Verloedering	Schaalscore	4,9		2019

Kernthema Crisisbeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

COVID-19

In 2021 is het COVID-19-virus ons blijven uitdagen en de aanpak van dit dossier heeft wederom veel van ons gevraagd. Deze aanpak werd op regionale schaal gecoördineerd vanuit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Op dat niveau vond ook veel afstemming en advisering plaats over de implementatie van coronamaatregelen. De af- en opschaling van de risiconiveaus en de korte inwerkingtreding van daarmee samenhangende maatregelen hadden onvoorspelbare impact op de capaciteit. Nieuwe steunmaatregelen, lokale initiatieven en vragen van inwoners, ondernemers en instellingen maakten dat er frequent contact (nodig) was. Tenslotte bestond naarmate de crisis langer duurde meer druk op toezicht en handhaving van coronamaatregelen. Het afnemend algeheel vertrouwen en het toenemend zicht op de sociaal-maatschappelijke en economische effecten van de crisis en het publieke debat, maakten deze gemeentelijke verantwoordelijkheid niet eenvoudig. Desondanks zijn we over de bestrijding van COVID-19 waar mogelijk in gesprek gegaan of gebleven, hebben we waar dat kon vooruit- en meegedacht en hebben we waar dat nodig was gehandhaafd.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

De VRZL heeft in 2021, naast de inspanningen die COVID-19 en de watersnoodramp hebben gevraagd, gewerkt aan de doorontwikkeling zoals opgenomen in het meerjarenbeleidsplan 2020-2023. Aanvullend is de VRZL in het voorjaar gestart met de bestuurlijke dialoog Brandweerzorg 2024-2030.

Crisisorganisatie

Afgelopen jaar heeft aangetoond hoe kwetsbaar de maatschappij kan zijn en hoe belangrijk het is dat de crisisorganisatie zowel lokaal, regionaal als landelijk zo optimaal mogelijk gefaciliteerd en getraind is om in buitengewone omstandigheden te kunnen blijven functioneren. Medewerkers volgen opleidingen en trainingen voor hun taken in de crisisorganisatie en medewerkers van onze organisatie werken in diverse piketfuncties voor de regionale crisisorganisatie.

Incidenten

In 2021 is de crisisorganisatie voor ruim 80 incidenten ingezet. Meestal waren dit relatief kleine inzetten, zoals woningbranden, gaslucht en dumpingen van drugsafval. Een aantal van de incidenten hadden een grote impact of hebben geleid tot een acuut en onzeker veiligheidsbeeld, met een risico op onrust en spanningen en een grote maatschappelijke impact. Het aantreffen van een explosief bij de Hommerterweg in Hoensbroek is hiervan een voorbeeld. Bij dergelijke calamiteiten ligt de regie lokaal en is daartoe een crisisteam actief. Inzet van bestuursrechtelijke maatregelen, een noodbevel en veiligheidsrisicogebied, waren in deze situatie nodig. Daarnaast is ook zeer intensief ingezet in hulpverlening en goede acute opvang van de betrokkenen, waarvan de kosten door de gemeente werden gedragen. Ten slotte heeft ook de watersnoodramp bijzondere inzet gevraagd. Een verantwoordingsverslag over het verloop, de regionale besluiten en de inzet gedurende de GRIP 4-situatie is in het najaar van 2021 opgeleverd en verschillende regionale en lokale evaluaties zijn opgestart.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Crisisbeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Veiligheid	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Crisisbeheer	0	0	44	-6.510	-6.510	-6.713	-6.510	-6.510	-6.669	-159	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 1

Kernthema Crisisbeheer	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Rampenplan* : Toename van acute crisissituaties. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.		-163	I	N
	Diverse afwijkingen.	44	-40	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**44**	**-203**		**-159**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Crisisbeheer		**44**	**-203**		**-159**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Veiligheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Aanpak woonoverlast

De aanpak woonoverlast is regulier en doorlopend aangepakt, binnen de daarvoor beschikbare capaciteit en gebruik makend van diverse juridische instrumenten. Hierbij werken we integraal samen met externe partners.

Jeugdoverlast

Het thema jeugdoverlast heeft in 2021 veel aandacht gekregen. Dit werd veroorzaakt doordat grotere groepen jeugd in de omgeving Vrieheide, Passart en Heerlerheide ernstige overlast veroorzaakten. Door forse inzet van met name politie, handhaving en straatcoaches werd deze snel teruggedrongen. Er zijn meerdere bestuursrechtelijke maatregelen opgelegd zoals gebiedsontzeggingen en gebiedsverboden. De aanpak van jeugdoverlast is structureel en doorlopend. Hierbij wordt intensief samengewerkt met de politie, het Openbaar Ministerie, HALT, de jongerenwerkers en straatcoaches. We hebben niet ingezet op het terugdringen van ernstige jeugdoverlast maar op het voorkomen van nieuwe aanwas. Inzake de aanpak van vuurwerkoverlast hebben we boa's ingezet ter versterking van het jaarlijkse vuurwerkproject van de politie. Binnen deze preventieve en repressieve aanpak zijn boetes opgelegd en zijn jeugdigen naar Halt verwezen.

Ondermijning

Ook in 2021 hebben we de Wet Bibob veelvuldig toegepast. Hiermee toetsen we of een aanvrager van een vergunning te goeder trouw handelt. Verder hebben we integrale controles uitgevoerd om mogelijke criminele activiteiten op te sporen. Het RIEC Limburg heeft Integrale Ondermijningsbeelden opgeleverd evenals een Scan Weerbaarheid gemeente Heerlen. Aan de hand hiervan is gestart met nog gerichtere acties in de aanpak van ondermijning. De vergunningplicht voor autoverhuurbedrijven werd in oktober 2021 ingetrokken. Deze branche was met de vergunningplicht in de periode 2019-2021 ontdaan van criminele invloeden.

Cybercrime

Eind 2020 heeft binnen het RIEC Limburg een bestuurlijke portefeuilleverdeling plaatsgevonden, waarbij de provinciale portefeuille cybercrime is toegewezen aan de burgemeester van Heerlen. In 2021 is een onderzoek gestart hoe op Limburgs niveau stappen gezet kunnen worden om cybercrime tegen te gaan. Daarbij wordt samengewerkt met de overige gemeenten in Limburg, maar ook met het OM en het cyberteam van de politie.

Demonstraties en betogingen

In 2021 zijn veelvuldig (on)aangekondigde demonstraties gehouden. Het was een uitdaging om dit grondrecht te faciliteren afgezet tegen de wisselende en veelal strikte maatregelen ter bestrijding van het COVID-19 virus. In één geval moest een manifestatie vlak voor aanvang beëindigd worden op last van de burgemeester omdat het niet meer veilig/verantwoord was.

Inzet bestuurlijke noodbevoegdheden

In 2021 was helaas meermaals inzet nodig van bestuurlijke noodbevoegdheden waaronder het instellen van noodverordeningen en veiligheidsrisicogebieden evenals het afgeven van noodbevelen om de openbare orde te herstellen. Hierbij waren de dreigende 'avondklok-rellen' in de stad en de aanslagen op een appartementencomplex in Hoensbroek het meest in het oog springend.

Herziening regelgeving en beleid

Het horecasanctiebeleid uit 2012 werd geheel herzien en naar de huidige tijd en wetgeving gebracht. De Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Heerlen, werd betrokken bij de herziening om te komen tot een gedragen en realistisch sanctiebeleid. Hierbij is in de communicatie aandacht

geweest voor de zware omstandigheden voor de horeca door lockdowns en beperkende coronamaatregelen.

De Algemene Plaatselijke Verordening Heerlen werd op meerdere punten herzien en aangepast naar de nieuwste inzichten en model-APV van de VNG. Mede op grond hiervan werd de Verordening bestuurlijke boete handhaving overlast in de openbare ruimte Heerlen herzien en de boetebedragen aangepast aan de nieuwe landelijke richtlijnen. Ook werd er nieuw beleid vastgesteld ter bestrijding van drugshandel op straat en het vervoeren van inbrekerswerktuig. Deze worden nu naast de strafrechtelijke aanpak ook bestuursrechtelijk aangepakt met dwangsommen.

Experiment Gesloten Coffeeshopketen
Per 1 juli 2020 is per wet vastgelegd dat gemeente Heerlen één van de 10 deelnemende gemeenten is in het experiment gesloten coffeeshopketen. In 2021 is veel tijd geïnvesteerd voor de juridische en beleidsmatige voorbereidingen met het oog op de definitieve start. Het daadwerkelijke startmoment van het experiment is flink vertraagd vanuit het Rijk en nog steeds niet duidelijk.

Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid
In 2021 hebben we de Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid 2021 – 2022 opgeleverd, inclusief de daaraan ten grondslag liggende veiligheidsanalyse. In de kadernota leggen we het gemeentelijk meerjarig veiligheidsbeleid vast en de veiligheidsthema's die prioriteit krijgen.

Aanpak Sociaal Veilig
Vooruitlopend op het programma Heerlen-Noord zijn we in de zomer 2021 een integrale gebiedsgerichte veiligheidsaanpak gestart in twee geprioriteerde wijken, Vrieheide en de Hoofdstraat/Kasteelbuurt in Hoensbroek. Met deze aanpak, die is gebaseerd op de Hartslag-methodiek, zetten we extra in op zorg, leefbaarheid en veiligheidsproblematiek. Hierdoor weten we beter wat er speelt en kunnen we vroegtijdig ingrijpen.

Handhaving overlast
Ook in 2021 hebben we samen met onze externe partners overlast in het Maankwartier aangepakt. Door een gebiedsgerichte integrale aanpak, gebaseerd op Hartslag 2.0 methodiek, werken we aan schoon, heel en veilig. Om de overlast van verslaafden en verwarden in het centrum, de Klompstraat en het Aambos tegen te gaan, is de persoonsgerichte integrale aanpak voortgezet.

Evenementen veiligheid en leefbaarheid
Net als in 2020 waren ook in een groot deel van 2021 evenementen en samenkomsten verboden als gevolg van COVID-19. De beschikbare capaciteit is ingezet om te adviseren over de mogelijkheden voor het veilig exploiteren van winkels, markten, horeca en kleinschalige bijzondere bijeenkomsten.

Verbinding Zorg- en Veiligheid
Naar aanleiding van de geëscaleerde burenruzie in december 2020, heeft in 2021 een onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden. Doel hiervan was leren voor de toekomst. Uit dit onderzoek, waarbij interne en externe partners zijn betrokken, zijn aanbevelingen geformuleerd. Deze hebben veelal betrekking op de verbinding tussen zorg- en veiligheid. In 2021 is gestart met diverse verbeterpunten. Dit krijgt in 2022 een vervolg.

Hennep Aanpak Parkstad (HAP)
Het HAP project is ook in 2021 voortgezet. We hebben weer veel bedrijfspanden gecontroleerd op de aanwezigheid van een hennepplantage of drugslab. Inmiddels zijn zo'n circa 7000 bedrijfspanden gecontroleerd binnen heel Parkstad. In een dertigtal panden zijn daadwerkelijk

hennep gerelateerde activiteiten geconstateerd en is hier bestuurlijk tegen opgetreden. Verder heeft het project een sterke preventieve werking.

Informatieknooppunt
Een goed veiligheidsbeleid is alleen mogelijk als de juiste informatie beschikbaar is. Door cijfers en andere informatie centraal te verzamelen en te analyseren, worden ontwikkelingen en trends eerder zichtbaar. Hierdoor kunnen we sneller ingrijpen en beter onderzoek doen naar (mogelijke) problemen. Ook kunnen we interne en externe partners beter informeren. Het in 2019 ingerichte informatieknooppunt Leefbaarheid en Veiligheid is bescheiden van opzet. In 2021 zijn weer nieuwe stappen gezet in de doorontwikkeling.

Prostitutie controles in het kader van mensenhandel/uitbuiting
In 2021 hebben we meerdere grote prostitutiecontroles uitgevoerd. Zo ook een vijfdaagse controle in diverse plaatsen in Limburg. Dit deden we samen met het Openbaar Ministerie, de politie waaronder AVIM (Afdeling Vreemdelingen Identificatie en Mensenhandel), verschillende Limburgse gemeentes en andere partners. Achter de illegale prostitutie branche gaat zware criminaliteit, waaronder mensenhandel, schuil. Bij de controles worden regelmatig sekswerkers met een buitenlandse achtergrond aangetroffen. We proberen steeds meer zicht te krijgen op de netwerken.

Radicalisering
In 2021 hebben we voornamelijk ingezet op preventie en de-escalatie. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in de duiding van de alsmaar groeiende polarisatie in de samenleving en de mogelijk daarmee gepaard gaande nieuwe uitingen van extremisme.

Toezicht op kamerverhuurbedrijven en openbare inrichtingen
In 2021 hebben we toezicht uitgevoerd op kamerverhuurpanden en openbare inrichtingen (zoals coffeeshops en seksinrichtingen).

Bestuursrechtelijke maatregelen
Door middel van juridische procedures hebben we handhavend opgetreden in het geval van productie of handel in verdovende middelen (inclusief straatdealers), personen die met inbrekerswerktuig werden aangetroffen, illegale prostitutie en overtredingen binnen horeca-inrichtingen.

Week van de veiligheid
In 2021 hebben we deelgenomen aan de landelijke Week van de Veiligheid (week 41). We hebben diverse activiteiten georganiseerd om inwoners en ondernemers bewust te maken van vormen van criminaliteit en wat ze hier zelf tegen kunnen doen. Extra aandacht was er voor de digitale veiligheid met tips tegen cybercriminaliteit. In samenwerking met politie hebben we deelgenomen aan de landelijke inleveractie van steekwapens.

Burgernet
We hebben diverse acties ondernomen om Burgernet onder de aandacht te brengen van inwoners. Zo werd tijdens de week van de veiligheid een oproep gedaan aan inwoners om zich aan te sluiten bij Burgernet en/of de Burgernet App te downloaden.

Toezicht en handhaving (gemeentelijk blauw)
In 2021 zijn de reguliere toezichtstaken uitgevoerd. Daarnaast heeft het toezien op naleving van de coronamaatregelen veel capaciteit gevraagd en hebben we inzet geleverd bij diverse demonstraties. De aanpak van illegale afvaldumpingen heeft geresulteerd in het in rekening brengen van 562 keer opruimkosten. Verder waren de Boa’s betrokken bij gerichte acties op overlast gevende jongeren. Dit in samenwerking met de politie.

Een positieve evaluatie van het plaatsen van mobiel cameratoezicht bij afvalverzamelclusters heeft in 2021 geleid tot de aanschaf van vier mobiele camera's. Deze worden structureel op wisselende locaties ingezet. De uitbreiding van het cameratoezicht met 3 camera's rondom het nieuwe stadskantoor is vrijwel afgerond. Bij de herinrichting van het Van Grunsvenplein is rekening gehouden met een uitbreiding van het cameratoezicht met 4 cameraposities. De voor het Maankwartier beoogde uitbreiding is in 2021 gerealiseerd.

Toezicht en handhaving bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, horeca en evenementen
In april 2022 leggen we in gedetailleerde vorm verantwoording af over de uitvoering van de toezicht- en handhavingswerkzaamheden, middels het handhavingsjaarverslag. Kort samengevat: wij hielden op een minimaal uitvoeringsniveau toezicht op verleende vergunningen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO). Het soort werkzaamheden en de realisatie daarvan werd ook in 2021 sterk beïnvloed door COVID-19. Door de sluiting van de horeca en het zeer lage aantal evenementen in 2021 heeft er een verschuiving van de werkzaamheden plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Veiligheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Veiligheid	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Veiligheid	662	629	595	-5.771	-6.917	-6.541	-5.109	-6.288	-5.945	343	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 1

Kernthema Veiligheid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Huiselijk geweld:* In 2021 hebben we rijksmiddelen ontvangen voor vrouwenopvang. Deze middelen zullen in 2022 worden besteed. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		263	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		105	I	V
	Diverse afwijkingen.	-34	7	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-34**	**376**		**343**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Veiligheid		**-34**	**376**		**343**

Bedragen x € 1.000

2.1.2 Programma Verkeer en Vervoer

Portefeuillehouder: Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Mobiliteit
In de Mobiliteitsvisie Heerlen in Beweging staat het samen leven in een groene en gezonde stad centraal. Mobiliteit is een van de puzzelstukjes om dit te bereiken. Met het Programma Mobiliteit 2021 hebben we het tweede concrete uitvoeringsprogramma opgeleverd, waarin we wederom op basis van de drietal programmadoelen (verschuiven van de vervoerswijze keuze van inwoners en bezoekers van Heerlen van "vervuilend" naar duurzaam en gezond; streven naar 0 ernstige verkeersslachtoffers per jaar en een daling van het energiegebruik voor verkeer en vervoer in 2040 tot max. 1.695 TJ) en met behulp van verschillende beleidslijnen en actielijnen de acties voor 2021 hebben benoemd.

Voor wat betreft de acties had het jaar 2021 het jaar moeten worden waarin we ons mobiliteitsplatform naar de buurten hadden willen brengen. De coronacrisis heeft hier wederom roet in het eten gegooid. Desondanks hebben we door middel van een (deels) aangepast jaarprogramma bewoners en bezoekers van de stad actief deelgenoot kunnen maken van het uitvoeringstraject van de Mobiliteitsvisie waarbij het mobiliteitsplatform als volwaardig onderdeel van ons programma functioneert en de komende jaren verder wordt ingezet.

Daarnaast hebben we op basis van de onderzoeken en quickscans uit het onderzoeksjaar 2020 in 2021 een verdere vertaling kunnen maken naar concrete uitvoeringsplannen. Samen met de stadsregio Parkstad hebben we de Visie op mobiliteit Parkstad opgesteld en laten vaststellen. Hiermee is het mobiliteitsbeleid op zowel provinciale schaal (Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg), regionale schaal en gemeentelijke schaal beschreven en voor de komende jaren in lijn gebracht.

Openbare ruimte
Een schone, hele en veilige openbare ruimte vormt het fundament van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Daarom heeft de gemeenteraad € 400.000 extra vrijgemaakt voor het dagelijks onderhoud en sinds 2021 meerjarig (structureel) in de begroting opgenomen. Ook heeft de gemeenteraad zich ingespannen om vanaf 2022 het onderhoudsbudget met nog eens € 950.000 structureel te verhogen. Hiermee zijn de eerdere noodgedwongen bezuinigingen uit de voorgaande coalitieperiode ongedaan gemaakt, waardoor we het onderhoudsniveau kunnen verhogen van B- naar B én zijn er extra middelen voor de vervanging van groen.

Zoals ook in de Nationale omgevingsvisie verwoordt, is er in de toekomst meer nodig om de openbare ruimte aantrekkelijk en leefbaar te houden. Daarom hebben we de Visie waardevolle buitenruimte in concept voorbereid, waarin leefbaarheid, klimaatadaptatie, gezondheid, duurzaamheid en biodiversiteit belangrijke waarden zijn. Een mooi voorbeeld is het sterk versteende van Grunsvenplein dat een groene metamorfose ondergaat. Dit heeft niet alleen een positieve impact op de uitstraling van het centrum.
De bomen dragen daarnaast ook bij aan verkoeling van het plein tijdens warme zomerdagen, ze vangen ook fijnstof af en dragen bij aan het verminderen van $C0_2$. Ook zijn er maatregelen genomen om eventuele wateroverlast als gevolg van klimaatverandering te beperken en worden de oude stenen van het plein hergebruikt.

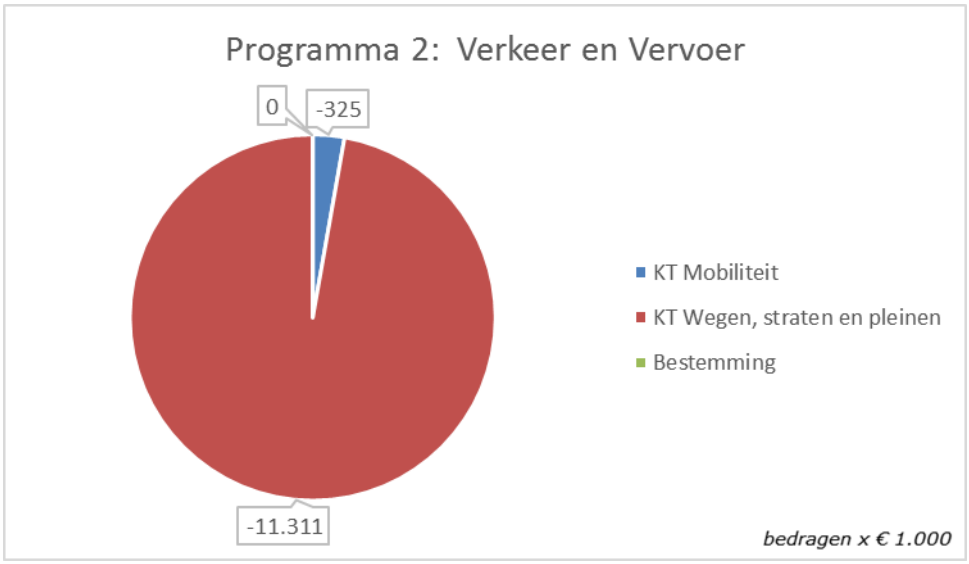
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Verkeer en Vervoer, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Verkeer en Vervoer	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**		
KT Mobiliteit	0	0	0	-439	-315	-325	-439	-315	-325	-10	
KT Wegen, straten en pleinen	1.552	80	410	-11.162	-10.984	-11.311	-9.611	-10.904	-10.901	3	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**1.552**	**80**	**410**	**-11.601**	**-11.299**	**-11.636**	**-10.049**	**-11.219**	**-11.226**	**-7**	
Bestemming	**4**	**4**	**4**	**0**	**0**	**0**	**4**	**4**	**4**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**1.555**	**84**	**414**	**-11.601**	**-11.299**	**-11.636**	**-10.046**	**-11.215**	**-11.222**	**-7**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Beperkte groei fietsgebruik en toename energiegebruik als gevolg van stijging van het autogebruik.
- Ontevredenheid burgers met betrekking tot de fysieke inrichting van wegen en de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Onderschatting van de verkeersveiligheid als gevolg van beperkte registratiegraad van ongevallen.
- Langere doorlooptijden en uitbreiding gemeentelijke werkzaamheden in de transitiefase van de mobiliteitsvisie als gevolg van een meer interactieve, onderzoekende en dynamische manier van werken.
- Veel wegen nodigen voor bewoners uit tot harder rijden dan is toegestaan.
  Er zijn onvoldoende middelen om de situaties overal op te lossen, waardoor er een groter risico is op het voordoen van ongelukken met gewonden en in het ergste geval doden tot gevolg.
- Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte paste niet bij de beleving van bewoners, waardoor ze minder tevreden waren over de woon- en leefomgeving. Als dit niet tijdig wordt opgepakt, komt ook de verkeersveiligheid in het geding.

Beleidsindicatoren

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal ongevallen met dodelijke afloop en/of ziekenhuisgewonden	Aantallen doden (d) en ziekenhuisgewonden (zgw)	1 d; 55 zgw		2020
Aantal klachten en meldingen over verkeersonveiligheid in de buurt	Aantallen	174		2019
Parkeerbezetting in Centrum en diverse woongebieden	Percentage	76%		2021

Kernthema Mobiliteit

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Actielijn 1: Basis op orde

- Samen met de provincie Limburg en de Stadsregio Parkstad hebben we gewerkt aan een gezamenlijke regionale uitvoeringsagenda op gebied van verkeersveiligheid voor Zuid-Limburg.
- Er heeft een verkeersveiligheidsanalyse plaatsgevonden voor geheel Zuid-Limburg en een separate analyse per gemeente.
- Samen met de provincie Limburg en de Stadsregio Parkstad is een (utilitair) Fietsnetwerk Zuid-Limburg opgesteld en er is een start gemaakt met het opstellen van een gezamenlijke uitvoerings-agenda vanuit de Mobiliteitsvisie Zuid Limburg.
- In het kader van de 'Top-10 aanpak verkeersknelpunten' zijn in het afgelopen jaar de Kampstraat, Verlengde Wilhelminastraat, Amstenraderweg, Nieuwstraat en de Onderste Wehr uitgevoerd. In het kader van de 'Aanpak grijze wegen' is de uitvoering van de M.L. Kinglaan gestart.
- Er is een conceptversie van het nieuwe fietsplan opgesteld, hetgeen reeds in de commissie LO is gepresenteerd. Daarnaast is het vrij liggende fietspad aan de Daelsweg in het kader van de regionale fietsverbinding Heuvelland-Parkstad gerealiseerd.
- Het lobbytraject rondom de gewenste IC Randstad-Heerlen-Aachen is gecontinueerd. In het kader van spoorverdubbeling zijn de voorbereidende werken opgestart.
- In het kader van de verbetering van de bereikbaarheid rondom Avantis/Trilandis is er samen met o.a. de provincie Limburg en Rijkswaterstaat, een mobiliteitsstudie voor dit gebied opgestart.

Actielijn 2: Stadsaanpak

- Het project 'Digitaliseren parkeren' nadert de oplevering. De uitgifte van parkeervergunningen is in 2021 voor het laatst op de oude wijze verlengd. De verdere uitwerking van de parkeernota op gebied van tariefdifferentiatie is aangepast aan de bijzondere coronasituatie.
- De voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de eerste Velocity deelfietsstations zijn uitgevoerd.

Actielijn 3: Buurtaanpak

- In het kader van de verkeersveiligheidsaanpak rondom basisscholen heeft op de basisscholen Windekind en de Tovercirkel de TrapStepStap Challenge plaatsgevonden.
- De verkeersveiligheidsprojecten rondom de basisscholen Eikenderveld, De Ganzerik en Mijn Spoor zijn opgestart maar mede als gevolg van de coronacrisis nog niet uitgevoerd.
  De werkzaamheden rond de parkeerpilot Eikenderveld zijn geïntegreerd in het bij "Stadsaanpak" genoemde digitaliseringstraject.
- Om de parkeeroverlast van de Onderwijsboulevard in de wijk Welten te drukken was het de bedoeling om samen met meerdere stakeholders in de omgeving van de Onderwijsboulevard (o.a. onderwijsinstellingen en bewoners) te werken naar mogelijke oplossingsrichtingen. Door de coronacrisis is de voortgang tijdelijk 'on hold' gezet. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet in de voorbereiding ten behoeve van een eventuele uitbreiding van de parkeerschijfzone in Welten.
- Als eerste buurt waar sprake is van een lange loopafstand tot het OV en/of een potentieel risico op vervoersarmoede is voor Molenberg de in de "aanpak OV" genoemde nadere verdiepingsslag gemaakt. Aan de hand van onderzoek, enquêtes en interviews is het rapport "Mobiliteit in Molenberg" opgesteld. Hierin worden adviezen gegeven om de mobiliteit te verbeteren. Dit rapport is de eerste stap om te komen tot een gericht uitvoeringsprogramma.

Actielijn 4: Hoe laat jij Heerlen bewegen

- De website www.heerlen.nl/mobiliteit is als onderdeel van het online mobiliteitsplatform in 2021 live gegaan. Vanuit het platform hebben we onder andere 57 Publicaties op Facebook/Twitter en Linkedin geplaatst met een gezamenlijk bereik van 125.000 personen; we hebben 273 leden geworven in onze besloten Facebookgroep Heerlen in Beweging en we hebben 15 artikelen op www.heerlen.nl/mobiliteit geplaatst. Daarnaast hebben 107 deelnemers meegedaan aan de bewustwordingsquiz Heerlen in Beweging. Er zijn mobiliteitsambassadeurs geworven en er heeft een eerste (fysieke) bijeenkomst plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Mobiliteit wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Mobiliteit	0	0	0	-439	-315	-325	-439	-315	-325	-10	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 2

Kernthema Mobiliteit	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.		-10	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**-10**		**-10**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Mobiliteit		**0**	**-10**		**-10**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wegen, straten en pleinen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Waardevolle buitenruimte
Om de openbare ruimte in de toekomst aantrekkelijk en leefbaar te houden, hebben we de Visie waardevolle buitenruimte in concept voorbereid. Doel van de visie is om samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers 'waardegestuurd te werken', waarbij we inzetten op leefbaarheid, klimaatadaptatie, gezondheid, biodiversiteit en duurzaamheid. We passen deze waarden toe in (toekomstige) projecten én in de nog vast te stellen beleidsnota's van de openbare ruimte, zoals het te actualiseren groenbeleid en de Wegverhardingsnota. Het voorgaande college heeft de afweging gemaakt om de Visie waardevolle buitenruimte en de onderhoudsnota's die in 2021 aan de raad zouden worden voorgelegd aan de nieuwe coalitie over te laten. De reden is dat deze impact hebben op de middellange termijn en verder.

Stedelijk plan schoonhouden
Om dumpingen nabij ondergrondse afvalvoorzieningen te voorkomen, hebben we nog meer gehandhaafd en zijn verplaatsbare camera's bij milieuperrons ingezet. De aanpak heeft zijn succes bewezen:
In 2021 zijn de door de gemeente gemaakte kosten (€ 131,00 per overtreding) van circa 560 overtredingen op de overtreders verhaald. Ten opzichte van 2020 betreft dit een toename van circa 120 procent.
Om overvolle afvalbakken tegen te gaan, zijn er bij wijze van pilot in 103 afvalbakken sensoren geplaatst die de vullingsgraad meten. De uitkomsten zijn nog niet bekend, omdat de pilot doorloopt in 2022.
Om zwerfafval in de openbare ruimte tegen te gaan, is een nieuwe campagne opgezet voor de openbare ruimte, waarbij zwerfafval langs uitvalswegen een belangrijk onderdeel is. Voor dit laatste is de uitvoering opgeschoven naar 2022, omdat we in 2021 nog bezig waren met de voorbereidingen.

Reclamebeleid
We hebben geen nieuw reclamebeleid gemaakt, omdat we zagen dat de inkomsten van reclame sterk afnamen tijdens coronatijd en we vooralsnog geen aanleiding zien de reclamemogelijkheden uit te breiden en de regelgeving te herzien.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Wegen, straten en pleinen wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Wegen, straten en pleinen	1.552	80	410	-11.162	-10.984	-11.311	-9.611	-10.904	-10.901	3	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 2

Kernthema Wegen, straten en pleinen	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel)+ / N(adeel)-**
Reguliere afwijkingen	Door de overgang naar LED-verlichting en de daarbij horende besparingen op vervanging en energiekosten, is er een voordeel ontstaan op de kosten.		158	I	V
	Hogere opbrengsten, en hiermee samenhangend hogere lasten bij kabel- en leidingwerkzaamheden t.b.v. nutsbedrijven.	84	-84	I	V/N
	Inzet provinciale subsidie regenwater.	185	-188	I	N
	Schoonhouden: meer opbrengsten boetes voor dumping illegaal afval, hiermee samenhangend ook meer kosten.	73	-96	I	N
	Meer inzetten dan begroot voor gladheidsbestrijding		-57	I	N
	Aanloopkosten beveiligingsinstallatie parkeergarage Heerlerheide als gevolg van overgang naar digitale bewaking.		-54	I	N
	Diverse afwijkingen.	-12	-6	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**330**	**-327**		**3**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Wegen, straten en pleinen		**330**	**-327**		**3**

Bedragen x € 1.000

2.1.3 Programma Economie

Portefeuillehouder: Martin de Beer

Wat hebben we bereikt?

De coronapandemie heeft ook in 2021 effect gehad op onze economie. De lange en zware lockdown in de eerste maanden van 2021 heeft een deel van onze mkb'ers hard geraakt. Ook al hebben we in de zomer en herfst een opleving van bestedingen gekend, voor veel ondernemers is de onzekerheid groot. Aan het einde van het jaar kwam de nieuwe lockdown als een onverwachte slag hard aan. Met name de (niet-essentiële) winkeliers en de horecaondernemers zijn hard getroffen, evenals de hele cultuur- en evenementensector. We hebben vele ondernemers gesteund via onder meer de Bbz-regeling en blijven dat doen zolang als nodig.

Het versterken van onze economische clusters gaat goed. De dynamiek op onze bedrijventerreinen is groot. Zo is er steeds meer interesse uit de medisch-technologische logistiek om zich in Heerlen en Parkstad te vestigen. Grote internationale bedrijven zien de uitstekende randvoorwaarden voor hoogwaardige logistiek. Het medtech-logistieke cluster op de bedrijventerreinen Trilandis, Avantis en omgeving groeit zodanig, dat bijna alle kavels nu zijn verkocht of in formele optie gegeven. Zodra deze bebouwd zijn, ontstaan hier de nodige nieuwe arbeidsplaatsen.

Ook een ander belangrijk economisch cluster, het Centrum, laat zichtbare dynamiek zien. Zo hebben we verder gewerkt aan het aantrekken van nieuwe ondernemers. In sommige delen van het kernwinkelgebied zijn nieuwe winkels en horeca geopend, terwijl er ook een aantal gevels zijn opgeknapt. Oude, grootschalige kantoren zijn getransformeerd naar woningen. Het oude stadskantoor is vervangen door nieuwbouw. Deze dynamiek zorgt ook voor meer interesse vanuit andere sectoren, zoals het onderwijs.

De Brightlands Smart Services Campus ontwikkelt zich door tot een plek waar digitalisering en AI (kunstmatige intelligentie) tot leven komen en gekoppeld worden aan brede welvaart. Hier ontstaan strategische allianties, bijvoorbeeld met de kennisinstellingen, het Rijk en bedrijven.

We hebben verder gewerkt aan het versterken van onze boodschappenclusters. De levensmiddelenbranche heeft door corona een flinke omzetstijging gehad; dit zal een tijdelijk effect zijn. Maar de non-food- winkels hebben erg te lijden gehad door de lange lockdown begin 2021 en de nieuwe lockdown vlak voor Kerstmis 2021. De gevolgen op langere termijn zijn nog niet goed in te schatten.

De werkgelegenheid heeft zich ondanks corona positief ontwikkeld. Volgens de studie Heerlen aan het werk 2021 (Etil) zijn er 867 banen bijgekomen. Dit betreft vooral de gezondheidszorg en zakelijke dienstverlening.

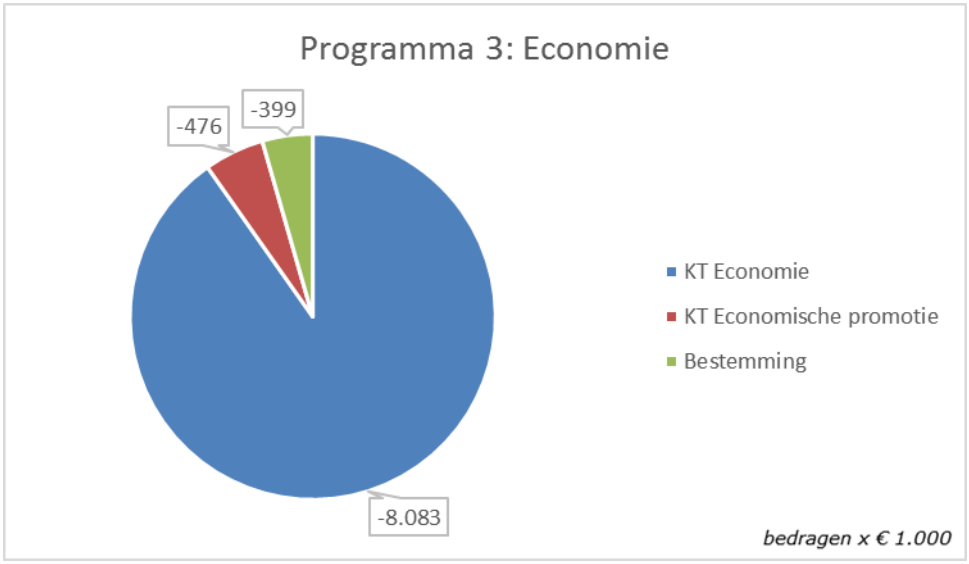
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Economie, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Economie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Economie	584	983	771	-6.267	-7.938	-8.083	-5.683	-6.955	-7.312	-356	
KT Economische promotie	317	317	256	-798	-741	-476	-481	-424	-220	203	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**901**	**1.300**	**1.027**	**-7.065**	**-8.679**	**-8.559**	**-6.164**	**-7.379**	**-7.532**	**-153**	
Bestemming	**400**	**2.246**	**604**	**0**	**-611**	**-399**	**400**	**1.635**	**205**	**-1.430**	
Gerealiseerde resultaat	**1.301**	**3.546**	**1.631**	**-7.065**	**-9.290**	**-8.958**	**-5.764**	**-5.744**	**-7.327**	**-1.583**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Functiemenging	Percentage	54,4	53,2	2020
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	100,8	135,2	2020

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Totaal aantal arbeidsplaatsen	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	48.286		2021
Aantal bedrijfsvestigingen: smart services	Aantal	1.172		2021
Aantal arbeidsplaatsen: smart services	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	8.606		2021
Aantal bedrijfsvestigingen: detailhandel	Aantal	509		2021
Aantal arbeidsplaatsen: detailhandel	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	3.071		2021
Aantal bedrijfsvestigingen: medische logistiek	Aantal	8		2021
Aantal arbeidsplaatsen: medische logistiek	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	2.560		2021
Werkloosheidspercentage	Percentage	4,5	3,8	2020
Ondernemerstevredenheid over gemeentelijke dienstverlening	Rapportcijfer	6,4		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Programma 3

Kernthema Bestemming	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Niet onttrokken FES gelden die doorschuiven naar 2022.	-1.400		I	N
	Juridische procedure gevelfonds.		212	I	V
	Lagere onttrekking bijdrage samen maken wij de stad.	-35		I	N
	Lagere onttrekking inzake uitvoeringsregeling gevelfonds.	-207		I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-1.642**	**212**		**-1.430**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**-1.642**	**212**		**-1.430**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Via het Ondernemersfonds zijn ondernemersverenigingen in staat gesteld om projecten te realiseren in hun eigen gebied. De BIZ (BedrijvenInvesteringsZone) Heerlerheide is een nieuwe periode ingegaan. Ook het Ondernemersfonds wordt verlengd met 4 jaar. Daarnaast hebben we de regeling Ruimte voor Ondernemerschap ingezet voor nieuwe ondernemers in centrumgebieden: ondanks corona zijn ongeveer 20 nieuwe ondernemers gestart. De stichting Starterscentrum heeft daarbij de businessplannen getoetst op haalbaarheid. Ook hebben we, samen met Parkstad Limburg, weer subsidie verleend aan de stichting Streetwise om nieuwe ondernemers te begeleiden naar een goede plek.

De Brightlands Smart Services Campus ontwikkelt zich door tot een broedplaats voor AI en digitalisering. De Open Universiteit is in 2021 aandeelhouder geworden waardoor de strategische samenwerking tussen de kennispartijen versterkt is.

In het Centrum hebben we de Regiegroep Vastgoed met eigenaren voortgezet. We hebben corona-ondersteuning aan ondernemers geboden, bijvoorbeeld door de verruiming van de terrassen door te zetten. Verder is gewerkt aan het haalbaarheidsonderzoek outlet. In het Maankwartier is de nieuwe VVV ‘Visit Zuid-Limburg’ geopend.

In de boodschappenclusters is er een levensvatbaar plan met financiële dekking voor herontwikkeling van Giesen Bautsch (Heerlerbaan). Ook is er een analyse gemaakt van het economisch functioneren van Hoensbroek-centrum; hiervoor zal vervolgens in 2022 een visie worden gemaakt. Een gemeentebrede supermarktvisie is opgesteld, maar vraagt nader overleg.

Samen met Parkstad Limburg hebben we een volgende stap gezet in het bestrijden van het overaanbod aan winkels. We hebben een Parkstad-breed bestemmingsplan voorbereid dat alle onbenutte winkelbestemmingen van de bedrijventerreinen schrapt. Ook in het Cityplan zijn veel onbenutte kantoor- en retailbestemmingen weggehaald. Dit is een eerste, maar belangrijke stap om weer een gezondere markt te krijgen.

De SVREZL (Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg) is in 2021 geëvalueerd in opdracht van de Zuid-Limburgse gemeenten. Hoofdconclusie is dat deze visie als goed voorbeeld kan dienen voor heel Nederland voor de aanpak van regionaal economisch beleid dat is gericht op leefbaarheid. De doelstellingen van de SVREZL worden in algemene zin onderschreven door de marktpartijen zoals ondernemersverenigingen, supermarktbedrijven en vastgoedpartijen. In 2022 zullen geconstateerde verbeterpunten worden uitgewerkt.

We hebben FES-subsidie verleend aan de Bovengrondse Vakschool, die meer mensen gerichter gaat scholen naar werk. Dit samenwerkingsverband tussen bedrijven en instellingen gaat praktijkonderwijs verzorgen, zodat meer mensen ontdekken waar hun talenten liggen.

De Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) heeft gewerkt aan een herstelplan in het kader van het Europese coronafonds.

Inzake het nationale EZK-fonds (€ 100 mln) voor transformatie in binnensteden is in afstemming met de regio Parkstad Limburg en het Ministerie van EZK de aanzet voor een aanvraag voorbereid.

Verder is er een samenwerkingsovereenkomst gesloten met KPN Netwerk voor de aanleg van glasvezel in heel Heerlen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Economie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Economie	584	983	771	-6.267	-7.938	-8.083	-5.683	-6.955	-7.312	-356	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 3

Kernthema Economie	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Lagere bijdrage Stg Limburg Economic Development.		130	I	V
	Niet ontrokken FES gelden die doorschuiven naar 2022 (zie bestemming).		1.400	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		85	I	V
	Het hof heeft het beroep van gemeente Heerlen over de aansprakelijkheidstelling uit het faillissement van Cauberg Huygen Raadgevende Ingenieurs BV (CHRI) afgewezen.		-1.733	I	N
	Diverse afwijkingen.	-22	56	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-22**	**-62**		**-84**
Corona afwijkingen	Inhuur t.b.v. de afhandeling van de TOZO regelingen.		-116	I	N
	Extra steun tbv Heerlen mijn Stad.		-50	I	N
	Extra steun tbv MKB Lab.		-10	I	N
	Minder inkomsten met name door kwijtschelding marktgelden sector non-food.	-46		I	N
	Minder uitgaven en inkomsten door niet doorgaan van voorjaarskermis en gedeeltelijke kwijtschelding pacht najaarskermis.	-143	93	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-189**	**-83**		**-272**
Totaal kernthema Economie		**-211**	**-145**		**-356**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economische promotie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Acquisitie
Op bedrijventerrein Trilandis is de invulling van de medisch-logistieke bedrijfsruimten van Ceva, fase 1 en 2, afgerond. In 2021 is fase 3 opgestart. Medtronic heeft de vestiging in Leipzig overgeheveld naar de Medtronic-locatie in Heerlen.

Op bedrijventerrein de Beitel hebben we het ontwikkelbedrijf Panattoni begeleid en ondersteund bij het herontwikkelen en invullen van de nieuwe locatie Beitel 80. Het betreft de herontwikkeling van 10 hectare 'brownfield'-locaties (dat zijn reeds eerder gebruikte locaties op bedrijventerreinen).

Veel grootschalige beurzen zijn door invloed van corona afgelast. De Expo Real in München is ondanks alle coronaperikelen doorgegaan; de gemeente Heerlen is hierbij aanwezig geweest samen met de Stadt Aachen. Hier is onze stad en regio gepromoot bij vastgoedontwikkelaars en bedrijven.

Fysieke bijeenkomsten met ondernemers bleken door corona ook in kleinschalige vorm moeilijk uit te voeren. Daarom is gekozen voor digitale ontbijt- en lunchbijeenkomsten voor en met kleine groepjes ondernemers.

De samenwerking binnen het Promotie- en acquisitie-overleg Parkstad (Promac) is verder verstevigd. Ook is de gezamenlijke website Business in Parkstad online gegaan. Als gevolg van de goede samenwerking binnen Parkstad zijn we in staat om bedrijven over de gemeentegrenzen heen te faciliteren. Zo werken we samen aan de werkgelegenheid in de stad en de regio.

Door de gestage groei van het medtech-logistieke cluster en andere bedrijvigheid voorzien wij binnen afzienbare tijd een tekort aan bedrijfkavels. Vanuit Promac is daarom gestart met het opstellen van een gezamenlijke visie en uitbreidingsplan voor de bedrijventerreinen in heel Parkstad.

Aanjagen
De integrale dienstverlening via het Ondernemershuis is verder doorontwikkeld. Ook is er een nauwere samenwerking met het Zelfstandigenloket waardoor de dienstverlening aan zelfstandige ondernemers is verbeterd; vooral in coronatijd is dit waardevol gebleken. Binnen het Ondernemershuis kunnen ondernemersvragen snel en wendbaar worden opgepakt indien de situatie daartoe oproept. Dit is ook weer gebeurd tijdens de laatste lockdown in december 2021.

Op de gemeentelijke website is er nu nadrukkelijker ruimte voor informatie aan ondernemers. Het Ondernemershuis houdt die up-to-date met relevante informatie. Zo is hier voor ondernemers telkens laagdrempelig samengevat welke coronaregelingen er voor wie gelden. Daarnaast is er structurele informatie over alles waar een bedrijf mee te maken krijgt bij vestiging of uitbreiding. Ook is er een Linkedin pagina waar we ondernemers informeren over actuele thema's.

Activeren
Er zijn verbindingen gelegd tussen het WSP en bedrijven zoals Ceva Logistics. Dit heeft geleid tot nieuwe pilotprojecten die zijn gaan lopen, die aansluiten op onder meer de Bovengrondse Vakschool. Zo kunnen bedrijven op korte termijn beschikken over meer mensen met de juiste vaardigheden.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economische promotie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Economie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Economische promotie	317	317	256	-798	-741	-476	-481	-424	-220	203	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 3

Kernthema Economische promotie	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.		17	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**17**		**17**
Corona afwijkingen	Door diverse beperkende maatregelen gedurende het jaar zijn de inkomsten toeristenbelasting lager uitgevallen dan begroot.	-61		I	N
	Voordeel op faciliteitenregeling door niet doorgaan evenementen.		248	I	V
Subtotaal corona afwijkingen		**-61**	**248**		**187**
Totaal kernthema Economische promotie		**-61**	**264**		**203**

Bedragen x € 1.000

2.1.4 Programma Onderwijs

Portefeuillehouder: Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Binnen het programma onderwijs stond het creëren van gelijke kansen voor kinderen centraal. Hiervoor hebben wij een drietal actielijnen gevolgd: het stimuleren van de brede talentontwikkeling, de (taal)ondersteuning van kinderen en jongeren die dat nodig hebben en gezonde en veilige toekomstbestendige onderwijsgebouwen.
Zo hebben kinderen in de voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs deelgenomen aan activiteiten om (taal)achterstanden te voorkomen en in te lopen, talenten te ontwikkelen en de gezondheid te verbeteren. Twee scholen zijn gestart als Gezonde School van de Toekomst of met verlengde schooldagen. De ouders zijn zoveel mogelijk betrokken bij de ontwikkeling van hun kind.
Voor kinderen en jongeren die ondersteuning nodig hadden, is jeugdhulp ingezet waar mogelijk op de school (vindplaats is werkplaats). Voor kinderen en jongeren die niet naar school gingen of het onderwijs (dreigden) te verlaten zonder startkwalificatie zijn (preventieve) maatregelen ingezet.
Wij hebben een bijdrage geleverd aan het vergroten van de kansen van jongeren en volwassenen op de arbeidsmarkt door mee te werken aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren naar arbeid en door onderwijsmogelijkheden voor (laaggeletterde) volwassenen en nieuwkomers beschikbaar te stellen. Met het onderwijs zijn afspraken gemaakt over de voorbereiding en uitvoering van huisvestingsprojecten ten aanzien van het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO). Hiervoor is onder andere het Integraal Huisvestingsprogramma Voortgezet Onderwijs 2021-2036 vastgesteld.

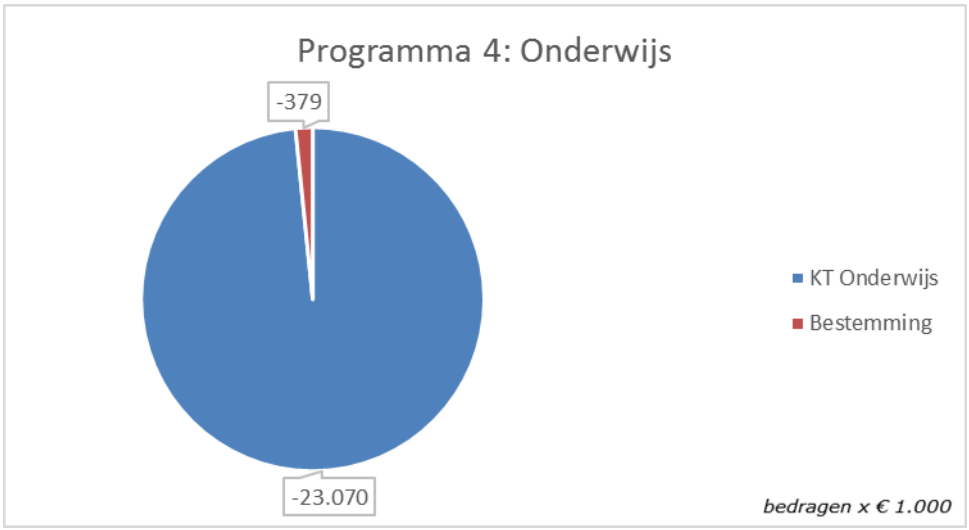
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Onderwijs, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Onderwijs	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Onderwijs	4.310	13.079	13.831	-13.847	-22.507	-23.070	-9.537	-9.429	-9.239	190	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**4.310**	**13.079**	**13.831**	**-13.847**	**-22.507**	**-23.070**	**-9.537**	**-9.429**	**-9.239**	**190**	
Bestemming	**510**	**510**	**510**	**-579**	**-579**	**-379**	**-69**	**-69**	**131**	**200**	
Gerealiseerde resultaat	**4.820**	**13.588**	**14.341**	**-14.426**	**-23.086**	**-23.449**	**-9.606**	**-9.497**	**-9.108**	**390**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen (5-18 jaar)	0,5	2,4	2019
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen (5-18 jaar)	47	26	2019
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers (12-23 jaar) aan het VO en MBO onderwijs	3,9	1,7	2020

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal en percentage leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer	Aantal en percentage	535 (8,4%)		2019
Aantal en percentage voortijdig schoolverlaters	Aantal en percentage	165 (3,1)%		2020

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Programma 4

Kernthema Bestemming	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel)+ / N(adeel)-**
Reguliere afwijkingen	Afroming reserve onderwijshuisvesting.		200	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**200**		**200**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**0**	**200**		**200**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Onderwijs

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Taalstimulering en opvang jonge kinderen

- Voor- en vroegschoolse educatie
  Om (taal)achterstanden bij jonge kinderen (2,5 tot 6 jaar) te bestrijden, werd voor- en vroegschoolse educatie (VVE) ingezet in de Peuteropvang Heerlen (POVH) en op de basisscholen. Op de peuteropvang werd gestart met een aantal pilots waarbij op twee locaties met kleinere groepen werd gewerkt; op twee andere zalen werd extra personeel ingezet. Ook is een kind-coach geworven en werd samengewerkt met JENS om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen bij het groeiend aantal peuters dat extra zorg behoeft. Ouders konden deelnemen aan het programma VVE Thuis. De deelname aan VVE op de peuteropvang was gratis mits het volledige 16-urige aanbod werd afgenomen. Leidsters en leerkrachten werkten samen in koppels en de samenwerking werd ge-audit in het reflectief practicum. Vanwege de corona maatregelen konden de externe audits, waarbij men een ander koppel bezoekt, niet of nauwelijks doorgang vinden.
  De preventieve logopedie werd met dezelfde aanbieder voortgezet en bleek voor meer en voor jongere peuters noodzakelijk dan in voorgaande jaren. Met de JGZ (Jeugdgezondheidszorg) zijn verdere afspraken gemaakt over de vroegtijdige signalering van taalachterstanden op de consultatiebureaus en het eerder wijzen van ouders op de mogelijkheden van voorschoolse educatie op de peuteropvang. Om de deelname aan en de effecten van de voorschoolse educatie te volgen, werd in de peuteropvang de monitor ‘Nipia’ ingezet.
- Kwaliteit voorschoolse voorzieningen
  De kwaliteitsinspecties bij peuteropvang en kinderopvang werden in verband met de coronamaatregelen in de eerste maanden van het jaar nog op aangepaste wijze en volgens een prioriteitsvolgorde uitgevoerd en waar nodig werd gehandhaafd. Het hele jaar door werd rekening gehouden met personeelstekort in de opvang vanwege corona. De peuteropvang moest af en toe een locatie voor korte tijd sluiten vanwege het oplopende aantal besmettingen van peuters en personeel.
- Voorleesexpres
  De Voorleesexpres, waarbij kinderen thuis worden voorgelezen, is in samenwerking met Schunck* Bibliotheek verder uitgerold. Er zijn tenminste 95 gezinnen, 4 peuteropvanglocaties en 8 basisscholen bereikt.
- Schakelklassen
  In het basisonderwijs hebben 15 scholen schakelklassen georganiseerd. In deze klassen krijgen kinderen een extra taalaanbod.
- Afspraken tijdens coronalockdowns
  Het overleg met de kinderopvang, onderwijs- en Parkstadpartners over de noodopvang werd in 2021 voortgezet. De organisatie van noodopvang bleef tot de eerste maand van het jaar beperkt. Daarna werd gezamenlijke problematiek rond COVID-ontwikkelingen besproken en een vinger aan de pols gehouden.

Brede talentontwikkeling

- Gezonde School van de Toekomst en verlengde schooldagen
  Een school is gestart als een Gezonde School van de Toekomst en een school met verlengde schooldagen. Op de Gezonde School van de Toekomst, krijgen kinderen onder andere een gezond ontbijt en in de verlengde pauze extra bewegen. Daarnaast krijgen kinderen tijdens de ‘talententijd’ muziekles, kookles en wetenschap en techniekles aangeboden. In de verlengde schooldag krijgen kinderen extra les in basisvakken, zoals taal en rekenen, extra beweging, muziekles, tekenen, wetenschap en techniekles, culturele activiteiten en beroepenoriëntatie. Deze projecten zijn mede gestart vanuit de landelijke Gelijke Kansen Alliantie en de Regiodeal Parkstad.

- IMC Basis en JINC
  Om kinderen te laten kennismaken met beroepen en zo hun toekomstperspectief te verbreden, is op 6 basisscholen het programma van IMC Basis aangeboden en op 1 basisschool het programma bliksemstages van JINC. JINC heeft daarnaast op 2 basisscholen het programma digitale vaardigheden uitgevoerd.
- LEA 2021-2023
  Er is gewerkt aan de ontwikkeling van de Lokaal Educatieve Agenda 2021-2023.

Iedereen doet mee!

- Samenwerking voorschoolse voorzieningen, scholen en jeugdhulp
  De samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs po, vo en mbo-instellingen en de gemeente/JENS hebben afspraken gemaakt over inclusiever onderwijs, de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp en de inzet van kernpartners op school in de zogenaamde knooppunten. In 4 startklassen op reguliere basisscholen hebben 4-jarigen extra onderwijsondersteuning en hulp gekregen met als doel binnen een jaar uit te stromen naar een reguliere basisschool in de eigen buurt. In het speciaal onderwijs zijn doelgroeparrangementen ingezet.
- Inhalen van vertragingen vanwege coronamaatregelen
  Met de peuteropvang en het primair- en voortgezet onderwijs zijn afspraken gemaakt over het inhalen van vertragingen in de leer- en leefwereld van kinderen en jongeren die zijn ontstaan of versterkt door de coronamaatregelen. Deze afspraken, die zijn gemaakt in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs 2021-2023 en Gelijke Kansen Alliantie 2021-2023, gaan over: het versterken van de knooppunten door de inzet van extra zorgprofessionals, de versterking van (de verbinding met) sport en cultuur en de begeleiding van leerlingen en ouders in een kwetsbare positie bij de overgang van de basisschool naar het vmbo.
- Voorkomen en aanpakken thuiszitten en voortijdig schoolverlaten
  Om thuiszitten en voortijdig schoolverlaten aan te pakken en te voorkomen hebben de leerplicht- en RMC-consulenten van bureau VSV (preventief) samengewerkt op en met de scholen en de (zorg)partners. Vanwege de coronamaatregelen vroeg dit om flexibiliteit. Daarnaast heeft Heerlen, als contactgemeente, samen met de contactschool en partners het regionaal programma VSV 2020-2024 uitgevoerd. Voor een aantal maatregelen is een maatschappelijke kosten baten analyse uitgevoerd. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van een integrale aanpak nieuwkomers.
- Aanpak laaggeletterdheid
  Heerlen faciliteert als penvoeder van het Bondgenootschap Geletterdheid Parkstad de camouflagecursussen ‘Letterliefde 2.0’ in 8 wijken in Parkstad, waarbij taal wordt gecombineerd met geld, gezondheid, gezin, werk of een wijkgebonden thema. Er hebben in totaal 20 inwoners deelgenomen en er zijn 18 gezondheids- en welzijnsmedewerkers uit De Passart geschoold in het herkennen van laaggeletterdheid en doorverwijzen.

Opleiden voor de arbeidsmarkt

- Werk of stage voor leerlingen uit het praktijk of speciaal onderwijs
  In het voorjaar van 2021 is gestart met de verlengde nazorg en warme overdracht voor jongeren uit Pro en VSO die de stap naar de arbeidsmarkt zetten. Er zijn in Parkstad minimaal 39 jongeren geplaatst naar werk of op een kansrijke stage.
- Volwassenenonderwijs
  Heerlen is contactgemeente voor Zuid-Limburg voor het volwassenenonderwijs. Van het formele aanbod volwassenenonderwijs (taal, rekenen en digivaardigheden) hebben, ondanks de coronamaatregelen, 116 Heerlenaren een scholingstraject gevolgd. Daarnaast zijn laagdrempelige scholingstrajecten in een niet-schoolse omgeving aangeboden.
- Duaal traject statushouders
  In juni 2021 is de eerste pilot duaal traject voor statushouders bij Werk voor Heerlen afgerond en in september 2021 is de tweede pilot gestart. Daarbij worden in 25 lesweken de inburgeringsvakken, werknemersvaardigheden en praktijkuren gecombineerd tot een fulltime werkweek. Alle 13 deelnemers van pilot 1 hebben na afloop het inburgeringstraject afgerond en

een MBO praktijkverklaring gehaald in het kader van praktijkleren. Bovendien zijn ze duurzaam uit de uitkering. In de tweede pilot zijn 12 deelnemers gestart.

Onderwijshuisvesting

- Ten behoeve van de nieuwbouw van de BMV Heerlerbaan is de uitwerking van een gezamenlijk programma van eisen (basisschool de Windwijzer, basisschool de Tovercirkel, Peuteropvang, Human Kind, bibliotheek en jongerencentrum) afgerond. De nieuwbouw van deze brede maatschappelijke voorziening is van voorbereiding naar uitvoering gegaan door selectie van de aannemer.
- Er is gestart met de renovatie van 4 basisscholen (Basisschool de Horizon, St. Martinus, Mijn Spoor en de Gerardus Majellaschool). De renovaties van basisscholen de Horizon en de Martinus zijn afgerond.
- De nieuwbouw van het Kindcentrum Passart (basisschool St. Paulus en gemeenschapshuis 't Lauriertje) is opgeleverd. Er is een start gemaakt met de realisatie van de buitenruimte/openbare ruimte rondom het Kindcentrum.
- Ten behoeve van de nieuwbouw van het Kindcentrum Bekkerveld (basisschool Tarcisius, school voor SO/VSO Catharina, Peuteropvang Heerlen, Human Kind en het bestuursbureau van de schoolstichting INNOVO) is de nieuwbouw gestart. Met de werkgroep verkeer is een verkeersplan opgesteld en heeft de gemeente dienovereenkomstig een verkeersbesluit genomen.
- De voorbereiding t.b.v. de interne verbouwing en uitbreiding van obs de Tovercirkel aan de Benzenraderweg is opgepakt en de aanvraag omgevingsvergunning is ingediend.
- Oplossing voor het ruimtegebrek van de Broederschool en de peuterspeelzaal is gevonden door het opknappen van bestaande units in de nabijheid. Uitvoering is opgestart.
- De ruimtevraag van de Taalschool vanwege ruimtegebrek in het huidige gebouw is in onderzoek.
- Oplossing voor het ruimtetekort van de speciale school voor basisonderwijs de Griffel is in uitwerking door ingebruikname van een gebouwdeel van het Herlecollege.
- De gesprekken met het schoolbestuur inzake de toekomstige huisvesting van een 2e locatie van de Vrijeschool Helianthus zijn opgestart.
- De nieuwbouw van het St. Janscollege zit in de fase van realisatie.
- Het traject om te komen tot verduurzaming van het Bernardinuscollege is opgestart.
- Overleg met het schoolbestuur inzake het tekort aan capaciteit van het Sintermeertencollege is gestart.
- In overleg met de schoolbesturen van het voortgezet onderwijs is het Integraal Huisvestingsplan voortgezet onderwijs 2021-2036 (IHP-VO) uitgewerkt en door het gemeentebestuur vastgesteld. De uitvoering is opgestart. Hierbij zal de Vrijeschool Parkstad tijdelijk worden ondergebracht in het gebouw van het Grotiuscollege aan de Akerstraat.

Leerlingenvervoer

Kinderen die niet dichtbij naar school kunnen of die niet zelfstandig naar school kunnen reizen door ziekte, een handicap of gedragsproblemen, komen in bepaalde gevallen in aanmerking voor leerlingenvervoer. Leerlingenvervoer kent verschillende vormen. We streven er naar dat kinderen zo zelfstandig mogelijk naar school gaan, eventueel onder begeleiding van hun ouders. Daar waar het echt nodig is zetten we collectief of individueel vervoer in. Leerlingenvervoer is ondersteuning op maat, waarbij jaarlijks wordt beoordeeld wat passend is. Bij collectief vervoer wordt de reisduur zo beperkt mogelijk gehouden en wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan eenzelfde chauffeur en dezelfde ritten.

Ook in 2021 zien we een toename van het aantal aanvragen en indicaties voor leerlingenvervoer en bijbehorende kosten. In 2021 heeft gunning van het resterende onderdeel maatwerkvervoer vanuit de gezamenlijk aanbesteding met de Zuid-Limburgse gemeenten plaatsgevonden. Dit draagt bij aan een efficiënte aanpak en effectieve invulling van het vervoer.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Onderwijs wordt hieronder weergegeven:

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Onderwijs	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Onderwijs	4.310	13.079	13.831	-13.847	-22.507	-23.070	-9.537	-9.429	-9.239	190	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 4

Kernthema Onderwijs	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Afboeken balanspost inzake reparatie dak bernardinuscollege.		-422	I	N
	Onderhoud ligt nu bij het schoolbestuur hierdoor kunnen we ook niks doorberekenen.	-43		I	N
	Geen huuropbrengsten KC Bekkerveld i.v.m. vertraging bouw / vrijval en/of verkoop MFC Gebrook.	136		I	V
	Vrijval tijdelijke huisvestingskosten KC Bekkerveld Tarcisius.		120	I	V
	Optimale inzet rijksmiddelen onderwijsachterstanden.	168	-63	I	V
	Minder aanvragen overige onderwijs subsidies en kosten.		100	I	V
	De inkomsten en uitgaven behorende bij de programmagelden VSV waren niet helemaal correct begroot.	83	-83	I	V/N
	Binnen het leerlingenvervoer hebben we te maken met een forse toename van het aantal aanvragen en daarmee ook van het aantal indicaties en een stijging van de kosten. Conform beleid werken we toe naar het vergroten van de zelfredzaam- en zelfstandigheid.	5	-262	I	N
	Vrijval sloopkosten i.v.m. hergebruik gebouw peuteropvang aan de Celsusstraat.	84		I	V
	Vrijval afboeking boekwaarde i.v.m. hergebruik gebouw peuteropvang aan de Celsusstraat.	280		I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		69	I	V
	Diverse afwijkingen.	40	-22	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**753**	**-563**		**190**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Onderwijs		**753**	**-563**		**190**

Bedragen x € 1.000

2.1.5 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouders: Martin de Beer, Jordy Clemens, Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Cultuur
Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor Heerlen. De sector is in 2021 zwaar getroffen door de pandemie met lockdowns en beperkingen. Maar de sector toonde een ongelooflijke flexibiliteit en wil om cultuur op nieuwe manieren te laten groeien. Door maatwerk en coulance te bieden met betrekking tot onze eigen subsidievoorwaarden, ondersteunden we de sector zo goed mogelijk. We bleven bewust middelen vrij maken voor cultuur en erfgoed, dat zo belangrijk is voor de stad, haar inwoners en de ambitie van Heerlen. Zo boden we de sector houvast in deze onzekere tijd en houden we ze toekomstbestendig.

Erfgoed
Het materieel en immaterieel erfgoed vertelt het verhaal van Heerlen. Een uniek verhaal dat verschillende historische perioden doorkruist. Het zichtbaar en beleefbaar maken van het verhaal van Heerlen draagt bij aan de identiteit en aantrekkingskracht van de stad. Via diverse projecten maakten we ook in 2021 stukjes van dit verhaal beter zichtbaar. Daarnaast bouwden we verder aan projecten die dit verhaal de komende jaren nog verdiepen, verbreden en in de etalage zetten. Met het winnen van de Vriendenloterij Museumprijs voor Kasteel Hoensbroek werd ook landelijk erkend dat de manier waarop wij ons erfgoed zichtbaar maken waardering verdiend.
Ook beheer en behoud van het (archeologisch) erfgoed is van groot belang. Erfgoed- en archeologische belangen maakten in 2021 structureel en formeel onderdeel uit van het planologische besluitvormingsproces.

Sport
Ook in het tweede jaar van de coronapandemie had de sport te kampen met de maatregelen. In de eerste maanden van het jaar en in de laatste weken van 2021 bleven de sportaccommodaties gesloten. Op de momenten dat de sportaccommodaties gesloten moesten blijven zijn de kosten voor huur en gebruik kwijtgescholden om de sportverenigingen daarmee financieel te ontlasten. Via landelijke regelingen werd een deel van de kosten hiervan gecompenseerd. Daarnaast heeft Heel Heerlen Beweegt met financiële bijdrage vanuit het Sportakkoord een Verenigingsondersteuner aangesteld die verenigingen adviseert bij organisatorische vraagstukken.

Groen
Wij hebben gestreefd naar een zo optimaal mogelijk woon-, werk- en leefklimaat en hebben de duurzaamheid bevorderd door onder andere in te zetten op versterking van het groen in de stad.

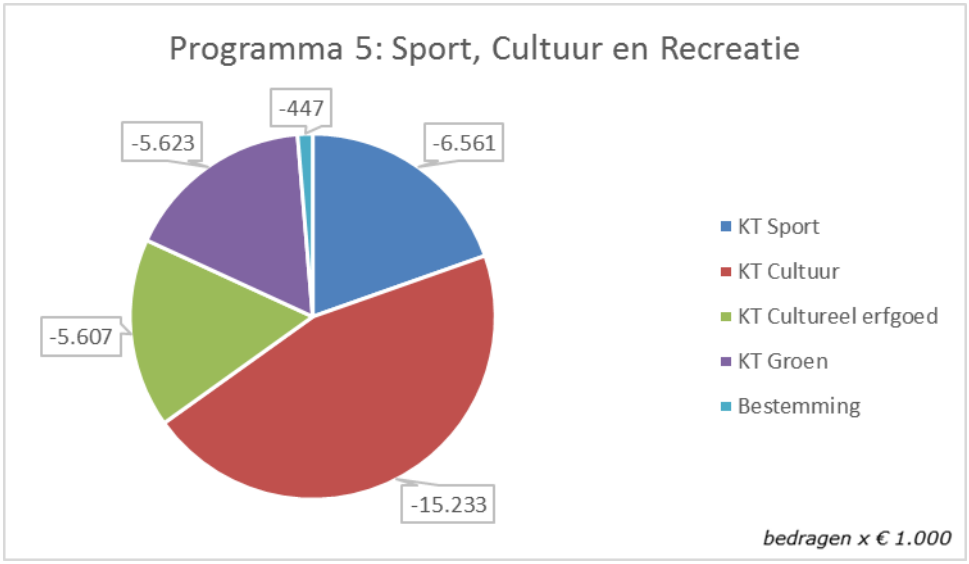
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Sport, Cultuur en Recreatie, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Sport	2.085	2.724	2.575	-5.599	-6.211	-6.561	-3.514	-3.487	-3.986	-499	
KT Cultuur	545	685	787	-13.125	-13.232	-15.233	-12.581	-12.547	-14.446	-1.899	
KT Cultureel erfgoed	916	1.127	418	-5.129	-5.968	-5.607	-4.212	-4.841	-5.188	-348	
KT Groen	35	35	157	-5.946	-5.792	-5.623	-5.910	-5.757	-5.466	290	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**3.581**	**4.571**	**3.937**	**-29.798**	**-31.202**	**-33.023**	**-26.217**	**-26.631**	**-29.087**	**-2.455**	
Bestemming	**84**	**84**	**41**	**-322**	**-322**	**-447**	**-238**	**-238**	**-406**	**-168**	
Gerealiseerde resultaat	**3.665**	**4.655**	**3.978**	**-30.121**	**-31.524**	**-33.470**	**-26.456**	**-26.869**	**-29.493**	**-2.623**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Corona raakt de culturele sector zwaar. Maatregelen ter bestrijding van het virus beperken culturele instellingen in hun mogelijkheden. Hun eigen inkomsten en bereik lopen fors achter vergeleken met voorgaande jaren. Overheidssteun is voor het culturele veld essentieel om te kunnen overleven.
- Veranderingen in de vrijetijdsbesteding van mensen, bijvoorbeeld door corona, zorgen ervoor dat mensen keuzes maken, waarbij het niet vanzelfsprekend is dat de vrije tijd na corona met cultuur wordt ingevuld. We zien dit met name in de amateurkunst.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Niet sporters	%	59,4	48,7	2016

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Maatschappelijke participatie	Schaalscore	3,4		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Parkstad Limburg Theaters	Aantal bezoeken	267.159		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Kasteel Hoensbroek	Aantal bezoeken	39.156		2020
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Schunck	Aantal bezoeken	195.054		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Bibliotheek	Aantal bezoeken	270.950		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Programma 5

Kernthema Bestemming	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Afrekening saldo project en saldo kostenplaats 2021 toevoegen aan reserve monumenten.		-125		N
	Diverse afwijkingen.	-43			N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-43**	**-125**		**-168**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**-43**	**-125**		**-168**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Sport

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

De uitvoering van het sport- en beweegstimuleringsprogramma Heel Heerlen Beweegt had ook te kampen met de coronamaatregelen waardoor er opnieuw veel flexibiliteit gevraagd is om andersoortige activiteiten te organiseren. Daarnaast is het eerder ingezette initiatief ROOTZ verder doorontwikkeld in stadsdeel Heerlerbaan. Het betreft een samenwerking tussen Heel Heerlen Beweegt, JENS en 6 sportaanbieders, waarbij kinderen met een hulpvraag laagdrempelig kennis kunnen maken met de sportaanbieder en deze aanbieder direct coaching van professionals van JENS krijgt hoe om te gaan met deze doelgroep.

De samenwerkingsovereenkomst Iedereen Kan Sporten Parkstad met als doel sportaanbod voor mensen met een beperking beter te laten aansluiten op de vraag en drempels weg te nemen werd voor 2 jaar verlengd. Omdat het zwembad gesloten was en scholen ook gehouden waren aan regels heeft het hele jaar geen schoolzwemmen kunnen plaatsvinden.

We hebben het aanbestedingstraject ten behoeve van de exploitatie van de zwembaden afgerond en dat heeft ertoe geleid dat Sportfondsen Heerlen vanaf medio mei het zwembad in Hoensbroek exploiteert. De beoogde start van de renovatie van het zwembad in Hoensbroek in het najaar is een jaar uitgesteld. Op de sportcomplexen Pronsebroek en Aarveld zijn respectievelijk 2 en 1 kunstgrasvelden vervangen. Ten aanzien van de toekomstige huisvesting van atletiek vereniging AVON zijn er stappen gezet. In samenspraak met partijen is er gewerkt aan een toekomstscenario dat uitgaat van een verplaatsing naar sportcomplex Varenbeuk.

Door de landelijke coronamaatregelen zijn bijna alle in 2021 geplande gesubsidieerde sportevenementen uiteindelijk geannuleerd. Alleen de Obvion Run heeft plaatsgevonden. De organisaties hebben ook dit jaar gebruik gemaakt van de door het college gecreëerde mogelijkheid om de noodzakelijk gemaakte uitvoeringskosten binnen het subsidietraject op te voeren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sport wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Sport	2.085	2.724	2.575	-5.599	-6.211	-6.561	-3.514	-3.487	-3.986	-499	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 5

Kernthema Sport	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Door uitbreiding van de vastgoedportefeuille (o.a. 2 BMV's) ontvangen we meer huurinkomsten en hebben we hogere kosten (energie, schoonmaak e.d.).	101	-149	S	N
	Overschrijding op OZB en waterschapslasten gemeentelijke eigendommen.		-78	I	N
	Er zijn minder sportevenementen georganiseerd.		41	I	V
	Diverse afwijkingen.	-25	-14	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**76**	**-200**		**-124**
Corona afwijkingen	Gederfde huur sportaccommodaties.	-225		I	N
	Hogere energiekosten vanwege meer ventilatie.		-150	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-225**	**-150**		**-375**
Totaal kernthema Sport		**-149**	**-350**		**-499**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultuur

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

De cultuursector wordt hard getroffen door de coronacrisis. We hebben maatwerk geleverd en ondersteuning geboden om de kwaliteit te waarborgen voor de toekomst.
Tegelijkertijd probeerden we de in het cultuurbeleid geformuleerde doelen te bereiken:

Het vergroten van het cultuurbereik en -participatie

- We zijn gestart met een cultuurbus om leerlingen naar onze culturele instellingen te vervoeren. Ook ondersteunden we de organisatie van de Cultuureducatie Dagen.
- SCHUNCK is penvoerder voor de regio Parkstad voor de uitvoering en coördinatie van het programma Pit Cultuurwijzer in het kader van het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Na een succesvolle eerste (2016) en tweede periode (2017-2020), ging CmK in 2021 een nieuwe periode van vier jaar in (2021-2024) met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie, Provincie Limburg en gemeente Heerlen.
- De culturele instellingen waren ook in 2021 belangrijke partners bij het realiseren van initiatieven rond talentontwikkeling en maatschappelijke ontplooiing.
- We stelden middelen beschikbaar voor alternatieve carnavalsvieringen.
- Er werd geïnvesteerd in de Heerlense amateurkunst om ervoor te zorgen dat meer inwoners konden meedoen met kunst en cultuur. Een verdubbeling van de waarderingssubsidie is verleend om de verenigingen levensvatbaar te houden.
- Met het Cultuurhuis Heerlen is een traject doorlopen om tot een betere positionering te komen, gericht op programmering voor amateurkunsten, talentontwikkeling en het betrekken en inspelen op de leefwereld van de wijkbewoners rondom het Cultuurhuis.
- Diverse organisaties hebben ingezet op alternatieve programmering tijdens de sluiting vanwege de crisis.
- Met extra financiële middelen zijn amateurkunstenverenigingen, carnaval, evenementen, instellingen en andere cultuurvormen ondersteund tijdens de pandemie. Hierdoor zijn alternatieve verschijningsvormen en de levensvatbaarheid van de sector gestimuleerd. Tevens is daarmee ook een breed publiek bereikt in lastige tijden.

Versterken van productieklimaat en talentontwikkeling

- Tijdens Cultura Nova hebben er verschillende speciaal voor het festival gemaakte producties plaatsgevonden, ook van (jonge) talenten.
- Daarnaast is er achter de schermen intensief samengewerkt tussen de dansfestivals en werden online video’s uitgewerkt die in de loop van 2021 gedeeld zijn.
- In 2021 zijn Cinesud, Via Zuid, de Nieuwe Nor en Stichting Street Art een gezamenlijk talentenproject gestart: Playground Heerlen.
- Talentenplatforms Via Zuid en Cinesud hebben ook individueel tijdens de crisis talenten begeleid bij voorbereidingen.

Het vervullen van de (urban) centrum functie

- Heerlen groeide uit tot de hoofdstad van street art met kwalitatief hoogstaande straatkunstwerken. In 2021 is onze collectie verder uitgebouwd.
- Er is nieuw meerjarig cultuurbeleid vastgesteld door de raad, waar Heerlen een stevige centrumfunctie op het vlak van cultuur vervult.
- Er is stevig ingezet op de her- en doorontwikkeling van iconische gebouwen en instellingen zoals de Royal, de Nieuwe Nor, Pand Kneepkens/het Nederlands Mijnmuseum en het Thermenmuseum.
- Evenementen brengen de stad tot leven. Helaas konden niet alle evenementen plaatsvinden. We moedigden culturele organisaties aan om creatief naar oplossingen te zoeken. Zo vonden sommige evenementen plaats in een aangepaste vorm of op een later tijdstip. Door maatwerk

en coulance te bieden met betrekking tot onze subsidievoorwaarden, stonden we de sector zo goed mogelijk bij in deze uitdaging.

Samenwerking in het Zuiden

- De steden Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen werken met steun van de Provincie Limburg samen in de opbouw van de Stedelijke Cultuurregio Zuid (SCRZ).
- Er is gezamenlijk met Maastricht en Sittard-Geleen gewerkt aan twee proeftuinen op het vlak van Dans en Film.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultuur wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Cultuur	545	685	787	-13.125	-13.232	-15.233	-12.581	-12.547	-14.446	-1.899	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 5

Kernthema Cultuur	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Waterschade als gevolg van overstroming.		-24	I	N
	Voordeel door inkomsten uit niet geraamde sponsorinkomsten en IBA-subsidies.	107	-107	I	V/N
	Hogere marketing kosten Museumprijs.		-40	I	N
	Hogere investeringen in projecten en presentaties.		-33	I	N
	De dekking van de inhuurkosten is opgenomen in het programma 0, kernthema middelen en heffingen.		-185	I	N
	Diverse afwijkingen.	-5	-22	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**102**	**-411**		**-309**
Corona afwijkingen	Steun aan de culturele instellingen BWV-21001002.		-1.204	I	N
	Hogere investeringen in projecten en tentoonstellingen welke niet via extra inkomsten terugverdiend zijn .		-290	I	N
	Meerwerk Nieuwe Nor.		-96	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-1.590**		**-1.590**
Totaal kernthema Cultuur		**102**	**-2.001**		**-1.899**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultureel erfgoed

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Binnen het thema cultureel erfgoed zijn twee aspecten van belang: het beheer en behoud van ons erfgoed en het zichtbaar en beleefbaar maken ervan.

Beheer en behoud van ons erfgoed

- De Christus Koning Kerk wordt gerestaureerd en krijgt een herbestemming als archiefbewaarplaats van het RHCL.
- Pand Kneepkens is aangekocht door de gemeente en wordt gerestaureerd en herbestemd als vernieuwd Nederlands Mijnmuseum.
- De Erfgoedverordening Heerlen is aangepast aan nieuwe wetgeving en biedt nu meer handvatten om verwaarlozing van monumenten door eigenaren tegen te gaan.
- De principes uit het initiatiefvoorstel de Heerlense School zijn bij meerdere ruimtelijke ontwikkelingen toegepast.
- Er is een lijst van 46 panden gemaakt die beschreven zijn en klaar zijn om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.
- Daar waar archeologische waarden niet in de bodem behouden konden blijven ten gevolge van ruimtelijke ingrepen, zijn deze ex situ behouden zodat ze bewaard blijven buiten het bodemarchief.
- Er is een inventarisatie gemaakt van de Koude Oorlog-resten in Heerlen. Deze zijn klaar om gewaardeerd en indien nodig ook beschermd te worden. Historische kelders in Heerlen-Centrum zijn geïnventariseerd. Ook deze zijn klaar om gewaardeerd te worden.

Zichtbaar en beleefbaar erfgoed

- Kasteel Hoensbroek werd beloond met de Museumprijs 2021. Het kasteel vertelt op toegankelijke wijze de historie van de regio. Het zette het afgelopen jaar in op een virtueel kasteel.
- De plannen voor de bouw en organisatie van een vernieuwd Romeins museum in Heerlen zijn verder uitgewerkt.
- Het definitief ontwerp voor het museumconcept van het vernieuwd Nederlands Mijnmuseum is afgemaakt. De begroting voor het concept is sluitend gemaakt en het museumconcept wordt nu geproduceerd en in het voorjaar van 2022 wordt het museum geopend.
- Gemeente Heerlen was ook in 2021 één van de aanjagers van het project Via Belgica. Doel is om samen het Romeins verleden van deze regio zichtbaar en beleefbaar te maken. Het Romeins Festival Via Belgica 2021 vond plaats in Heerlen.
- In de gebiedsontwikkelingen in het Romeins Kwartier zijn diverse kleine en grotere initiatieven gerealiseerd, die hebben bijgedragen aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de historie van de stad.
- De Vondst, Centrum voor Archeologie in Limburg, leverde een mooie aanvulling op het erfgoedaanbod van de stad met de Archeohotspot, tentoonstellingen en een educatief programma voor het onderwijs.
- Aan de gebiedsontwikkeling van het Middeleeuwse Landsfort Herle is in 2021 verder gewerkt. In 2021 is een aftrap gedaan met het symposium ‘Landsfort Heerlen, een vesting van steen en verbeelding’.
- In het Maankwartier is samen met Visit Zuid-Limburg een nieuwe experience store geopend waar bezoekers onder meer informatie vinden over de vijf belangrijke tijdlijnen uit het verhaal van Heerlen en de regio.
- Met Visit Zuid-Limburg is de Mijnroute ontwikkeld, een toeristische wandelroute door Heerlen. De booqi’s die gedrukt waren, zijn verloren gegaan bij de overstromingen in Valkenburg. De route wordt nu in 2022 gelanceerd.

- Met de in 2021 gestarte serie Heerlen Ondergronds hebben Heerlenaren kennis genomen van minder bekend cultuurhistorisch erfgoed zoals de Koude Oorlog schuilkelders die in de eerste twee afleveringen aan bod kwamen. De serie wordt in 2022 voortgezet.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultureel erfgoed wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Cultureel erfgoed	916	1.127	418	-5.129	-5.968	-5.607	-4.212	-4.841	-5.188	-348	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 5

Kernthema Cultureel erfgoed	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Kosten en opbrengsten van de detacheringskosten verlopen via de overhead.	-55	55	I	N/V
	Nadeel door niet gerealiseerde inkomsten en lagere uitgaven Kasteel Hoensbroek.	-259	90	I	N
	Waterschade als gevolg van overstroming.		-89	I	N
	Lagere energiekosten Kasteel Hoensbroek.		11	I	V
	Minder onderhoudskosten culturele gebouwen.		97	I	V
	P-kosten regioarcheoloog verlopen via overhead.		95	I	V
	Bijdrage t.b.v. een blijvend kunstwerk/landmark voor het mijnverleden doorgeschoven naar 2022.	-15	15	I	N/V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		26	I	V
	Diverse afwijkingen.	4	74	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-325**	**374**		**49**
Corona afwijkingen	Extra coronasteun Culturele instelling (mijnmuseum).		-13	I	N
	Huurkwijtschelding theater.	-384		I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-384**	**-13**		**-397**
Totaal kernthema Cultureel erfgoed		**-709**	**361**		**-348**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Groen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Groenbeleid
Hoe ouder bomen worden hoe groter hun bijdrage voor thema's gezondheid, leefbaarheid en klimaatadaptatie. Daarom is in 2021 gewerkt aan de vernieuwing en uitbreiding van de waardevolle bomenlijst, deze komt in 2022 gereed. Op deze lijst staan de bomen die we beschermen tegen bomenkap via onze bomenverordening. Daarnaast is samen met woningcorporatie Weller en stichting IKL gestart met het concept de Nieuwe wAarde. Doel van deze samenwerking is het toekomstig beheer en de groene inrichting telkens vanuit de waarden voor gezondheid, klimaat en biodiversiteit te bekijken. Vanwege het faillissement van IKL is dit project stopgezet. Aan het eind van 2021 hebben we de samenwerking weer opgestart met Weller.

1000-bomenplen
Na de feestelijke start van het 1000 bomenplan stond 2021 in het teken van de technische voorbereiding. Hiervoor moest een veelvoud aan plantlocaties beoordeeld worden op boven- en ondergrondse ruimte, kabels en leidingen en bodemkwaliteit. In december is gestart met de aanplant van de eerste 650 bomen. Daarnaast is een aanvraag bij het provinciale 1 miljoen bomenplan door de provincie toegekend. Mede dankzij deze provinciale bijdrage worden begin 2022 nog eens 7000 bomen en struiken op verschillende plekken in Heerlen aangeplant.

Operatie steenbreek
Met de Operatie steenbreek helpen wij bewoners om hun tuin te vergroenen met een kosteloos tuinadvies en gratis beplanting. Naar aanleiding van een succesvolle pilot, die was uitgevoerd met de IKL, was het de bedoeling om de Operatie steenbreek in 2021 als reguliere aanpak uit te rollen. Vanwege het faillissement van IKL heeft dit helaas niet kunnen doorgaan. Wel hebben we in 2021 de voorbereidingen getroffen om de aanpak met het Centrum voor natuur en milieueducatie, als nieuwe partner, voor te bereiden voor 2022.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Groen wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Groen	35	35	157	-5.946	-5.792	-5.623	-5.910	-5.757	-5.466	290	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 5

Kernthema Groen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Lagere kosten groenonderhoud onder andere vanwege uitstel in upgraden A-locaties.		203	I	V
	De eenmalige bezuiniging op de voorziening speeltuinen is abusievelijk verkeerd gepresenteerd in de begroting 2021. In plaats van een extra onttrekking te begroten, was de dotatie voor 2021 niet begroot. De correctie hiervan is in de realisatie van de cijfers verwerkt.	63	-85	I	N
	Diverse afwijkingen.	58	51	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**121**	**169**		**290**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Groen		**121**	**169**		**290**

Bedragen x € 1.000

informatie
punt
SCHUNCK

2.1.6 Programma Sociaal Domein

Portefeuillehouders: Peter van Zutphen, Martin de Beer, Jordy Clemens, Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

Algemeen
Door het aanhouden van COVID-19 en de maatregelen die zijn ingesteld om de pandemie te beheersen, was er ook in het Sociaal Domein in 2021 nog sprake van deels aangepaste hulp en zorg net zoals het jaar ervoor.

Inmiddels is het beeldbellen en de verdere digitale dienstverlening al onderdeel van het bedrijfsproces geworden en kan snel geschakeld worden bij aanscherpingen en ook versoepelingen van de coronamaatregelen. Ook is de ervaring inmiddels dat een combinatie van digitaal en fysiek contact voor veel cliënten goed toepasbaar is.
Wij zijn met de diverse aanbieders in gesprek gebleven om ons ervan te vergewissen dat aan onze burgers/inwoners de noodzakelijke ondersteuning werd geleverd. De conclusie mag zijn dat de diverse partijen adequaat op de situatie hebben ingespeeld en ondanks de maatregelen aan hun verplichtingen hebben kunnen voldoen.
De uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek 2021 laten zien dat de cliënten in het algemeen van mening zijn dat de kwaliteit van de ondersteuning is verbeterd. En ondanks corona zijn cliënten tevredener over de toegang (tot de WMO).
Daar waar in 2020 nog sprake was van compensatie van omzetderving, speelde dit in 2021 niet meer.

Binnen het jeugddomein is hard gewerkt aan het zoveel als mogelijk doorgaan van de activiteiten voor kinderen en jongeren, zoals de zomeractiviteiten en het jeugd- en jongerenwerk door JENS, de scoutinggroepen en de speeltuinen. Ook de ondersteuning en hulp aan jeugdigen en hun gezinnen is afgelopen jaar gecontinueerd. JENS heeft in 2021 Basishulp Jeugd geboden, daar waar nodig in alternatieve vorm. De verblijfsjeugdhulp is ongewijzigd voortgezet. Daarnaast is geïnvesteerd in preventieve maatregelen gericht op (aanstaande) ouders en kinderen en in het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Heerlen STAND-BY!
De vernieuwende aanpak binnen de WMO met Heerlen STAND-BY! heeft ook in 2021 zijn vruchten afgeworpen en heeft gezorgd voor een verdere transformatie van de ondersteuning, ondanks of misschien wel mede dankzij de maatregelen. Er was ook tijd voor een verdere professionalisering en vormgeving van visie en missie.
Professionals en vrijwilligers hebben zich ingezet voor de Heerlense burger om zijn zelfredzaamheid te verbeteren en deel te nemen aan onze maatschappij. Daar waar in 2020 de onzekerheid en angst overheersten zien wij dat in 2021 voor de ene inwoner een zekere gewenning optrad aan de nieuwe situatie en de andere inwoner terug wilde naar “gewoon”. Uiteraard is er een groep burgers geweest waarbij aanhoudende coronabeperkingen bovenop de persoonlijke situatie heeft geleid tot een (extra) ondersteuningsvraag.

Maatschappelijke diensten (o.a. WMO)
Binnen de WMO zien wij steeds meer GGZ problematiek en complexere casuïstiek.
Door goede afspraken met de zorgaanbieders en een goede onderlinge samenwerking is het gelukt om ook deze doelgroep binnen de bestaande voorzieningen op te blijven vangen.
De maatschappelijke ondersteuning via Heerlen STAND-BY! is goed in de buurten verankerd en de buurtpunten zijn inmiddels een begrip geworden. De samenwerking tussen HSB!, JENS, Team

Toegang en Team WMO verloopt naar tevredenheid. Partijen weten elkaar te vinden en het onderling vertrouwen is wederom gegroeid.

Jeugd
Onze inzet op het gebied van jeugd moet bijdragen aan het opgroeien van onze kinderen in een veilige en gezonde omgeving, waarin zij zich optimaal kunnen ontplooien tot actieve en volwaardige burgers en de bescherming en zorg krijgen die nodig is. Het kind staat op 1. We willen de groep kinderen in Heerlen waar het goed mee gaat vergroten. Om dit te bereiken zetten we breed in, door de algemene voorzieningen op orde te hebben, door gezonder opgroeien te bevorderen, door kinderen die opgroeien in armoede te ondersteunen, door de veiligheid in gezinnen te bevorderen en door hulp te bieden als die nodig is. Daarmee starten we al vóór de geboorte door kwetsbare kinderen (en hun ouders) zo jong mogelijk in beeld te hebben en ondersteuning en hulp te bieden en lopen we mee in alle levensfasen van een kind.

We hebben het afgelopen jaar diverse preventieve interventies voortgezet, waaronder Kansrijk van Start Heerlen en Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg. In deze Actieprogramma's werken we samen met een groot aantal externe partners, gericht op een goede start van kinderen in het leven.

De Basishulp Jeugd heeft in 2021 in het teken gestaan van het verder vormgeven van de transformatie door JENS, onder andere door het uitvoeren van het meerjarig Perspectiefplan. Door corona is hierbij enige vertraging opgetreden. Afgelopen jaar is de verblijfsjeugdhulp conform planning uitgevoerd en zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe inkoop van de zware vormen van jeugdhulp.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
We hebben flinke stappen gezet in het voorkomen van dakloosheid en in de verbetering van de maatschappelijke opvang. Daarmee krijgen burgers die dak- en thuisloos zijn geworden passend onderdak en begeleiding, van waaruit gewerkt kan worden aan herstel. Daarbij hebben we bereikt dat niet alle nieuwe voorzieningen in Heerlen gevestigd worden. In 2021 hebben we drie nieuwe opvangvoorzieningen gerealiseerd, waarvan twee buiten Heerlen: een kleinschalige Jongerenopvang in Kerkrade, het Credohuis Parkstad, en een gezinswoning in Voerendaal. In Heerlen hebben we een nieuwe opvangvoorziening met eenpersoonskamers met eigen sanitair gerealiseerd in de Gasthuisstraat, het Gasthuis; dag- en nachtopvang De Klomp is gesloten.

Inkomensondersteuning en armoedebeleid
Bij uitbraak van de coronapandemie werd gevreesd voor toenemende werkloosheid en meer mensen die een beroep zouden moeten doen op bijstand, gemeentelijke minimavoorzieningen en schuldhulpverlening.

Bijstandsvolume beheersen
Bijstandsuitkeringen zijn de grootste uitgavenpost op de gemeentelijke begroting. Daarom doen we er alles aan om het aantal uitkeringen zo laag mogelijk te krijgen, uiteraard zonder mensen die daar recht op hebben de toegang tot de bijstand te ontzeggen. Ondanks corona zagen we in 2021 een afname van het aantal bijstandsdossiers.

Minder kinderen groeien op in armoede
Wie voor een dubbeltje geboren is wordt nooit een kwartje. Ooit was dat een veelgebruikt spreekwoord, maar dat is achterhaald. Wij geloven in gelijke kansen voor iedereen. We accepteren geen generatiearmoede, want dat leidt tot uitsluiting op financieel, sociaal of ander gebied. Daarom stond en staat het kindbelang centraal in ons armoedebeleid en blijven we volop investeren in het optimaliseren van ontwikkelmogelijkheden voor kinderen.

Ondergebruik aanpakken
Net als voorgaande jaren was dit onderwerp ook in 2021 actueel. Automatisch en meerjarig verstrekken (IIT, tegemoetkoming chronisch zieken, Fit&Fun, bewind, mantelzorgcompliment) hebben hieraan bijgedragen.

Wonen en zorg
De vergrijzing en de extramuralisering van de zorg vergt intensieve samenwerking. Met de woningcorporaties en welzijns- en zorgorganisaties is gestart met een traject dat moet leiden tot meerjarige sturing op de woningvoorraad en de afstemming van zorg en dienstverlening in de woning en de directe woonomgeving.

Ouderenbeleid
Onze ambitie op het gebied van ouderen is dat ouderen gezond en gelukkig ouder worden in een veilige leefomgeving. Een stad waar mensen zolang als mogelijk regie houden over hun eigen leven. Maar ook dat gezien wordt dat ouderen een zeer waardevolle groep zijn voor onze maatschappij die een actieve bijdrage levert, zowel sociaal als economisch. Met het integraal ouderenbeleid getiteld "Ouder worden met Toekomst", hebben wij ons afgelopen jaar, door de inzet op tien actielijnen, ingespannen om deze ambitie te realiseren. De kracht van ons ouderenbeleid is de veelheid en diversiteit van ontmoetingsmogelijkheden en het maken van verbindingen in de stad, in het bijzonder op buurtniveau. Dit doen wij samen met veel partners. Wij hebben sinds afgelopen jaar extra aandacht voor participatie van ouderen in onze stad. De subsidieregeling hiervoor is aangescherpt waardoor er meer mogelijkheden zijn voor nieuwe bruisende initiatieven.

Eenzaamheid
De aanpak eenzaamheid is als speerpunt opgenomen in de vastgestelde ontwikkelagenda "Ouder worden met toekomst 2020-2023". Eenzaamheid is een urgent en complex probleem, zeker ook in Heerlen. Door de coronacrisis is dit thema nog actueler geworden. Wij hebben afgelopen jaar ingezet op bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen. Dit doen wij niet alleen maar samen met burgers, partners en andere partijen. Samenwerking en het creëren van een sterk netwerk is hierbij cruciaal om een duurzame aanpak te kunnen realiseren.

LIA
In mei 2020 heeft de Raad de Lokale Inclusie Agenda (LIA) "Iedereen voor Elkaar!" vastgesteld. Deze is tot stand gekomen na een interactief traject met inzet van externe professionals en ervaringsdeskundigen. De Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen (CGH) en de Adviesraad MO hebben positief geadviseerd over de agenda. Aan de LIA werkten ook onze twee ambassadeurs mee, dat zijn collega's met een beperking die al meerdere jaren een bijdrage leveren in de bewustwording om te werken aan een inclusieve gemeentelijke organisatie. We willen dat iedereen in Heerlen tot zijn recht komt, kan meedoen en dat inwoners naar elkaar omkijken. Aan de hand van deze agenda hebben wij ook in 2021 ernaar gestreefd om op acht thema's fysieke en andere ongelijkheden weg te nemen voor mensen met een beperking door concreet eigen "inclusief handelen" in al onze beleids- en uitvoeringstaken, door andere organisaties en bedrijven te hebben bewogen dit ook te doen en door onze eigen organisatie en huisvesting 'inclusief' in te richten (incl. ons eigen Stadskantoor). Wij hebben vorig jaar de nodige stappen gezet om Heerlen inclusiever te maken.

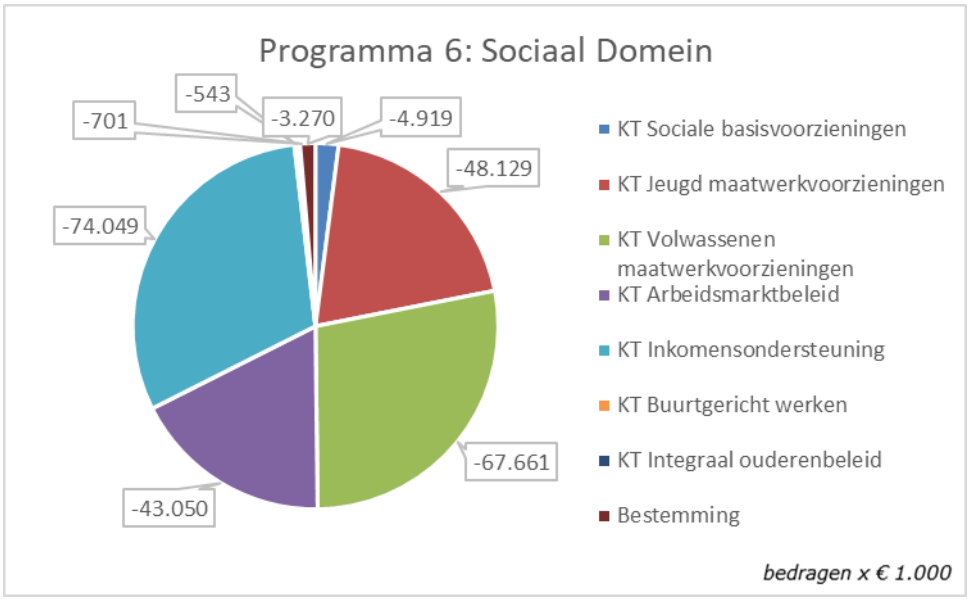
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Sociaal Domein, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	
KT Sociale basisvoorzieningen	298	405	542	-4.690	-4.928	-4.919	-4.393	-4.524	-4.377	147
KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	0	-3.394	987	-40.702	-41.115	-48.129	-40.702	-44.509	-47.142	-2.633
KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	2.903	3.027	2.425	-71.677	-69.075	-67.661	-68.774	-66.048	-65.236	812
KT Arbeidsmarktbeleid	0	5.845	3.752	-35.581	-46.713	-43.050	-35.581	-40.868	-39.298	1.570
KT Inkomensondersteuning	59.440	67.792	70.287	-69.542	-77.747	-74.049	-10.102	-9.956	-3.762	6.193
KT Buurtgericht werken	0	0	5	-650	-590	-543	-650	-590	-538	51
KT Integraal ouderenbeleid	0	0	6	-507	-859	-701	-507	-859	-695	164
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**62.641**	**73.675**	**78.004**	**-223.350**	**-241.028**	**-239.053**	**-160.709**	**-167.353**	**-161.048**	**6.305**
Bestemming	**30**	**4.058**	**4.058**	**-10**	**-3.270**	**-3.270**	**20**	**788**	**788**	**0**
Gerealiseerde resultaat	**62.671**	**77.733**	**82.063**	**-223.360**	**-244.298**	**-242.323**	**-160.689**	**-166.565**	**-160.260**	**6.305**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Stijging kosten jeugdhulp, deels als gevolg van corona, in relatie tot onvoldoende middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld.
- Corona verandert de aard en inhoud van de beschikbaarheid en daarmee kwaliteit van hulp.
- Door corona ontstaat een grotere vraag naar intensievere hulp (Basishulp GGZ) en een grotere noodzaak tot het verlengen van geïndiceerde hulp.
- De krapte op de arbeidsmarkt betekent langere doorlooptijden en langere wachtlijsten, waardoor problemen voor jeugdigen en hun gezin of voor volwassenen groter kunnen worden en kostenverhogend werken.
- Door inflatie en daarmee kans op een loon-/ prijsspiraal kan verschil ontstaan tussen raming en realisatie. De krapte op de arbeidsmarkt draagt hier mogelijk ook aan bij. Als dat het geval is verwachten wij (deels) compensatie van het Rijk.
- Langdurige inflatie vraagt veel van huishoudens, als de inflatie aanhoudt zoals DNB verwacht, zal het aantal huishoudens dat moeite heeft met rondkomen stijgen; dit kan betekenen dat het beroep op gemeentelijke voorzieningen ook stijgt.

- Stijgende kosten voor WMO voorzieningen die worden toegekend en gefinancierd vanuit een open-einde regeling, o.a. door de aanzuigende werking van het abonnementstarief en door vergrijzing.
- Ontwikkeling van schuldhulpvragen en -dienstverlening naar aanleiding van de coronacrisis is onzeker.
- Afgelopen jaren zien we een toename van het aantal aanvragen en indicaties voor leerlingenvervoer en bijbehorende kosten.
- Corona is een risico voor actieve burgerbetrokkenheid. Dat is ook duidelijk voelbaar voor het ouderenbeleid en de lokale inclusie agenda. Afgelopen twee jaar is gebleken dat fysieke bijeenkomsten een stevige basis vormen voor succesvolle burgerbetrokkenheid. Het met elkaar discussiëren en samen activiteiten organiseren geeft meer kans op succesvolle initiatieven. Het risico op annuleren van bijeenkomsten werkt voor burgers (en vrijwilligers) demotiverend.
- Een van de nieuwe leerroutes uit de inburgering is de onderwijsroute. Dit is een intensief fulltime traject om middel- en hoogopgeleide statushouders voor te bereiden op een vervolgopleiding op MBO 2-3-4, HBO of WO niveau. De onderwijsroute is vanwege de complexiteit duurder dan de andere leerroutes in de inburgering. Het rijk verstrekt weliswaar extra financiering voor de onderwijsroute, maar het is nog niet duidelijk of deze financiering voldoende is om de complete route te bekostigen. Of dat zo is, hangt mede af van de hoogte van de instroom in de onderwijsroute. Gebruikelijk is deze niet hoog, zo'n 10% van alle inburgeraars. Het risico ontstaat vooral als de instroom in de onderwijsroute hoger is dan gemiddeld. Door scherp in te kopen op de andere leerroutes, is geprobeerd het risico zo klein mogelijk te houden.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	980,4	795,9	2020
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	910*	700*	2020
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2	1	2020
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	13	6	2020
Werkloze jongeren (16 t/m 22 jaar)	% 16 t/m 22 jarigen	4	2	2020
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18+	731	460	2020
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	254	202	2020
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	17	12	2020
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2,6	1,2	2020
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,7	0,4	2020

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Huishoudens met kinderen die een laag inkomen hebben	% van het totaal aantal huishoudens met thuiswonende minderjarige kinderen	15,8	8,1	2018
Netto-arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	60,7	68,2	2020
Inwoners die zich (soms/vaak) eenzaam voelen	% inwoners 18+	20		2019

Kernthema Sociale basisvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

WMO begeleiding, dagbesteding & respijtzorg en welzijnswerk uitgevoerd door Heerlen STAND-BY!

Transformatie
De uitvoering van diverse nieuwe collectieve vormen, in 2020 ontwikkeld, is in 2021 gestart (en wordt dit jaar nog doorontwikkeld). Verder is ingezet op de professionalisering van de dienstverlening. Visie, missie en gezamenlijke werkwijze zijn uitgewerkt en positieve gezondheid is dominant geworden. De training positieve gezondheid is ontwikkeld in 2021 en kan vanaf 2022 ingezet worden als verlengde intake. De aandacht voor zingeving en sport heeft een structureel karakter gekregen.
Wijkconnect is geïmplementeerd hetgeen zeker in coronatijd een aanvulling was op het ondersteuningsaanbod. Wijkconnect is een onlinebuurtplatform met als missie om mensen te verbinden in de wijk. Hierin komen initiatieven van non-profit organisaties, bewoners en buurten bij elkaar. Naast de publicatie van activiteiten geeft het de mogelijkheid om nieuws te presenteren, een digitaal prikbord te gebruiken bijv. voor zoeken van vrijwilligers, foto's te delen en je als non-profit organisatie, vereniging en burger te presenteren.
Het is dus een gratis platform van, voor en door de buurt. Er zijn 4 platforms voor heel Heerlen: Hoensbroek(online), Heerlerheide(online), Heerlen-Centrum (online) en Heerlen-Zuid(online).

Het aantal leveranciers van dagbesteding is verminderd; de leden van STAND-BY! hebben het eigen aanbod uitgebreid en kunnen meer soorten daginvulling bieden.
In de buurtpunten, verspreid over de stad, is een programma ontwikkeld voor een veelheid aan activiteiten waar iedereen aan kan deelnemen. Helaas is dit door de coronamaatregelen niet geheel tot uitvoering kunnen komen en wordt 2022 het jaar van de inhaalslag.

Versterken ketensamenwerking
Er is sterk ingezet op de samenwerking met "aanpalende partijen".
Hieronder valt de samenwerking met de huisartsen, de GGZ, woningcorporaties, etc. De contacten zijn geïntensiveerd zodat deze partijen steeds meer bekend zijn geraakt met STAND-BY! en hen weten te vinden daar waar nodig. De samenwerking met woningbouwcorporaties betreft merendeels casuïstiek.
Ontschotting met de Wet Langdurige Zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) en beter samenwerken binnen deze terreinen blijkt een proces van de lange adem en hier is dan ook nog een weg te gaan. Met de invoering van de Wlz GGZ per 1 januari 2021 werd het mogelijk om cliënten met zwaardere ondersteuning door te leiden naar de Wlz. Dit blijkt in de praktijk voor een deel van de cliënten lastig en zal verdere inzet in 2022 vereisen.
Daarentegen heeft de samenwerking met JENS een stevige impuls gekregen en zoeken deze partijen elkaar goed op, hetgeen zeker voordelen zal opleveren voor de 18-/18+ doelgroep. Vanaf 17,5 jaar wordt meestal de ondersteuning vanuit STAND-BY! al opgepakt in samenwerking met JENS.
Een eerste initiatief vanuit Beschermd Wonen waarbij de Beschermd Wonen-aanbieder voor de woonondersteuning zorgt en STAND-BY! voor de regie en begeleiding is in 2021 tot stand gekomen.
Niet onvermeld mag blijven de samenwerking bij de aanpak Heerlen-Noord en de Sociaal-Veilige aanpak Heerlen-Noord; aanpakken gestart in 2021 en van groot belang voor de komende jaren.

Verfijning aanbod specifieke doelgroepen
Er wordt meer gebruik gemaakt van informele ondersteuning en vrijwilligers hetgeen tot een verfijnder aanbod leidt. Dit heeft in 2021 geleid tot de "maatjes projecten", o.a. het "sociaal

maatje", dat in corona tijd zeker aan behoeftes voldeed en geleid heeft tot nog andere vormen van "maatjes".
De huisbezoeken aan ouderen zijn in een nieuwe vorm gegoten en meer generalistisch.
Er zijn aparte groepsactiviteiten ontwikkeld voor ouderen en mensen met moeilijk verstaanbaar gedrag naast groepen waar iedereen gebruik van kan maken.

Informele zorg
Ondanks de coronacrisis signaleert de grootste aanbieder van ondersteuning (bij) mantelzorg (Meander/CIZOP) geen stijging van het aantal mantelzorgers dat ondersteuning vraagt. Het "bestand" is ongeveer even groot als in 2020. Steunpunt Mantelzorg, LEVANTO-Groep vrijwilligers en SGL-Buddyzorg hebben de bij hen bekende en nieuwe mantelzorgers ondersteund; fysiek waar dat nodig was en meer op afstand (digitaal, telefonisch) waar dat kon, eventueel in een hogere frequentie. Daar is ook het beeld uit naar voren gekomen dat de mantelzorgers het ondanks de zwaarte van de taak het aardig wisten te redden in 2021.
Er is ook ruimte geweest voor doorontwikkeling, dit wordt in 2022 verder opgepakt. Zo zal de samenwerking in Parkstad verder worden uitgebreid zoals het toetreden van de gemeente Kerkrade. De regionale samenwerking verloopt goed.
Het mantelzorgcompliment-PLUS (extra diensten voor mantelzorgers ter ondersteuning van hun taak) is uitgevoerd door Werk voor Heerlen. Er is heel weinig gebruik gemaakt van de aangeboden diensten, onder meer door de coronacrisis.

Nieuwkomers
Alle gemeenten in Nederland krijgen jaarlijks een taakstelling voor de huisvesting van nieuwe statushouders. Deze taakstelling is gebaseerd op het inwonertal van de gemeente. Ook Heerlen krijgt naar rato van inwonertal een aantal te huisvesten statushouders toegewezen. De corona-uitbraak in 2020, met de daaruit volgende maatregelen, heeft voor een achterstand gezorgd in de taakstelling van Heerlen. In 2021 is het gelukt om aan de lopende (sterk verhoogde) taakstelling te voldoen. Ook is de achterstand voor een aanzienlijk deel weggewerkt. Er zijn afspraken gemaakt met woningcorporaties over de taakstelling voor 2022 en het restant van de achterstand.

Op 1 januari 2022 is de regie over de inburgering terug naar de gemeente gekomen. In 2021 zijn er daarom afspraken gemaakt met diverse aanbieders over het organiseren van de diverse onderdelen van de inburgering. Heerlen gaat voor een stevige begeleiding van nieuwkomers, zodat de inburgering zo snel als mogelijk afgerond wordt en de inburgeraar kan gaan participeren.

Wonen en zorg
Het woonzorgonderzoek is afgerond. Deze analyse van de Heerlense woningvoorraad en de toekomstige woonbehoeften leert dat er (in theorie) voldoende zorggeschikte woningen zijn óf geschikt zijn te maken. Probleem is echter dat niet iedereen in de juiste woning woont. Het woonzorgonderzoek is de basis voor de gesprekken die nu lopen met de woningcorporaties en welzijns- en zorgpartijen voor het opstellen van een woonzorgvisie en een toetsingskader.

Zorgbuurthuis
Er is bestuurlijke afstemming gezocht en gevonden met Woonpunt en Meander/Heerlen STAND-BY! voor een gericht onderzoek naar de mogelijkheden van een zorgbuurthuis in MSP.

Aandachtsgroepen
Door aansluiting met de Metropoolregio Amsterdam wil Heerlen kijken of ook de Parkstad Limburg gemeenten kunnen fungeren als voorloperregio. Dat moet leiden tot een evenwicht in de verdeling van woningzoekenden met een bijzondere woonwens tussen woningmarktregio's, voldoende woningen voor de doelgroepen en een adequate begeleiding. Daarbij hoort ook een afdoende financiering daarvan.

Kansrijk van Start
Met het Actieprogramma Kansrijk van Start Heerlen 2021-2023 hebben de gemeente Heerlen en betrokken partners de krachten gebundeld in een lokale coalitie rondom de eerste 1000 dagen van het allerjongste kind en bij de ondersteuning van jonge (aanstaande) ouders.
In 2021 hebben we ons vierde Sjpruutcafé in Heerlen geopend. Hier ontmoeten ouders elkaar wekelijks en ondersteunen ervaren moeders andere jonge ouders. Ook hebben we een wekelijks 'Vraag het aan Sjpruut'-spreekuur in de bibliotheek. Afgelopen jaar zijn 61 babystartpakketten uitgereikt aan ouders die een steuntje in de rug konden gebruiken. Het aantal betrokken partners bij Kansrijk van Start is uitgebreid met verloskundigenpraktijken, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang.

Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg
Binnen de aanpak Kansrijke Start in Zuid-Limburg en de intensivering daarvan in Parkstad is in 2021 een nauwere samenwerking in de zorg voor jonge gezinnen tot stand gekomen tussen professionals uit het medisch en sociaal domein. Verloskundigen zijn breder en eerder gaan signaleren. Ook zijn verloskundigen, kraamverzorgenden en jeugdgezondheidsverpleegkundigen geschoold in het aanbieden van Centering Zwangerschap. Dit is een effectieve manier van zwangerschapsbegeleiding in een groep. Verder kunnen ouders in een kwetsbare positie gebruik maken van gratis en meer uren kraamzorg binnen de proeftuin Geboortezorg Flex en ondersteund worden in het (aanstaand) ouderschap door de programma's VoorZorg of Stevig Ouderschap. 'Nu niet Zwanger' zorgt voor proactieve gesprekken over kinderwens, anticonceptie en seksualiteit om zo onbedoelde zwangerschappen tegen te gaan. Samen met het aanbod vanuit Kansrijk van Start zorgt de aanpak binnen Parkstad en Zuid-Limburg voor een sterk preventieaanbod voor (aanstaande) gezinnen in onze stad.

Preventieve mondzorg jeugd
In 2021 is een mondzorgcoach gestart op het consultatiebureau in Heerlen. De mondzorgcoach is er voor alle ouders met kinderen die op het consultatiebureau komen voor een afspraak. De coach kijkt in de mond van het kind en geeft ouders advies over het tandenpoetsen. Ook kunnen ouders vragen stellen over mondgezondheid en voeding. Als blijkt dat het kind nog niet staat ingeschreven bij een tandartspraktijk dan kan de mondzorgcoach hierbij helpen. Het project wordt gemonitord door de Hogeschool Utrecht.

Jeugd- en jongerenwerk
Het jeugd- en jongerenwerk is onderdeel van de Basishulp Jeugd, uitgevoerd door JENS. Binnen het jeugd- en jongerenwerk is aansluiting gezocht met het sport- en cultuurprogramma in Heerlen. Het ambulant jongerenwerk heeft contact gehouden met jongeren in de buurt en (preventief) ingegrepen waar nodig.

Speeltuinen
We hebben aan de speeltuinorganisaties subsidies verstrekt voor het beheer en onderhoud. Met de overkoepelende speeltuinorganisaties hebben we daarbij afspraken gemaakt over de veiligheid van de accommodaties, optimalisering van hun bestuurskracht en het bereiken van kinderen. In vervolg op de evaluatie van het gemeentelijk speeltuinbeleid zijn we begonnen met de vereenvoudiging van het subsidiebeleid.

Scouting
We hebben het scoutingbeleid voortgezet. De evaluatie vindt plaats in 2022. De veiligheids- en onderhoudssituatie van de accommodaties maakt hier onderdeel van uit. De scoutingverenigingen hebben binnen alle coronarestricties een uitdagend programma aangeboden.

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG): Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst
De JOGG-aanpak is 8 jaar geleden van start gegaan en richt zich op het realiseren van een gezondere leefstijl en een gezondere omgeving: thuis, kinderopvang, school, buurt, sport, vrije tijd, werk en media. Hiermee levert JOGG een bijdrage aan de aanpak Trendbreuk ZL.

In 2021 zijn de activiteiten van JOGG voortgezet en uitgebreid. Denk hierbij aan de peuter- en kleuter 4-daagse, deelname aan het Nationaal Schoolontbijt en het verspreiden van voorlichtingsmaterialen via verschillende kanalen. Ook zet JOGG zich in voor een gezonde en rookvrije sport-, school- en werkomgeving.

In 2021 zijn additionele middelen beschikbaar gesteld voor de inzet van een JOGG-regisseur voor de duur van 2 jaar. Waar de focus tot en met 2020 met name lag op de preventieve kant, zijn in 2021 de eerste stappen gezet om ook de curatieve kant aan te pakken voor kinderen met overgewicht en obesitas. Hierbij wordt de samenwerking gezocht op Zuid-Limburgse schaal, met de Limburgse Netwerk Aanpak Overgewicht.

Geweld hoort nergens thuis (GHNT) en de aanpak Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA)
In 2019 is gestart met het driejarig landelijk programma (VWS, V&J en VNG) 'Geweld hoort nergens thuis', inmiddels met 1 jaar verlengd. Het programma is gericht op het terugdringen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Heerlen is centrumgemeente voor de regio Parkstad.
In 2021 zijn we doorgegaan met de acties vanuit de uitvoeringsagenda GHNT Zuid-Limburg en de uitvoering van pilots.

Uitvoeringsprogramma:
- Deskundigheidsbevordering bij de aanpak van kindermishandeling is gestimuleerd en voortgezet. In 2021 zijn 40 medewerkers van diverse organisaties getraind tot Aandachtfunctionaris Kindermishandeling.
- De tentoonstelling 'WIJ…doorbreken de cirkel van geweld' heeft drie weken op het Schouwburgplein gestaan. Deze tentoonstelling is gericht op burgers en laat met 30 krachtige portretten van slachtoffers de impact van huiselijk geweld en kindermishandeling zien.
- Er zijn een tiental Webinars georganiseerd door en voor professionals rondom het thema huiselijk geweld.
- In Parkstad is een hulp-app gelanceerd. De app leidt tot sneller contact tussen betrokkenen bij huiselijk geweld (plegers, slachtoffers, naasten) en hulpverleners.
- In de Week tegen Kindermishandeling is op diverse manieren aandacht gevraagd voor kindermishandeling.
- Er is aandacht geschonken aan het voorkomen van conflictscheidingen, samen met professionals is een plan van aanpak gemaakt.
- Door de inzet van Handle with Care (HWC) worden kinderen die huiselijk geweld hebben meegemaakt, zo snel mogelijk goed opgevangen op school.

Pilots: Vanuit het landelijk programma hebben we voor zes projecten subsidie gekregen. In 2021 zijn de projecten 1 t/m 3 afgerond, de projecten 4 t/m 6 lopen tot en met 2022.
1. Deskundigheidsbevordering binnen de beroepsopleidingen i.s.m. Zuyd Hogeschool.
   Resultaat: het thema krijgt structureel aandacht binnen alle opleidingen van Zuyd Hogeschool; curricula en scholing van docenten.
2. Multi Disciplinaire Aanpak++: veiligheid verbeteren bij zeer complexe casuïstiek.
   Resultaat: een netwerk van ruim 30 partijen die actief zijn in het veiligheidsdomein, het zorgdomein en het gemeentelijk domein.
3. Plegeraanpak Zuid-Limburg (PIP = Pleger in Positie).
   Resultaat: deskundigheidsbevordering van professionals over hulpverlening aan plegers.
4. Yuverta (voormalig Citaverde)

Resultaat: binnen Yuverta is aandacht gegeven aan het thema huiselijk geweld en kindermishandeling gericht op docenten, ouders en leerlingen.

5. Samen kom je verder
   Resultaat: diverse ketenpartners (o.a. politie, Openbaar Ministerie, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming) werken samen om te zorgen voor een goedlopende, vroegtijdige samenwerking in het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling.
6. Samen voor Veiligheid
   Resultaat: het trainen van 80 professionals uit verschillende organisaties in het toepassen van de methodiek Samen voor Veiligheid.

In 2021 is de commissie Zorg en Veiligheid ZL in het leven geroepen. Deze bestaat uit afgevaardigden van ZL-gemeenten, Openbaar Ministerie, de politie, GGD-ZL, Veilig Thuis en GGZ-instellingen. Het onderwerp Geweld in Afhankelijkheidsrelaties is een van thema's van deze commissie.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sociale basisvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Sociale basisvoorzieningen	298	405	542	-4.690	-4.928	-4.919	-4.393	-4.524	-4.377	147	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Sociale basisvoorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Bevorderen Veiligheid Jeugd:* Het Rijk heeft een landelijk plan van aanpak opgesteld, het Actieprogramma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT), met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling waaraan tot en met 2021 uitvoering aan gegeven dient te worden.	108	-107	I	V
	Vrijval van balansposten welke niet ingezet hoeven te worden.	91		I	V
	Kosten asbest sanering.		-65	I	N
	Vreemdelingen: Door corona hebben een aantal trainingen en integratie-activiteiten voor nieuwe statushouders geen doorgang kunnen vinden. Het gaat daarbij vooral om de ondertussengroep, een groep statushouders die in de geest van de nieuwe Inburgeringswet begeleid zou worden. Het is de bedoeling om de uitgestelde trainingen en activiteiten in 2022 alsnog uit te voeren. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt daarom verzocht om een deel van de middelen voor vreemdelingen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	-65	202	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		49	I	V
	Diverse afwijkingen.	4	-5	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**138**	**74**		**212**
Corona afwijkingen	Tegemoetkoming exploitatielasten gemeenschapshuizen uit de landelijke corona regeling ondersteuning dorps- en buurthuizen.		-65	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-65**		**-65**
Totaal kernthema Sociale basisvoorzieningen		**138**	**9**		**147**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

JENS, een coöperatie van samenwerkende jeugdpartijen, voert per 2019 voor Heerlen, Landgraaf en Voerendaal de Basishulp Jeugd (ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten) uit. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het verder vormgeven van de transformatie. Onder andere door het verder uitrollen van inhoudelijke projecten en initiatieven, zodat de Basishulp Jeugd zich steeds meer in de haarvaten van de Heerlense samenleving nestelt. Daardoor kan voor het kind en gezin op tijd, laagdrempelig, de juiste ondersteuning of hulp worden ingezet. Basishulp is dicht bij huis en in aansluiting op de normale leefomgeving toegankelijk en beschikbaar.

Bij de uitvoering van de Basishulp Jeugd zien we dat JENS resultaten boekt in het realiseren van de inhoudelijke ontwikkeling die we voor ogen hebben.
Inmiddels wordt 43% van de ambulante jeugdhulp dicht bij huis gegeven, waar kinderen voorheen naar een jeugdhulpaanbieder toe gingen.
De samenwerking met huisartsen zorgt voor minder en gerichtere doorverwijzingen.
JENS biedt extra ondersteuning in peuterspeelzalen en op kinderdagverblijven, zodat kinderen niet hoeven door te stromen naar een specialistische voorziening.
De samenwerking met het onderwijs is door JENS op meerdere manieren vormgegeven, uitgangspunt hierbij is het bieden van ondersteuning en hulp dichtbij en het zoveel als mogelijk in de dagelijkse omgeving naar school gaan. Kinderen kunnen bijvoorbeeld naar een startklas, gericht op het voorkomen van speciaal onderwijs. Kinderen kunnen ook via een kantelklas vanuit het speciaal onderwijs instromen in het reguliere onderwijs. JENS biedt ook ondersteuning op MBO-scholen; jongerenwerkers worden ingezet als coach, in combinatie met een professional met GGZ-expertise. In het kader van passend onderwijs zijn daarnaast afspraken gemaakt over de inzet van JENS bij het tegengaan van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

De waarde van 1 aanspreekpunt (JENS) voor alle ondersteuning en hulp aan kinderen en gezinnen, heeft zich ook afgelopen jaar bewezen op momenten dat vanwege corona samen met de kinderopvang en het onderwijs noodopvang georganiseerd moest worden.

Residentiële jeugdhulp
2021 stond in het teken van de nieuwe overeenkomst Gesloten en Intensieve Klinische Jeugdhulp (GIK-J) die per 1 juli 2022 ingaat. Doelgroep is een relatief kleine groep kwetsbare jeugdigen met gedrags- en/of psychiatrische problematiek, vaak in combinatie met een verslaving en/of een verstandelijke beperking. Omdat het voor deze jeugdigen van groot belang is dat de zeer gespecialiseerde zorg nauw met elkaar samenwerkt, heeft de jeugdregio Zuid-Limburg één opdrachtnemer gecontracteerd. Deze bestaat uit verschillende zorgaanbieders. Centraal bij de nieuwe inkoop staan betere samenwerking tussen zorgaanbieders, het verkorten van de doorlooptijden, het verminderen van het aantal jeugdigen die gebruik maken van dit type zorg en het verminderen van het aantal ‘verhuisbewegingen’ van jeugdigen tussen verschillende zorgaanbieders.

Afgelopen jaar zijn veel gesprekken gevoerd met jeugdigen, zorgaanbieders, cliëntenraden en toegangsmedewerkers over knelpunten en het ontwikkelpotentieel als het gaat om onder andere pleegzorg, gezinshuizen en leefhuizen. Geconstateerd is dat wij willen toewerken naar minder uithuisplaatsingen, sterkere triage en regisseurschap en ‘matched care’ waarbij een jeugdige meteen bij een voor hem of haar passende verblijfsplek terecht kan. Dit nemen we mee in de nieuwe verwervingsstrategie die we in Zuid-Limburg komend jaar verder uitwerken.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	0	-3.394	987	-40.702	-41.115	-48.129	-40.702	-44.509	-47.142	-2.633	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Jeugd maatwerk voorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Het innovatiebudget jeugd wordt gebruikt om initiatieven gedurende het jaar te bekostigen. In 2021 zijn de uitgaven hiervoor lager geweest dan gebudgetteerd. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om de middelen voor de Limburgse Netwerkaanpak over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden. Tot slot zijn er een aantal activiteiten in het kader van schoolmaatschappelijk werk, welke op Parkstadniveau meegenomen zijn in de begroting. Voor een aantal van deze activiteiten zit dit al inbegrepen in de lumpsum van JENS en voert gemeente Heerlen de verrekening uit, ofwel hoeft deze niet door te belasten aan JENS.	56	49	I	V
	In 2021 zijn vanuit het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de jeugdzorg. Voor Heerlen betreft dit een bedrag van € 3,85 miljoen. Binnen de jeugdhulp maken we een onderscheid tussen ambulante en residentiële hulp. De ambulante jeugdhulp en de lokaal preventieve activiteiten worden per 1-1-2019 uitgevoerd door JENS. Een van de uitgangspunten van JENS is het vroegtijdig signaleren van problemen waardoor zwaardere zorg kan worden voorkomen. Dit wil JENS onder andere doen door het hulpaanbod dichtbij in de wijk aan te bieden. JENS wordt gefinancierd middels een lumpsum budget. We hebben gezamenlijk de gewenste inhoudelijke ontwikkeling ingezet, maar financieel blijft er sprake van een moeilijke opgave. Onder verwijzing naar het zgn. hulpventiel uit de overeenkomst met JENS is voor 2019 en 2020 de lumpsum incidenteel verhoogd. Voor 2021 en 2022 is besloten om JENS met een jaarlijks bedrag van € 2,4 miljoen te compenseren in de extra kosten die JENS heeft als gevolg van het gestegen aantal cliënten. Tevens heeft het college in mei 2020 afspraken gemaakt met JENS over een aanvullende vergoeding vanaf 2020 voor de aanvullende werkzaamheden voor het uitvoeren van de taak 'ambulantisering', die erop gericht is om residentiele zorg te voorkomen. De inkoop van de residentiële jeugdhulp loopt centraal voor Zuid-Limburg via centrumgemeente Maastricht. In 2021 zien we, net als in 2020, hogere kosten voor verblijfszorg. Er is niet zozeer een stijging van het aantal cliënten, maar wel een toename van de inzet van zwaardere vormen van verblijf. Ook de daarbij horende ambulante inzet stijgt. Er is een aantal beheersmaatregelen ingericht om daarmee bezuinigingen op verblijf te kunnen realiseren vanaf 2021. Dit betreft onder andere extra regie op dure verblijfsarrangementen, in gesprek gaan met de gecertificeerde instellingen en het realiseren van een extra gezinshuis in 2021. Vooralsnog leidt dit voor 2021 niet tot een financiele besparing. Voor maatwerk constateren we additionele kosten in 2021 welke niet waren voorzien. Dit betreft met name kosten als gevolg van een aantal additionele casussen maatwerk in 2021 en nagekomen posten van voorgaande jaren.	4.037	-4.331	I/S	N

Kernthema Jeugd maatwerk voorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	Het Landelijk Transitiearrangement betreft zeer specialistische hulp waarvoor er landelijke tarieven zijn afgesproken. De hulp wordt a-specifiek toegekend, dat wil zeggen bij de indicatie is er vaak nog geen omvang bekend en de problematiek is vaak zo complex dat er gedurende het traject vaak wordt op- of afgeschaald. In 2021 zijn er een aantal lopende kostbare LTA-trajecten welke leiden tot extra lasten en welke niet in de begroting waren opgenomen.		-122	I	N
	Dit betreft de uitvoeringskosten voor de inkoop jeugd op Zuid-Limburgse schaal, betreffende residentiële jeugdhulp en crisishulp. De stijging voor uitvoeringskosten ten opzichte van de begroting is het gevolg van gestegen kosten voor de regionale deelname aan het transformatieplan Zuid-Limburg. Daarnaast is de verdeling uitvoeringskosten 2021 aangepast op basis van definitieve gegevens 2020.		-269	I	N
	Gedwongen kader: De afrekening van de gecertificeerde instellingen is hoger uitgevallen dan het bedrag opgenomen in de begroting.		-87	I	N
	Dit betreft de samenwerking in de jeugdketen in Parkstad Limburg, waarvoor Heerlen de rol als centrumgemeente uitvoert. Dit was niet in de begroting opgenomen omdat de begroting van de samenwerking later is vastgesteld.	203	-203	I	V/N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		89	I	V
	Diverse afwijkingen.	85	56	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**4.381**	**-4.818**		**-437**
Corona afwijkingen	*Meerkosten JENS*: JENS verwacht uit te komen op ca. € 2,1 mln meerkosten corona voor 2021 (aandeel Heerlen). Na beoordeling van een door de accountant opgesteld rapport van bevindingen, vindt de definitieve afrekening van deze meerkosten later in 2022 plaats.		-2.145	I	N
	Dit betreft een prognose van de directe meerkosten van zorgaanbieders vanuit de regionale inkoop Maastricht. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2022 plaats.		-50	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-2.196**		**-2.196**
Totaal kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen		**4.381**	**-7.013**		**-2.633**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
We hebben een beroep gedaan op projectgelden van VWS "Een (t)huis, een toekomst". Daarmee hebben we onder andere de verbouwing van het Credohuis gefinancierd, maar daarnaast ook de uitstroombegeleiding van de voormalige Klompcliënten geïntensiveerd. Samen met de andere Parkstadgemeenten werkten en werken we aan uitbreiding van het aanbod voor zorgmijders in de vorm van Skaevehuse verspreid over Parkstad. In het kader van de ophanden zijnde wijziging van het stelsel voor Beschermd Wonen per 1 januari 2023, de zogenoemde doordecentralisatie Beschermd Wonen, zijn we afgelopen jaar samen met de Parkstad gemeenten gestart met dit intensieve traject.

Woningaanpassingen
Het beeld met betrekking tot woningaanpassingen is gelijk aan dat van 2020. Corona heeft hier ook dit jaar weinig invloed op gehad. Woningaanpassingen zijn absoluut noodzakelijk om langer thuis te kunnen blijven wonen en worden dan ook nog door burgers aangevraagd en uitgevoerd. Leveranciers hebben ook goede maatregelen getroffen om een en ander veilig te kunnen uitvoeren. Daarbij zien wij dat financiële verschillen tussen de diverse jaren met name te maken hebben met incidentele dure aanpassingen.

Hulpmiddelen
Het sterfhuisconstruct van hulpmiddelen uit het oude contract is in 2021 tot een einde gekomen. Dit betekent dat vanaf 2022 nog hiervan openstaande hulpmiddelen tegen de nieuwe tarieven worden gehuurd. Het uitstaand bestand ligt eind 2021 op 2010 hulpmiddelen, 31 minder dan aan het begin van het jaar.

Hulp bij het Huishouden
De contracten met Meander en ATZ lopen nog tot en met 2023. Vanwege corona was het niet altijd mogelijk alle Hulp bij het Huishouden (HbH) uit te voeren. Behalve dat personeel vanwege corona uitvalt is er ook in het algemeen een personeelstekort. In 2021 zagen we dan ook dat de hulp niet altijd meteen ingezet kon worden. De organisaties doen er alles aan om personeel te werven en te behouden.
In het kader van de algemene beschouwingen bij de rijksbegroting 2022 is extra geld beschikbaar gekomen voor salarissen van mensen in de zorg, waaronder de hulp bij het huishouden. In de tarieven voor 2022 hebben wij dat meegenomen. De gemeentes worden hiervoor via het gemeentefonds gecompenseerd.
De toename in Hulp bij het Huishouden is over heel 2021 gezien enigszins afgezwakt naar 4,7%. In absolute zin gaat het om 142 meer toekenningen. Er zijn nu ongeveer 3270 gebruikers. Het aantal Persoons Gebonden Budgetten (PGB's) is nagenoeg constant gebleven (102 in totaal).
De stijgende vraag is een landelijke tendens. Vergrijzing van de bevolking maar ook het een paar jaar geleden ingevoerde abonnementstarief voor de WMO (per maand is de maximale eigen bijdrage € 19) zijn hier debet aan.

Doelgroepenvervoer
In 2019 heeft er voor de collectieve vervoersvoorziening (CVV) een aanbesteding plaatsgevonden; vanaf 2020 gelden derhalve nieuwe vervoerscontracten. De bundeling van verschillende vervoersvormen is op basis van nader onderzoek uitgesteld, waardoor de beoogde bundelingswinst vooralsnog uitblijft. Door toeleiding naar het Openbaar Vervoer en sturing naar het gebruik van de Voor-Elkaar-Pas, is gepoogd de zelfstandigheid van de mindervaliden te vergroten en de kosten van het doelgroepenvervoer beheersbaar te houden. Met de Voor-Elkaar-Pas kunnen WMO-

geïndiceerden met een gratis begeleider tegen gereduceerd tarief reizen met het Openbaar Vervoer.
Tot aanvang van de coronacrisis was er sprake van een trendmatige stijging van het gebruik van het WMO-vervoer. De vervoersbehoefte was door corona ook in 2021 aanzienlijk lager dan voorheen. Daarbij komt dat onze inwoners vanaf eind 2020 pas in aanmerking komen voor een vervoersindicatie als er minimaal eenmaal per kwartaal een vervoersbehoefte is in het kader van de WMO. Voorheen was dat eenmaal per jaar. De verwachting is dat het CVV op een gegeven moment weer als vanouds toeneemt. Vanuit de gemeente en de GR Omnibuzz blijven we toewerken naar de realisatie van een nog efficiëntere organisatie die in staat is regie te voeren over de uitvoering van al het doelgroepenvervoer, het vervoer te analyseren, door te ontwikkelen en de kwaliteit van het vervoer te optimaliseren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	2.903	3.027	2.425	-71.677	-69.075	-67.661	-68.774	-66.048	-65.236	812	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*GPK:* De nieuwe werkwijze waarbij o.b.v. inkomen leges dienden te worden betaald (inkomensafhankelijkheid) heeft een dempend effect op het aantal aanvragen gehad. Dit heeft een kostenbesparing tot gevolg maar tegelijkertijd wordt geconstateerd dat hierdoor aan de batenkant minder bijdragen van burgers (leges) geïnd konden worden. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld. Met ingang van 29 november 2021 brengen wij de keuringskosten, ook bij burgers met een inkomen van boven 110% van de bijstandsnorm, niet meer in rekening. Voor het uitzonderlijke geval dat een GGD-keuring toch noodzakelijk is draagt de gemeente deze lasten.	-90	10	I	N
	Hulp bij huishouden : Het aantal burgers dat gebruik maakt van hulp bij het huishouden neemt toe. Deze beweging is een landelijke trend en is vooral te verklaren door de aanzuigende werking van het abonnementstarief, de vergrijzing en doordat een groot deel van de groep die hiervan gebruik maakt gevaccineerd is. De procentuele toename in Heerlen is lager dan het landelijk gemiddelde, maar leidt wel tot meerkosten. We zullen de ontwikkeling blijven volgen en de toename waar mogelijk dempen m.b.v. het reeds ingezette beleid om strikt te indiceren. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.	1	-1.064	I	N
	Vervoersvoorzieningen : In 2019 heeft er voor het CVV een aanbesteding plaatsgevonden; vanaf 2020 gelden derhalve nieuwe vervoerscontracten. De bundeling van verschillende vervoersvormen is op basis van nader onderzoek uitgesteld, waardoor de beoogde bundelingswinst vooralsnog uitblijft. Door toeleiding naar het Openbaar Vervoer en sturing naar het gebruik van de Voor-Elkaar-Pas, is gepoogd de zelfstandigheid van de mindervaliden te vergroten en de kosten van het doelgroepenvervoer beheersbaar te houden. Met de Voor-Elkaar-Pas kunnen Wmo-geïndiceerden met een gratis begeleider tegen gereduceerd tarief reizen met het Openbaar Vervoer. Tot aanvang van de coronacrisis was er sprake van een trendmatige stijging van het gebruik van het WMO-vervoer. De vervoersbehoefte was door corona ook in 2021 aanzienlijk lager dan voorheen. Daarbij komt dat onze inwoners vanaf eind 2020 pas in aanmerking komen voor een vervoersindicatie als er minimaal eenmaal per kwartaal een vervoersbehoefte is in het kader van de WMO. Voorheen was dat eenmaal per jaar. De verwachting is dat het CVV op een gegeven moment weer als vanouds toeneemt. Vanuit de gemeente en GR Omnibuzz blijven we toewerken naar de realisatie van een nog efficiëntere organisatie die in staat is regie te voeren over de uitvoering van al het doelgroepenvervoer, het vervoer te analyseren, door te ontwikkelen en de kwaliteit van het vervoer te optimaliseren.		234	I	V

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	Persoonlijke begeleiding WMO: Voordeel afrekening indexering: in het jaar T-1 wordt het geraamde OVA-indexeringspercentage over 90% van de betreffende lumpsum berekend en meegenomen voor de begroting jaar T. Het verschil met het definitieve OVA-percentage, dat in het voorjaar van jaar T bekend wordt, wordt met de maandelijkse betalingstermijn in december van het jaar T verrekend. Voor 2021 betekent dit een voordeel. In de forecast van de novembernota is dit voordeel gemeld.		123	I	V
	Eigen bijdrage WMO: Bij het CAK waren in 2020 landelijke problemen met het innen van de eigen bijdrage. De hierdoor ontstane achterstand heeft het CAK inmiddels ingelopen. De ontvangen eigen bijdragen blijven echter achter op de prognose. Hierover zijn we in gesprek met het CAK. Er zijn diverse acties uitgezet om de oorzaak te achterhalen. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.	-131		I	N
	Beschermd Wonen: De septembercirculaire heeft duidelijkheid gebracht over de hoogte van de wlz uitname, dit resulteert in een meevaller van € 2,4 mln voor de gemeente Heerlen. Er zijn echter ook een aantal tegenvallers aan de baten en lastenkant binnen beschermd wonen. Per saldo leidt dit tot een plus van € 2,4 mln. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om € 350.000 van deze middelen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden. In de forecast van de novembernota is deze afwijking deels gemeld.	-327	3.210	I	V
	Tegemoetkoming chronische zieken Het aantal mensen dat voldoet aan de enige voorwaarde (2 jaar eigen risico volledig gebruikt) is licht gedaald.		63	I	V
	Bewindvoering / budgetbeheer De begroting 2021 is opgehoogd rekening houdende met de stijgende kosten van bewindvoering. Dit betrof een schatting.		57	I	V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		120	I	V
	Diverse afwijkingen.	30	-95	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-517**	**2.658**		**2.141**
Corona afwijkingen	*Omnibuzz:* Het aantal vervoersbewegingen binnen het doelgroepenvervoer is door de impact van het coronavirus sterk afgenomen, hierdoor zal de eigen bijdrage evenredig sterk afnemen. De verwachting is dat wanneer de vaccinaties achter de rug zijn, het collectief vervoer weer als vanouds toeneemt en daarmee ook de te innnen eigen bijdrage. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.	-85		I	N
	Minder hercontroles voorzieningen WMO door corona: Door corona zijn er minder fysieke hercontroles uitgevoerd.		-200	I	N
	Meerkosten credo(huis): Jongerenopvang Credohuis Parkstad is in november 2021 open gegaan. De verbouwing heeft meer tijd gekost dan gepland was, waardoor de opening die aanvankelijk begin 2021 gepland stond is uitgesteld. Daarom worden er gelden ten behoeve van de exploitatie die gereserveerd stonden voor 2021, doorgeschoven.		-104	I	N
	Dag- en nachtopvang: Als gevolg van de vertraging van de opening van het Gasthuis, is tijdelijk langer gebruik gemaakt van DNO de Klomp, door de impact van corona hebben we gebruik moeten maken van een extra ruimte voor noodopvang en dagopvang tot 1 juni 2021. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.		-237	I	N
	Meerkosten beschermd wonen: Op basis van contact met de zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten voor beschermd wonen. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2022 plaats.		-125	I	N
	Meerkosten hulp bij huishouden: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2022 plaats.		-50	I	N
	Meerkosten persoonlijke begeleiding: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2022 plaats.		-50	I	N
	Inkoop GR KBL: Afrekening 2021 van de Kredietbank. Dit betreft hoofdzakelijk een hogere afname van trajecten schuldhulpverlening door extra instroom.		-414	I	N
	Schuldhulpverlening: De extra middelen vanuit het Rijk voor gemeentelijk schuldenbeleid zijn ingezet voor intensivering vroegsignalering, schuldhulpverlening aan ondernemers en extra inzet voor kwetsbare groepen.		-63	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-85**	**-1.244**		**-1.329**
Totaal kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening		**-602**	**1.414**		**812**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Arbeidsmarktbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Zuid-Limburg is een van de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland. Heerlen is voor deze regio aangewezen als centrumgemeente. Samen met Sittard-Geleen en Maastricht geven wij het regionale arbeidsmarktbeleid vorm. Deze drie steden vertalen dit naar hun eigen gewest. Voor Heerlen is dit Parkstad. Binnen het thema arbeidsmarktbeleid maken we daarom onderscheid tussen:
1. Arbeidsmarkt Regio Zuid-Limburg;
2. Arbeidsmarkt Parkstad-Limburg;
3. Arbeidsmarkt Heerlen.

1. Arbeidsmarkt Zuid-Limburg

Perspectief op werk (POW)

In de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (AMR-ZL) hebben we met de partners in de AMR-ZL in 2019 een Doe-agenda opgesteld onder de noemer Perspectief op Werk. Het betreft een pragmatische aanpak die direct lopende initiatieven versterkt c.q. uitbreidt of nieuwe initiatieven kan stimuleren. Deze aanpak heeft ook in 2021 geleid tot meer mensen in beeld voor de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt.

Regionaal Werkbedrijf (RWB)

In de regio Zuid-Limburg zijn reeds 7455 banen beschikbaar voor mensen met een arbeidsbeperking, behorend tot de doelgroep voor de banenafspraak tussen overheid en sociale partners. De samenwerking tussen RWB en WSP-en Zuid-Limburg heeft geleid tot meer herontwerpen van bedrijfsprocessen, waardoor er meer banen zijn gecreëerd. Hierdoor is de kans op duurzame arbeid sterk toegenomen voor mensen behorend tot de doelgroep.

2. Arbeidsmarkt Parkstad-Limburg

Gemeenschappelijke Regeling Werkgeversservicepunt Parkstad (GR WSP) en WOZL

In samenwerking met het WSP zijn in 2021 meer dan 600 Heerlense inwoners met een uitkering vanuit de Participatiewet aan een baan geholpen, ondanks de invloed van de beperkingen door het coronavirus en de mismatch op de arbeidsmarkt. De speerpuntsectoren zorg, medische logistiek en smart services bieden interessante kansen voor diverse werkgevers en doelgroepen. Ook bij de GR WOZL was 2021 operationeel een goed jaar – de coronacrisis in acht nemend – en dempen de compensaties vanuit de Overheid de verliezen die WOZL maakt.

Samenwerking Parkstad

Eind 2019 hebben de bestuurders het "Werkplan instroom-doorstroom-uitstroom Parkstad" vastgesteld, met daarin afspraken om de samenwerking te optimaliseren en niet alleen te kijken naar de individuele resultaten van een gemeente/(I)SD. In 2021 is de daadwerkelijke uitvoering verder geconcretiseerd. Daarnaast heeft Iroko in 2021 een onderzoek gedaan naar de samenwerking binnen Parkstad. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2022 verwacht.

3. Arbeidsmarkt Heerlen

Uitstroom naar werk
In samenwerking met diverse partners zijn in 2021 645 mensen vanuit bijstand aan het werk gegaan. Het totale bijstandsbestand is met 113 kandidaten gedaald. Door het verder optimaliseren van de re-integratieketen samen met WSP en Werk voor Heerlen (WvH) is dit resultaat, ondanks de nasleep van corona en de mismatch op de arbeidsmarkt behaald.

Cascademodel
Het cascademodel is in 2021 verder doorontwikkeld binnen de totale re-integratieketen. Hierdoor zijn Heerlense bijstandsgerechtigden zo snel als mogelijk naar betaald werk, leerwerktrajecten of andere ontwikkelplekken gebracht. In 2021 hebben we ons met name gericht op mensen die binnen 1 jaar toe te leiden zijn naar werk. Als bijstandsgerechtigden niet of nog niet klaar waren voor de reguliere arbeidsmarkt hebben zij een ander passend maatwerktraject gekregen.

Stichting Werk voor Heerlen (WvH)
WvH draagt zorg voor de ontwikkeling van kandidaten, die niet direct toeleidbaar zijn naar werk, maar dit wel binnen 1 jaar zijn. De aanpak van WvH heeft ertoe geleid dat 181 kandidaten zijn uitgestroomd naar werk.

Daarnaast voert WVH de pilot basisbanen uit. Dit is een maatwerkoplossing. Deze banen worden deels door de opdrachtgever en deels door (loonkosten)subsidie gefinancierd. In 2021 waren 7 kandidaten actief in een basisbaan.

Voor kandidaten met een dusdanige arbeidsbeperking, dat zij zijn aangewezen op een aangepaste (beschutte) werkomgeving voert WvH de regeling Nieuw Beschut Werk (NBW) uit. In 2021 waren 23 kandidaten met een indicatie Beschut Werk werkzaam binnen WvH of bij reguliere werkgevers. Daarnaast hebben in 2021 15 kandidaten een voorschakeltraject NBW doorlopen.

Heerlen-Noord
In 2021 is gestart met de langjarige aanpak rondom Heerlen-Noord om de sociaal economische achterstanden in de lopen. Binnen het thema arbeidsmarkt is een start gemaakt met de op- en inrichting van de Bovengrondse Vakschool en het project Werk in de Wijk.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Arbeidsmarktbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Arbeidsmarktbeleid	0	5.845	3.752	-35.581	-46.713	-43.050	-35.581	-40.868	-39.298	1.570	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Arbeidsmarktbeleid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Jaarrekening resultaat 2021 en resultaat 2e begrotingswijziging WSP/WOZL.		1.994	I	V
	Nog te ontvangen ESF gelden t.b.v. het Parkstad Participatie Fonds.	122	-122	I	V/N
	Arbeidsmarktbeleid Zuid-Limburg: de gemeente Heerlen voert de administratie voor de gehele Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. De baten en lasten zijn vooraf lastig in te schatten. De niet bestede gelden zijn toegevoegd als balanspost.	-2.219	2.219	I	N/V
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		79	I	V
	Diverse afwijkingen.	5	18	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-2.092**	**4.188**		**2.095**
Corona afwijkingen	Corona bijdrage WSP/WOZL.		-525	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-525**		**-525**
Totaal kernthema Arbeidsmarktbeleid		**-2.092**	**3.663**		**1.570**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Inkomensondersteuning

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Ontwikkeling klantenbestand

Bijstandsgerechtigden in Nederland en Heerlen sinds 2012

	Nederland		Heerlen		ranglijst Heerlen
jaar	**aantal**	**t.o.v. 2012**	**aantal**	**t.o.v. 2012**	**bijstandsdichtheid**
2012	358.000	-	4.440	-	3e
2013	374.410	4,6%	4.430	-0,2%	3e
2014	403.110	12,6%	4.600	3,6%	3e
2015	419.450	17,2%	4.550	2,5%	4e
2016	431.220	20,5%	4.670	5,2%	3e
2017	444.040	24,0%	4.620	4,1%	4e
2018	434.170	21,3%	4.470	0,7%	5e
2019	414.060	15,7%	4.150	-6,5%	5e
2020	400.670	11,9%	4.030	-9,2%	4e
2021	416.310	16,3%	4.200	-5,4%	4e

Bron: CBS

Bovenstaande tabel toont het aantal bijstandsgerechtigden in Nederland in vergelijking met Heerlen. De Heerlense bijstandsdichtheid staat al geruime tijd in de top 10 van gemeenten. Andere gemeenten in de top 5 zijn Rotterdam, Amsterdam en Den Haag. Een bevestiging dat Heerlen een stad is met grootstedelijke problematiek.

Ontwikkeling 2012-2021 in procenten, gemeenten met hoogste bijstandsdichtheid

	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Almelo	0	4,4	9,3	12,5	17,7	20,6	20,2	16,5	12,5	16,1
Amsterdam	0	1,5	6,5	8,3	6,0	7,2	6,2	3,7	0,6	5,6
Arnhem	0	6,2	13,8	18,4	24,4	31,8	30,1	27,5	23,5	27,5
Enschede	0	7,1	20,1	22,0	23,8	24,5	20,4	14,7	11,1	13,3
’s-Gravenhage	0	2,7	11,0	17,9	22,3	23,7	20,3	14,6	9,9	13,3
Groningen	0	7,5	15,2	17,1	17,3	19,3	17,7	17,4	16,1	17,8
Heerlen	0	-0,2	3,6	2,5	5,2	4,1	0,7	-6,5	-9,2	-5,4
Leeuwarden	0	6,9	13,6	19,8	25,7	33,1	36,3	28,3	23,0	25,1
Nijmegen	0	7,0	11,6	12,3	16,2	22,8	20,2	16,1	15,2	19,0
Rotterdam	0	2,4	6,5	10,2	10,0	9,8	5,6	-0,5	-4,1	2,5

Bron: CBS

Bovenstaande tabel laat zien dat Heerlen de enige gemeente is in de top 10 van gemeenten met de hoogste bijstandsdichtheid waar het aantal bijstandsgerechtigden ten opzichte van 2012 is afgenomen.

In onderstaande tabel staan de redenen van beëindiging bijstand in 2021.

Reden	Percentage
Verhuizing buiten gemeente Heerlen	17%
Arbeid in dienstbetrekking	33%
Uitkering ziekte/arbeidsongeschiktheid	2%
Aangaan relatie	3%
Onderwijs met studiefinanciering	3%
Overlijden	4%
Niet nakomen inlichtingenplicht	6%
Detentie	5%
Bereiken pensioengerechtigde leeftijd	7%
Walvis, administratieve reden	8%
Andere oorzaak	12%
Totaal	**100%**

De meeste uitkeringen zijn beëindigd in verband met het aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking (33%). 17% is beëindigd vanwege verhuizing buiten onze gemeente.

Poort Werk & Inkomen
Door de werkwijze aan de Poort werden ook in 2021 bijstandsaanvragen voorkomen. Na een melding neemt een consulent inkomen binnen 48 uur telefonisch contact op voor een korte screening. Tijdens deze screening wordt onder andere besproken of een aanvraag zinvol is. Ruim 40% van de meldingen leidt vervolgens niet tot een aanvraag.

Jaar	*Meldingen*	*Aanvragen*	*% aanvragen t.o.v. meldingen*
2016	2.543	1.437	56,51 %
2017	2.148	1.198	55,77 %
2018	1.855	1.089	58,71 %
2019	2.078	1.119	53,85 %
2020	2.647	1.330	50,25 %
2021	1.896	1.095	57,75 %

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
Deze in 2020 ingevoerde regeling was één van de overheidsmaatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling bestond uit 2 voorzieningen: een inkomensondersteuning voor levensonderhoud die aanvult tot aan het sociaal minimum en een lening voor bedrijfskapitaal tot maximaal € 10.157.

De Tozo bestond uit 5 gedeelten:
Tozo 1 van 1 maart t/m 31 mei 2020;
Tozo 2 van 1 juni t/m 30 september 2020;
Tozo 3 van 1 oktober 2020 t/m 31 maart 2021;
Tozo 4 van 1 april t/m 30 juni 2021;
Tozo 5 van 1 juli t/m 30 september 2021.
In deze jaarrekening wordt de periode van 1 januari tot en met 30 september 2021 verantwoord.

Per 1 oktober 2021 is de Tozo gestopt. Gemeenten worden financieel volledig gecompenseerd door het rijk.

	Aanvragen	Toegekend
Tozo 3	**119**	**119**
Levensonderhoud	16	16
Bedrijfskapitaal	135	135
Tozo 4	**377**	**377**
Levensonderhoud	4	4
Bedrijfskapitaal	381	381
Tozo 5	**109**	**109**
Levensonderhoud	0	0
Bedrijfskapitaal	109	109

TONK

De regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is in werking getreden op 1 januari 2021 en per 1 oktober 2021 beëindigd. De regeling was bedoeld als sluitstuk voor mensen (niet alleen ondernemers) die door het coronavirus te maken hadden met inkomensachteruitgang en daardoor de woonkosten niet meer konden voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas boden. Ondanks een ruimhartige regeling bleef het gebruik ver achter bij de verwachtingen. Dat was zowel in Heerlen als landelijk zo.

Totaal aanvragen	46
Toegekend	7
Ingetrokken	5
Niet in behandeling genomen	2
Afgewezen	32

Belangrijkste reden van afwijzing was dat de inkomsten zoals genoemd in de beleidsregel TONK nog altijd de noodzakelijke kosten overstegen en er op grond van het beleid dan ook geen reden was om een aanvulling te verstrekken. Bij enkele gevallen is de aanvraag afgewezen omdat de inkomensachteruitgang niet door COVID-19 veroorzaakt werd.

BBZ light

Ingaande 1 oktober 2021 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) beëindigd. Per dezelfde datum is gedurende het laatste kwartaal van 2021 de Bbz light ingevoerd, waarbij die regeling aangepast is en een aantal bepalingen buiten werking zijn gesteld, o.a. de vermogenstoets. Alle 120 Tozo-gebruikers zijn pro-actief benaderd om zich te melden als er na 1 oktober 2021 nog ondersteuning nodig is.

Meldingen die niet tot aanvraag leiden	50
Meldingen die tot aanvraag leiden in 2021	49
Openstaande meldingen bij overgang 2021/2022 (nog in behandeling)	21

Toegekende aanvragen 2021	32
Ingetrokken aanvragen 2021	0
Niet in behandeling genomen aanvragen 2021	1
Afgewezen aanvragen 2021	16
Totaal afgehandelde aanvragen 2021	**49**

Handhaving en debiteuren

Herstelactie debiteuren
In 2021 werd geconstateerd dat in de periode 2013 - 2021 foutieve berekeningen zijn gemaakt bij het bruteren van teruggevorderde bijstand. Bruteren is verhoging met loonbelasting en sociale premies als een vordering pas in een volgend kalenderjaar wordt terugbetaald. Dat is gecorrigeerd door 1198 dossiers opnieuw te bekijken en waar nodig opnieuw te berekenen.

	Dossiers	Percentage
Berekening correct	409	34%
Vordering verlaagd	491	41%
Terugbetaald	298	25%

Sociale recherche
Het aantal fraudeonderzoeken en het aantal beëindigingen/bijstandsverminderingen n.a.v. fraudeonderzoeken is lager dan voorgaande jaren door contact beperkende maatregelen wegens corona. Mede door deze maatregelen hebben er in 2021 minder controles samen met het Flexteam plaatsgevonden. Er heeft een verschuiving in taakvelden plaats gevonden: 3,6 fte is ingezet op onderzoeken naar fraude in Participatiewet-uitkeringen en 2 fte op WMO fraude toezicht en opsporing.

Fraudeonderzoeken Participatiewet

	2017	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***
Gestarte fraudeonderzoeken	215	143	121	90	85
Afgehandelde fraude onderzoeken	245	138	119	89	84
Beëindigingen	48	46	39	43	18
Bijstandsvermindering	17	11	8	1	7

Debiteuren
Ook in 2021 is ingevorderd volgens het principe "Terugvordering Op Maat" (meer klant- en contactgericht).

	2017	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***
Ontvangsten op bijstandsvorderingen	€ 1.593.431	€ 1.591.858	1.501.582	1.403.416	€ 1.270.164

Er zijn minder baten ontvangen o.a. door de herstelactie debiteuren, kwijtscheldingen en buiten invordering stellingen.

Armoedebeleid

Jeugdfondsen (Stichting Leergeld Parkstad, Jeugdfonds Sport en Jeugdfonds Cultuur)
Door corona beperkende maatregelen waren er perioden in 2021 dat de scholen gesloten waren en kinderen niet konden sporten. Desondanks hebben we in 2021 toch veel kinderen kunnen helpen.

	2018	2019	2020	2021
Stichting Leergeld				
Toegekende aanvragen	3.257	4.638	5.118	5.124
Unieke kinderen	1.473	1.676	1.743	1.949
Toegekend bedrag	€ 147.297	€ 172.353	€ 201.931	€ 208.359
Jeugdfonds Sport				
Toegekende aanvragen	769	1.184	953	816
Unieke kinderen	675	948	796	682
Toegekend bedrag	€ 236.234	€ 386.040	€ 201.931	€ 249.894
Jeugdfonds Cultuur				
Toegekende aanvragen	122	177	121	86
Unieke kinderen	122	160	113	79
Toegekend bedrag	€ 36.918	€ 55.254	€ 42.453	€ 31.415

Jarige Job
Stichting Jarige Job helpt kinderen die anders hun verjaardag niet kunnen vieren wegens gebrek aan geld door het geven van een verjaardagsbox. In deze box zit alles wat nodig is voor een verjaardag thuis en op school. In 2021 zijn minder pakketten verstrekt.

2017	2018	2019	2020	2021
1.077	1.174	1.350	1.420	937

Fietsenplan
Kinderen die naar de middelbare school gaan kunnen via Stichting Leergeld een fiets krijgen. Voor kinderen die naar de lagere school gaan en voor volwassenen hebben we sinds 2016 een eigen fietsenvoorziening, die wordt uitgevoerd door Werk voor Heerlen. In 2021 zijn minder fietsen verstrekt. Dat komt net als bij Jarige Job door schoolsluitingen en quarantaines als gevolg van corona.

	2017	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Aantal verstrekte fietsen	313	223	166	184	151

Kledingbank
Samen met Kledingbank Limburg, Alcander en Werk voor Heerlen organiseren we twee keer per jaar (voor- en najaar) kledingdagen op locatie in het gemeenschapshuis Heksenberg. Per gekleed persoon betalen wij een bedrag van € 49,61.

	Voorjaar	Kosten	Najaar	Kosten	Totaal personen	Totaal bijdrage
2017	1.669	€ 78.443	1.613	€ 75.811	**3.282**	€ 154.254
2018	1.603	€ 75.341	1.695	€ 79.665	**3.298**	€ 155.006
2019	1.613	€ 75.811	1.525	€ 71.675	**3.138**	€ 147.486
2020	0	€ 50.000	1.143	€ 56.120	**1.143**	€ 106.120
2021	1.248	€ 62.280	1.282	€ 63.950	**2.530**	€ 126.230

De kledingdagen in 2021 hebben plaats gevonden met veiligheidsmaatregelen om corona besmetting te voorkomen. Het aantal bezoekers trok weer aan, maar is nog niet op het oude niveau.

Voedselbank
Er is sprake van een forse toename van het aantal verstrekte voedselpakketten. Door een actievere werving en versoepeling van de regels heeft de Voedselbank meer mensen kunnen helpen. Per verstrekt voedselpakket verstrekken wij een bijdrage van € 5 voor logistieke kosten (vervoer, opslag, koeling en invriezen).

	2017	2018	2019	2020	2021
Bijdrage €	€ 38.335	€ 43.865	€ 52.505	€ 49.010	€ 63.570
Voedselpakketten	7.667	8.773	10.501	9.802	12.714

Fit & Fun regeling
Toekenning van de Fit & Fun regeling gebeurt sinds 2017 automatisch en is de afgelopen jaren redelijk stabiel.

	2017	2018	2019	2020	2021
Toegekend €	€ 483.330	€ 487.200	€ 487.050	€470.850	€ 477.937
Personen	6.444	6.496	6.494	6.278	6.372

Stichting Stop Kinderarmoede
We werken sinds 2017 samen met de Stichting Stop Kinderarmoede. Deze stichting zet zich in tegen de maatschappelijke gevolgen van kinderarmoede in Nederland door de uitgifte van nieuwe kleding, nieuwe schoenen en een aantal leuke nieuwe cadeautjes. Wij betalen een vergoeding van € 65 per kind. In 2021 is een promotiefilmpje gemaakt en op social media gezet en dat heeft tot de grootste deelname ooit geleid.

	2017	2018	2019	2020	2021
Toegekend €	€ 45.370	€ 58.305	€ 48.490	€ 52.780	€ 59.995
Personen	698	897	746	812	950

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
De werkloosheid is gedaald en minder mensen ontvangen een bijstandsuitkering, waardoor minder mensen aan de criteria voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voldoen.

	2017	2018	2019	2020	2021
Kwijtschelding €	€ 1.842.295	€ 1.562.904	€ 1.558.743	€ 1.459.664	€ 1.443.348

Schuldhulpverlening
Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) veranderd. Vaste lasten partners (leveranciers van water, elektriciteit, gas, warmte, zorgverzekering en verhuurders) zijn verplicht om achterstanden te melden. Hierdoor kunnen wij inwoners eerder benaderen en hulp bieden en mogelijk afsluitingen voorkomen.

	2020	2021
Schuldhulpverlening regulier		
Meldingen	734	698
Schuldhulpverlening vroegsignalering		
Meldingen huur	163	246
Meldingen water	173	2661
Meldingen energie	998	1083
Meldingen zorg	55	736
Totaal	**2123**	**5424**

Waterafsluitingen
Het aantal afsluitingen was in 2021 lager dan ooit.
Door de maatregelen rondom corona heeft WML alleen in het uiterste geval afgesloten.

2016	2017	2018	2019	2020	2021
66	37	23	28	9	3

Huisuitzettingen
In 2021 zijn 110 ontruimingen aangezegd, waarvan er 60 zijn geannuleerd. De meeste uitzettingen vonden plaats wegens huurschuld. Andere redenen zijn overlast, drugs of illegale onderverhuur.

Verhuurder	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Weller	4	6	13	2	4
Woonpunt Parkstad	20	20	25	14	17
Wonen Zuid	1	10	5	3	2
Vincio	7	4	11	0	7
Wonen Limburg	1	10	7	5	2
Overige	21	14	20	22	18
Totaal	54	64	81	46	50

In de Prestatieafspraken 2020-2024 staat dat partijen ernaar streven het aantal huisuitzettingen in 2024 tot 0 te reduceren.

Beschermingsbewind

	2017	2018	2019	2020	2021
Kosten	€ 2.574.741	€ 2.663.058	€ 2.814.869	€ 3.048.816	€ 3.583.299
Personen	1.421	1.509	1.608	1.837	1.902

In 2021 stegen de kosten. Er zijn maatregelen getroffen om grip op de kosten te krijgen:
- De inkomensgrens voor bijzondere bijstand bij schuldenbewind is verlaagd van 120% naar 100%;
- Heerlen maakt gebruik van het adviesrecht. Dat houdt in dat we drie maanden na instelling van schuldenbewind de rechter adviseren over voortzetting van het bewind of een lichtere vorm van financieel beheer.
- Van 342 dossiers is het recht op financiering van de bewindvoeringskosten via de bijzondere bijstand opnieuw beoordeeld. 72 personen bleken geen recht te hebben. Dat heeft een besparing opgeleverd van € 133.000.
- De getroffen maatregelen hebben (nog) niet tot afname van kosten geleid, maar als we bovenstaande maatregelen niet hadden genomen zou de stijging ongetwijfeld hoger zijn geweest.

Rentetarief Kredietbank Limburg (KBL)
Met ingang van 1 januari 2019 is het rentetarief van de KBL op leningen, met uitzondering van saneringskredieten, verlaagd van 6,5% naar 2%. Feitelijk gederfde rente inkomsten worden afzonderlijk per gemeente in rekening gebracht, zodat er geen invloed is op het exploitatieresultaat van de Gemeenschappelijke Regeling.

Jaar	***2019***	***2020***	***2021***
Aantal kredieten	74	94	142
Rentecompensatie	€ 16.034,46	€ 18.152,43	€ 33.743,59

Het aantal verstrekte leningen is sterk toegenomen en daardoor ook de rentecompensatie.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Inkomensondersteuning wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Inkomensondersteuning	59.440	67.792	70.287	-69.542	-77.747	-74.049	-10.102	-9.956	-3.762	6.193	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Inkomens ondersteuning	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Vanaf de maand mei daalt het bijstandsvolume. Waarschijnlijk spelen de versoepelingen van de contactbeperkende maatregelen en de gunstige economische situatie een rol.		5.842	I	V
	Minder debiteuren baten ontvangen o.a. door de herstelactie debiteuren, kwijtscheldingen en buiten invorderingen stellingen.	-1.028		I	N
	Betreft een correctie van de loonkostensubsidie over de afgelopen jaren.	177		I	V
	Het aantal mensen dat gebruik maakt van de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) is verder afgenomen. Door de Wet Inkomensvoorziening voor oudere werklozen (IOW), die wordt uitgevoerd bij het UWV, is er minder instroom.		53	I	V
	Er zijn minder levensvatbaarheidsonderzoeken met betrekking tot opstart nieuwe bedrijven (Bijstandsbesluit zelfstandigen 2004), waarschijnlijk door de coronapandemie.		40	I	V
	Omdat er minder mensen van een minimuminkomen moeten rondkomen in onze gemeente is er minder gebruik gemaakt van bijzondere bijstand verstrekkingen.	-116	346	I	V
	Door corona zijn in 2021 veel activiteiten in het Kindpakket niet doorgegaan, zoals schoolkampen en schoolreisjes. Ook sporten heeft voor kinderen een tijd stil gelegen. Zwemlessen kon ook niet.		396	I	V
	Doelgroep van de individuele inkomenstoeslag zijn mensen die langdurig een laag inkomen hebben zonder uitzicht op inkomensverbetering. In 2021 is de inhaalslag m.b.t. onderzoeken naar arbeidsgeschiktheid afgerond (gestart in 2020). Dit heeft geleid tot een toename van het aantal mensen die voldoen aan de criteria individuele inkomenstoeslag.		-124	I	N
	Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten.		120	I	V
	Diverse afwijkingen.	85	90	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-882**	**6.763**		**5.881**
Corona afwijkingen	Vanuit de TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) is een vergoeding ontvangen ter compensatie van de uitvoeringkosten. Door binnen de bestaande formatie de TOZO werkzaamheden uit te voeren in combinatie met overwerk, hebben we de uitvoeringskosten positief weten te beïnvloeden.		312	I	V
	In de begroting is niks opgenomen voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO), de van het Rijk ontvangen specifieke uitkering.	3.377	-3.377	I	V/N
Subtotaal corona afwijkingen		**3.377**	**-3.065**		**312**
Totaal kernthema Inkomensondersteuning		**2.495**	**3.698**		**6.193**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Buurtgericht werken

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Burgerparticipatie & buurtgerichte aanpak
Ook in 2021 hebben we ons ingezet om bewoners te betrekken bij activiteiten in de buurten en om diverse initiatieven met elkaar in verbinding te brengen. We hebben gewerkt aan zichtbaarheid, veiligheid en leefbaarheid in de buurten en een goede communicatie richting onze bewoners.

Bewoners en partners met hart voor de buurt en onze stad hebben ook in 2021 hun steentje bijgedragen om samen met ons te zorgen voor een fijne leefomgeving voor jong en oud. Er zijn tal van nieuwe initiatieven ontstaan die goed zijn voor de sociale cohesie in de buurt. Daardoor bereiken we steeds meer mensen. Het aantal buurtvrienden (volwassenen) en buurthelden (kinderen) is ook dit jaar weer enorm gegroeid. Zij zorgen regelmatig samen met familie en vrienden voor een mooie schone en veilige leefomgeving in hun straat of buurt maar hebben ook in september (265 bewoners) in het kader van World Clean Up dag meegewerkt aan een schone buurt. Daar deden ook zo'n 150 leerlingen van het Sint Jans College aan mee.

Om de buurtbewoners echt te ondersteunen is het nodig om bekende gezichten in de buurt te hebben. In oktober 2021 is het team buurtregie, vooralsnog tijdelijk, versterkt en hebben we met veel meer handjes in de buurt gezorgd dat buurten, buurtorganisaties en initiatieven goed ondersteund werden. Er zijn ruim 85 initiatieven gerealiseerd, minder dan voorgaande jaren. Reden hiervan zijn beperkingen door COVID-19 maatregelen. Ook samen met "Frisse Wind" werden diverse initiatieven gerealiseerd in buurten.

Heerlen-Noord
Heerlen kent diverse buurten met elk haar eigen kansen, problemen, mogelijkheden en uitdagingen. Voor de buurten Kasteelkolonie/Hoofdstraat West en Vrieheide zijn we in 2021 al een aanpak "Sociaal veilig" gestart en gaan we dat in 2022 uitbreiden naar GMS. Daarmee bouwen we alvast aan de structuur, organiseren we de randvoorwaarden en doen we ervaring op. Vanuit de zogenaamde woonomgevingsploegen zijn er onder regie van buurtgericht werken huis aan huis gesprekken gevoerd, een crossbaan, schoonmaakacties, flexacties maar ook speelplekken en diverse andere initiatieven opgepakt en gerealiseerd. Het is duidelijk dat het programma Heerlen-Noord een grote impuls kan betekenen voor burgerbetrokkenheid en participatie in buurten. Er wordt extra geïnvesteerd in wonen, onderwijs, werken, gezondheid en veiligheid. Op het moment dat we met dat met de juiste aanpak doen, betrekken we mensen, waarderen we mensen, ondersteunen we op maat en versterken we wat er al is en gebeurd in buurten. Vertrouwen en binden zijn daarbij kenwaarden en dat kan alleen als we het beter gaan doen zonder daarbij mensen te verliezen in onze buurtgerichte aanpak.

Herijking/visieontwikkeling
In 2021 zijn we samen met bewoners, ondernemers en andere buurtpartners uit onze vier stadsdelen gestart met verkennen van de aanpak per buurt, een eerste analyse en vooral met gesprekken in de buurt. Het najaar is gebruikt om te inventariseren welke aanpak er ligt, te evalueren hoe dat in de praktijk werkt en ons af te vragen hoe we een duidelijkere lijn en meer maatwerk in de buurtgerichte aanpak kunnen aanbrengen. Van huis aan huis gesprekken, enquêtes, buurtgesprekken tot persoonlijke gesprekken met alle relevante netwerkpartners. De volgende stap is het gezamenlijk formuleren van een integrale visie op het gebied van buurtgerichte aanpak, de juiste buurtondersteuning maar ook wat willen en kunnen buurten zelf doen. Deze visie moet zorgen voor meer samenhang in de diverse initiatieven, meer betrokkenheid en maatwerk per buurt.

Burgerpanel
In 2021 is het burgerpanel enkele keren fysiek bij elkaar gekomen. Als gevolg van de coronacrisis gebeurde dit ook digitaal. Dat is voor het burgerpanel in zijn huidige samenstelling niet ideaal en de voorziene doorontwikkeling heeft daardoor niet kunnen plaatsvinden op de gewenste manier. Inmiddels is afgesproken dat de doorontwikkeling van het burgerpanel in 2022 wordt gecontinueerd.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Buurtgericht werken wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Buurtgericht werken	0	0	5	-650	-590	-543	-650	-590	-538	51	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Buurtgericht werken	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.	5	46	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**5**	**46**		**51**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Buurtgericht werken		**5**	**46**		**51**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Integraal ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Ouderenbeleid
Ondanks de coronacrisis, waardoor een aantal activiteiten niet gestart konden worden en fysieke ontmoetingen niet altijd mogelijk waren, hebben wij mooie resultaten behaald door het uitvoeren van onze Ontwikkelagenda "Ouder worden met Toekomst 2020-2023". Een aantal behaalde resultaten binnen het ouderenbeleid zetten we hieronder op een rij. Eenzaamheid en verbinding is een speerpunt in ons beleid. Dit thema wordt daarom apart in het volgende kopje toegelicht.

Verbinding jong-oud
Voorjaar 2020 is het landelijke project 'Samen Ouder Worden' gestart, ook in Heerlen. We hebben ingezet op afstemming en samenwerking met ons eigen ouderenbeleid en daarbij focussen we op het verbinden van jong en oud. Doel is dat jong en oud elkaar helpen, van elkaar leren en begrip krijgen voor elkaar. In 2021 is de basis gevormd voor een pilot in samenwerking met het VISTA college. In 2022 wordt dit verder voortgezet zodat de pilot vervolgens van start kan gaan. Een ander samenwerkingsproject is in 2021 afgerond en met succes uitgevoerd. Het gaat om een samenwerking met Grotiuscollege, samen met cultuurpartners Parkstad Limburg Theater, Filmhuis de Spiegel en Schunck, plus welzijnspartners Heerlen STAND-BY! en Steunpunt Mantelzorg.

Dementievriendelijke buurten
Dementie is een belangrijk onderwerp in een vergrijzende samenleving. De buurten Aarveld-Bekkerveld en Caumerveld-Douve Weien, zijn onder leiding van Zuyd Hogeschool met o.a. buurtorganisaties Sevagram en Heerlen STAND-BY! startklaar gemaakt door middel van een bewegings- en gezondheidsmarkt, een muziektrio dat speciaal geselecteerde muziek maakt voor de doelgroep en een training voor herkennen en omgaan met mensen met (beginnende) dementie voor werkgevers in de buurten. In 2022 wordt hier een vervolg aan gegeven door het huidige activiteitenaanbod voor thuiswonenden met dementie in de buurt te versterken, bijvoorbeeld door het bieden van begeleiding bij de activiteiten in de buurtpunten.

Vitaal en gezond ouder worden
Vitaal en gezond ouder worden kent vele facetten en gaat verder dan alleen fysieke gezondheid. In 2021 is het project Healthy Ageing verder in gang gezet, een samenwerking met Open Universiteit Heerlen (in een project met een vijftal andere gemeenten) gericht op gezond ouder worden. Het 'Healthy Ageing'-project heeft als doel om actief en gezond ouder worden te stimuleren onder ouderen met een laag opleidingsniveau. Door middel van een integrale wijkaanpak - uitgevoerd in verschillende gemeenten - zal het project invloed proberen uit te oefenen op individuele, gemeenschappelijke en omgevingsfactoren. Speerpunten binnen deze integrale wijkaanpak zijn het stimuleren van fysieke activiteit, het versterken van sociale cohesie en een leefomgeving creëren waarin een actief en gezond leven wordt ondersteund. Het volledige project bestaat uit de volgende vier onderdelen:

1. Het uitvoeren van een community analyse naar behoeften van ouderen om gezond ouder te worden en hoe professionals in zorg en welzijn dit kunnen ondersteunen;
2. Het ontwikkelen van de integrale wijkaanpak en een pilot test onder ouderen en professionals;
3. Implementatie van de integrale wijkaanpak door middel van een wijkgericht gerandomiseerd experiment;
4. Het onderzoeken van bevorderende en belemmerende factoren voor de implementatie van de geëvalueerde integrale aanpak.

Ouderen doen en denken mee
Ouderen willen meedenken over beleid dat betrekking heeft op hen. In 2021 hebben we de campagne "Gelukkig ouderen worden" opgezet. Hiermee doen en denken Heerlense senioren met ons mee. Ook bevorderen we de participatie door activiteiten eraan te koppelen en middels kaarten worden alle senioren uitgenodigd om mee te denken aan verbetering van ons beleid.
Er is veel aan netwerkontwikkeling gedaan, o.a. met de Adviesraad MO en de Seniorenvereniging Heerlen. Met hen is o.a. afgestemd aan welke thema's gezamenlijk wordt gewerkt, zoals de versterking van de samenwerking met Buurtregie en de buurtorganisaties en een hernieuwd subsidiebeleid. Hieronder vallen niet alleen netwerkpartners maar ook burgers. Middels de in 2021 vernieuwde, laagdrempelige en aantrekkelijke subsidie regeling wordt iedereen uitgenodigd om met mooie, sprankelende en nieuwe initiatieven te komen ter bevordering van de participatie van de senioren in Heerlen.
In Heerlerheide is er een boodschappen-plus bus gekomen opdat ouderen gefaciliteerd worden bij het doen van de boodschappen en andere diensten in de buurt of omgeving. In Aarveld-Bekkerveld en Douve Weien-Caumerveld is ook een vervoersinitiatief (busje) tot stand gekomen, met inzet van Heerlen STAND-BY! en tal van vrijwilligers. Via het instrument van subsidiering zijn tal van ouderenorganisaties ondersteund, die op hun beurt zorgen voor vele waardevolle verbindingen en ontmoetingen in de stad. Stichting Vier het Leven wordt ondersteund in haar werk zodat vrijwilligers met ouderen het theater konden bezoeken. Tijdens de lockdowns is op andere wijze gewerkt aan de relatie met vaste deelnemers, o.a. door telefonisch contact en met attenties.

Veilige leefomgeving
We gunnen iedereen een veilige oude dag. Veiligheid heeft verschillende aspecten. Zo kun je denken aan veiligheid in huis, in de openbare ruimte en tussen mensen. Met betrekking tot het tegengaan van ouderenmishandeling is met steun van Heerlen een Webinar georganiseerd voor professionals in Zuid-Limburg en is er een waaier 'signalering ouderenmishandeling' geproduceerd (naar analogie van de waaier over kindermishandeling). Ook is er een start gemaakt aan het vormen van een regionale lokale alliantie ouderenmishandeling. Deze nieuwe samenwerking wordt in 2022 verder vorm gegeven.

Kennisdeling
We doen veel, maar we blijven ook nadenken, onderzoeken en leren. We willen met mensen praten en nieuwe dingen uitproberen. De kennis die we opdoen willen we inzetten en delen. Een mooi voorbeeld hiervan is URBACT. In oktober 2019 is in Heerlen de aftrap gegeven voor een Europees onderzoekstraject ouderen. Wij leiden dit nieuwe URBACT-traject, waaraan nog 9 andere Europese steden meedoen. Het traject heeft betrekking op de inzet van Social Impact Bonds. Hierbij werken publieke en private partijen samen aan een maatschappelijk thema. Heerlen wil vooral onderzoeken welke ideeën kansrijk zijn; fase 1 is afgerond in voorjaar 2020. Fase 2 is gestart in september 2020 en duurt 2 jaar. Dit loopt dus tot en met 2022. Een ULG (URBACT Local Group) is geformeerd bestaande uit onderwijsinstellingen, universiteiten, zorgverzekeraar, bewoners, banken, lokale ondernemers en (para)medici. In het kader van onze deelname aan het Europese kennisdelingsprogramma URBACT, loopt sinds december de pilot 'Gelukkig in de Buurt'. Een samenwerking tussen de gemeente Heerlen, Heerlense huisartsen, Meander en BENU Apotheek. De pilot loopt tot en met mei 2022 en aansluitend zullen we de resultaten presenteren. In deze pilot ondersteund een welzijnscoach kwetsbare ouderen die kampen met lichamelijke en geestelijke klachten, waarin eenzaamheid een rol speelt, naar activiteiten en sociale contacten in de buurt.

Speerpunt eenzaamheid
De aanpak eenzaamheid is als speerpunt opgenomen in de vastgestelde ontwikkelagenda "Ouder worden met Toekomst 2020-2023". Wij hebben ook afgelopen jaar volop ingezet op bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen. Dit doen wij niet alleen maar samen met burgers, partners en andere partijen. Samenwerking en het creëren van een sterk netwerk is hierbij cruciaal om een duurzame aanpak te kunnen realiseren. We hebben in 2020 veel in de steigers gezet en op verschillende niveaus gebouwd aan netwerken en

structuren om in 2021 verder door te kunnen pakken. Ook hebben wij concrete projecten en activiteiten uitgevoerd. Een aantal resultaten die wij hebben behaald zijn:

Start buurtcoalitie
Op lokaal niveau is er gekozen voor een wijkgerichte aanpak, die dicht bij de burgers staat. De eerste buurtcoalitie is van start gegaan in stadsdeel Hoensbroek. Een denk- en doetank bestaande uit onze maatschappelijke partners, maar bewust ook uit lokale ondernemers en (actieve) burgers. Deze coalitie heeft al een aantal mooie initiatieven en samenwerkingen in de buurt opgeleverd. De kennis en ervaringen van deze coalitie vormen de basis voor de coalities in de overige 3 stadsdelen.

Regionaal niveau
Met Heerlen als kartrekker is in Zuid-Limburg een regionale samenwerking opgezet: Coalitie 'Samen Tegen Eenzaamheid Zuid-Limburg' waarin negen Zuid-Limburgse gemeenten, de provincie en KBO Limburg deelnemen. Binnen deze coalitie kunnen we van elkaar leren, elkaar inspireren en elkaar versterken. Het landelijk actieprogramma van het ministerie van VWS "Eén tegen eenzaamheid" is zeer geïnteresseerd in onze regionale samenwerking en gaat de gemeenten het komende jaar gericht ondersteunen in het vormgeven van deze regionale samenwerking met onder meer op maat gemaakte masterclasses.

Landelijk niveau
Op landelijk niveau is de gemeente Heerlen aangesloten bij het landelijke actieprogramma "Eén tegen Eenzaamheid" van de Rijksoverheid. Dit actieprogramma heeft als doel om eenzaamheid onder ouderen vanaf 75 jaar te voorkomen en te verminderen.

Verder hebben wij onder andere onderstaande projecten en activiteiten ingezet om bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen te realiseren.

- Vanaf juli 2020 is het Heerlense Meldpunt Eenzaamheid geopend. Iedereen die gevoelens van eenzaamheid ervaart, eenzaamheid signaleert, of wil helpen in de strijd tegen eenzaamheid kan hier terecht. De opening van het Meldpunt was tevens het startsein van de Heerlense bewustwordingscampagne. Een campagne waarin we aandacht vragen voor het thema eenzaamheid en burgers portretteren die zich inzetten voor de strijd tegen eenzaamheid. Daarnaast hebben we onze bereik- en zichtbaarheid vergroot door social media actief in te zetten, door het opzetten van de Facebookpagina 'Samen tegen eenzaamheid Heerlen'.
  -Investeren in en initiëring van Zuid-Limburgse coalitie tegen eenzaamheid.
  -Trekker internationaal Urbact-traject.
  -Ouderenactiviteiten Parkstad Limburg Theater.
  -Investeren in samenwerking met de OU Heerlen, project: "Let's get digital".
- We hebben via de website 'Op Stap in Heerlen' een aantal videoproducties van lokale (cultuur)producenten online gezet, zodat de burgers van Heerlen tijdens de feestdagen regelmatig konden genieten van een voorstelling of presentatie van bijv. Schunck/Museum.
- Opzetten Facebook + Instagram account #SamentegenEenzaamheid Heerlen.
- Samen met onze partners, inwoners en lokale ondernemers hebben wij afgelopen jaar ingezet op het voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen.
- Speciale aandacht was er voor onze eenzaamheidscampagne, die verder is uitgerold door de mensen achter de eenzaamheid een gezicht te geven.
- Tevens is er een animatie en infographic ontwikkeld waarin op een begrijpelijke manier het Meldpunt Eenzaamheid aan inwoners wordt uitgelegd.
- Om de digitale vaardigheden bij ouderen te stimuleren, is in samenwerking met de Open Universiteit het buurtgerichte programma Senior Digi Vaardig van start gegaan. Dit programma helpt ouderen om beter en veiliger om te kunnen gaan met internet en sociale media.
- De huisbezoeken aan ouderen zijn vernieuwd, om deze meer waarde en inhoud te geven en beter aan te laten sluiten bij de behoefte van ouderen. Zo is er een op maat gemaakt trainingsaanbod voor de ouderenadviseurs ontwikkeld en heeft er een verbreding

plaatsgevonden van de thema's naar wonen, financiën en participatie. Nieuw is ook dat we de leeftijd van de huisbezoeken verlaagd hebben van 80 naar 75 jaar. Onze inwoners bieden wij nu zelfs vanaf 66-jarige leeftijd de mogelijkheid om dit huisbezoek aan te vragen.
- Tot slot hebben wij diverse lokale initiatieven (financieel) ondersteund die inzetten op voorkoming en vermindering van eenzaamheid, waaronder ontmoetingscentrum Butting-Inn, de Buurtpuntbus A Gene Bek, Busplus Heerlen en het initiatief Caritas045.

Lokale Inclusie Agenda (LIA)

Inleiding

Wij willen dat iedereen in Heerlen tot zijn recht komt. Meedoen en naar elkaar omkijken vinden wij belangrijk. Wij gebruiken hiervoor een lokale inclusie agenda. Deze bestaat uit acht thema's. De lokale inclusie agenda richt zich op bewustwording en op het daadwerkelijk verbeteren van fysieke, digitale en sociale toegankelijkheid voor mensen met een beperking. In al onze beleids- en uitvoeringstaken handelen wij 'inclusief.' Wij doen dit samen met andere organisaties en bedrijven. In 2021 hebben wij weer stappen gezet om Heerlen een stukje inclusiever te maken op diverse thema's. We noemen een aantal projecten die we in 2021 hebben gerealiseerd. Deze dragen bij aan het inclusiever maken van Heerlen op de acht thema's.

Stemmen, verkiezingen

Wij hebben voor de landelijke verkiezingen stemlokalen op toegankelijkheid laten toetsen. Om mensen met een beperking veilig te laten stemmen zijn aanpassingen waar mogelijk gerealiseerd. Twee stemmallen zijn ingezet voor mensen met een visuele beperking. Ervaringsdeskundigen waren hierbij betrokken.

Bewustwordings- en themabijeenkomsten

We organiseerden een bijeenkomst waarbij inwoners met een beperking met raadsleden en ambtenaren in gesprek gingen: hoe maken wij de stad inclusief? Een actief parcours was onderdeel. Wij gaan werken aan een toegankelijke openbare ruimte. Dit is onderdeel van de ambitie om de meest toegankelijke gemeente in 2024 te zijn. Verder is een 'houd de lijn vrij' stoeptegel gelegd. Mensen met een visuele beperking gebruiken geleidelijnen als hulpmiddel om zich in de openbare ruimte te verplaatsen. Het is belangrijk dat deze obstakelvrij zijn.

Cultuur en vrije tijd

Het is belangrijk dat mensen met een beperking kunnen deelnemen aan culturele- en sportactiviteiten. Volgende activiteiten zijn gerealiseerd: Er is een rock opera georganiseerd. Jongeren met een beperking deden actief mee. Ervaringsdeskundigen toetsten drie wandelroutes in de gemeente op toegankelijkheid. Enkele sport- en fitnesscentra zijn door ervaringsdeskundigen getoetst op toegankelijkheid, sportaanbod en ondersteuning. Via regionale samenwerking konden kinderen met een beperking tijdens schoolvakanties samen sporten en activiteiten doen.

Buurtproject

In het kader van burgerbetrokkenheid is een buurtproject gestart. Het eerste project vanuit de lokale inclusie agenda. Het verbindt actief en laagdrempelig inwoners met en zonder beperking en organisaties in de buurt. Wij bevorderen hiermee het contact en ontwikkelen een duurzaam netwerk.

Communicatie

Wij zijn een meeleespanel gestart. Deze bestaat uit een groep burgers die moeite hebben met lezen, die niet alles begrijpen wat in een brief staat of die bijna niets zien. Ze lezen brieven en geven aan of ze deze begrijpen. Met de informatie, dus wat kan eenvoudiger in taal, gingen wij aan de slag. Ook maakten wij filmpjes en communiceerden over lokale inclusie activiteiten via allerlei informatiekanalen naar binnen en buiten toe. Hierbij betrokken wij onze eigen

ervaringsdeskundigen en externen. Het doel is om mensen te laten nadenken en bewust te zijn van houding en gedrag richting mensen met een beperking.

Trainingen
Een groep ambtenaren volgde een training in heldere taal. Ze leerden om in eenvoudige schriftelijke taal met burgers te communiceren. Andere ambtenaren volgden de training: herkennen en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking. Ervaringsdeskundigen waren hierbij betrokken.

Toegankelijkheid openbare gebouwen en openbare ruimte
Ervaringsdeskundigen zetten zich in bij projecten. Zij geven advies over de toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte. Er zijn openbare gebouwen binnen en buiten het centrum getoetst. Denk aan scholen en brede maatschappelijke voorzieningen, huisvesting van gemeentepersoneel. Daarnaast zijn ook winkels en horeca gelegenheden getoetst.

Onderzoek
Er is in de vier stadsdelen onderzoek gedaan naar openbare, beschikbare en toegankelijke toiletten. Mensen met een beperking maar ook mensen die gezondheidsproblemen hebben vinden het vaak moeilijk om buiten hun huis een toilet te gebruiken. Onderzoek: welke soorten toiletten zijn al beschikbaar, wat kan er nog bij en hoe informeren wij de mensen.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Integraal ouderenbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Integraal ouderenbeleid	0	0	6	-507	-859	-701	-507	-859	-695	164	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 6

Kernthema Integraal ouderenbeleid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Ouderenbeleid* : In 2022 willen we verder uitvoering geven aan alle voorgenomen activiteiten in het kader van de ontwikkelagenda ouderenbeleid en de lokale inclusie agenda. Twee geplande activiteiten konden door de strenge coronamaatregelen in 2021 niet worden uitgevoerd. De eerste gepande activiteit betreft een project met als doel mensen langer thuis te laten wonen door inzet van digitale middelen (digitaal thuis) en een project om mensen digitaal vaardiger te maken. De tweede geplande activiteit betreft het op advies van ervaringsdeskundigen aanpassen van de openbare ruimte om zo de openbare ruimte meer inclusief in te richten. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2022 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	6	158	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**6**	**158**		**164**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Integraal ouderenbeleid		**6**	**158**		**164**

Bedragen x € 1.000

2.1.7 Programma Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouders: Peter van Zutphen, Charles Claessens, Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen van de volksgezondheid
Het afgelopen jaar stond voor wat betreft publieke gezondheid wederom voor een groot deel in het teken van COVID-19. De GGD Zuid-Limburg vervulde een grote rol in testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren.
Naast de continue inzet voor COVID-19 zijn er in 2021 ook stappen gezet om de gezondheidsachterstanden van Zuid-Limburg in te lopen. Middels het programma Trendbreuk willen we binnen 10 jaar een kwart van de gezondheidsachterstanden inlopen. COVID-19 heeft ons alleen maar benadrukt hoe groot de urgentie is om dit doel te bereiken. Samen met partners als de zorgverzekeraars, het onderwijs, de provincie en maatschappelijke partners bundelen we de krachten voor de inwoners van Heerlen en onze regio.

Klimaatadaptatie
Door klimaatverandering hebben we steeds meer te maken met wateroverlast, extreme warme dagen en droogte. Daarom is in 2021 de regionale klimaatadaptatiestrategie & actieprogramma opgesteld door de Stadsregio Parkstad Limburg in samenwerking met de Parkstadgemeenten en het Waterschap Limburg.
We zijn in 2020 begonnen met Klimaatadaptief handelen bij (gemeentelijke) projecten en ruimtelijke initiatieven en hebben dat ook in 2021 verder doorgezet. In projecten wordt rekening gehouden met maatregelen tegen wateroverlast, verdroging en hittestress.

Met de stimuleringsregelingen afkoppeling van verhard oppervlak en groene daken en gevels hebben we maatregelen genomen om de wateroverlast te verminderen. Het rioleringsstelsel wordt bij extreme buien minder belast.

Bodem
De bedrijvenregeling bodemsanering is onder de aandacht gebracht bij de bedrijven die zich hiervoor hadden aangemeld in 2008. Hiermee is bereikt dat bedrijven zich bewust werden van deze (eindige) subsidieregeling bij bodemsanering.

Gezonde leefomgeving
We doen mee aan het Schone Lucht Akkoord van het Rijk en brengen overlast van houtstook meer onder de aandacht. De leefomgeving is verbeterd door geluidsanering van woningen. Er is wederom een toename van elektrische voertuigen op de weg en er zijn meer laadlocaties bij publieke parkeerplaatsen aangelegd.

Circulaire economie
Voor circulaire economie wordt gewerkt aan kennisvermeerdering en ketensamenwerking op het gebied van circulair bouwen. We stimuleren RepairCafé en Parksjtad in Transitie. In gebiedsontwikkeling en bouwprojecten wordt hergebruik van materialen gestimuleerd. De scheiding van grondstoffen is ten opzichte van vorig jaar licht gedaald van 68,7% naar 68,5%.

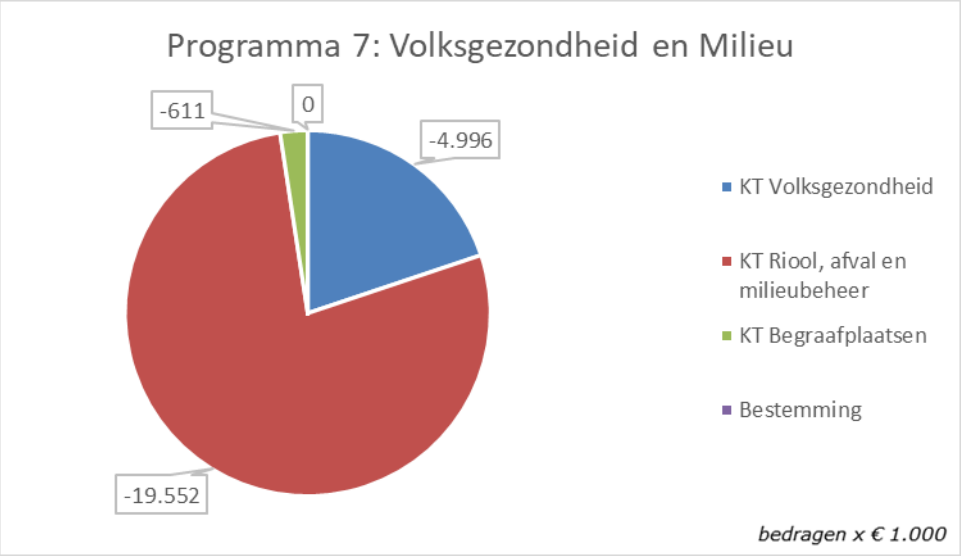
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Volksgezondheid en Milieu, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Volksgezondheid en Milieu	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**	**Prim. begroting 2021**	**Bijgest. begroting 2021**	**Rekening 2021**		
KT Volksgezondheid	164	24	127	-5.039	-5.057	-4.996	-4.875	-5.033	-4.869	164	
KT Riool, afval en milieubeheer	20.673	20.743	21.223	-18.409	-19.311	-19.552	2.264	1.433	1.672	239	
KT Begraafplaatsen	431	431	546	-628	-613	-611	-197	-182	-65	117	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**21.268**	**21.198**	**21.897**	**-24.076**	**-24.981**	**-25.158**	**-2.808**	**-3.782**	**-3.262**	**521**	
Bestemming	**0**	**225**	**225**	**0**	**0**	**0**	**0**	**225**	**225**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**21.268**	**21.423**	**22.122**	**-24.076**	**-24.981**	**-25.158**	**-2.808**	**-3.557**	**-3.037**	**521**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Hernieuwbare elektriciteit	%	4,8	20,1	2019
Omvang huishoudelijk afval	kg/inwoner	138	161	2019

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal woningen aangesloten op Mijnwater in Heerlen	Aantal	410		2020
Aantal woningen waar een geluidssanering heeft plaatsgevonden	Aantal	825		2019

Kernthema Volksgezondheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

De GGD Zuid-Limburg draait al 1,5 jaar als COVID-organisatie. In totaal hebben zij 823 medewerkers die dagelijks met de pandemie bezig zijn. Er zijn 803.000 testen afgenomen en circa 120.000 bron- en contactonderzoeken uitgevoerd. Eind 2021 zat de GGD op het zetten van de bijna miljoenste vaccinatie.

Voor Trendbreuk zijn er wederom stappen gezet in alle levensfasen: van het jonge kind tot jongvolwassenen. Zo is er in 2021 onder andere het Zuid-Limburgse preventieakkoord opgesteld waarmee we de komende drie jaar de uitvoering van onze ambities kunnen versnellen. Maar ook op het vlak van Kansrijke Start zien we mooie resultaten zoals de start van de proeftuin Geboortezorg Flex voor extra ondersteuning van gezinnen in de kraamperiode. Ook ten aanzien van het onderwijs zijn er veel ontwikkelingen om de leefstijl te bevorderen zoals de toename van het aantal Gezonde Scholen en Gezonde kinderopvanglocaties.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volksgezondheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Volksgezondheid	164	24	127	-5.039	-5.057	-4.996	-4.875	-5.033	-4.869	164	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 7

Kernthema Volksgezondheid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	GGD: Door een technische begrotingswijziging van de GGD en een specifieke uitkering t.b.v. het preventie-akkoord die we in 2021 hebben ontvangen en die nog niet volledig is ingezet, is er sprake van een surplus. Aan de lastenkant zijn een tweetal bedragen vanuit de voorziening inzake subsidieafrekeningen vrijgevallen.	117	57	I	V
	Diverse afwijkingen.	-14	4	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**103**	**61**		**164**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Volksgezondheid		**103**	**61**		**164**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Riool, afval en milieubeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Klimaatadaptatie
Voor het opstellen van de *Klimaatadaptatiestrategie Parkstad* heeft een regionale klimaatdialoog plaatsgevonden met de belangrijke stakeholders, zoals het waterschap, natuurorganisaties, de GGD en de bestuurders van de Parkstadgemeenten. In 2022 wordt de klimaatadaptatiestrategie ter bestuurlijke besluitvorming voorgelegd aan de afzonderlijke gemeenteraden. De klimaatadaptatiestrategie en het bijbehorende actieprogramma vormen tevens het vertrekpunt voor de aanvraag van de Rijksbijdrage Deltaplan ruimtelijke adaptatie.

Het programma Waterklaar, de afkoppelsubsidie en de stimuleringsregeling groene daken en groene gevels hebben we ook in 2021 doorgezet. Er is in totaal 3672 m^2 privaat verhard oppervlak afgekoppeld.

Wateroverlast
In juli 2021 is de gemeente getroffen door extreme wateroverlast met grote schade tot gevolg. De gemeente heeft veel werk verzet ten aanzien van herstel van de schade, het bieden van nazorg en het nemen c.q. voorbereiden van maatregelen tegen wateroverlast. De samenwerking met het waterschap is hierin nadrukkelijk opgezocht.

Bodem
Voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gestart middels deelname aan regionale werkgroepen waarbij de focus ligt op afstemming van taken op het gebied van werkvoorraad, bevoegdheden en uitvoering.
Gestart is met een project om de bodemkwaliteit onder wegen inzichtelijk te krijgen. Doel hiervan is een efficiëntere projectvoorbereiding/bedrijfsvoering bij graafwerkzaamheden in en langs de openbare weg.
Gestart is met de actualisatie van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart. Deze kaart geeft een voorspelling van de bodemkwaliteit op een bepaalde locatie en vormt de basis voor het vastleggen van de kwaliteitseisen die gelden op de locatie van toepassen.
De bedrijven die aangemeld waren voor de bedrijvenregeling bodemsanering zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van subsidiemogelijkheden bij bodemsanering.

Gezonde leefomgeving
We zijn toegetreden tot het Schone Lucht Akkoord en gaan onze eigen projecten emissievrij uitvoeren. Tevens zijn we gestart met voorlichting via social media over houtstook om zo overlast te voorkomen.
De geluidsisolatie van 15 woningen is daadwerkelijk verbeterd door renovatie van de gevels. Om elektrisch rijden te faciliteren zijn er in 2021 18 dubbele oplaadpunten geplaatst bij openbare parkeerplaatsen. Van nog eens 23 laadpalen is de proactieve uitrol gestart. De voorbereiding van een zone voor zero-emissie stadsdistributie is gepauzeerd omdat de maatschappelijke baten naast de vermindering van CO2 en fijnstof onduidelijk zijn.

Circulaire economie
De bronscheiding van afval zijn we blijven stimuleren door het geven van afvalscheidingstips. In 2021 is samen met de Rd4 gemeenten nieuw beleid opgesteld, het Grondstoffenplan 2022-2026 met uitvoeringsprogramma.
In de Betonketen Samenwerking van BouwCirculair bouwen we aan een kennisnetwerk voor circulair bouwen met bedrijven uit de keten. In de planvorming voor het centrum van Heerlen wordt hergebruik van materialen opgenomen. Voor het project Digital Deconstruction is

een materialenscan van het Thermenmuseum uitgevoerd. Voor MVI is de FairTrade-titel verlengd en een promotieactie voor Global Goals (Vlaggendag) uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Riool, afval en milieubeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Riool, afval en milieubeheer	20.673	20.743	21.223	-18.409	-19.311	-19.552	2.264	1.433	1.672	239	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 7

Kernthema Riool, afval en milieubeheer	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Minder milieu-incidenten m.b.t. bodem.		110	I	V
	Rendabel gebied riool: De inkomsten voor riool zijn hoger dan begroot, onder andere door een toename van het aantal gebruikers aansluitingen. Dit resultaat op riool wordt naar de voorziening geboekt.	275	-275	I	V/N
	Rendabel gebied afval De inkomsten voor afval zijn hoger dan begroot, onder andere doordat in 2021 meer restafval werd aangeboden dan voorzien, waardoor de inkomsten voor DIFTAR hoger zijn dan begroot. Dit resultaat op afval wordt naar de voorziening geboekt.	221	-221	I	V/N
	Diverse afwijkingen.	-16	145	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**480**	**-241**		**239**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Riool, afval en milieubeheer		**480**	**-241**		**239**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Begraafplaatsen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Zowel op de gemeentelijke begraafplaats aan de Randweg in Hoenbroek als de begraafplaats te Imstenrade zijn er werkzaamheden uitgevoerd dan wel voorbereidingen getroffen voor het ontsluiten van nieuwe graven. Dat zijn respectievelijk voorbereidingen voor het aanleggen van een asfalt pad naar een nieuw veld (Randweg) en het aanbrengen van funderingen (Imstenrade) waardoor het mogelijk wordt nieuwe graven te creëren.

Op zowel de begraafplaats Akerstraat als de begraafplaats gelegen aan de Randweg in Hoensbroek is er onderhoud uitgevoerd aan de verharding.

De ingestelde termijn van één jaar waarbinnen er na afloop van de grafrechten geen graven geruimd worden is voor veel graven in 2021 afgelopen. Er zijn veel graven geruimd waarmee er een forse achterstand is ingelopen. Dit komt deels ten goede aan de uitstraling van de begraafplaats want er zijn veel minder graven met stickers (aanduiding ruimen) en minder onverzorgde graven.

Op de begraafplaats aan de Randweg te Hoensbroek is het mogelijk gemaakt om tijdens de coronacrisis (tijdelijke coronamaatregel) eeuwigdurende grafrust mogelijk te maken.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Begraafplaatsen wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Begraafplaatsen	431	431	546	-628	-613	-611	-197	-182	-65	117	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 7

Kernthema Begraafplaatsen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Meer inkomsten begraafrechten door meer begravingen en meer as-bijzettingen.	115		I	V
	Diverse afwijkingen.		2	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**115**	**2**		**117**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Begraafplaatsen		**115**	**2**		**117**

Bedragen x € 1.000

2.1.8 Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouders: Loek Damen, Peter van Zutphen en Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Het vaststellen van bestemmingsplannen en beheersverordeningen en het inzetten van vastgoedinstrumenten draagt bij aan Heerlen als een aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te verblijven. Gewenste ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, waardevolle zaken worden beschermd, leegstand wordt verminderd en voorzieningenclusters worden versterkt.
Met de inzet van het initiatievenmanagement en meer aandacht voor participatie geven we steeds gerichter aandacht aan de behoeften van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

We maakten samen met de woningcorporaties en huurders prestatieafspraken over beschikbaarheid, betaalbaarheid, wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid. Samen vertaalden we deze afspraken in concrete projecten, zoals een woonzorganalyse, urgentiebeleid voor sociale huur en nieuwbouw en renovatie van betaalbare huurwoningen.

Samen met alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben we de Structuurvisie Wonen geëvalueerd. We hebben de belangrijkste aanbevelingen uit het evaluatierapport vertaald in nieuw beleid: de beleidsregel "Ruim baan voor goede woningbouwplannen". Onder deze beleidsregel kunnen goede woningbouwplannen zonder compensatie worden gerealiseerd. Zo spelen we in op de vraag vanuit de woningmarkt, om snel aan de slag te kunnen met bouwplannen waar behoefte aan is.

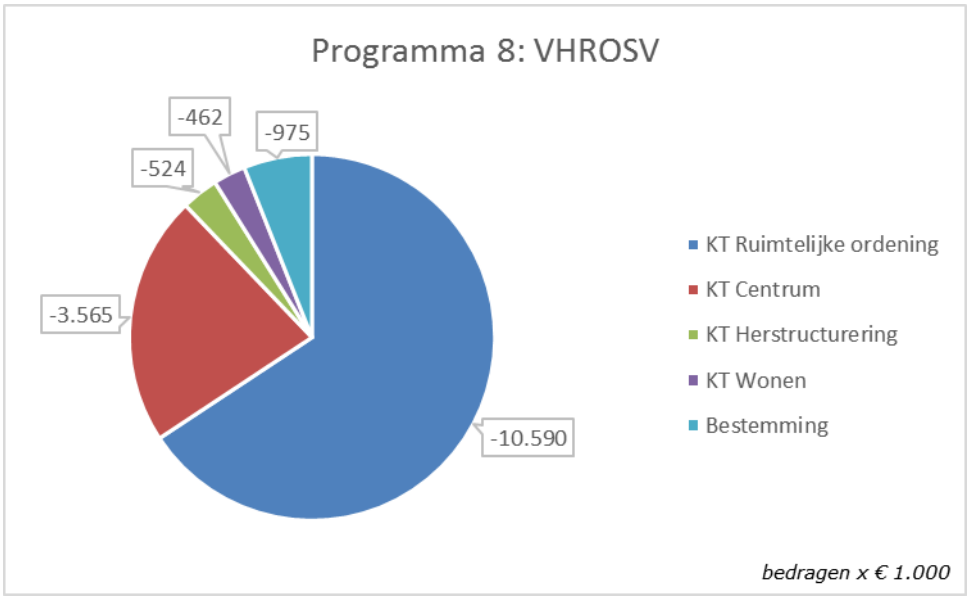
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
VHROSV	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
KT Ruimtelijke ordening	1.607	1.657	8.899	-4.101	-4.491	-10.590	-2.493	-2.834	-1.691	1.143	
KT Centrum	0	588	432	-2.102	-3.408	-3.565	-2.102	-2.820	-3.132	-312	
KT Herstructurering	0	58	433	-393	-460	-524	-393	-403	-91	311	
KT Wonen	67	97	88	-670	-689	-462	-603	-592	-374	218	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**1.674**	**2.400**	**9.852**	**-7.266**	**-9.049**	**-15.140**	**-5.592**	**-6.649**	**-5.288**	**1.361**	
Bestemming	**64**	**1.766**	**1.691**	**-19**	**-19**	**-975**	**45**	**1.746**	**716**	**-1.031**	
Gerealiseerde resultaat	**1.738**	**4.165**	**11.543**	**-7.285**	**-9.068**	**-16.116**	**-5.547**	**-4.903**	**-4.573**	**330**	V

Bedragen x € 1.000

De lasten 2021 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Gemiddelde WOZ-waarde	Euro x 1000	160	290	2021
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	1,3	8,9	2020
Demografische druk	%	69,7	70,1	2021
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	691	733	2021
Gemeentelijk woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	815	810	2021

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Waardering voor de kwaliteit van de woonomgeving	Schaalscore	7,1		2019
Migratiesaldo	Aantal mensen	501	108.275	2021
Positie op de woonaantrekkelijkheidsindex	Ranglijst	42		2021
Tevredenheid inrichting openbaar groen eigen buurt	Percentage	45		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Programma 8

Kernthema Bestemming	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel)+ / N(adeel)-**
Reguliere afwijkingen	Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	431	-698	I	N
	Aanvullen sloopfonds uit resultaat op incidentele verkopen, zie ook toelichting bij Ruimtelijke ordening.		-245	I	N
	Negatieve afwijking die direct verband heeft met een positieve afwijking in programma 0. In de komende begroting zetten we dit administratief op de juiste plek.	-500		I	N
	Diverse afwijkingen.	-5	-13	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-74**	**-956**		**-1.031**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**-74**	**-956**		**-1.031**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Ruimtelijke ordening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Stedenbouw
Regionale ruimtelijke ordening
In 2021 is zowel de provinciale omgevingsvisie als de omgevingsverordening vastgesteld. Er is tevens een plan van aanpak voor de herijking van de bestuursafspraken opgesteld dat in 2022 wordt uitgevoerd.
In 2021 heeft Zuid-Limburg de definitieve status NOVI-gebied van het Rijk ontvangen.
In 2021 hebben door heel Parkstad Raadsinformatiebijeenkomsten over het regionaal afstemmingskader Parkstad plaatsgevonden. Op dit moment wordt de koers verder uitgewerkt.

Overig
De benodigde ruimtelijke kaders en uitwerkingen voor de opbouw van het programma "Heerlen Noord" zijn verder vorm gegeven.

Bestemmingsplannen
De bestemmingsplannen "Schinkelkwadrant–Zuid 2020", "Fietsverbinding en watermaatregelen Heuvelland-Parkstad, Heerlen", "Spoorsingel 42-46C", "Heerlerheide-Noord", "Wijzigingsplan Schelsberg 208-214", "Sittarderweg 181", "Aletta Jacobsstraat", "Sportschool Jeugrubbenweg 20" en "Cityplan Heerlen" zijn vastgesteld.

De bestemmingsplannen "Heerlerbaan e.o." en "Heerlen-West" hebben als voorontwerp ter inzage gelegen en het bestemmingsplan "BMV Heerlerbaan" is als ontwerp ter inzage gelegd. Het vooroverleg met betrekking tot de ontwikkelgerichte bestemmingsplannen "Benzenrade 32" en "Schakelstation Terwinselen" is afgerond.

Het actualiserende bestemmingsplan "Heerlen-Oost" is in voorbereiding. Daarnaast zijn diverse ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen in voorbereiding. Te noemen zijn onder andere de bestemmingsplannen "Parc Imstenrade", "Woningbouw Dr. Jaegersstraat", "Hoogveld 1, kavel 162 en 238", "Woningbouw Burg. Gijzelslaan" en "Skaeve Huze Mondriaan".

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is daarnaast vervolg gegeven aan de voorbereidende werkzaamheden voor het kunnen wijzigen van het omgevingsplan.

Initiatieven
In 2021 zijn circa 300 ruimtelijke adviezen opgesteld met betrekking tot aanvragen voor omgevingsvergunning of voor vooroverleg, die in strijd zijn met het bestemmingsplan.
Om uitvoering te geven aan de gewenste begeleidende en faciliterende rol van de gemeente bij initiatieven uit de samenleving, is een pilot met een initiatievenmanager gestart. Hierbij is ook voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet en de verkorte afhandeltermijnen van officiële aanvragen. Het doel van de pilot is enerzijds om initiatiefnemers in een vroegtijdig stadium, vóór het indienen van een officiële aanvraag, te kunnen laten weten of een initiatief wenselijk en kansrijk is en om anderzijds zaakgericht en efficiënt te gaan werken. Het streven is om deze werkwijze in de organisatie te verankeren, zodat de doorlooptijd wordt verkort en de dienstverlening wordt vergroot.

Gemeentelijk Vastgoedbeleid
Het primaat bij de grondpolitiek zoals deze in Heerlen wordt voorgestaan ligt bij het faciliteren van initiatieven vanuit de markt. De gemeente stuurt daarbij via de wettelijke kaders over de grondexploitatie (afd. 6.4 Wet ruimtelijke ordening). Het gemeentelijk kostenverhaal via overeenkomsten blijft prioritair onder de Omgevingswet. De uitnodigingsplanologie brengt met zich

mee dat het kostenverhaal daarop wordt aangepast. Mede gelet op het vigerend grondbeleid heeft de gemeentelijke voorbereiding op de Omgevingswet zich in 2021 gericht op die zaken van het vastgoedbeleid dat operationeel moet zijn bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit is het kostenverhaal vanwege de link met het omgevingsplan.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Ruimtelijke ordening wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
VHROSV	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Ruimtelijke ordening	1.607	1.657	8.899	-4.101	-4.491	-10.590	-2.493	-2.834	-1.691	1.143	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 8

Kernthema Ruimtelijke ordening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Meer inkomsten bouwleges doordat meer aanvragen zijn gedaan en grotere bouwprojecten zijn vergund.	461		I	V
	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan sloopfonds (zie Bestemming).	301	-56	I	V
	Product Grondbedrijf: Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	6.027	-5.743	I	V
	Door uitstel van invoeringsdatum Omgevingswet worden in 2021 verplichte opdrachten gefactureerd in 2022.		156	I	V
	Coulanceregeling Spoorsingel 48 ivm aangebrachte schade.	420	-465	I	N
	Diverse afwijkingen.	33	9	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**7.242**	**-6.099**		**1.143**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Ruimtelijke ordening		**7.242**	**-6.099**		**1.143**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Centrum

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Zie paragraaf 3.11 Bestuursprogramma's.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Centrum wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
VHROSV	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Centrum	0	588	432	-2.102	-3.408	-3.565	-2.102	-2.820	-3.132	-312	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 8

Kernthema Centrum	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	Minder kosten en hierdoor minder verrekening van plankosten.	-62	62	I	N/V
	Centrumbad: afwaardering boekwaarde Putgraaf ivm toekomstige sloop (conform BWV-21001190).		-243	I	N
	Evenementen: doorgang evenementen ondanks corona waaronder Wintertijd, Nacht van de stad. Dekking uit Bestemmingsreserve corona (conform BWV-21001147).	-61	-51	I	N
	Diverse afwijkingen.	-33	76	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-156**	**-156**		**-312**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Centrum		**-156**	**-156**		**-312**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Herstructurering

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Hoensbroek/Passart
In Aldenhofpark is Vincio Wonen (voorheen de Voorzorg) nog bezig met de uitwerking van hun plannen voor de realisatie van 24 appartementen. De grondopbrengst is begroot in de grondexploitatie. De koopovereenkomst dient hiervoor nog te worden afgesloten. Woonpunt is gestart met de realisatie van 24 appartementen in de sociale huur. Ook Wonen Limburg is bezig met de nadere planuitwerking voor hun grondposities. Zij wijken met de nieuwe plannen af van de aanvankelijk geplande 30 grondgebonden woningen. Hun nieuwe plan bestaat uit een combinatie van grondgebonden woningen, appartementen en zorgwoningen. Hiervoor moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Deze procedure moet nog worden doorlopen. Na realisatie van deze twee woningbouwplannen kan de openbare ruimte verder worden aangelegd.

De realisatie van de Leisure Lane is weer een stap dichterbij. Na een uitgebreide aanbestedingsprocedure is er een aannemer voor de Leisure Lane geselecteerd. De Provincie Limburg, de zes deelnemende gemeenten, IBA Parkstad en de aannemer zijn daarvoor de samenwerking aangegaan in de vorm van een bouwteam. Hiertoe is een (raam)overeenkomst ondertekend. De ondertekening markeert de bouw van de circa 33 kilometer langzame verkeersverbinding tussen Beekdaelen en Simpelveld.

Burgemeester Slangenstraat heeft in het teken gestaan van enerzijds een heroverweging over de doorgang van het (totale) project en anderzijds is de particuliere verkoop door Wanders voortgezet. Afgelopen zomer is er – zoals op vele andere plaatsen in Limburg - ernstige wateroverlast geweest, hetgeen een extra afwegingskader heeft geïntroduceerd. Afgesproken is dan ook om dit feit nauw te betrekken bij die totale afweging. Momenteel is het wachten op het Waterschap dat met een advies komt over mogelijk te nemen beheersstappen om de wateroverlast in de toekomst te minimaliseren en dat eventuele consequenties kan hebben voor een verdere uitgifte van de kavels. De kavels van Wanders worden al gedeeltelijk verder bebouwd, de ingezette acties om de afgegeven omgevingsvergunning aan te vechten zijn andermaal bij de rechter gestrand.

In het laatste jaar van Micro-initiatieven hebben we alleen nog onze subsidieverplichtingen opgevolgd. Dit betekende de oplevering van de onderzoeken van Neimed inzake de methodische beschrijving en de MKBA (maatschappelijke kosten-baten analyse) en er zijn nog enkele nieuwe initiatieven ontstaan en gefaciliteerd. Graag hadden we nog een slot-event georganiseerd. Deze is door corona helaas meermaals uitgesteld. Deze zal nu in het voorjaar van 2022 plaatsvinden.

Vrieheide
De bouwwerkzaamheden bij Christus Koningskerk zijn later gestart dan oorspronkelijk gepland. Hierdoor vindt de oplevering plaats in 2022. De voorbereiding van de verhuizing van Rijckheyt is inmiddels gestart.

Groevegebied
<u>Rondje Groeves</u>
Alle grondtransacties zijn gesloten met koopovereenkomsten. De onderzoeken voor de bestemmingsplanprocedures zijn afgerond en ingediend. Er is draagvlak bij de stakeholders en omwonenden. Het project is technisch uitgewerkt en aanbesteed. Een campagne is opgezet om Rondje Groeves bekend te laten worden.

Groeve Sibelco

De haalbaarheidsstudie recreatief zwemmen is afgerond. De toekomstscenario's komen in 2022 in de raadscommissie. De Zuidplas is door Sibelco overgedragen aan Natuurmonumenten en heeft als bestemming "goud groene natuur". De mijnsteenberg is inmiddels gemeentelijk monument. Hierover heeft Sibelco bij de rechtbank bezwaar aangetekend. Sibelco en gemeente overleggen over de eigendomssituatie van de mijnsteenberg.

Groeve Heerenweg-Oost

De eerste woningen zijn reeds in aanbouw. De interesse in de kavels is groot.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Herstructurering wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
VHROSV	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Herstructurering	0	58	433	-393	-460	-524	-393	-403	-91	311	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 8

Kernthema Herstructurering	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Afrekening van transformatiebijdrage Parkstad aan de gebiedsontwikkeling Hoensbroek Passart.	442		I	V
	Niet gedekte projecturen.	-52		I	N
	Diverse afwijkingen.	-15	-63	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**375**	**-63**		**311**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Herstructurering		**375**	**-63**		**311**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wonen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Prestatieafspraken
We hebben samen met de woningcorporaties en huurders afspraken uitgevoerd rond beschikbaarheid betaalbaarheid, wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid. Daarbij maakten we afspraken over woonruimteverdeling en over de sociale urgentieregeling. Bestuurlijk is afgesproken dat de woningcorporaties in Heerlen starten met een pilot sociale urgentie. Woningzoekenden met een zeer urgente woonvraag kunnen dan voorrang krijgen bij de woningbemiddeling. Na de pilotfase wordt bekeken of uitbreiding (gebied Parkstad Limburg gemeenten, Zuid-Limburg) mogelijk is.

Projecten kwetsbaar en/of overlastgevend particulier bezit
We hebben de Regio Deal projecten, 2e tranche, uitgerold. De aanpak van overlastgevende kamerpanden (Saffiertjes) hebben we in GMS verbonden met een wijkvisie (GMS on Tour) en in Hoofdstraat/Kastelenbuurt verbonden met het project sociaal-veilig.
Met onze succesvolle aanvraag Volkshuisvestingsfonds continueren en versterken we de aanpak van kwetsbaar particulier bezit, in bijzonder in het programmagebied Heerlen-Noord.
Voor de Regio Deal, 3e tranche, hebben we aanvragen ingediend bij de Stadsregio voor Vrieheide en Slakhorst. Met de Regio Deal projecten verbeteren we de leefbaarheid en de kwaliteit van wonen. Daarvoor werken we samen met de Stadsregio Parkstad, de provincie en woningcorporaties.

Ruim baan voor goede woningbouwplannen
We hebben door het structuurvisiebesluit "Ruim baan voor goede woningbouwplannen" een groei in het aantal initiatieven voor kwalitatieve en passende woningbouwprojecten in Heerlen aangezwengeld. We hebben het onderzoek "Wonen boven winkels" opgestart om een solide basis te leggen om dit potentieel aan woonruimte kwalitatief en duurzaam in te kunnen zetten.

Woonactieplan
We hebben vastgesteld dat er nood is aan bijkomende woningen, van het juiste type, voor de juiste doelgroep en van de juiste kwaliteit. Daarvoor hebben we een actieplan opgesteld; de uitwerking van Ruim baan op Heerlense maat en andere projecten en acties. Deze vormen de basis voor een pro-actiever beleid.

Sturing op de woningmarkt
We hebben bemerkt dat de wooncrisis vele facetten heeft: toenemende schaarste op de woningmarkt, problemen rondom kamerbewoning, toenemende zorgbehoefte van instromers, gevoelens van onveiligheid en druk op de leefbaarheid van buurten en wijken.
Deze signalen waren aanleiding een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van sturing op de woningmarkt. Hierin zijn de sturingsmogelijkheden van de (Parkstad) gemeenten in kaart gebracht. In Heerlen is het beleidstraject sturing op de woningmarkt uitgezet (huisvestingsverordening, opkoopbescherming, keurmerk kamerbewoning, etc.). Het beleidskader voor kwalitatieve kamerverhuur hebben we gerealiseerd. We hebben bijkomende instrumenten voorbereid om ongewenste verkamering tegen te gaan (voorbereidingsbesluit) en om de toegang tot betaalbare particuliere huurwoningen voor huishoudens met een maatschappelijk economische binding aan de regio te vrijwaren. Dit draagt bij tot leefbaarheid en tot beschikbaarheid van woningen.

Starterslening
We hebben in september 2021 de starterslening voorbereid samen met de provincie en het Stimuleringsfonds Huisvesting (SVN).

Woonbehoeftestudie en woonvisie

Samen met de andere gemeenten in de Stadsregio Parkstad hebben we de woonbehoeftestudie voorbereid en de agenda voor de nieuwe woonvisie voorbereid.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wonen wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2021	
VHROSV	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021	Prim. begroting 2021	Bijgest. begroting 2021	Rekening 2021		
Wonen	67	97	88	-670	-689	-462	-603	-592	-374	218	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Programma 8

Kernthema Wonen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Cofinanciering voor Heerlen-Noord/ Regio Deal.		282	I	V
	Incidenteel voordeel op het onderhoud van woonwagenstandplaatsen.		68	I	V
	Afwaardering boekwaarde gebouw Kempkensweg 3 wegens voornemen tot sloop.		-123	I	N
	Diverse afwijkingen.	-9		I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-9**	**227**		**218**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Wonen		**-9**	**227**		**218**

Bedragen x € 1.000

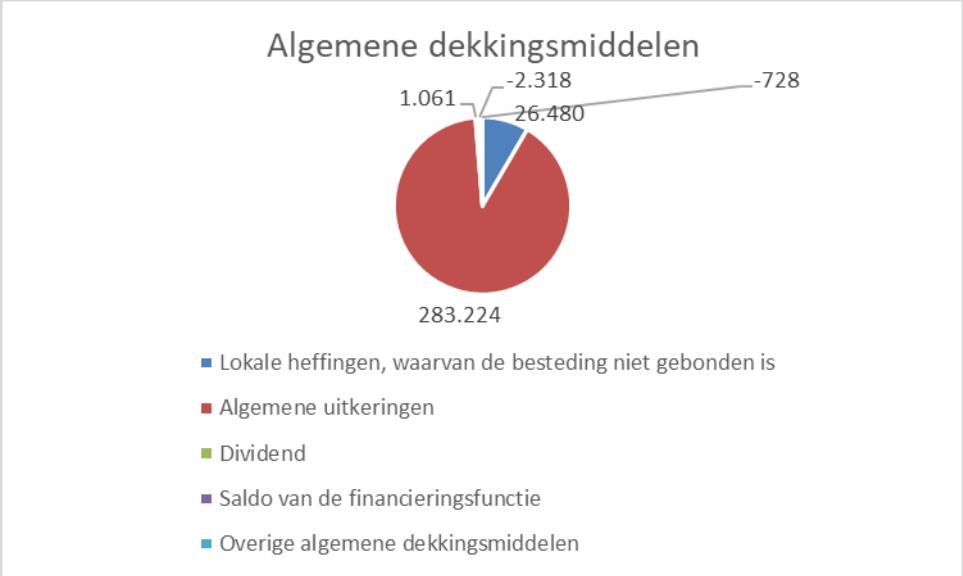
2.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Inleiding
Hieronder wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen. Deze worden in de rest van dit hoofdstuk verder toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen *	Realisatie 2021	Bijgestelde begroting 2021	Primitieve begroting 2021	in %
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	26.480	26.793	26.793	9
Algemene uitkeringen	283.224	268.682	257.447	92
Dividend	1.061	695	695	0
Saldo van de financieringsfunctie	-2.318	-2.971	-3.671	-1
Overige algemene dekkingsmiddelen	-728	-1.500	-1.500	0
	307.719	291.699	279.764	100

Bedragen x €1000

* In de tabel hierboven valt onder lokale heffingen de OZB en de 'overige belastingen', zijnde taakveld 0.61, 0.62 en 0.64. De parkeerbelasting en de toeristenbelasting (taakveld 0.63 en 3.4) vallen buiten deze totaaltelling.
Onder dividend valt het dividend dat in 2021 is ontvangen van de BNG Bank en Enexis Holding (inclusief de ontvangen rente).

2.2.1 Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de baten van de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, bestaan uit de onroerende zaakbelastingen woningen en niet-woningen, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeren en hondenbelasting.
Meer informatie over de lokale heffingen, met een uitgebreid beeld van het gevoerde beleid, een overzicht van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid is opgenomen in hoofdstuk 3.1 “Lokale heffingen”.

2.2.2 Gemeentefonds

In deze paragraaf informeren wij u over de effecten van de circulaires 2021 op het gemeentefonds. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten, de ontwikkeling hiervan bepaalt dan ook in belangrijke mate onze financiële ruimte.

Effect circulaires 2021
Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Daarnaast in 2021 ook nog via een aanvullende maartbrief in verband met coronasteun. Onderstaand een overzicht met de effecten op basis van de maartbrief en de circulaires in 2021 van het gemeentefonds.

Omschrijving	2021
A. Algemene uitkering	1.438.000
B. Jeugd incidentele middelen	3.847.000
C. Corona-steunpakketten	7.032.189
D. Integratieuitkeringen	-3.786.000
E. Decentralisatie uitkeringen en taakmutaties	3.573.000
Effect circulaires 2021	**12.104.189**

A. Algemene uitkering
De mutaties worden met name veroorzaakt door wijzigingen in de aantallen van diverse maatstaven van de algemene uitkering. Verder is er een positief effect voor wat betreft het BTW compensatiefonds. Gemeenten kunnen betaalde BTW verhalen op het BTW compensatiefonds, hierbij is een financieel plafond van toepassing. Als gemeenten minder declareren dan het plafond worden de overgebleven gelden gestort in het gemeentefonds. Wordt er meer gedeclareerd, dan volgt een uitname. De ruimte onder het plafond is voor het jaar 2021 ten opzichte van de eerdere raming gestegen.

B. Jeugd incidentele middelen
In 2021 is € 613 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de acute problemen in de jeugdzorg, waarvan € 490 miljoen verdeeld is via het Gemeentefonds. Dit betreft voor Heerlen een bedrag van € 3,8 miljoen.

C. Coronasteunpakketten
In de aanvullende brief gemeentefonds van maart 2021 en de circulaires in 2021 zijn de coronasteunpakketten verwerkt voor de maatregelen die via het gemeentefonds lopen en waarvan de verdeling over de gemeenten bekend is. Voor 2021 betreft dit een pakket van € 7 miljoen. Dit bedrag is exclusief de ontvangen middelen in de decembercirculaire 2020 voor het jaar 2021. Voor een totaalbeeld voor wat betreft de ontvangen Rijksgelden voor het jaar 2021 en de gemaakte kosten als gevolg van corona verwijzen wij u naar de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel corona in deze jaarrekening.

D. Integratie-uitkeringen
Dit betreft bijstellingen van de integratie-uitkeringen Beschermd Wonen, Participatie en Voogdij/18+.
De grootste mutatie heeft betrekking op de integratie-uitkering Beschermd Wonen. Aangezien er meer cliënten zijn overgegaan van WMO Beschermd Wonen naar de Wet langdurige zorg (WLZ) dan oorspronkelijk geraamd, is er een structurele aanvullende uitname. Hier staan ook lagere kosten tegenover.

E. Decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties

In de circulaires zijn nieuwe of bijstellingen van decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties verwerkt. Voor 2021 betreft dit onder andere de suppletie-uitkering Bommenregeling van € 1,47 miljoen en de decentralisatie-uitkering Bodembescherming voor een bedrag van € 387.300. Daarnaast heeft het kabinet tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor het verbeteren van dienstverlening van gemeenten voor alle mensen. Voor 2021 komt dit neer op een bedrag van € 965.000.

Decembercirculaire 2021

De decembercirculaire 2021 maakt onderdeel uit van voorgaande tabel met de effecten voor het jaar 2021 op basis van de circulaires 2021. De mutaties op basis van de decembercirculaire op de jaarschijf 2021 zijn hierin verwerkt.

In onderstaande tabel het meerjarige effect van de decembercirculaire 2021 ten opzichte van de septembercirculaire 2021.

*Bedragen * € 1.000*

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Effect op saldo					
Algemene uitkering	-37	244	0	0	0
Saldo effect	-37	244	0	0	0
Taakbestemming - budgetneutraal effect					
Corona-steunpakket	3.231	131	0	0	0
Versterking dienstverlening gemeenten	965	804	491	477	489
Salarislasten zorgdomein (jeugd en wmo)	0	659	667	679	698
Overige decentralisatie-, integratie-uitkeringen en	275	0	0	0	0
Saldo taakbestemming - budgetneutraal effect	**4.471**	**1.594**	**1.157**	**1.156**	**1.187**
Totale effect decembercirculaire 2021	**4.433**	**1.838**	**1.157**	**1.156**	**1.187**

In de decembercirculaire worden zoals gebruikelijk de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2021 afgewikkeld, zoals het verschaffen van informatie over integratie- en decentralisatie uitkeringen c.q. taakmutaties.

De mutaties in de algemene uitkering zijn grotendeels het gevolg van actualisatie van diverse maatstaven van de algemene uitkering.

In de decembercirculaire is het zesde coronasteunpakket voor 2021 en 2022 verwerkt voor de maatregelen die via het gemeentefonds lopen en waarvan de verdeling over de gemeenten bekend is.

Er zijn enkele nieuwe of bijgestelde decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties ten opzichte van de septembercirculaire. Een van de belangrijke wijzigingen betreft de toekenning van een budget tot en met 2027 voor versterking van de dienstverlening van gemeentes. Daarnaast wordt er een aanvulling gedaan voor de toename van salarislasten in het zorgdomein, hiervoor zal het Rijk vanaf 2022 structureel € 80 miljoen per jaar toevoegen aan de algemene uitkering. Zie de jaarlijks toegekende bedragen voor Heerlen in de tabel.

2.2.3 Dividenden

BNG Bank N.V.
Over het jaar 2020 is een nettowinst van € 221 miljoen (2019: € 163 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Voorgesteld wordt om 50% van de winst na belasting uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 101 miljoen (2019: € 57 miljoen). Het dividend bedraagt € 1,81 (2019: € 1,27) per aandeel van nominaal € 2,50.

De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag van € 768.937 aan dividend in 2021. Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2021 is € 539.530. Dit betekent voor 2021 een voordeel aan dividend BNG van € 229.407.

Enexis Holding N.V.
De algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) van Enexis N.V. heeft besloten om 50% van het nettoresultaat over 2020, een bedrag van € 150 miljoen, in de vorm van dividend uit te keren. Het totale dividend bedraagt € 75 miljoen, of wel € 0,50 per aandeel. Het ontvangen dividend in 2021 voor de gemeente Heerlen is € 156.760.
Begroot was € 155.925 dit resulteert in een voordeel van € 835 ten opzichte van de begroting 2021.
Het resterende voordeel in 2021 heeft betrekking op de terugvordering van dividendbelasting over de jaren 2017 t/m 2020. Dit is in 2021 geëffectueerd.

Rd4
De N.V. Rd4 heeft een dividend uitgekeerd aan de gemeente Heerlen van € 56.383 in 2021.

2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie

Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar hoofdstuk 3.4 Financiering.

2.3 Overzicht overhead

Overzicht kosten overhead	Realisatie 2021	Bijgestelde begroting 2021	Primitieve begroting 2021
Overhead	42.170	41.230	39.778

Bedragen x €1000

2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting wordt geheven over de winst die behaald wordt door een gemeente met activiteiten die aan de criteria voldoen van ondernemerschap.
Bij de inventarisatie van onze activiteiten blijkt een aantal winstgevend te zijn. Echter daar is geen vennootschapsbelasting over verschuldigd omdat de activiteiten onder een vrijstelling vallen of als normaal vermogensbeheer zijn te beschouwen.

Foto: Alex Mesquita

2.5 Onvoorzien

Bij de begroting 2021 hebben wij de post onvoorzien opgenomen als structurele post in de begroting ter grootte van € 1.500.000. De post is gevormd om incidentele uitgaven die als onvoorzien en/of onuitstelbaar en/of onvermijdbaar worden aangemerkt, op te vangen. Het benutten van de post onvoorzien vergt een collegebesluit. Door gebruik te maken van de mogelijkheid tot mandatering wordt de snelheid van besluitvorming (en uitvoering) bevorderd.
Onderstaande tabel geeft de uitputting weer over 2021. In geval van voorfinanciering wordt bij toezegging gelden (mogelijk in het volgende jaar) het reeds bestede/besloten bedrag teruggestort in de post onvoorzien.

Collegevoorstel	**Nummer**	**Bedrag**
Aanvraag Regiodeal Parkstad Limburg voor het project Slakhorst	BWV-20000799	50.000
Wijziging legesverordening (groene leges)	BWV-21000911	5.000
Wijzigen Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg naar aanleiding van de regionale takendiscussie	BWV-21000935	52.070
Uitvoering van de methodiek Sociaal-Veilig t.b.v. de projecten Saffierflat, Saffiertjes, Vrieheide en Hoensbroek (voorfinanciering)	BWV-21001062	446.661
Heerlen-Noord: aanloopkosten, periode augustus-december 2021	BWV-21001313	28.600
Inkoop Basishulp Jeugd 2023 e.v.	BWV-21001399	146.000
Totaal		**728.331**

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

1. De gerealiseerde inkomsten

In deze paragraaf zijn de lokale heffingen opgenomen waarvan de besteding zowel gebonden als niet gebonden is. Gebonden besteding betekent dat de baten alleen bestemd zijn voor het doel waarvoor zij geheven zijn. Niet gebonden besteding houdt in dat de baten tot de algemene middelen van de gemeente behoren. De opbrengsten van de gebonden bestedingen zijn geoormerkt voor specifieke doeleinden en mogen een kostendekkendheidspercentage van 100% niet overstijgen. Met kostendekkendheidspercentage wordt bedoeld dat de opbrengsten van een specifieke heffing niet hoger mogen zijn dan de gemaakte kosten die gerelateerd zijn aan die heffing.
In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde inkomsten voor het jaar 2021 opgenomen.

De gerealiseerde inkomsten (trend)

Heffing	**Gerealiseerde opbrengst belastingjaar**			
	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Niet gebonden heffingen				
A. Onroerende zaakbelasting	23.889	24.777	24.481	25.685
B. Hondenbelasting	796	838	807	802
C. Toeristenbelasting	229	317	188	256
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	2.112	2.225	1.611	1.125
Subtotaal	**27.026**	**28.157**	**27.087**	**27.868**
Gebonden heffingen				
E. Afvalstoffenheffing	9.568	9.787	10.980	11.485
F. Rioolheffing	8.326	8.077	8.115	8.730
Subtotaal	**17.894**	**17.864**	**19.095**	**20.215**
Overige heffingen				
G. Algemene dienstverlening	1.067	774	623	735
H. Omgevingsvergunningen	1.411	1.344	2.113	1.971
I. Europese dienstenrichtlijn	55	44	97	34
J. Lijkbezorgingsrechten	477	412	480	540
K. Marktgelden	172	166	133	110
Subtotaal	**3.182**	**2.740**	**3.446**	**3.390**
Totaal	**48.102**	**48.761**	**49.628**	**51.473**

Bedragen x €1000

De gerealiseerde inkomsten (versus begroting)

Heffing	Begroting 2021	Rekening 2021	Resultaat
Niet gebonden heffingen			
A. Onroerende zaakbelasting	25.952	25.685	-267
B. Hondenbelasting	841	802	-39
C. Toeristenbelasting	317	256	-61
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	2.289	1.125	-1.164
Subtotaal	**29.399**	**27.868**	**-1.531**
Gebonden heffingen			
E. Afvalstoffenheffing	11.294	11.485	191
F. Rioolheffing	8.646	8.730	84
Subtotaal	**19.940**	**20.215**	**275**
Overige heffingen			
G. Algemene dienstverlening	648	735	87
H. Omgevingsvergunningen	1.511	1.971	460
I. Europese dienstenrichtlijn	35	34	-1
J. Lijkbezorgingsrechten	421	540	119
K. Marktgelden	156	110	-46
Subtotaal	**2.771**	**3.390**	**619**
Totaal	**52.110**	**51.473**	**-637**

Bedragen x €1000

2. Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn met name te vinden in de Gemeentewet, de wet Waardering Onroerende Zaken, de wet Milieubeheer, de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet bestuursrecht en de invorderingswet 1990. De belastingverordeningen en de Leidraad Invordering van de gemeente zijn hierop gebaseerd. De belastingverordeningen 2021 zijn door de raad vastgesteld in november 2020.

Kostendekking

Er wordt zoveel als mogelijk kostendekkend gewerkt. De tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing zijn 100% kostendekkend. De kosten die hiermee samenhangen worden geheel doorberekend aan de burger. Voor tarieven waar we onder de kostendekkingsgraad van 100% zitten, is dit grotendeels een bewuste keuze om niet alle kosten door te berekenen aan de burger/ondernemer.

Overhead

In de kostendekkende tarieven is een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2018 hebben we de methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen. Bij de toerekening van overhead aan de kostprijs van producten wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe personele kosten. De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en bedraagt voor 2021, 125%.

Omslagrente

Bij heffingen waar we te maken hebben met investeringen (voornamelijk de rioolheffing) wordt naast de reguliere afschrijving op de investering een omslagrente (interne rekenrente) toegerekend. Met ingang van het jaar 2018 wordt de berekeningswijze van onze omslagrente voorgeschreven. Voortaan moet de totaal doorberekende interne rente gelijk zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) meer sprake is van een renteresultaat. Doel is het

bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). We voldoen aan de nieuw gewijzigde systematiek van de rente omslagmethode. In 2021 is gerekend met een omslagrente van 1,25%.

3. Kwijtscheldingsbeleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is geëffectueerd op kwijtschelding van een deel van de woonlasten zijnde het gebruikersdeel van de rioolheffing en het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (DIFTAR op basis van het volume/frequentiesysteem) is gebaseerd op de hoeveelheid huishoudelijk restafval.

Aanvraag kwijtschelding

Als een burger een aanvraag tot kwijtschelding heeft ingediend wordt deze getoetst door het Inlichtingenbureau. Als er kwijtschelding wordt toegekend dan hoeft de burger het jaar erna niet nogmaals een aanvraag voor kwijtschelding in te dienen. Hij krijgt dan automatische kwijtschelding. Mocht het jaar erna op basis van de hernieuwde toets er een belemmering zijn dan krijgen de burgers een belemmeringsbrief en kunnen de belemmering indien nodig weerleggen.

Het Inlichtingenbureau (IB) toetst de gegevens van de burger aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Ze gebruikt hiervoor de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

Toegekend bedrag kwijtschelding 2021

Voor 2021 bedraagt het bedrag aan kwijtscheldingen op de riool- en afvalstoffenheffing € 1.581.082. Dit is een voordeel van € 17.726 ten opzichte van de begroting. In de begroting hadden we rekening gehouden met een bedrag van € 1.598.808.
Het kwijtgescholden bedrag betreft niet sec de kwijtschelding voor het belastingjaar 2021, hier zitten ook kwijtscheldingsbedragen van eerdere jaren in. Een heffingsjaar heeft een doorlooptijd van 5 jaar, waarin het recht op kwijtschelding doorloopt en het bedrag aan verleende kwijtschelding ook van eerdere jaren ten laste van 2021 kunnen komen. Voor de verleende kwijtscheldingsbedragen per belastingjaar verwijzen wij u naar het kernthema armoedebestrijding en inkomensondersteuning.

4. Overzicht van de diverse heffingen

A. Onroerende Zaak Belasting

De totale OZB-baten (woningen en niet-woningen) laten een beperkte minderopbrengst zien van € 267.000. Dit betreft 1% van de begroting en is onder andere het gevolg van ingediende bezwaren. Voor woningen bedraagt de minderopbrengst € 86.000, voor niet-woningen € 181.000.
Een belastingjaar bij de BsGW loopt 5 jaar door, hierdoor kunnen nog aanvullende aanslagen worden opgelegd in de volgende jaren.

B. Hondenbelasting

De hondenbelasting laat een kleine minderopbrengst zien van € 39.000.

C. Toeristenbelasting
De genomen Rijksmaatregelen rondom het coronavirus hebben er toe geleid dat we op de toeristenbelasting een minderopbrengst van € 61.000 realiseren.

D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes
In totaal is er binnen parkeren een minderopbrengst van € 1.164.000 gerealiseerd. Dit komt met name door de invoering van het 1e uur gratis parkeren waardoor er minder parkeerinkomsten zijn binnengehaald.

E. Afvalstoffenheffing
De baten voor de afvalstoffenheffing laten een meeropbrengst zien van € 191.000. Er is in 2021 meer restafval aangeboden dan voorzien, waardoor de inkomsten voor DIFTAR hoger zijn dan begroot.

F. Rioolheffing
De baten voor de rioolheffing laten een meeropbrengst zien van € 84.000. Het aantal gebruikers aansluitingen dat een rioolaanslag heeft gekregen waren er meer dan waar we bij de begroting rekening mee hadden gehouden, hierdoor is een voordeel ontstaan.

G. Algemene dienstverlening
Er is een meeropbrengst van € 87.000 als gevolg van meer aanschaf/vervanging van documenten. Dit betreft met name paspoorten en identiteitsbewijzen. Voorgaande is te verklaren door meer reisbewegingen als gevolg van de versoepelingen van de coronamaatregelen gedurende de zomer in 2021.

H. Omgevingsvergunningen
Voor de omgevingsvergunningen hebben we € 460.000 meer gerealiseerd dan begroot. Er zijn in 2021 meer vergunningen aangevraagd dan ingeschat met name ook grotere bouwprojecten.

I. Europese dienstenrichtlijn
Hieronder vallen grotendeels de verleende vergunningen met betrekking tot Drank & Horeca. De opbrengsten in 2021 zijn conform de begroting.

J. Lijkbezorgingsrechten
We hebben € 119.000 aan meerinkomsten door een toename in het aantal begravingen.

K. Marktgelden
De gerealiseerde marktgelden laten een minderopbrengst van € 46.000 zien. Dit komt met name door kwijtschelding van marktgelden voor wat betreft de sector non-food.

5. Een aanduiding voor de lokale lastendruk

Om voor uw persoonlijke situatie de hoogte van de lokale lasten te berekenen kunt u kijken op de Lokale Lastenmeter via de volgende link: https://heerlen.lokalelastenmeter.nl/

In onderstaand overzicht staan de woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in Heerlen voor het jaar 2021. Voor het variabel deel van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt het aantal verwachte ledigingen van betreffende huishoudens.

Woonlasten	**2021**
Afval vast bedrag	
1-persoons huishouden	167,51
2-persoons huishouden	207,71
Meerpersoons huishouden	247,92
Afval variabel bedrag (aantal ledigingen)	
1-persoons huishouden	25,80
2-persoons huishouden	38,70
Meerpersoons huishouden	61,25
Riool	
Eigenaar (vast bedrag)	81,96
Gebruikers (afh. m3 waterverbruik)	96,19
OZB (o.b.v. gemiddelde WOZ-waarde)	
Eigenaar	302,43
Totale woonlasten meerpersoonshuishouden	**789,75**

Bedragen x €1

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen
Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente Heerlen weer. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te vangen). Bij de begroting 2022 zijn risico's geactualiseerd, geïnventariseerd en zoveel mogelijk gekwalificeerd. Bij de (grotere) projecten van de gemeente Heerlen die projectmatig uitgevoerd worden, wordt de RISMAN-methode voor risicobeheersing toegepast. Dat wil zeggen dat regelmatig (1 x per kwartaal) op een gestructureerde wijze de mogelijke risico's binnen een project geïnventariseerd worden, de beheersmaatregelen daarvoor geformuleerd worden en er een actor benoemd wordt die met de betreffende beheersmaatregel aan de slag gaat. Dit alles wordt vastgelegd in een risicoregister dat gedeeld wordt met en actueel gehouden wordt door het projectteam. De belangrijkste invalshoeken voor de beheersing van een project zijn tijd, geld en kwaliteit van het project. De onderkende risico's worden zoveel als mogelijk financieel gekwantificeerd. Daarbij wordt de link gelegd met de risicoreserve en de post onvoorzien binnen de opgestelde projectbegroting.
De gekwantificeerde risico's moeten opgevangen kunnen worden binnen deze posten risicoreserve en onvoorzien van het betreffende project.

Onze weerstandcapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve, algemene reserve grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie.

Weerstandsvermogen is opgebouwd uit:

Weerstandcapaciteit:	
Algemene reserve (31-12-2021)	€ 3.973.433
Algemene reserve grondbedrijf	€ 265.537
Bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie	€ 5.542.290
Positief rekening resultaat 2021	€ 3.544.800
Totaal:	**€13.297.060**

Risico simulatie is opgebouwd uit:

Risico's:	
Programma Economie	€ 3.075.500
Programma Sociaal Domein	€ 1.350.000
Programma VHROSV	€ 1.506.750
Programma Verkeer en vervoer	€ 550.000
Alle programma's	€ 3.000.000
Grondbedrijf	€ 1.633.986
Totaal:	**€ 11.116.236**

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

(= max. of min. risicobedrag)

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) is de ratio:

Rekening 2021

13,3 mln. (weerstandscapaciteit) / 11,1 mln. (risicosimulatie) = **1,2**

Beoordeling weerstandsvermogen
Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR en de Universiteit Twente is opgesteld. Op basis van bovenstaande berekening wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Heerlen gewaardeerd op matig.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Herstelplan
In de begroting 2019 hebben wij een herstelplan opgesteld. In dat herstelplan hebben wij afgesproken dat het weerstandsvermogen uiterlijk op 31 december 2021 op het met de raad afgesproken minimumniveau van 0,8 moet staan. In de jaarrekening 2021 voldoen wij aan het uitgangspunt van een minimumniveau van 0,8. Het ratio is zelfs gestegen naar 1,2 en hiermee gekwalificeerd als voldoende.

Bij het vaststellen van de begroting 2019 heeft uw raad een motie aangenomen inzake de ontwikkeling van een extra kengetal m.b.t. de financiële weerbaarheid/het weerstandsvermogen. Het nieuwe kengetal is in samenspraak met de werkgroep Financial Audit tot stand gekomen.

De weerstandscapaciteit wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve inclusief de begrote post onvoorzien te delen door het begrotingstotaal. Als norm is 2% genomen. In het begrotingsjaar 2021 was dit ratio 0,9%. In de jaarrekening is het ratio t.o.v. de begroting 2021 gestegen met 1% naar een niveau van 1,9%. Momenteel voldoen we nog net niet aan deze norm, we zien wel een stijgende lijn, en zullen bij een positieve jaarafsluiting voorrang geven bij de aanvulling van onze reserves teneinde in het (begrotings)jaar 2022 te voldoen aan de 2% norm weerstandscapaciteit. We voldoen hiermee bijna aan de gestelde norm weerstandscapaciteit van 2%.

De algemene reserve per ultimo 2021 is € 4 miljoen, algemene reserve grondbedrijf per ultimo 2021 is € 237.000, de onderuitputting van de post onvoorzien voor een bedrag van € 772.000 is verwerkt in het positieve rekeningsaldo over 2021 van € 3,5 miljoen. De totale weerstandscapaciteit is € 7,8 miljoen voor 2021. Het begrotingstotaal voor 2021 is € 406 miljoen.

Dit resulteert in een ratio van het nieuwe kengetal van:

$$\text{kengetal weerstandscapaciteit} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit 2021}}{\text{Begrotingstotaal 2021}}$$

€ 7,8 miljoen (algemene reserve + post onvoorzien+ rekeningresultaat) / € 406 miljoen (begrotingstotaal) = 1,8%

Risico's

Claims "alle programma's" (Incidenteel (I))
Bij het uitoefenen van haar taken, wordt de gemeente regelmatig geconfronteerd met claims van derden, die leiden tot juridische procedures. Deze claims kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op aanbestedingen, (loonkosten)subsidies, planschades óf op eerder toegekende schadevergoedingen. Het grootste deel van deze claims is niet verzekerd en de uitkomst van juridische procedures is moeilijk in te schatten.

Te nemen maatregel:
Blijven monitoren zodat mogelijke risico's vermeden worden.

Economische activiteit programma "Economie" (Structureel (S))
Reeds een paar jaar is er sprake van een positieve ontwikkeling bij het aantrekken en vestigen van nieuwe bedrijven, maar vooral ook bij het uitbreiden van het reeds in Heerlen respectievelijk de regio zittende bedrijfsleven. De goede economische situatie in zijn algemeenheid, maar ook de actieve inzet vanuit de gemeente en de beschikbaarheid van aantrekkelijke bedrijfslocaties is een van de hoofdredenen hiervoor. Heerlen is steeds meer op de kaart als aantrekkelijk vestigingsgebied. Ook investeerders in onroerend goed vinden Heerlen een interessant gebied. Op de locaties Trilandis en Avantis zijn de resultaten goed, niet alleen nieuwe bedrijven maar vooral ook de uitbreidingen van het bestaande bedrijfsleven (Medtronic, DocMorris). Dit betekent ook dat er binnen afzienbare tijd een schaarste probleem ontstaat, met name aan grootschalige locaties.

Voor de meer lokale en kleinschalige bedrijventerreinen Coriopolis, Autoboulevard en Emmaterrein is de uitgifte minder positief. Dit heeft niet alleen met de markt te maken maar ook met onvoldoende op de markt afgestemd aanbod. In dat opzicht is er al een paar jaar een risico van minder opbrengsten aan grondverkoop als gevolg van weinig uitgifte. Ook kan de grondprijs een issue zijn. Voor deze locaties draagt de gemeente als grondeigenaar zelf het volledige risico bij vertraging in de verkoop van gronden.

Te nemen maatregel:
Voor de lokale terreinen dient de profilering (meer marktgericht) en acquisitie sterker te worden ingezet. Deze locaties blijven een risico. Voor Trilandis – waarbij de gemeente enig aandeelhouder is - is geen risico aan de orde. Avantis ontwikkelt zich ook steeds meer positief en het risico voor de gemeente is beperkt en te overzien.

Projectenportefeuille programma "VHROSV" (S)
De beschikbare budgetten om een aantal infrastructurele en/of ontwikkelingsprojecten te realiseren zijn op middellange en lange termijn niet voldoende om alle voornemens te realiseren. (Her)prioritering van projecten is daarom noodzakelijk. Dit kan betekenen dat een aantal voorgenomen projecten stopgezet c.q. getemporiseerd zal worden en dat gewekte verwachtingen bij derden mogelijk niet nagekomen kunnen worden. In hoeverre dit leidt tot schade is niet in te schatten. Nieuwe initiatieven van derden zijn nauwelijks inpasbaar qua beschikbare capaciteit en middelen.

Reeds genomen maatregel:
Een herprioritering van (woningbouw)projecten is doorgevoerd. Een aantal grondexploitatieprojecten zal hierdoor niet worden afgerond. Dit is in nagenoeg alle gevallen toe te schrijven aan de marktomstandigheden waardoor het plan, op basis waarvan de exploitatie was opgesteld, niet meer kan worden uitgevoerd. In al deze gevallen moet uit nadere studie blijken of en zo ja, wanneer alsnog opbrengsten voor deze locaties kunnen worden gegenereerd. De komende tijd wordt duidelijk welke financiële consequenties de herprioritering heeft.

Te nemen maatregel:
Ook de woningbouwplannen die wel nog op de Parkstadprogrammering staan en op realisering wachten, worden beleidsmatig opnieuw tegen het licht gehouden. Hierbij worden- voor zover mogelijk- ook de juridische en financiële consequenties van het eventueel schrappen van plannen in kaart gebracht. De nieuwe Parkstadprogrammering is vastgesteld. Wanneer nieuwe plannen voor een project zijn opgesteld, worden deze aan de raad ter besluitvorming voorgelegd inclusief de daaraan verbonden financiële consequenties. Alsdan moeten wellicht voorzieningen worden gevormd om deze financiële implicaties op te vangen.

Verbonden Partijen "alle programma's" (S)
Verbonden partijen voeren meestal gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Participatie in verbonden partijen levert de gemeente niet alleen voordelen op, maar ook financiële en bestuurlijke risico's.

Te nemen maatregel:
Het beleid conform de nota verbonden partijen uitvoeren. Om de voordelen optimaal te benutten en de risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie met en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk. Voor meer toelichting zie paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Bodemsanering programma "VHROSV" (S)
De gemeente kan op enig moment te maken krijgen met een geval van ernstige en gezondheidsbedreigende bodemvervuiling waar onmiddellijk moet worden gesaneerd. In zo'n situatie worden de saneringskosten ten laste van de algemene reserve gebracht. Dit komt, statistisch gezien, ongeveer één maal in de vijf jaar voor en vergt dan enorm hoge kosten aan sanering. Afhankelijk van de grootte van de verontreiniging is dan al gauw te rekenen met enkele honderdduizenden euro's aan kosten.

Te nemen maatregel:
Door onderzoek proberen we te achterhalen wie de veroorzaker is van de vervuiling. De kosten worden vervolgens verhaald op de vervuiler.

Bestuurskracht programma "Bestuur en Ondersteuning" (S)
Regionale samenwerking kan een risico met zich meebrengen. De mate waarin wij onze ambities tot uitvoering brengen en/of wij onze lobbydoelstellingen bereiken is afhankelijk van het vermogen van de regio om als samenwerkende gemeenten samen op te trekken, middelen te verzamelen en de uitvoering op gang te krijgen.

Reeds genomen maatregel:
Voortgang in de samenwerking in Parkstadverband blijven sturen en monitoren.

Achterstand bij actualisering bestemmingsplannen programma "VHROSV" (S)
Het bestemmingsplan is het instrument bij uitstek om het ruimtelijk beleid te handhaven. Het bestemmingsplan moet om de 10 jaar geactualiseerd worden. Momenteel is er een achterstand ontstaan in het actualiseringsproces. Heerlen kent 25 plangebieden die cyclisch dienen te worden geactualiseerd. Binnen de mogelijkheden van Heerlen is de verwachting dat deze inhaalactie in 2024 wordt gerealiseerd. Echter door de toename van bouwinitiatieven en de komst van de Omgevingswet wordt op dit moment niet voldoende voortgang geboekt om deze inhaalslag te realiseren.

Het volgende risico doet zich voor:

- het ontbreken van een adequaat ruimtelijk sturingsinstrument.

Reeds genomen maatregel:
Een inventarisatie is verricht naar de mogelijkheid om bestemmingsplannen te temporiseren met de bijbehorende globale risico's.

Te nemen maatregel:
Op basis van de omgevingswet een strategie bepalen voor een gebiedsdekkende actuele regeling.

Ontoereikende SPUK uitkering Sport inzake BTW programma "Sport en recreatie" (S)
Voor investeringen in sportvoorzieningen heeft het Rijk een compensatieregeling voor gemeenten ingesteld om de betaalde BTW gedeeltelijk terug te ontvangen. De voorwaarden zijn aangescherpt, waarbij de kosten voor bewegingsonderwijs zijn uitgesloten. Dit resulteert in bijna een halvering van de compensatie.

Reeds genomen maatregel:
Wij hebben in dit kader de compensatie aangevraagd, waarbij vanwege een landelijk plafond maximaal 80% wordt toegekend. Parallel is een bezwaar ingediend tegen het uitsluiten van bewegingsonderwijs, we zijn hier nog in afwachting van een besluit op het bezwaar.

Stikstofaanpak programma "VHROSV" (S)
Door de opgelegde strengere eisen met betrekking tot de uitstoot van stikstof komt de uitvoering van projecten in het gedrang.

Reeds genomen maatregel:
We hebben onderzocht op hoeveel projecten de veranderde regelgeving ten opzichte van stikstof invloed heeft en hebben deze informatie ook aangeleverd aan provincie, ministerie BZK en VNG. Dit betreft aantallen bouwprojecten en bestemmingsplannen in de verwachting of wetenschap dat er vertraging was of zou kunnen optreden als gevolg van stikstofdepositie. Er is een gemeentelijke werkgroep Stikstofdepositie gevormd om beantwoording van vragen te coördineren, kennis te verzamelen en na te gaan in welke mate we kunnen omgaan met de vergunningverlening van kleine projecten. Dit met het oog op het wegvallen van de drempelwaarde voor melding- of vergunningplicht.

Te nemen maatregel:
Doorlopend wordt per project bekeken of een natuurvergunning aan de orde is. Leidt een project tot stikstofdepositie in een Natura 2000 gebied en zijn er significante effecten, dan kan er niet worden teruggevallen op het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en adviseren wij onderzoek te doen naar maatregelen in het project waarmee de stikstofdepositie voorkomen kan worden. Indien nodig overleggen we met het informatieloket van de provincie Limburg.

Regelgeving PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) programma "VHROSV" (S)
Als gevolg van verscherpte regelgeving inzake het afvoeren van verontreinigde grond (PFAS) vallen allerlei projecten / initiatieven in de stad stil.

Genomen c.q. nog te nemen maatregel:
Voor de PFAS-crisis is een handelingsprotocol opgesteld waarin de volgende items zijn opgenomen: aanpassing van de regionale bodemkwaliteitskaart, onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem van Heerlen, afspraken over toezicht en handhaving met de RUD-ZL, voorkomen van stagnatie door het maken van afspraken over afvoer van grond uit gemeentelijke projecten en communicatie over de mogelijkheid voor burgers om grond af te voeren.

Onderhoud verhardingen programma "Verkeer en vervoer "(S)
Uit de weginspecties blijkt dat twintig procent van de verhardingen (met name in woongebieden) niet aan de vereiste kwaliteit voldoet. Betreffende wegen hebben de technische levensduur bereikt. Op de korte termijn wordt ervoor gekozen wegen veilig te houden door extra in te zetten op kleinschalig onderhoud en groot onderhoud uit te stellen. We kunnen echter niet oneindig de gaten blijven vullen. Benodigde ingrepen worden steeds groter. In deze situatie is sprake van risico gestuurd wegbeheer: er worden bewust risico's genomen door onderhoud voor bepaalde wegen uit te stellen. Risico's zijn te verwoorden in het aantal ongevallen en schadeclaims dat toeneemt en in de beleving van de bewoners en weggebruikers die afneemt. Specifieke situaties die tot grote risico's kunnen leiden zullen worden gemeld en opgepakt. Naast de onderhoudstoestand worden maatschappelijke en milieutechnische voorwaarden aan wegen gesteld waardoor het grootschalig onderhoud duurder wordt.

Te nemen maatregel:
De Wegverhardingsnota met financiële paragraaf leggen we in de volgende coalitieperiode aan de gemeenteraad voor.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken programma "Verkeer en vervoer" (S)
Toename van het aantal civieltechnische kunstwerken, de complexiteit van het onderhoud dat toeneemt en achterstallig onderhoud hebben er toe geleid dat ook de kosten van het groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken stijgen en in 2022 tot extra kosten kunnen leiden.

Te nemen maatregel:
De nota civieltechnische kunstwerken leggen we in de volgende coalitieperiode aan de gemeenteraad voor.

Sociaal domein programma "Sociaal Domein" (S)
De transformatie in het sociale domein, met als basis onze geformuleerde uitgangspunten 'sturing en bekostiging sociaal domein' en de stelselherziening van beschermd wonen en opvang, vergen nog de nodige inspanningen van zowel onze gemeente als de zorgaanbieders en andere betrokken partijen. Bovendien is het aantal kinderen met jeugdhulp in Heerlen hoger dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast zagen we in de afgelopen jaren een verzwaring van de problematiek. Met ingang van 2019 is de Basishulp Jeugd (ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten) ondergebracht bij JENS. JENS heeft de afgelopen jaren voortvarend, samen met andere jeugdpartners, invulling gegeven aan deze transformatie. Er is nog een weg te gaan en dat is niet onverwachts, dergelijke trajecten zijn intensief en vragen tijd. We sturen bij daar waar nodig. Ook heeft corona een verstorende invloed gehad op de transformatie van de jeugdhulp. Voor de huidige contractperiode (tot en met 2022) zijn aanvullende financiële afspraken gemaakt met JENS. In 2022 bereiden we nieuwe aanbestedingen voor Jeugd, BW/MO en WMO begeleiding voor. Wat de kosten voor 2023 en volgende jaren worden is nu nog onzeker. Tegelijkertijd is Heerlen-Noord aangewezen als een van de 16 stadsdelen in Nederland (een van de weinige buiten de Randstad) die een langjarige wijkgerichte aanpak krijgen, gericht op kwetsbare bewoners. Hiermee krijgt Heerlen erkenning voor de complexe sociaal economische problematiek en langdurige samenwerking met Rijk.

Te nemen maatregelen:
WMO maatschappelijke ondersteuning:
- Resultaatgerichte afspraken maken met de zorgaanbieders en daarop blijven sturen.
- Intensiveren informele zorg en preventie via onze contractpartij Heerlen STAND-BY!
- Het continueren van periodieke regiegesprekken met de zorgaanbieders.

Jeugd:
- Ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten verder vormgeven en transformeren via JENS.
- Blijven sturen op optimale samenwerking tussen aanbieders van jeugdhulp, verwijzers en andere stakeholders.
- Op basis van opgedane ervaringen, samen met partners komen tot een passende inkoop- en financieringssystematiek bij de inhoudelijke doelstellingen voor jeugdhulp residentieel (verblijf).
- Combinatie jeugdzorg-onderwijs verder vormgeven.
- Vergroten van preventie middels Kansrijk van Start Heerlen, Kansrijke Start Parkstad en Trendbreuk Zuid-Limburg.

Inburgering:
- De mogelijke meerkosten bij een aantal modules van de inburgering worden opgevangen door andere modules scherp in te kopen en daar geld over te houden. Ook wordt er actief op aangestuurd dat de inburgering plichtige zo snel als mogelijk zelfredzaam wordt, zodat individuele begeleiding gestopt kan worden.

WMO Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang programma "Sociaal Domein" (S)
Vanaf 2023 (met een overgangstermijn van 10 jaar) worden de Rijksmiddelen voor Beschermd Wonen herverdeeld tussen de regio's. Tevens zouden ze niet meer toegekend worden aan de centrumgemeentes maar aan alle gemeentes. Ook met een ingroeipad van 10 jaar. Dit betekent financieel een achteruitgang op de totale inkomsten voor onze regio en op de middelen die Heerlen zelf krijgt. De andere gemeentes krijgen die nu ook, ten laste van het budget voor Heerlen. Maar dit betekent niet dat er een tekort ontstaat op dit terrein. Er blijft sprake van een overschot. Er wordt gewerkt aan goede afspraken over de verdeling van de kosten tussen de 7 gemeentes van Parkstad. Inmiddels (mei 2022) is door het Rijk besloten tot uitstel. Waarschijnlijk tot 2024.

In 2022 vindt er ook een nieuwe inkoop voor Beschermd Wonen plaats. Het aanbod wordt herijkt. Daarnaast werken we met de regiogemeenten aan nieuwe proces- en samenwerkingsafspraken.

We verwachten dat de uitgaves voor Beschermd Wonen vanaf 2023 hoger zullen worden. Maar, zoals hierboven gemeld, wij verwachten zeker geen tekort. De totale rijksmiddelen blijven ruim voldoende om Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vorm te blijven geven.
De afspraken over hoe de gemeentes bijdragen in de totale kosten (de ambtelijke organisatie plus de zorgkosten Beschermd Wonen en Opvang) betekenen dat de overschotten op dit beleidsveld, die Heerlen als centrumgemeente tot nu toe ten gunste van de eigen begroting kon inzetten de komende jaren zullen afnemen.

<u>Te nemen maatregelen:</u>
- Er zal voor 2023 en volgende jaren zo efficiënt mogelijk ingekocht worden, waarbij we toewerken naar een samenwerkingsverband en financiering in de vorm van een lumpsum.
- Goede afspraken over de kostenverdeling tussen de gemeenten.

Open einde regelingen Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugd, WMO, Schuldhulpverlening) programma "Sociaal Domein" (S)
Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht zijn wij verplicht deze voorzieningen aan burgers aan te bieden.

Te nemen maatregelen:
Benodigde zorg en ondersteuning afstemmen op de behoefte(n) van de burgers en bijhouden hoe deze behoefte(n) zich ontwikkelen.

Gemeentefonds alle programma's (S)
De invoering van het nieuwe verdeelmodel voor het gemeentefonds zal per 1 januari 2023 plaatsvinden met een ingroeipad van drie jaar. In 2023 bedraagt het ingroeipad maximaal € 7,50 per inwoner, de twee volgende jaren € 15 jaarlijks. Het ingroeipad wordt voor gemeenten met een sociaal en economisch zwakke structuur aangepast en daarnaast ook voor gemeenten die t/m 2022 in aanmerking kwamen voor extra middelen bevolkingsdaling. Verder zal een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023. Rekening houdend met voorgaande is de financiële impact vooralsnog lastig in te schatten.
Naast de herijking van het gemeentefonds speelt de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Nu zijn wij centrumgemeente voor de regio, er gaat hierin een verschuiving plaatsvinden naar individuele gemeenten. De financiële impact van de doordecentralisatie Beschermd Wonen is nog onbekend.

Te nemen maatregelen:
Landelijke ontwikkelingen volgen en blijvend monitoren.

Coronapandemie alle programma's (I)
Nederland is weer open. We zijn beter tegen het virus bestand, door vaccinaties en boosterprikken en de opgebouwde immuniteit. Daarom zijn er nog maar enkele coronamaatregelen. Maar het virus is er nog steeds. In stappen zoeken we nu naar een uitweg met een evenwichtige balans tussen gezondheid en de impact op de maatschappij en economie. Het is echter een reële mogelijkheid dat we moet leren leven met oplevingen van varianten van het coronavirus.

De coronacrisis heeft de afgelopen twee jaar een diepe impact gehad op de samenleving en velen zijn hard geraakt. Veel bedrijven, ondernemers en werkenden zijn de afgelopen twee jaren op de proef gesteld. Zij hebben in deze periode veerkracht en aanpassingsvermogen getoond. Ondanks de steunpakketten zijn er ondernemers en werkenden die zwaar zijn getroffen door de crisis en schulden hebben opgebouwd. De wetenschap dat corona niet zomaar verdwijnt én dat generieke steunmaatregelen op de lange termijn niet houdbaar zijn, betekent ook dat Nederland in het kader van corona in een open samenleving weer terug gaat naar reguliere economische verhoudingen. Begin 2022 komt het kabinet met een uitwerking van de lange-termijn-aanpak van het coronavirus en de bijbehorende langetermijnvisie op steun. Daarbij gaat het kabinet ook in op de schuldenaanpak van ondernemers. Er wordt gezocht naar een gezonde balans in de samenleving tussen risico's voor de overheid en ondernemers.

De samenleving staat nog steeds op zijn kop en dit raakt de kwetsbaren het meest. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor de gezondheid van de bevolking, onze samenleving en economie. Deze gevolgen zijn o.a. het toenemen van eenzaamheid, oplopen van schulden en vergroten van uitkeringsafhankelijkheid van onze inwoners. Daarnaast worden we geconfronteerd met inhaalzorg en met een stijging in het aantal en complexiteit in de hulpvragen. Dit vergt zowel van onze zorgaanbieders als van ons aanzienlijke inspanningen.

De economische situatie vraagt om samenwerking tussen allerlei partijen: werkgevers en werkenden, sociale partners, onderwijs, uitvoeringsorganisaties, gemeenten en de rijksoverheid.

Ook wij als gemeente Heerlen hebben volop te maken met de maatschappelijk en financiële gevolgen van deze crisis. Dit gebeurt door het geven van uitvoering aan een aantal rijksmaatregelen, maar ook door initiatieven van onszelf. Onvermijdelijk hebben deze maatregelen financiële consequenties. In 2022 zullen we nog steeds te maken hebben met de gevolgen van de pandemie.

Genomen maatregelen:
De financiële gevolgen van de coronacrisis worden door ons voortdurend in beeld gebracht. Dit is belangrijk omdat we na afloop van de periode de gevolgen van de crisis voor onze financiële huishouding in beeld willen hebben. Voor diverse kosten worden wij gecompenseerd door het Rijk.

Oekraïne crisis
De impact van de oorlog in Oekraïne op de wereldwijde economie zal groot zijn en is op dit moment nog niet precies in te schatten. Directe gevolgen voor onze stad zijn bijvoorbeeld de opvang van Oekraïense vluchtelingen, de impact van economische sancties op burgers en ondernemers in de stad, maar ook eventuele contracten voor afname van Russisch gas (Gazprom). Ook zijn er macro-economisch ingrediënten aanwezig voor een recessie (stijgende inflatie, tekort aan grondstoffen, tekort aan fossiele brandstoffen, verstoring van productielijnen en oplopende rente). Dit kan mogelijk impact hebben op de financiële positie van de gemeente, bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook op het sociaal domein (uitkeringen, vluchtelingen, jeugdhulp, etc.).

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken presenteren wij deze kengetallen conform BBV in onderstaand overzicht. In paragraaf 4.5 Financiële status en weerbaarheid laten we in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: "zo staat de gemeente er financieel voor". Hier worden onderstaande kengetallen verder toegelicht.

Ratio's	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	69,5%	86,6%	76,1%
Gecorrigeerde netto schuldquote	70,3%	87,1%	76,9%
Solvabiliteitsratio	6,9%	5,0%	9,6%
Kengetal grondexploitaties	1,3%	2,2%	2,9%
Structurele exploitatieruimte	0,9%	-0,4%	1,6%
Belastingcapaciteit	97,4%	97,4%	97,4%

	Netto schuldquote	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	Vaste schulden	256.137	307.474	307.477
B	Netto vlottende schuld	130.943	122.009	74.108
C	Overlopende passiva	33.552	33.552	54.505
D	Financiële vaste activa	29.970	27.525	27.543
E	Uitzettingen < 1 jaar	34.127	23.505	36.365
F	Liquide middelen	6.547	6.547	6.970
G	Overlopende activa	28.143	28.144	15.124
H	Totale baten	463.167	435.893	460.081
I	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	69,5%	86,6%	76,1%

bedragen x €1000

	Gecorrigeerde netto schuldquote	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	Vaste schulden	256.137	307.474	307.477
B	Netto vlottende schuld	130.943	122.009	74.108
C	Overlopende passiva	33.552	33.552	54.505
D	Financiële vaste activa (-/- verstrekte leningen)	26.433	25.231	23.926
E	Uitzettingen < 1 jaar	34.127	23.505	36.365
F	Liquide middelen	6.547	6.547	6.970
G	Overlopende activa	28.143	28.144	15.124
H	Totale baten	463.167	435.893	460.081
I	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100% Gecorrigeerd voor de verstrekte leningen	70,3%	87,1%	76,9%

bedragen x €1000

	Solvabiliteitsratio	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	Eigen vermogen	32.719	25.502	48.868
B	Balanstotaal	473.953	509.505	506.456
C	Solvabiliteitsratio (A/B)*100%	6,9%	5,0%	9,6%

bedragen x €1000

	Kengetal grondexploitaties	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden			
B	Bouwgronden in exploitatie	5.997	9.399	13.157
C	Totale baten	463.167	435.893	460.081
D	Grondexploitatie (A+B)/C*100%	1,3%	2,2%	2,9%

bedragen x €1000

	Structurele exploitatieruimte	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	Totale lasten	450.303	435.288	443.931
B	w.v. structureel	430.584	427.307	416.043
C	Totale baten	463.167	432.383	460.081
D	w.v. structureel	435.585	426.102	424.272
E	Saldo baten en lasten (=C-A)	12.864	-2.904	16.149
F	Mutaties reserves	-3.037	2.904	908
G	w.v. structurele toevoegingen	125		132
H	w.v. structurele onttrekkingen	-645	-640	-640
I	Resultaat (E+F)	9.827	0	17.057
J	Structurele ruimte ((D-B)+(H-G)/(C)*100%	0,9%	-0,4%	1,6%

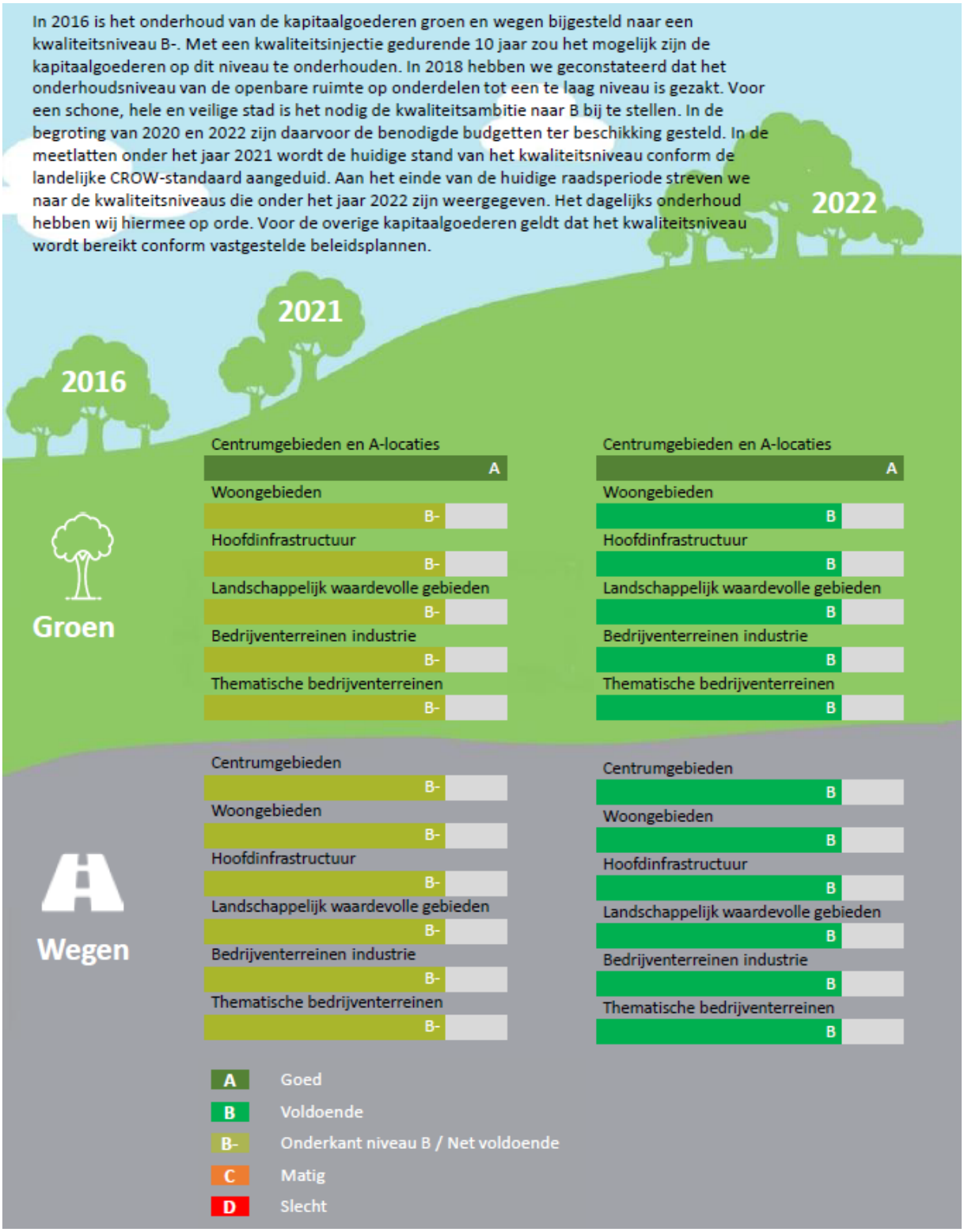
bedragen x €1000

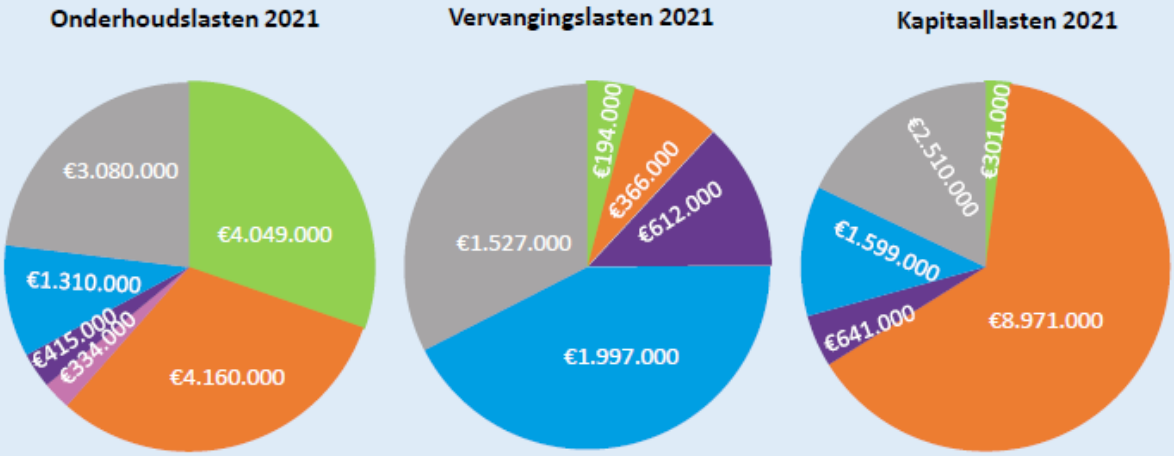
	Belastingcapaciteit *	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	303,05	302,43	302,43
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	166,11	178,15	178,15
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	287,01	309,17	309,17
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	756,17	789,75	789,75
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	776	811	811
G	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar t-1 (E/F)x 100%	97,44%	97,38%	97,38%

bedragen x €1

**gebaseerd op een meerpersoonshuishouden*

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Groen
- Beleidsvisie IBOR 2016
- Groenbeleidsplan 2013
- Visie beheer en onderhoud leefomgeving 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026

Sportaccommodaties
- Beleidsnota sportaccommodaties

Vastgoed
- Vastgoedbeleidsplan 2008

Riolering
- Gemeentelijk Watertakenplan 2020-2024

Civieltechnische kunstwerken
- Beheer en onderhoudsplan civieltechnische kunstwerken 2017 – 2021 met doorkijk 2022 – 2026

Wegen
- Wegverhardingsnota 2016
- Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2016

3.4 Financiering

Waarover gaat deze paragraaf?
Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder ook het beheersen van financiële risico's. Het gaat daarbij om risico's die gepaard gaan met de geldstromen, financiële posities en de vermogenswaarden. De financieringsfunctie moet er voor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. In deze paragraaf wordt beschreven binnen welke kaders de treasury taken van de gemeente worden uitgevoerd aan de hand van de volgende thema's:

- Schatkistbankieren
- Renterisicobeheer.
- Kredietrisicobeheer incl. overzicht van verstrekte leningen en garanties.

De belangrijkste conclusies voor 2021
Onderstaande samenvatting en conclusies worden uitgebreid toegelicht in de afzonderlijke paragrafen.

- Langlopende lening portefeuille opgenomen geldmiddelen (o/g) bedraagt € 307,5 miljoen (2020: € 256,1 miljoen). Stijging van € 51,4 miljoen is te verklaren door: nieuw aangetrokken langlopende leningen € 70 miljoen en afgelost € 18,6 miljoen conform reguliere aflossing.
- De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2021 € 3,7 miljoen (2020: € 4 miljoen). Daling van € 300.000.
- De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2021 is 1,45% (2020: 1,50%).
- De langlopende lening portefeuille uitgeleende geldmiddelen (u/g) bedraagt € 27,6 miljoen (2020: € 29,2 miljoen). Daling van € 1,6 miljoen.
- Het saldo van onze verstrekte kortlopende leningen bedraagt € 5,3 miljoen (2020: € 6,3 miljoen). Daling van € 1 miljoen.
- De kortlopende schuldpositie in de vorm van kasgeldleningen bedraagt € 42,5 miljoen per ultimo 2021 (2020: € 105 miljoen). Daling van € 47,5 miljoen.
- De positie in gemeentegaranties bedraagt € 9,9 miljoen (2020: € 11,8 miljoen). Daling van € 1,9 miljoen.

Onze financiering is er op gebaseerd zo optimaal mogelijk gebruik te maken van onze kasgeldlimiet. Dit vanwege het feit dat normaal gesproken rente op kort vreemd vermogen goedkoper is dan rente op lang vreemd vermogen. In 2021 was er nog steeds sprake van een negatieve rente op zowel kort als lang vreemd vermogen.

Schatkistbankieren
De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel.

Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt en vanaf 1 juli 2021 is deze drempel vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal. Voor de gemeente Heerlen komt dit voor het 1e half jaar 2021 neer op circa € 3 miljoen en voor de 2e helft van 2021 op circa € 8 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo per kwartaal onder het drempelbedrag heeft gelegen.

Schatkistbankieren				
	1e kw	**2e kw**	**3e kw**	**4e kw**
Drempelbedrag	3.041	3.041	8.111	8.111
Gemiddeld banksaldo	2.424	2.530	3.732	3.063
Ruimte onder het drempelbedrag	**617**	**511**	**4.379**	**5.048**

Bedragen x €1000

Renterisicobeheer
Renterisico's hebben betrekking op zowel de kort- als de langlopende schulden.

Kortlopende schulden
Beleid rondom kortlopende schulden: Wanneer kortlopende geldleningen (leningen met een looptijd tot 1 jaar) worden aangetrokken, moet rekening worden gehouden met de kasgeldlimiet. Door de kasgeldlimiet mag de kortlopende schuld niet hoger zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Hierdoor wordt het risico beperkt dat grote fluctuaties in de korte rente het begrotingsevenwicht in gevaar brengen. In 2021 bedroeg de kasgeldlimiet € 34,47 miljoen. In onderstaand schema wordt de gemiddelde kortlopende schuld per kwartaal vergeleken met de kasgeldlimiet. In overleg met en onder goedkeuring van onze toezichthouder de provincie is, van wege de coronapandemie, in 2021 deze limiet in de eerste twee kwartalen fors overschreden. In 2021 hebben we desondanks voldaan aan het voorgeschreven beleid.

Kasgeldlimiet 2021				
	2021 1ste kwart.	**2021** 2de kwart.	**2021** 3de kwart.	**2021** 4de kwart.
Begrotingstotaal	€ 405.525	€ 405.525	€ 405.525	€ 405.525
Ministrieel vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestaan kasgeldlimiet	**€ 34.470**	**€ 34.470**	**€ 34.470**	**€ 34.470**
Toets kasgeldlimiet				
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 34.470	€ 34.470	€ 34.470	€ 34.470
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	€ 98.882	€ 95.605	€ 29.281	€ 9.153
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ -64.412	€ -61.135	€ 5.189	€ 25.317

Bedragen x 1000

Renterisiconorm
Bij het afsluiten van een nieuwe langlopende lening en bij renteherziening van een lopende lening, loopt de gemeente een renterisico.

Beleid rondom renterisiconorm: Bij het aantrekken van langlopende geldleningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm van maximaal 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beperken van toekomstig renterisico op lange financiering. Er dient een spreiding te zijn om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie aan aflossingen en renteherzieningen plaatsvindt. De renterisiconorm voor 2021 is € 81,1 miljoen. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2021 uit op € 18,67 miljoen en bleef ruim onder de gestelde norm. Ook de komende jaren blijft het bedrag aanzienlijk onder de renterisiconorm. Uit onderstaand schema blijkt dat we voldoen aan het voorgeschreven beleid.

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm					
	2021 Rekening	**2021** begroting	**2022** begroting	**2023** begroting	**2024** begroting
Begrotingstotaal	€ 405.525	€ 405.525	€ 433.086	€ 429.167	€ 431.057
Percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	**€ 81.105**	**€ 81.105**	**€ 86.617**	**€ 85.833**	**€ 86.211**
Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 18.667	€ 21.417	€ 18.667	€ 19.167	€ 21.667
Renterisico (1+2)	**€ 18.667**	**€ 21.417**	**€ 18.667**	**€ 19.167**	**€ 21.667**
Ruimte onder renterisiconorm	**€ 62.438**	**€ 59.688**	**€ 67.950**	**€ 66.666**	**€ 64.544**

Bedragen x €1000

Lening portefeuilles lange termijn

In het 1e half jaar in 2021 is de kasgeldlimiet overschreden. Volgens wet- en regelgeving moeten we dan consolideren. Dit houdt in dat we geen kort geld meer op de geldmarkt mogen lenen maar in de financieringsbehoefte moeten voorzien door langlopende lening(en) aan te trekken. Deze nieuwe langlopende leningen zijn afgesloten ter dekking van huidige/toekomstige aflossingen van bestaande leningen en ter afdekking van onze huidige investeringen en projecten in de stad.

Ten behoeve van een evenwichtige opbouw van de lening portefeuille zijn in 2021 een 6-tal leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 70 miljoen in de volgende modaliteiten:

1. 16-jaars fixe lening ad € 10,0 miljoen (tarief is 0,435%)
2. 15-jaars fixe lening ad € 10,0 miljoen (tarief is 0,390%)
3. 14-jaars fixe lening ad € 12,5 miljoen (tarief is 0,340%)
4. 13-jaars fixe lening ad € 12,5 miljoen (tarief is 0,285%)
5. 12-jaars fixe lening ad € 12,5 miljoen (tarief is 0,220%)
6. 11-jaars fixe lening ad € 12,5 miljoen (tarief is 0,150%)

Op onze langlopende lening portefeuille is in 2021 € 18,6 miljoen afgelost. De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2021 € 3,7 miljoen. De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2021 is 1,45%.

Onderstaand overzicht laat zowel het verloop van onze langlopende lening portefeuille o/g (opgenomen geld) als de langlopende portefeuille u/g (uitgezet geld) zien:

Mutaties opgenomen langlopende geldleningen en verstrekte vaste geldleningen					
	saldo 1-1-2021	**opgenomen / verstrekte leningen**	**normale aflossing**	**extra aflossing**	**saldo 31-12-2021**
Opgenomen geldleningen	€ 256.125	€ 70.000	-€ 18.667	€ 0	€ 307.458
Verstrekte geldleningen	€ 29.283	€ 1.613	-€ 658	-€ 2.682	€ 27.557
Saldo gemeentefinanciering	**€ 226.842**	**€ 68.387**	**-€ 18.009**	**€ 2.682**	**€ 279.901**

Bedragen x 1000

Kredietrisicobeheer
Gemeenten mogen alleen ten behoeve van de publieke taak geldleningen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen. Hiervan is sprake wanneer overheidsingrijpen noodzakelijk is om een maatschappelijk belang te realiseren. De raad bepaalt wat tot de publieke taak behoort. Kredietrisicobeheer gaat over de kredietwaardigheid (het risicoprofiel) van de wederpartij bij financiële transacties. Er kan sprake zijn van kredietrisico's bij uitleningen (verstrekte geldleningen en beleggingen) of bij verleende garanties:

Uitleningen
Per 1 januari 2021 bedragen de uitstaande vaste geldleningen (looptijd langer dan één jaar) en kapitaalverstrekkingen € 29,3 miljoen. Aan nieuwe leningen is in 2021 een bedrag van € 1,6 miljoen verstrekt. Dit heeft betrekking op een lening ten behoeve van de Woonwijzerwinkel B.V. van € 81.000, leningen ten behoeve van het zonnepanelenproject € 832.000 en de mutatie van € 700.000 op de verstrekte lening aan Mijnwater heeft betrekking op de rente die wordt bijgeschreven op de lening. In 2021 is er een bedrag van € 654.000 ontvangen aan aflossingen van de verstrekte geldleningen aan het zonnepanelenproject, de verstrekte lening aan Zuyderland voor een bedrag van € 2,7 miljoen is in zijn geheel afgelost in 2021. Per ultimo 2021 is het saldo van verstrekte leningen € 27,6 miljoen. Over deze verstrekte leningen u/g lange termijn is in 2021 een rente van € 339.000 ontvangen.

De lening die verstrekt is aan Mijnwater B.V. is achtergesteld.

Tabel mutaties verstrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen

Mutaties vertrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen					
Kredietrisicogroep/geldnemers	**saldo 1-1-2021**	**verstrekte leningen**	**normale aflossing**	**extra aflossing**	**saldo 31-12-2021**
Kapitaalverstrekking aandelenkapitaal	€ 2.172	€ -	€ -	€ -	€ 2.173
Ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid	€ 2.012	€ -	€ -	€ -	€ 2.012
GR Kredietbank Limburg	€ 123	€ -	€ -	€ -	€ 123
Achtergestelde lening Zuyderland	€ 2.682	€ -	€ -	€ -2.682	€ -
Mijnwater	€ 17.498	€ 700	€ -	€ -	€ 18.198
Lening zonnepanelen	€ 5.713	€ 832	€ -654	€ -	€ 5.891
Lening Woonwijzerwinkel	€ 201	€ 81	€ -	€ -	€ 282
Converteerbare hybride aandelenlening Enexis	€ 1.042	€ -	€ -	€ -	€ 1.042
Renteloze voorschotten	€ 4	€ -	€ -1	€ -	€ 3
Diversen	€ 8	€ -	€ -2	€ -	€ 5
Totaal vaste geldleningen u/g	€ 31.455	€ 1.613	€ -658	€ -2.682	€ 29.728

Bedragen x 1000

Lening portefeuille korte termijn
Onze lening portefeuille u/g korte termijn bestaat uit een 3-tal leningen te weten:

- Een lening verstrekt aan Avantis N.V. De gehele financiering Avantis GOB N.V. is in handen van de vier aandeelhouders. Als zekerheid is er een 1e recht van hypotheek gevestigd op de gronden. In 2021 heeft Avantis N.V. een bedrag van € 2 miljoen afgelost. Momenteel is het uitstaande bedrag € 3 miljoen.
- Een lening verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid B.V. (OBZ). In 2021 is de rekening courant getrokken voor een bedrag van € 1 miljoen. Per 31 december 2021 bedroeg de vordering van onze gemeente op OBZ € 1,3 miljoen. In 2022 wordt dit bedrag zo goed als zeker afgelost. Ter beperking van de risico's is het recht van eerste hypotheek op alle onroerende zaken bedongen.
- Een lening verstrekt aan Schaesbergerveld B.V. Per ultimo 2021 bedroeg de vordering van onze gemeente op deze B.V. € 1 miljoen.

Over deze verstrekte leningen u/g korte termijn is in 2021 een rente van € 37.000 ontvangen.

Lening o/g
Per ultimo 2021 is er voor een bedrag van € 42,5 miljoen aan kortlopende kasgeldleningen aangetrokken (looptijd korter dan één jaar). Het gehele jaar 2021 was de korte rente negatief op de aangetrokken kasgeldleningen Dit leidt ertoe dat over de aangetrokken korte geldleningen in 2021 € 351.000 aan rente is ontvangen.

Verleende garanties
Middels directe borgstellingen kan de gemeente borg staan jegens geldgevers voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken. Deze organisaties verzorgen voornamelijk activiteiten in het verlengde van de gemeentelijke publieke taak. De gemeente kan ook, al dan niet samen met het rijk, een rol spelen in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Het saldo van de leningen waarvoor gemeentegarantie werd verstrekt en waarvan het fonds de directe risico's van onze gemeente heeft overgenomen (vrijwaringen) bedroeg per ultimo 2021 € 8,8 miljoen. Onze gemeente neemt daarbij slechts een tertiaire achtervangpositie in.

Het schema geeft inzicht over de in 2021 ontwikkelde schuldrestanten van de door de gemeente geborgde leningen, onderverdeeld naar kredietrisicobeheer**.**

Gemeentegaranties per kredietrisicogroep					
		Schuldrestant			
		1-1-2021		**31-12-2021**	
Woningcorporaties	Gewaarborgde geldleningen	€	9.804	€	8.806
Zorgsector	Garantiestelling	€	86	€	76
Sociaal culturele sector	Garantiestelling	€	80	€	70
Hypotheken	Garantiestelling	€	1.853	€	982
Totaal		**€**	**11.823**	**€**	**9.934**

Bedragen x 1000

Tabel met berekening omslagrente 2021

Berekening omslagrente	**2021**
Renteschema	
Rentelasten leningen met een looptijd < 1 jaar	-351
Rentelasten leningen met een looptijd > 1 jaar	3.717
Overige aan treasury verbonden beheerskosten	-
Rentebaten verstrekte geldleningen	-339
Saldo rentelasten en rentebaten	**3.705**
Rente doorberekend aan de grondexploitaties	-52
Rente vergoeding EV	304
Rente vergoeding over voorzieningen (CW)	192
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**4.149**
Aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	4.989
Renteresultaat taakveld treasury	**-840**
Activa integraal gefinancierd	399.136
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1,04%
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	1,25%

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Doelstelling van deze paragraaf is inzicht geven in de aandachtspunten van de bedrijfsvoering in 2021.

Onze organisatie is in ontwikkeling. Dat betekent dat wij een doorontwikkeling in onze organisatie willen realiseren om goed aan te blijven sluiten op de opgaven in onze omgeving. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat we onze koers en richting duidelijk hebben, zodat het management van de ambtelijke organisatie dit met een eenduidige boodschap kan uitdragen en stimuleren. Op die manier kunnen we onze rollen, cultuur en vaardigheden versterken en zo een slagvaardige en flexibele organisatie zijn, die maximaal gebruik maakt van de kennis en kunde in de samenleving en die duurzaam met middelen omgaat en kosteneffectief werkt.

In 2021 is het sturingsmodel "Heerlen van Morgen" door het Managementteam vastgesteld. Met dit model hebben we de ambities in beweging gezet om als organisatie nog beter aan te sluiten op de maatschappelijk opgaven in de Heerlense samenleving. We willen vooral een wendbare, slagvaardige en betrouwbare organisatie zijn. In de organisatie van Morgen weten we waar we vandaan komen en weten we waar we naartoe gaan. We weten wie we daarin willen zijn, we kennen onze strategische visie, we hebben Morgen een doordachte besturings- en bedrijfsvoeringsfilosofie en een duidelijke dienstverleningsvisie. We richten ons op een groot aantal (samenhangende) ambities om dit te bereiken.

Bedrijfsvoeringsprocessen ondersteunen de uitvoering en realisatie van deze ambities. Hierbij is de bedrijfsvoering niet alleen intern gericht. Zo verwachten de Heerlense inwoners bijvoorbeeld van een gemeente dat de kwaliteit van de dienstverlening op orde is. In deze paragraaf geven wij inzicht in een groot aantal gegevens rondom bedrijfsvoering.

Human Resource management (HRM)

<u>Algemene inleiding</u>
In dit onderdeel van de bedrijfsvoeringsparagraaf wordt nader ingegaan op de organisatieontwikkeling, het ziekteverzuim en de externe inhuur. De organisatieontwikkeling is in gang gezet met de reorganisatie per 1 juli 2019. Het jaar 2021 is gebruikt voor analyse en het verder vormgeven van de organisatieontwikkeling onder de noemer van "Heerlen van Morgen".
Het voorkomen en beperken van verzuim is een vanzelfsprekende doelstelling van ons arbobeleid. Hieronder wordt u op hoofdlijn inzicht gegeven op het verzuim in 2021. Ten slotte wordt de externe inhuur op hoofdlijnen verantwoord.

<u>Organisatieontwikkeling</u>
De gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i. heeft in 2020 een analyse gemaakt van de organisatieproblematieken.

Vanaf het verschijnen van het analyserapport is hard gewerkt om de gehele ambtelijke organisatie door te ontwikkelen tot een professionele en zakelijke organisatie, waarbij een kwaliteitsslag wordt gemaakt naar integraal en opgavegericht werken, waar er veel meer vanuit buiten naar binnen wordt gedacht en gewerkt om de ambities te realiseren, waar men in control is. Om dit te realiseren is door een kwartiermaker een plan van aanpak opgesteld, zijn veranderingen doorgevoerd en is noodzakelijk instrumentarium mogelijk gemaakt. In 2021 zijn onder andere de volgende onderwerpen beet gepakt en opgeleverd: aanpassen sturingsmodel, het doorontwikkelen van de P&C-cyclus, verbeteren managementinformatie en risicomanagement.

Naast het analyserapport van de gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i. is er een externe onafhankelijke evaluatie van de reorganisatie uitgevoerd, het zogenaamde rapport Schaepkens.
De uitkomsten van het analyserapport van de gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i., en het rapport Schaepkens vormden de basis voor de in 2021 vastgestelde visie op "Heerlen van Morgen".

In "Heerlen van Morgen" staat de doorontwikkeling naar een slagvaardige, betrouwbare en flexibele organisatie centraal, omdat de maatschappelijke uitdagingen hierom vragen. Dit vraagt ook om doorontwikkeling van de cultuur in de organisatie en het gedrag en de houding van de medewerkers.

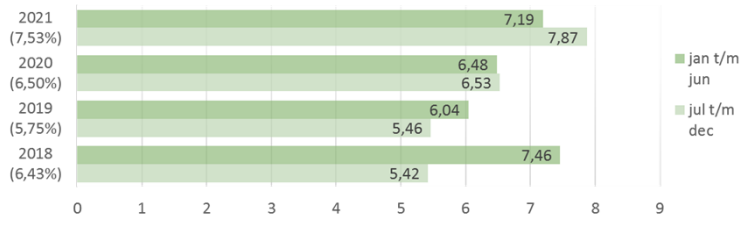
Om dit voor onze burgers en ondernemers voor elkaar te krijgen ontwikkelen wij een strategische visie, een besturings- en bedrijfsvoeringsfilosofie en een dienstverleningsvisie. Daarnaast wordt in de bedrijfsvoering de basis op orde gebracht en wordt strategisch personeelsmanagement ontwikkeld. Om jongeren en talenten te verleiden om bij ons aan de slag te gaan willen wij ons als werkgever nog aantrekkelijker maken. De gemeente Heerlen moet de plek zijn waar je stage wilt lopen en waar je wilt werken.

Om acute problemen te kunnen oplossen in de dagelijkse business dan wel om snel te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen is bij de begroting 2022 incidenteel een bedrag ter grootte van € 1,4 miljoen beschikbaar gesteld door de raad.

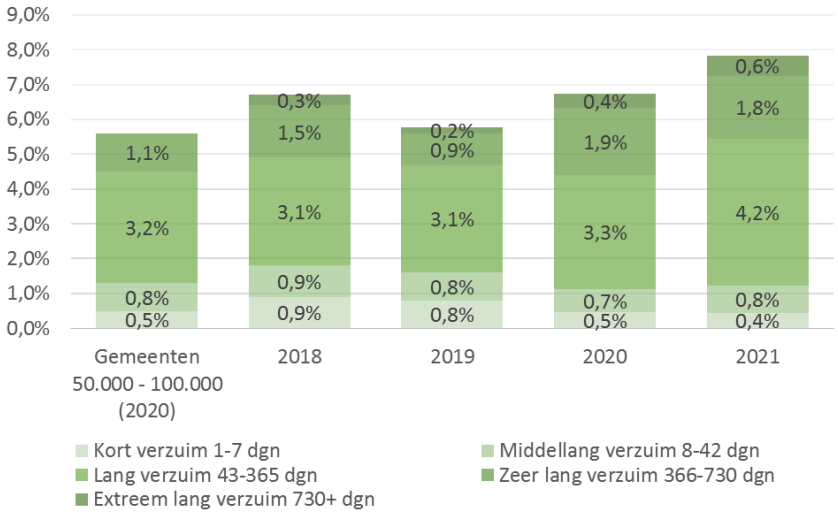
Net als in 2020 zag het managementteam zich genoodzaakt als gevolg van de coronapandemie het merendeel van de medewerkers te vragen vanuit huis te gaan werken. Naar de beleving van het thuiswerken is in 2021 door de ondernemingsraad een organisatiebrede enquête uitgevoerd. Net als bij de organisatiebrede enquête in 2020 blijkt dat het merendeel van onze medewerkers positief is over een mix van thuiswerken en elkaar ontmoeten op kantoor.

In 2021 is het ontwikkeltraject van de leidinggevenden verder vorm gegeven via het traject van intervisiebegeleiding voor alle teamleiders.

<u>Ziekteverzuim</u>
Het ziekteverzuimpercentage in het jaar 2021 is 7,53%. Dit is een stijging ten opzichte van eerdere jaren. Zo was het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2020 6,50% en in 2019 5,75%. Opvallend is dat het ziekteverzuimpercentage (sinds 2020) in de tweede helft van het jaar (juli t/m dec) hoger is dan in de eerste helft (jan t/m jun). Net als vorig jaar wordt verwacht dat de coronacrisis hierop van invloed is geweest.

De hoogte van het ziekteverzuimpercentage wordt ook in 2021 grotendeels bepaald door lang en zeer lang verzuim. Zowel het percentage lang verzuim als zeer lang verzuim zijn gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

De meldingsfrequentie (MF) is het aantal ziekmeldingen gedeeld door de gemiddelde bezetting in het betreffende jaar. In het kalenderjaar 2021 bedroeg de meldingsfrequentie 0,62. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2020: 0,67. Een lage meldingsfrequentie betekent relatief weinig ziekmeldingen, dus er zijn meer medewerkers die zich niet ziek melden. Het nulverzuim is wanneer een werknemer zich niet ziek heeft gemeld gedurende één kalenderjaar. Dit is in 2021 inderdaad gestegen. In 2021 hebben 600 werknemers zich niet ziek gemeld. Het aantal nulverzuimers is gestegen ten opzichte van 2020 (586 werknemers).

Een hoog ziekteverzuimpercentage in combinatie met een lage meldingsfrequentie duidt meestal op een hoog lang verzuim. Dit is wat wij in 2020 en in 2021 hebben geconstateerd. Er zijn relatief weinig ziekmeldingen, maar toch een hoog verzuim. Dit betekent dat de mensen die verzuimen, lang verzuimen.
In 2021 was de focus op ziekteverzuim onverminderd. We vinden het van groot belang om meer grip te krijgen op het ziekteverzuim en het ziekteverzuimpercentage terug te dringen. In 2021 zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Maandelijks ziekteverzuimoverleg: ook in 2021 heeft het maandelijks ziekteverzuimoverleg met betreffende vakspecialisten plaatsgevonden om proactief trends en ontwikkelingen op te pakken. Hierin stond vaak de coronacrisis centraal.
- Ontwikkeling nieuwe verzuimproces: in 2021 is er gewerkt aan het uitwerken van een nieuw verzuimproces, gericht op het uitvoeren van centrale regie op het verzuim. Hiervoor heeft een werving en selectie procedure plaatsgevonden en zijn per 1 januari 2022 twee verzuimcoaches in dienst getreden, die zorgen voor de uitvoering van dit nieuwe proces.
- Aanbesteding nieuwe Arbodienst: in 2021 heeft de aanbesteding nieuwe Arbodienst plaatsgevonden. In deze procedure is rekening gehouden met de aansluiting bij het nieuwe verzuimproces en de verzuimcoaches. De nieuwe arbodienst (Qare Nederland) start met haar werkzaamheden op 1 april 2022.

<u>Externe inhuur</u>
Het percentage externe inhuur voor 2021 bedraagt 9% en is daarmee een fractie hoger dan in 2020 (8,5%). Daarmee zitten we onder onze norm van 10%. Gemeentes van vergelijkbare grootte (50.000-100.000 inwoners) hadden in 2020[1] een inhuurpercentage van gemiddeld 18% *(bron: Personeelsmonitor 2020, A&O-fonds)*. Voor de Gemeente Heerlen is de inhuur dus half zo groot als het landelijk gemiddelde van 2020.
De inhuurkosten bedroegen € 6.295.536. De totale loonkosten inclusief inhuurkosten bedroegen € 70.122.924. De berekening is als volgt:

[1] Personeelsmonitor 2021 van A&O fonds is nog niet beschikbaar.

€ 6.295.536 / € 70.122.924 x 100% = 9 %.

Processen
Onze processen worden zo ingericht dat ze transparant zijn en constante kwaliteit leveren. Door dit consequent in de organisatie door te voeren verloopt de uitvoering van de werkzaamheden eenvoudiger, sneller en in samenhang. De tijd die ontstaat doordat de processen efficiënter en effectiever zijn ingericht kan worden besteed aan complexere vraagstukken en maatwerktrajecten. De processen worden zó ingericht dat er logica is in de opeenvolgende stappen. Door per stap aan te geven welke functies zijn betrokken in welke rol ontstaat een goed overzicht van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het proces. Tegelijkertijd is er ruimte voor de professional om de werkzaamheden vorm te geven. We moeten ons realiseren dat procesmanagement alleen werkt als het actueel is en meebeweegt met de dynamiek in onze organisatie. Nieuwe taken of eisen in bestaande taakvelden kunnen ertoe leiden dat processen moeten worden aangepast of opnieuw ontworpen. Het borgen van het beheer van processen is een voorwaarde voor het behoud van de actualiteit van procesbeschrijvingen.

Lean Six Sigma
Onze (bedrijfsvoerings)processen worden doorgelicht en geoptimaliseerd. Er is gekozen voor de Lean Six Sigma methodiek. Lean Six Sigma levert een aantoonbare en duurzame verbetering van het bedrijfsresultaat op met als focus wat de klant écht belangrijk vindt. De verbeterde en snellere processen helpen ons bij het verwezenlijken van ons 'hogere' doel: een klantgerichte organisatie.
In verband met andere keuzes op het gebied van prioritering zijn deze ontwikkelingen in 2021 getemporiseerd.

Informatiemanagement
Informatiemanagement algemeen
In 2021 hebben we de aanbesteding van het nieuwe zaaksysteem afgerond met een definitieve gunning middels een proof of concept. In de tweede helft van het jaar zijn de voorbereidingen gestart voor de eerste stappen van de implementatie.
In 2021 heeft verder de nadruk gelegen op de 'governance', het vormgeven van en sturen op de gemeentelijke informatievoorziening. Het werken onder architectuur staat hierbij centraal, beleidskaders geven richting. Portfoliomanagement zetten we in als stuurinstrument voor de realisatie van de informatievoorzieningsprojecten. In 2021 zijn we gestart met een Strategisch Informatie Overleg, een adviesorgaan voor het gemeentelijk Managementteam.

Informatiebeveiliging en privacy
Het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van privacy (AVG) en informatieveiligheid (BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid)) heeft vanzelfsprekend de aandacht gekregen.
- We hebben over 2021 weer de stand van zaken beoordeeld middels interne audits en middels de jaarlijks verplichte ENSIA-audit. De resultaten van de ENSIA audit 2021 volgen later in 2022 via een apart traject.
- Door de blijvende coronabeperkingen zijn we gehinderd in het geven van trainingen. We hopen dit in 2022 wel op te kunnen pakken. Waar mogelijk is gewerkt met online-cursussen. Uiteraard is er gevraagd en ongevraagd advies gegeven over de beveiliging van gegevens en privacy.
- Met diverse ketenpartners zijn inmiddels verwerkingsovereenkomsten of samenwerkingsovereenkomsten gesloten, specifiek gericht op de privacy.

Datagedreven werken
In 2021 is de samenwerking met het CBS in het Urban Data Center verder vorm gegeven door het schaalniveau op te tillen. Steeds meer opdrachten worden uitgevoerd op het niveau van Parkstad Limburg. Zo is gewerkt aan het verbeteren van de informatiebasis voor mobiliteitsbeleid in de regio en is opdracht gegeven voor het vergroten van het cijfermatig inzicht in de verhuizingen van en naar Parkstad (verhuizingendashboard). De mogelijkheden om te komen tot een Urban Data Center Parkstad Limburg zijn dan ook bekeken en worden in 2022 uitgewerkt. Verder is in het kader van programma Heerlen-Noord de samenwerking opgezocht met de Open Universiteit (OU).

Daarbij is de kennis en expertise van de OU niet alleen in te zetten in de uitvoering, maar ook in de monitoring van dit programma.

Ook is gewerkt aan een tool waarmee het inzicht in het economisch beleid wordt vergroot. Daarbij is het nadrukkelijk het samenbrengen van beleid, uitvoering en data in één tool waardoor de relaties daartussen zichtbaar worden. Deze tool komt in 2022 gereed. In 2021 is het Public Services Lab gestart. In samenwerking met VNG en Brightlands Smart Services Campus gaan regionale gemeenten samen werken aan pragmatische digitale oplossingen voor de verschillende maatschappelijke opgaven. De koppeling met datagedreven werken is daarbij evident. Het inzetten van data is vrijwel altijd integraal onderdeel van de te realiseren digitale oplossing.

Parkstad-IT
Parkstad-IT is een Lichte Gemeenschappelijke Regeling onder de vlag van centrumgemeente Heerlen. Sinds 2015 ontzorgt Parkstad-IT en levert diensten aan 8 deelnemers (Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Gemeente Brunssum, Gemeente Heerlen, Gemeente Kerkrade, Gemeente Landgraaf, Gemeente Beekdaelen, Gemeente Voerendaal, Gemeente Simpelveld, Het Gegevenshuis) en 20 klanten met als doelstelling de ICT-continuïteit en bedrijfszekerheid te waarborgen door beperking van de organisatorische kwetsbaarheid.

Ook bij Parkstad-IT heeft het COVID-19 virus onze dagelijkse werkzaamheden even als de planning de afgelopen 2 jaar compleet op zijn kop gezet. Naast dat we een enorme vlucht hebben gezien in diverse ontwikkelingen rondom het tijd- en plaats onafhankelijk werken bij onze deelnemers zagen we tegelijkertijd dat de beschikbaarheid wereldwijd van onder andere devices zwaar onder druk stond en nog steeds staat.

Naast dat COVID-19 tempo en werk heeft bepaald bij onze werkzaamheden hebben we niet stil gestaan met betrekking tot ontwikkelingen die Parkstad-IT verder zullen helpen om een robuuste, duurzame en stabiele overheidsorganisatie te blijven. In maart 2021 is met betrekking tot de huidig Lichte gemeenschappelijk regeling besloten na de afgesloten verkenningsfase om te komen tot een omvorming van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) een onafhankelijk bureau in te schakelen die onderzoekt wat gezien de opgaven en toekomstige ontwikkelingen de beste wijze is om de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken omtrent ICT-taken te organiseren voor de huidige deelnemers van Parkstad-IT. Eind 2021 is het adviesrapport over de toekomst van Parkstad-IT opgeleverd en de geadviseerde richting zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan de colleges.
Daarnaast is in 2021 door de deelnemers een zogenaamde roadmap vastgesteld met hierin de prioritering aan technische ontwikkelingen voor 2022 en verder. Door vaststelling van deze roadmap is er gezamenlijk een stip op de horizon bepaald met daarbij horende producten die gefaseerd door Parkstad-IT opgeleverd zullen gaan worden.

Huisvesting 2021
De dag- en nachtopvang is medio 2021 verhuist van de Klompstraat naar de Gasthuisstraat. De exploitatie van het pand aan de Gasthuisstraat wordt in eigen beheer van het Leger des Heils uitgevoerd. De publiekshal is in oktober 2021 verhuist van het Parkstad Limburg Theater naar de nieuwbouw op de Geleenstraat. De oplevering van de rest van het nieuwe stadskantoor heeft in december 2021 plaatsgevonden en de verhuizing in januari 2022.

Verordening artikel 213a Gemeentewet
In de verordening artikel 213a is vastgelegd dat het college jaarlijks de doelmatigheid van het gevoerde bestuur onderzoekt, de doeltreffendheid van onderdelen van programma's en paragrafen toetst en hierover verantwoording aflegt in de jaarrekening.

In 2021 hebben wij, net zoals in 2020, de digitale veiligheid gemonitord (zie in deze paragraaf onder informatie management). Voortgaande onderzoeken betreffen 'Fraude risico analyse' en

onderzoek naar de 'Analyse inkoop' ten behoeve van een efficiënte en professionalisering van onze (Europese) inkoop.

Fraude-risico analyse
In 2020 is een start gemaakt met een nadere uitrol van de fraude risico analyse in de organisatie. Op bestuurlijk niveau is er onder andere met de burgemeester van gedachte gewisseld over dit onderwerp.
Er zijn presentaties en workshops georganiseerd met het management team en de teamleiders.
Om te komen tot een borging van de fraude risico analyse en dan met name dat fraude en risico inschattingen als onderdeel van ons werk worden gezien, was ons doel om na de inleidende presentaties en workshops een verdere uitrol in de organisatie te realiseren.
In dit begrotingsjaar is er een beleidskader Fraude Risico opgesteld waarbij de kaders en het beleid ten aanzien van dit onderwerp wordt vastgelegd. Dit is een continue proces waaraan we ook de komende jaren blijven werken.
Voor 2021 hebben we de fraude risico analyse per proces geactualiseerd en voor 2022 gaan we hieraan een verdere verdieping geven.

Analyse inkoop
Met betrekking tot de analyse van de inkopen is het de bedoeling dat wij besparingen realiseren en ons inkoopproces professionaliseren. Bij besparingen ligt de nadruk op het bundelen van bedrijfsonderdelen en leveranciers en het benutten van (raam)contracten en inkoopprocedures.
Daarnaast wordt dit instrument gebruikt om te bepalen of wordt voldaan aan Inkoop en Aanbestedingsregels. Ook in 2021 heeft er een analyse inkoop plaatsgevonden alsook de toets op de inkoop en aanbestedingsregels.
In 2021 is de software voor het contractenregister geïmplementeerd en is een begin gemaakt om de contracten daarin over te zetten.
Ook hebben wij de verplichtingenadminstratie geactualiseerd zodat we dit nog beter kunnen gebruiken om de control op onze inkopen te optimaliseren.

Invoering van de rechtmatigheidsverantwoording
De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in de gemeentelijke jaarrekening, waarbij het college verantwoordelijk is voor het ondertekenen van de rechtmatigheidsverklaring (voorheen was dat de accountant), is met één jaar uitgesteld. Dat wordt ingevoerd met ingang van de jaarrekening 2022.
In 2021 zijn we gestart met het informeren en betrekken van het Management Team en de teams binnen de organisatie en we gaan dit in 2022 verder uitrollen in samenspraak met onze accountant.

Personeelsgerelateerde lasten
De personeelsgerelateerde lasten zijn verdeeld over meerdere programma's en kernthema's. Om binnen deze complexiteit transparant te blijven is ervoor gekozen centraal de verantwoording van afwijkingen op personeelsgerelateerde lasten ten opzichte van de begroting te rapporteren. In de toelichting per kernthema wordt bij de 3e w-vraag via de volgende zin verwezen naar dit onderwerp: 'Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten'.
De totale afwijking op personeelsgerelateerde lasten en baten is in 2021 per saldo € 1,0 miljoen positief op een totaal van circa € 64 miljoen. Deze afwijking van 1,6 procent wordt als volgt verklaard:

- Salarissen & inhuur € 597.000

In 2021 is er sprake van een overschot op de salarissen. Enerzijds is het lastig binnen de huidige arbeidsmarkt om alle openstaande vacatures in te vullen, anderzijds wordt in bepaalde gevallen gekozen voor externe inhuur. Doel daarbij is het realiseren van (tijdelijke) capaciteit om de aan de organisatie gestelde opgaven te realiseren.

• Voorziening personeel -/- € 828.000
Voor toekomstig te verwachten verplichtingen van personele kosten is een bedrag toegevoegd aan de voorziening.

- Secundaire personeelskosten en vergaderkosten € 534.000

De diverse uitgaven van secundaire personeelskosten zijn per saldo achtergebleven op de begroting. Secundaire personeelskosten hebben o.a. betrekking op facilitaire regelingen voor het personeel en kosten van overwerk. Door corona hebben meer medewerkers thuisgewerkt en zijn de vergaderkosten lager uitgevallen.

- Personele baten € 615.000

Dit betreft hogere inkomsten van o.a. zwangerschapsverlof en vergoedingen voor personeel (bijvoorbeeld detacheringen).

- Overige € 82.000

Betreft het saldo van de kleinere afwijkingen van personele lasten.

Corona
Nederland is weer open. We zijn beter tegen het virus bestand, door vaccinaties en boosterprikken en de opgebouwde immuniteit. Daarom zijn er nog maar enkele coronamaatregelen. Maar het virus is er nog steeds. In stappen zoeken we nu naar een uitweg met een evenwichtige balans tussen gezondheid en de impact op de maatschappij en economie. Het is echter een reële mogelijkheid dat we moet leren leven met oplevingen van varianten van het coronavirus.

De coronacrisis heeft de afgelopen twee jaar een diepe impact gehad op de samenleving en velen zijn hard geraakt. Veel bedrijven, ondernemers en werkenden zijn de afgelopen twee jaren op de proef gesteld. Zij hebben in deze periode veerkracht en aanpassingsvermogen getoond. Ondanks de steunpakketten zijn er ondernemers en werkenden die zwaar zijn getroffen door de crisis en schulden hebben opgebouwd. De wetenschap dat corona niet zomaar verdwijnt én dat generieke steunmaatregelen op de lange termijn niet houdbaar zijn, betekent ook dat Nederland in het kader van corona in een open samenleving weer terug gaat naar reguliere economische verhoudingen. Begin 2022 komt het kabinet met een uitwerking van de lange-termijn-aanpak van het coronavirus en de bijbehorende langetermijnvisie op steun. Daarbij gaat het kabinet ook in op de schuldenaanpak van ondernemers. Er wordt gezocht naar een gezonde balans in de samenleving tussen risico’s voor de overheid en ondernemers.

De samenleving staat nog steeds op zijn kop en dit raakt de kwetsbaren het meest. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor de gezondheid van de bevolking, onze samenleving en economie. Deze gevolgen zijn o.a. het toenemen van eenzaamheid, oplopen van schulden en vergroten van uitkeringsafhankelijkheid van onze inwoners. Daarnaast worden we geconfronteerd met inhaalzorg en met een stijging in het aantal en complexiteit in de hulpvragen. Dit vergt zowel van onze zorgaanbieders als van ons aanzienlijke inspanningen.

De economische situatie vraagt om samenwerking tussen allerlei partijen: werkgevers en werkenden, sociale partners, onderwijs, uitvoeringsorganisaties, gemeenten en de rijksoverheid. Ook wij als gemeente Heerlen hebben volop te maken met de maatschappelijk en financiële gevolgen van deze crisis. Dit gebeurt door het geven van uitvoering aan een aantal rijksmaatregelen, maar ook door initiatieven van onszelf. Onvermijdelijk hebben deze maatregelen financiële consequenties. In 2022 zullen we nog steeds te maken hebben met de gevolgen van de pandemie.

<u>Financiële gevolgen coronacrisis 2021</u>
In onderstaand tabel de financiële gevolgen van de coronacrisis voor het jaar 2021. Bij de inrichting van de tabel is rekening gehouden met de landelijke rapportagevorm.

Kolom 1: Meerlasten
Kolom 1.1: Niet gerealiseerde baten
Kolom 2: Meerbaten
Kolom 2.1: Niet gerealiseerde lasten
Kolom 3: Totale afwijking

Naast bovenstaande categorieën, die betrekking hebben op boekjaar 2021, maken we ook de financiële risico’s en een doorkijk naar 2022 inzichtelijk.

Rijlabels	1. Verwachting meerlasten 2021.	1.1 Verwachting niet gerealiseerde baten 2021.	2. Verwachting meerbaten 2021.	2.1 Verwachting niet gerealiseerde lasten 2021.	3. Totale afwijking (som van kolom 1 t/m 2.1).	4. Financiële risico's.	5. Doorkijk 2022, verwachte afwijking in 2022
0. Bestuur en Ondersteuning	**-620.000**	**-1.159.000**	**-**	**112.000**	**-1.617.000**	**-200.000**	**-580.000**
0. KT Dienstverlening	**-170.000**	**-**	**-**	**-**	**-170.000**	**-**	**-130.000**
Extra uitvoeringskosten verkiezingen	-170.000	-	-	-	-170.000	-	-130.000
0. KT Middelen en heffingen	**-400.000**	**-1.159.000**	**-**	**112.000**	**-1.447.000**	**-200.000**	**-450.000**
Extra ICT kosten als gevolg van corona.	-44.000				-44.000		-
Minder parkeeropbrengsten	-	-1.159.000	-	-	-1.159.000	-	-500.000
Minder uitgaven voor koffie/cateringfaciliteiten.				72.000	72.000		20.000
Minder uitgaven voor portokosten.	-40.000			-	-40.000		-
Minder uitgaven voor reis- en verblijfkosten van medewerkers.	-	-	-	40.000	40.000	-	30.000
Negatief coronaresultaat 2020 BsGW	-127.000	-	-	-	-127.000	-	-
Negatief coronaresultaat 2021 BsGW	-77.000				-77.000		
Risico oninbaarheid belastingdebiteuren BsGW	-	-	-	-	-	-200.000	-
Extra inzet van eigen personeel ten behoeve van ondersteuning en intene ondersteuning	-112.000				-112.000		
0. KT Bestuurskracht (Comm.+reg. samenw)	**-50.000**						**-**
Extra kosten i.v.m. digitaal vergaderen Raad.	-50.000						-
3. Economie	**-11.000**	**-157.000**	**-**	**-**	**-150.000**	**-**	**-40.000**
3. KT Economie	**-194.000**	**-96.000**	**-**	**-**	**-272.000**	**-**	**-40.000**
Extra inhuur arbeidskrachten jan tm dec '21	-116.000		-	-	-116.000	-	-
Heerlen mijnstad (BWV-21000964)	-50.000	-	-	-	-50.000	-	-
Heerlense aanpak BBZ en IOAZ.	-18.000		-	-		-	-
Nadeel op inkomsten-uitgaven Kermissen en markten	-	-96.000	-	-	-96.000	-	-
MKB Lab	-10.000				-10.000		-
3.1 Economische ontwikkeling							-40.000
3. KT Economische promotie	**248.000**	**-61.000**			**187.000**		**-**
Baten Toeristenbelasting		-61.000			-61.000		
Faciliteitenregeling evenementen	248.000				248.000		-
6. KT Sociale basisvoorzieningen	**-65.000**				**-65.000**		**-**
Tegemoetkoming exploitatielasten gemeenschapshuizen, dorps- en buurthuizen.	-65.000				-65.000		-
5. Sport cultuur en recreatie	**-1.603.000**	**-384.375**	**-**	**-**	**-1.987.375**	**-**	**-33.000**
5. KT Cultuur	**-1.590.000**	**-384.000**	**-**	**-**	**-1.974.000**	**-**	**-33.000**
Coronasteun cultuursector	-1.204.000	-	-	-	-1.204.000	-	-
Huurkwijtschelding cultuur		-384.000			-384.000		-
Uitbreding NOR meerkosten corona	-96.000				-96.000		-
Hogere investeringen in projecten en tentoonstellingen welke niet via extra inkomsten terugverdiend zijn .	-290.000				-290.000		-
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie							-33.000
5. KT Sport		**-375**			**-375**		**-**
Gederfde huurinkomsten sport		-375			-375		-
5. KT Cultureel erfgoed	**-13.000**				**-13.000**		**-**
Coronasteun culturele instelling mijnmuseum	-13.000				-13.000		-
6. Sociaal Domein	**-7.738.213**	**-85.000**	**3.689.000**	**-**	**-3.951.240**	**-**	**-1.580.000**
6. KT Inkomensondersteuning	**-138.973**	**-**	**-**	**-**	**-50.000**	**-**	**-**
Heerlense aanpak heroriëntatie zelfstandigen	-50.000	-	-	-	-50.000	-	-
Inkomensondersteuning vergoeding extra uren	-78.973	-	-	-		-	-
TONK (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)	-10.000	-	-	-		-	-
6. KT Inkomensondersteuning (TOZO)	**-3.436.000**	**-**	**3.689.000**	**-**	**312.000**	**-**	**-**
100% vergoeding TOZO verstrekkingen (levensonderhoud en bedrijfskapitaal)	-	-	3.377.000	-	3.377.000	-	-
Inhuur Inkomensondersteuning	-59.000	-	-	-		-	-
Tijdelijk overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers bedrijfskapitaal	-132.925	-	-	-	-132.925	-	-
Tijdelijk overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers levensonderhoud	-3.244.075	-	-	-	-3.244.075	-	-
Vergoeding uitvoeringskosten TOZO (apparaatskosten)	-	-	312.000	-	312.000	-	-
6. KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	**-2.195.000**	**-**	**-**	**-**	**-2.195.000**	**-**	**-1.370.000**
Continuïteit financiering sociaal domein	-2.195.000	-	-	-	-2.195.000	-	-1.370.000
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	**-1.279.000**	**-85.000**	**-**	**-**	**-1.329.000**	**-**	**-210.000**
Continuïteit financiering sociaal domein	-767.000	-	-	-	-767.000	-	
Impact doelgroepenvervoer Omnibuzz	-	-85.000	-	-	-85.000	-	-75.000
Schuldhulpverlening aan Zzp'ers intensiveren:Aanbod SHV voor ondernemers	-20.000	-	-	-		-	-40.000
Schuldhulpverlening kwetsbare doelgroepen intensiveren	-63.000				-63.000		-
Tijdelijke uitbreiding personele inzet schuldhulpverlening		-	-	-	-	-	-80.000
Intensivering Vroegsignaleringsaanpak	-15.000						-15.000
Kredietbank Limburg (KBL) Gemeenschappelijke regeling	-414.000				-414.000		-
6. KT Arbeidsmarktbeleid	**-689.240**				**-689.240**		**-**
Loonkosten WOZL	-689.240				-689.240		-
Eindtotaal	**-9.972.213**	**-1.785.375**	**3.689.000**	**112.000**	**-7.705.615**	**-200.000**	**-2.233.000**

Totaalbeeld en resumerend:

Het Rijk heeft in 2021 een reeks steunpakketten toegezegd en uitbetaald voor een totaalbedrag van € 11,5 miljoen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de coronakosten voor 2021 € 7,7 miljoen bedragen. Dit betekent dat er een saldo resteert van 3,8 miljoen.
Een deel van de uitbetaalde Rijksmiddelen (€ 700k) zijn weliswaar ontvangen in 2021 maar de uitgaven worden pas in 2022 gerealiseerd. In de voorliggende jaarrekening wordt het voorstel gedaan om deze middelen voor uitvoering over te hevelen naar 2022. Hierdoor resteert er voor 2021 een coronasaldo ter hoogte van € 3,1 miljoen.
Gezien de grote onzekerheden rondom corona wordt voorgesteld dit saldo over te hevelen naar 2022 middels de bestemmingsreserve corona.

ZONE
fietsen
toegestaan
snorfietsen en
overige
voertuigen
toegestaan
7.30 - 12.00 h

3.6 Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen wordt zowel bij de begroting als bij de jaarrekening, een beeld geschetst van derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en/of een financiële relatie heeft.
Het financieel belang bestaat uit middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij. De financiële relatie komt voort uit het verstrekken van kapitaal in de vorm van risicodragend kapitaal (aandelen), een lening of een borgstelling, een subsidie, structurele opdrachten inclusief een bijdrage of een combinatie van deze mogelijkheden. Het bestuurlijk belang verwijst naar, hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Een verbonden partij kan zijn een deelneming in een vennootschap, een gemeenschappelijke regeling, een stichting of vereniging indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft én een financieel risico (met juridische afdwingbaarheid) loopt.

Voor de gemeente is het belangrijk om inzicht te hebben en te houden in:
- de realisatie van doelstellingen;
- activiteiten;
- financiën;
- bestuursverantwoordelijkheden en
- bevoegdheden van de verbonden partijen.

De gemeente heeft een financiële en/of bestuurlijke relatie met de volgende organisaties, die verderop afzonderlijk uitgebreid worden toegelicht:

Naamloze Vennootschappen	**Programma**
Bank Nederlandse Gemeenten	Bestuur en Ondersteuning
Enexis Holding	Bestuur en Ondersteuning
Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)	Economie
Parkstad Limburg Theaters	Sport, Cultuur en Recreatie
Reinigingsdiensten Rd4	Volksgezondheid en Milieu
Waterleidingmaatschappij Limburg	Volksgezondheid en Milieu

Besloten Vennootschappen	**Programma**
Claim Staat Vennootschap	Bestuur en Ondersteuning
Internationale Bau Ausstellung (IBA)	Bestuur en Ondersteuning
Publiek Belang Electriciteitsproductie	Bestuur en Ondersteuning
Avantis services	Economie
Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)	Economie
Schaesbergerveld	VHROSV
Nazorg Limburg	Volksgezondheid en Milieu
Woonwijzerwinkel	Duurzaamheid

Certificaten van aandelen	**Programma**
Holding Stadion Kerkrade BV	Economie

Gemeenschappelijke regelingen	**Programma**
Regio Parkstad Limburg	Veiligheid
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Veiligheid
Reinigingsdiensten Rd4	Volksgezondheid en Milieu
Regionale Uitvoeringsdienst	Bestuur en Ondersteuning
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Volksgezondheid en Milieu
Kredietbank Limburg	Sociaal Domein

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg	Sociaal Domein
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen	Bestuur en Ondersteuning
Gegevenshuis	Bestuur en Ondersteuning
Omnibuzz	Sociaal Domein
Werkgeversservicepunt Parkstad	Sociaal Domein
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Bestuur en Ondersteuning

Stichtingen	**Programma**
Stichting World Trade Center (WTC)	Economie
Stichting WerkvoorHeerlen	Sociaal Domein

Visie op verbonden partijen
Het uitgangspunt bij het gebruik maken van een verbonden partij moet zijn, dat deze verbonden partij aansluit bij het realiseren van de beoogde doelstelling. Er wordt altijd een afweging gemaakt of de voordelen (kostenbesparing, kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid) voldoende opwegen tegen de nadelen (afname van invloed, risico's) van deelname aan een verbonden partij en of de activiteiten van de verbonden partij het publiek belang dienen.

Beleidsvoornemens en –realisatie omtrent de verbonden partijen
In eerste instantie wordt, wanneer voor het realiseren van doelstellingen wordt gekozen voor een verbonden partij, gekozen voor een publiekrechtelijke rechtsvorm. In sommige gevallen kunnen echter redenen zijn te kiezen voor de privaatrechtelijke vorm.

Om te komen tot een beslissing wel of géén gebruik te maken van een bepaalde verbonden partij, wordt een business case opgezet om zakelijke afwegingen te maken. Hierin worden onder andere de vorm, de doelstellingen, de activiteiten, reden tot verbintenis, het belang, de (juridische/financiële) risico's en beheersmaatregelen van de verbonden partij afgewogen.
Een besluit tot deelname aan of oprichting van een verbonden partij hangt daarnaast af van volledige duidelijkheid omtrent:
- juridische bevoegdheden en aansprakelijkheid;
- vertegenwoordiging;
- bijdrage aan het realiseren van doelstellingen;
- besluitvormingsaspecten;
- financiële aspecten;
- informatievoorziening en
- de mogelijkheden tot uittreden.

De antwoorden op bovengenoemde zaken worden ter oordeelsvorming in een zienswijzeprocedure altijd aan de gemeenteraad voorgelegd.

In de Planning & Control cyclus (P&C-cyclus) is ingebed dat de bestaande verbonden partijen allemaal uitgebreid aan bod komen in de begroting en de jaarrekening. Door deze inbedding wordt de uitvoeringswijze per verbonden partij regelmatig herbevestigd door de gemeenteraad.

Voor verdere beleidsuitgangspunten omtrent verbonden partijen verwijzen wij ook naar de nota Verbonden partijen 2017, in de gemeenteraad vastgesteld op 25 oktober 2017.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)**
Vestigingsplaats	Den Haag
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het doel is een goede toegankelijkheid tot de geld- en kapitaalmarkt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht zo goedkoop mogelijk onze financiering aan te trekken. De BNG helpt daarbij.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	*Boekjaar 2021* Het dividend over boekjaar 2020 welk verantwoord wordt in 2021 is vastgesteld op € 1,81 per aandeel. De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag van € 768.937 aan dividend in 2021. Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2021 is € 539.530. Dit betekent voor 2021 een voordeel aan dividend BNG van € 229.407. *Boekjaar 2022* Over het verslagjaar 2021 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van EUR 236 miljoen, een 7%-stijging ten opzichte van 2020 (EUR 221 miljoen). BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2021 voor van EUR 127 miljoen. Dit is 60% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal. Het reguliere uitkeringspercentage van 50% is aangepast om te compenseren voor de niet-verkregen TLTRO-korting. Dit betekent een dividenduitkering van EUR 2,28 per aandeel in 2022 (2021: EUR 1,81). Het te ontvangen bedrag aan dividend BNG in 2022 voor de gemeente Heerlen is EUR 968.606. Dit resulteert in een voordeel dividend BNG van EUR 199.669 t.o.v. de begroting 2022. *Prognose BNG over 2022* De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken. Dit is des te meer het geval met het oog op de oorlog die in Oekraïne gaande is. De maatschappelijke gevolgen, ook voor de klanten van BNG Bank, zijn op dit moment nog niet goed in te schatten. Wel wordt verwacht dat de toenemende inflatie een drukkend effect zal hebben op de ontwikkeling van de winst. BNG Bank houdt de impact van de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende (financiële) risico's nauwlettend in de gaten.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Lagere winst bij BNG leidt tot minder dividendinkomsten bij gemeenten.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van de BNG, net als vele andere gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2021	Nettowinst € 236 miljoen (2020: € 221 miljoen)	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000	424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 5.097 miljoen	€ 5.062 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 155.262 miljoen Achtergestelde schulden: € 35 miljoen	€ 143.995 miljoen Achtergestelde schulden: € 36 miljoen

Verbonden partij	**Enexis Holding NV**
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state-of-the-art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging

	kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	In 2022 wordt het strategisch beleid geactualiseerd (AVA april 2022). Enexis stelt zichzelf de volgende missie: 'Wij brengen mensen steeds meer duurzame energie. Dat doen we door mede richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door slim te investeren in betrouwbare energie en infrastructuur. Zo houden we de energietransitie haalbaar en betaalbaar.' Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties De energietransitie leidt tot grote investeringen in het net. De missie en opgave heeft dan ook grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Ook dat komt aan de orde in het strategisch beleid. • Het financieel beleid bij het strategisch plan heeft als uitgangspunt dat Enexis financieel solide blijft en tenminste een A credit-rating behoudt. • Enexis is met haar aandeelhouders in gesprek over de gevolgen van de strategie en investeringen voor het financieel beleid (waaronder het dividendbeleid, de mogelijke verkoop van Fudura en mogelijke participatie door het Rijk).
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding NV. In 2022 worden namelijk de tarieven door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) opnieuw bepaald en zal de impact van de lage rente zich nadrukkelijk (negatief) doen gelden. De effecten van de coronacrisis op de lange termijn zijn nog onduidelijk.
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is

	aandeelhouder van Enexis, net als vele provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied (Noordwest Nederland, Brabant & Limburg) van Enexis. De krachten van alle Limburgse aandeelhouders zijn gebundeld in VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2021	Winst: € 199 miljoen (2020: € 108 miljoen) De voorgestelde dividenduitkering is voor 2021 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen en wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2021 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,66 per aandeel (2020: € 0,50 per aandeel). De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 99 miljoen; dientengevolge bedraagt de reservering ten gunste van de algemene reserve € 100 miljoen. Het ontvangen dividend in 2021 voor de gemeente Heerlen is € 156.760. Begroot was € 155.925 dit resulteert in een voordeel van € 835 t.o.v. de begroting 2021.	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554	311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554
Verstrekte lening	€ 1.041.707	€ 1.041.707
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 4.116 miljoen	€ 4.241 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 4.635 miljoen	€ 5.154 miljoen

Verbonden partij	**Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het aantrekken van bedrijven om te zorgen voor economische activiteit en werkgelegenheid in de regio.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De ontwikkelingen blijven zich opvolgen. In 2021 zijn in totaal maar liefst 115.536 m^2 verkocht tegen een totaalprijs van bijna € 10,2 miljoen. Aan Batterie Ingenieure 9.353 m^2, Isatec 1.490 m^2 en 2.500 m^2, FC Moto 36.000 m^2 en Scannel Properties 66.193 m^2. In 2022 is FC Moto reeds ver gevorderd met de bouw van hun nieuw

	distributie centrum (DC) op Avantis. Verder zal Arion in 2022 uitbreiden op het aansluitende perceel van ongeveer 8.000 m^2. Verder is het vooroverleg betreffende de vergunningsaanvraag met de gemeente Aken en Heerlen opgestart door Hoftrading. Hoftrading wenst het grens overschrijdende perceel van 24.000 m^2 aan te kopen. De Lebe groep start met bouwen van een nieuw DC en heeft hiervoor een perceel van 9.000 m^2 aangekocht, vergunningsaanvraag loopt. Verder zijn de percelen aan Duitse zijde in het hart van Avantis allen verkocht en zullen de gebouwen eind 2022/ begin 2023 worden opgeleverd (totaal 30.000 m^2).	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 25%. Medeaandeelhouders zijn ieder voor 25% Stadt Aachen, Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energy van NRW en LIOF.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via de AVA en de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de RvC. De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.	
Financiële resultaat 2021	Het prognose resultaat 2021 een winst van € 3 miljoen.	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	- 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895	- 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895
	Van het nominale bedrag van de verstrekte lening van € 6,5 miljoen resteert per ultimo 2021 een bedrag van € 2,7 miljoen. In 2021 is er een bedrag van € 2 miljoen afgelost op de lening. Ook voor boekjaar 2022 is er een bedrag voor aflossing begroot ad € 750.000 per aandeelhouder. Al met al zeer goede vooruitzichten.	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-/- € 1.242 miljoen	-/- € -3.984 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 18.838 miljoen	€ 10.838 miljoen

Verbonden partij	**Parkstad Limburg Theaters (PLT)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden	Naamloze Vennootschap

partij		
Programma	5. Sport, Cultuur en Recreatie	
Doel en openbaar belang verbonden partij	PLT biedt een dynamische programmering die een spiegel is van de huidige cultuur, reflectie biedt op de werkelijkheid en inspireert tot creativiteit en vernieuwing.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het uitvoeren en verzorgen van een goed cultuurbeleid en podiumkunsten in Parkstad. Het realiseren van de programmeerdoelstellingen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	- Aanpak van Grunsvenplein/Central Park door gemeente (en IBA) in kader van regiodeal in relatie tot ambitie van theater om buitenruimte met binnenruimte te verbinden. - PLT zet in op structurelere samenwerking en afstemming met andere podia in het land en heeft de ambitie om samen te werken met de andere podia in de Stedelijke Cultuurregio Zuid. - PLT is een groot deel van het jaar beperkt open of gesloten geweest vanwege COVID-19. Het Rijk heeft PLT aangewezen als een instelling van vitaal belang en financiële middelen beschikbaar gesteld voor PLT.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Met uitzondering van 2020 heeft PLT de afgelopen jaren telkens rode cijfers geschreven. Hier liggen diverse redenen aan ten grondslag. Met name het achterwege blijven van indexering en corona hadden een impact op de resultaten. Het resultaat van 2021 is nog niet bekend. Het is nog onduidelijk hoe lang de coronacrisis nadreunt in de cultuursector en welke impact dit heeft op de bedrijfsvoering voor de lange termijn. PLT ontving van het rijk een Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Er zijn theaters die deze tegemoetkoming inmiddels moesten terugbetalen. Het risico bestaat dat nog meer theaters, waaronder PLT, de TVL moeten terugbetalen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	-Minder interessant cultureel aanbod en creatieve kruisbestuiving in de gemeente Heerlen. -Minder economische aantrekkingskracht voor de regio.	
Alternatieven voor géén deelname	Aansluiten bij een andere aanbieder van culturele voorstellingen en presentaties.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders. De wethouder onderwijs, jeugd, cultuur, erfgoed en wonen is daarbij als toehoorder aanwezig.	
Financiële resultaat 2020	Winst € 579.000. Resultaat over 2021 is nog niet voorhanden. Bijdrage voor 2021 was € 2.803.237 Bijdrage voor 2022 is € 2.915.957	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	1.500 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 680.670	1.500 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 680.670
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 3.936.000	€ 4.773.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Geen langlopende schulden	Geen langlopende schulden

Verbonden partij	**Rd4**	
Vestigingsplaats	Heerlen	
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap	
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu	
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het tot stand brengen van een doelmatige, milieuhygiënisch verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van milieubeleid.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval voor de inwoners van de gemeente Heerlen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Rd4 zet verder in op het uitbreiden van de dienstverlening. Er liggen kansen om de circulaire business ontwikkeling ook in te zetten voor de zakelijke markt. Dit vergt een bredere betrokkenheid bij de vennootschap dan alleen vanuit de 'afdeling Verkoop'. Wij zoeken daarvoor synergie met de andere organisatieonderdelen (zoals grondstoffenmanagement).	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	n.v.t.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap als gemeente op het gebied van afvalinzameling en –verwerking	
Alternatieven voor géén deelname	n.v.t.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de gemeente Heerlen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld, Vaals en Beekdaelen deelnemen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid en Milieu, Afval via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2021	Winst van € 241.704	
	01-01-2021	*31-12-2021*
Financieel belang	8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498	8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 812.006	€ 884.199
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 4.020.493	€ 5.843.305

Verbonden partij	**Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden	Naamloze Vennootschap

partij	
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	WML voorziet in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van water.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente Heerlen wil voorzien in een prettig woonklimaat. Schoon, permanent beschikbaar drinkwater maakt hier deel van uit.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De kerntaak van WML is om in alle omstandigheden te zorgen voor voldoende drinkwater, van goede kwaliteit en onder de juiste druk. WML is tevens verantwoordelijk voor het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening. Hiertoe beschermt WML waterbronnen en voert zij wettelijke veiligheidscontroles uit op collectieve drinkwaterinstallaties van bedrijven en instellingen. De missie is dat heel Limburg op ons kan rekenen voor betrouwbaar drinkwater en waterdiensten op maat, nu en in de wereld van morgen. Dit is van groot maatschappelijk belang. De bedrijfsdoelen van WML volgen uit de missie en zijn samengevat: - We leveren 24/7 betrouwbaar drinkwater aan inwoners, instellingen en bedrijven uit Limburg; - Onze klanten zijn tevreden over ons product, onze dienstverlening en prijs; - We ondernemen met oog voor mens en milieu. De in 2020 aangekondigde tariefsverhoging voor 2021 heeft WML zo veel mogelijk beperkt: het investeringsprogramma en de planning daarvan zijn kritisch onder de loep genomen en waar mogelijk bijgesteld. Ook verlaagt WML haar bedrijfskosten. Verder dringt WML er met de collega-drinkwaterbedrijven in Nederland bij het Rijk op aan om een verdere aanscherping achterwege te laten. Met al deze acties blijft de eenmalige tariefsverhoging noodzakelijk. Deze volgt na een lange periode waarin de tarieven stabiel bleven of juist daalden. Het komt er op neer dat de inflatiecorrectie die WML de afgelopen jaren niet toepaste, nu toch voor een deel noodzakelijk blijkt. Het jaarverslag voor 2021 is nog niet voorhanden.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	WML is geconfronteerd met een optelsom van meerdere veranderingen in de financieringsmarkt die het speelveld en de spelregels sterk hebben veranderd. Een recente ingrijpende verandering van het speelveld is het besluit van de BNG Bank om, als gevolg van een interne beleidswijziging, onverwachts en abrupt te stoppen met langlopende financieringen in de Nederlandse Drinkwatersector. De BNG Bank is voor WML één van de belangrijkste financiers. Tegelijkertijd is WML geconfronteerd met enerzijds strenger geworden voorwaarden in de financieringsmarkt en anderzijds ratio's die niet eerder voor WML aan de orde waren. Zo is de leverage ratio een nieuwe voor WML en tevens primaire ratio geworden in de beoordeling van de financierbaarheid van WML door banken en financiers. Bij een onveranderd financieel beleid ontwikkelt

	deze ratio zich naar een voor de banken en financiers onacceptabel hoog niveau, waardoor geen leningen meer verstrekt worden. Hierdoor komt WML op korte termijn in financieringsproblemen. Om de financierbaarheid op de zeer korte termijn én lange termijn veilig te stellen, ziet WML zich genoodzaakt om haar financiële ratio's tijdig en voldoende te verbeteren, waaronder de leverage ratio. Middels een aangekondigde herijking van het financieel beleid kan WML deze verbeteringen realiseren en kan zij de financierbaarheid veiligstellen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen schoon drinkwater	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	In 2020 € 6 miljoen winst.	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823	30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 215.305	€ 221.314
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 261.810	€ 315.675

Verbonden partij	**Claim Staat Vennootschap**
Vestigingsplaats	Amsterdam
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente Heerlen is gebaat bij een juiste en correcte afhandeling. De vennootschap voert (namens de verkopende aandeelhouders Essent) evt. schadeclaimprocedures tegen de staat als gevolg van de WON en (namens de verkopende aandeelhouders Attero) garantieclaimprocedures tegen RECYCLECO BV (Waterland).
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrowrekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken, en met name Mr. F.J. Oranje als de Escrow Agent. Op dinsdag 9 maart heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden die hadden plaatsgevonden door Mr. Oranje. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over

	de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli jl. de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten. CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid als aandeelhouder. De Limburgse aandeelhouders hebben hun krachten nog gebundeld in de VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2021	Verlies 2021 € 42.665 en prognoseverlies voor 2022 € 100.000	
	1 januari 2022	*31 december 2022*
Financieel belang	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 312.379	€ 0
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 22.664	€ 0

Verbonden partij	**IBA**
Vestigingsplaats	
Soort verbonden	Besloten Vennootschap

partij	
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het is een meerjarig durende manifestatie over een locatie, stad of streek. Het bestaat onder andere uit vernieuwende bouwprojecten, bijzondere tentoonstellingen, symposia en innovatieve plannen. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en als motor voor vernieuwende en toonaangevende projecten. Kenmerkend voor IBA Parkstad is de open innovatie-gedachte in combinatie met burgerparticipatie. Burgers, ondernemers, overheden, architecten, stedenbouwers, stichtingen, maatschappelijke instellingen, wijkverenigingen, privépersonen, scholen en scholieren, universiteiten en studenten, bedrijven, organisaties, samenwerkingsverbanden, stakeholders, netwerken enz. worden - zonder uitzondering- uitgenodigd om kleine of grote IBA-projecten aan te reiken, of om aan projecten mee te werken die de verandering van Parkstad slimmer, sneller en zichtbaarder maken.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De IBA is een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat en daar naar handelt. IBA Parkstad staat voor de transformatie en transitie van Parkstad en moet de aanzet geven voor een structureel beter woon-, werk- en leefklimaat. Belangrijk is dat Parkstad een nog attractievere regio wordt, dynamisch en met veel veerkracht.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad BV. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad BV. In juni 2014 is de IBA Parkstad BV officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen. Er is hard gewerkt aan het versterken, combineren en selecteren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. In 2017 heeft de evaluatie van de IBA plaatsgevonden en zijn verbeterpunten benoemd en omgezet in prioriteiten. De sleutelprojecten van de IBA zijn inmiddels bekend en de meeste projecten bevinden zich in de uitvoeringsfase, zodat wij als regio kunnen uitkijken naar een tentoonstellingsjaar zomer-2021 tot en met zomer-2022 (uitgesteld in verband met COVID-19, waarin bezoekers de transformatie van onze regio echt kunnen zien. Een transformatie die al 20 jaar loopt en ook nog de nodige jaren zal lopen. Zie verder over de projecten en meer: www.iba-parkstad.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat zeggenschap over bepaalde projecten in de regio parkstad verloren gaat.

Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De deelnemende partijen zijn Parkstad gemeenten en de Provincie.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders. De burgemeester van Heerlen vervult de voorzittersrol. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.	
Financiële resultaat 2020	Niet van toepassing	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Niet van toepassing	Niet van toepassing
	Aandelen zijn nog niet verdeeld. Worden verdeeld naar rato van hun financiële inbreng (werkkapitaal). Er komt nog een aandeelhoudersovereenkomst tussen de deelnemende partijen. De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 9.176.000 verspreid over 9 jaar. De totale IBA begroting wordt € 45.000.000.	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Verbonden partij	**Publiek Belang Elektriciteitsproductie**
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De vennootschap heeft op 30 september 2011 de aandelen in Energy Resources Holding BV en daarmee indirect de aandelen in Energy Resources Ventures BV, Energy Resources BV en het 50%-belang in EPZ geleverd aan RWE. Daarmee is een einde gekomen aan de primaire opdracht van PBE BV, zijnde het behartigen van dat 50%-belang in EPZ. PBE BV zal als tijdelijke vennootschap de resterende rechten en verplichtingen afwikkelen, in het bijzonder die voortvloeien uit het convenant en het aanvullend convenant dat is overeengekomen met de Staat.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de

	aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid als aandeelhouder. De Limburgse aandeelhouders hebben hun krachten nog gebundeld in de VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2021	Verlies van € 34.208 en prognoseresultaat over 2022 is een verlies van € 50.000	
	1 januari 2022	*31 december 2022*
Financieel belang	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.535.187	€ 0
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 6.925	€ 0

Verbonden partij	**Avantis Services**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	Partner in GOB NV en daarmee ook partner in de Beheers BV (beheer van de locatie en te verlenen diensten).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Continue vinden de gebruikelijke beheers- en onderhoudswerkzaamheden plaats en worden de kosten hiervan gedekt uit de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen van Heerlen en Aken en de bijdragen van de gevestigde bedrijven. In dat opzicht worden met de individuele bedrijven bij vestiging op basis van maatwerk aparte afspraken gemaakt over de dienstverlening. Voor de algemeen ten dienste staande beheers- en onderhoudswerkzaamheden wordt per m^2 gebouw een vast bedrag gerekend. De overige vergoedingen worden aan de door elk individueel bedrijf gevraagde services gerelateerd. Op basis daarvan worden de kosten in rekening gebracht.

	Door de vestiging van nieuwe bedrijven en de uitbreidingen van de zittende bedrijven worden de door deze bedrijven te betalen vergoedingen steeds hoger.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 1/3. Medeaandeelhouders zijn Stadt Aachen en Avantis GOB NV.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via de algemene vergadering van aandeelhouders. In de RvC is Heerlen vertegenwoordigd door de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering. De directie wordt sinds de nieuwe strategie/structuur gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport in een co-directie functie met de stad Aken.	
Financiële resultaat 2021	Prognose resultaat is nihil	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	€ 100.000 aandelenkapitaal (33%)	€ 100.000 aandelenkapitaal (33%)
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 806.993	€ 777.848
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 0	€ 0

Verbonden partij	**Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	Volledige invloed en zeggenschap op de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de vestiging van bedrijven met nieuwe werkgelegenheid met name in de medtech logistieke sector. Bijkomend doel is grondverkoop met financiële opbrengsten.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Bevordering van de werkgelegenheid in de regio.
Ontwikkelingen bij	In 2021 hebben geen verkopen plaatsgevonden. De verkoop van fase III

verbonden partij	voor de uitbreiding van de Medtech was begroot/voorzien voor Q3-2021, verkoop van 56.000 m^2 aan WDP/CEVA. De levering is uitgesteld naar uiterlijk juni 2022, de vooraanvraag voor de vergunning bij de gemeente is in behandeling. Door deze uitbreiding is de verwachting dat er een personeelsuitbreiding van ongeveer 300 arbeidskrachten zal gaan plaatsvinden. Op 9 maart 2022 wordt de verkoop van een kavel groot 18.000 m^2 aan Teranda bij de notaris bekrachtigd. Verder zijn er concrete acquisitietrajecten lopende waarvan de verwachting is dat deze eind 2023 worden afgerond. Door de verkopen in 2022 zijn er maar nog enkele middelgrote percelen beschikbaar. Trilandis, Heerlen en Parkstad regio worden (internationale) een steeds belangrijkere speler op het gebied van de MedTech. Dit heeft ertoe geleid dat Medtronic haar activiteiten vanuit Leipzig naar Heerlen verplaatst, verwachting dat deze werkzaamheden medio 2022 zijn afgerond. Verder zal Boston Scientific in 2022 ook een gedeelte van haar logistiek verplaatsen naar Trilandis De GREX van Trilandis laat een positieve doorkijk zien naar de toekomst toe. Het bedrijventerrein is rendabel mits de grondverkopen, conform exploitatieopzet, ook worden gerealiseerd. Momenteel is er nog een uitgifte van ca. 13,9 ha aan grond (rekening houdende met infrastructuur). Bij een totale uitgifte van de gronden (dus volledige ontwikkeling) kunnen wij een positief exploitatieresultaat verwachten.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Trilandis zal bij volledige uitgifte een goed positief resultaat laten zien. In dat opzicht is deze gemeentelijke BV geen financieel risico.
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente als enig aandeelhouder. De directie wordt gevormd door de wethouder economie, arbeidswerkgelegenheid, sport en dienstverlening.
Financiële resultaat 2021	Resultaat over 2021 is nog niet voorhanden en de vooruitzichten voor 2022 zijn zeer positief.
Financieel belang	Als publiek orgaan heeft de gemeente een rekening courant overeenkomst gesloten met OBZ B.V. Voor de financiering ontvangt de gemeente een rentevergoeding die hoger is dan de rente die zij zelf betaald. Deze marge is de vergoeding voor de kosten en het - zeer beperkte – risico. Als zekerheid rust er ook nog een 1e hypotheekrecht als onderpand op de nog te verkopen gronden met een omvang van 13,9 ha. Op basis van de grondexploitatie (GREX) en verkoopgegevens is het hypotheekrecht van hogere waarde dan het (saldo) van het rekening courant krediet, dat een maximum heeft van € 7,5 miljoen (was

	voorheen € 10 miljoen). Hiermee is in feite het financieel risico afgedekt. Op het krediet wordt per m^2 grondverkoop een bedrag van € 50 afgelost en het hypotheekrecht doorgehaald. In 2021 is er niet afgelost op de verstrekte rekening courant OBZ. Het saldo per ultimo 2021 is € 1,4 miljoen. Gezien de hoogte van het bedrag en het 1^e recht van hypotheek op de nog te verkopen gronden van 13,9 ha lopen wij momenteel geen risico. Zelfs de achtergestelde leningen kunnen worden afgedekt vanuit deze zekerheid.	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 55.388	€ 55.388
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.625.463 Achtergestelde leningen	€ 2.625.463 Achtergestelde leningen

Verbonden partij	**Schaesbergerveld**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	8. VHROSV
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het ontwikkelen (bouw- /woonrijp maken), zodanig saneren, slopen van opstallen, exploiteren, kopen en verkopen van gronden, alles ter voorbereiding van en gericht op het mogelijk maken van de bouw van voor bewoning bestemde gebouwen op gronden en wel in het gebied Schaesbergerveld (omgeven door de Heuvelweg en Schandelerboord) te Heerlen. Deze BV is tevens opgericht om voor de ontwikkeling van het gebied Schaesbergerveld als gemeentelijke BV deel te nemen in de V.O.F. Ontwikkelingsmaatschappij Schaesbergerveld (vof OMS). Dit ter beperking van de financiële aansprakelijkheid bij deconfiture (faillissement).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Ontwikkeling van hoogwaardige woningen in het midden segment in een herstructureringswijk die zich kenmerkt door een woningvoorraad die met name bestaat uit sociale huurwoningen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Fase 1, 2 en 3 zijn gereed. Voor fase 4 (A en B) is een alternatief plan ontwikkeld. Het plan bestaat uit 3 appartementen/terraswoningen, 13 en 11 woningen in fase 4A en 13 terraswoningen in fase 4B. Fase 4A is in 2020 gereed gekomen. Het verkoopproces voor de 13 terraswoningen van fase 4B is afgerond, de bouw is gestart in april 2021.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing
Alternatieven voor	Niet van toepassing

géén deelname		
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Heerlen is enig aandeelhouder voor 100%.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De teamleider Vastgoed, domein Ruimte is directeur van Schaesbergerveld BV en de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering aandeelhouder.	
Financiële resultaat 2021	Verlies van € 359.972	
	01-01-2021	*01-01-2022*
Financieel belang	€ 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 998.951 zonder rentevergoeding.	€ 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 998.951 zonder rentevergoeding.
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-€ 1.193.177	-€ 1.553.150
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.083.745	€ 2.083.745

Verbonden partij	**Nazorg Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht Airport
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Dat we als gemeente Heerlen op een verantwoorde en duurzame manier te werk gaan als het gaat om bovengenoemd doel.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Door opbouw van de voorziening wordt ervoor gezorgd dat de stortplaatsen na beëindiging beheerd en onderhouden kunnen worden. De financiële kaders worden door de aandeelhouders bepaald. De risico's worden afgedekt doordat een voorziening wordt gecreëerd om de nazorgverplichtingen in de toekomst te kunnen voldoen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing

Afbreukrisico bij géén deelname	Dat stortplaatsen er na verloop van tijd verloederd bij liggen en niet verder onderhouden worden. Dit leidt tot ongewenste situaties.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Limburgse gemeenten (100%). Deelname in Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 3,6 miljoen Cijfers over 2021 zijn nog niet voorhanden	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage, betaald uit de afvalstoffenheffing voor 10 jaar ter hoogte van € 0,25 per inwoner	Jaarlijkse bijdrage, betaald uit de afvalstoffenheffing voor 10 jaar ter hoogte van € 0,25 per inwoner
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.961.930	€ 5.468.378
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 0	€ 3.733.333

Verbonden partij	**WoonWijzerWinkel**
Vestigingsplaats	Kerkrade
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	Duurzaamheid
Doel en openbaar belang verbonden partij	De WoonWijzerWinkel is een initiatief van de Parkstad gemeenten en Beekdaelen. Het zorgt als onderdeel van PALET voor een versnelling van de verduurzaming van het vastgoed in Parkstad. De basis is een grote IKEA-achtige winkel gebaseerd op experience. Hier krijgt de klant alle informatie en service die nodig is voor het verduurzamen van de woning. De service gaat van zelf-service tot turnkey-service. De WoonWijzerWinkel werkt hierbij als een leadgenerator en maakt hiervoor gebruik van een groot netwerk van installateurs en bijbehorende disciplines. Hiermee krijgt de lokale MKB een stevige impuls die moet leiden tot een omzetvermeerdering van € 100 miljoen over een periode van 10 jaar. Daarnaast biedt het kansen voor de arbeidsmarkt en zal het een vraag genereren van 800 FTE over een periode van 10 jaar. De WoonWijzerWinkel is een afgeleide van de WoonWijzerWinkel Rotterdam en werkt hier nauw mee samen. Het verzorgingsgebied is tot en met Roermond. Grensoverschrijdende mogelijkheden worden op termijn onderzocht.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De WoonWijzerWinkel is een beproefd concept dat haar meerwaarde in Rotterdam heeft bewezen en dat ook in Parkstad gaat zorgen voor de hoognodige versnelling. De WoonWijzerWinkel zorgt dat duurzaamheid een begrijpelijk begrip wordt voor burgers en bedrijven die hiermee hun economische voordeel kunnen doen. Dat betekent uiteindelijk een grotere economische waarde van het vastgoed in Parkstad en meer sturing over de energievoorziening en haar baten die op die manier in de regio blijven. Meer economische waarde van het vastgoed betekent een beter vestigingsklimaat en dus meer leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie voor Parkstad.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Op februari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de oprichting van de besloten vennootschap WoonWijzerWinkel BV. Op 10 oktober 2020 is de winkel geopend. In verband met de covidmaatregelen heeft men veel op afstand met klanten moeten werken. Sinds 27 april 2021 is de showroom weer fysiek te bezoeken.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	De verduurzaming van de woningvoorraad niet of veel te langzaam verloopt en dat de burger niet gehoord wordt in zijn vragen m.b.t. duurzaamheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De deelnemende partijen zijn de zes Parkstad gemeenten en de gemeente Beekdaelen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder duurzaamheid via de algemene vergadering van aandeelhouders. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.	
Financiële resultaat 2021	De financiële gegevens over 2021 zijn nog niet voorhanden	
Financieel belang	*1 januari 2021*	*31 december 2021*
Vermogenspositie (eigen vermogen)	*nihil*	*€ nog onbekend*
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	*nihil*	*€ nog onbekend*
	De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 408.000, bestaande uit deelname in het vermogen ad € 6.340 en een lening ad € 401.660 met een looptijd van 10 jaar. De lening wordt als volgt verstrekt over de komende 5 jaar : 2020 € 116.000, 2021 € 84.000, 2022 € 81.000, 2023 € 58.000 en 2024 € 62.000. Totaal € 401.660. Deze lening wordt in de daarop volgende jaren terugbetaald.	

Verbonden partij	**Holding Stadion Kerkrade BV**	
Vestigingsplaats	Kerkrade	
Soort verbonden partij	Certificaten van aandelen	
Programma	3. Economie	
Doel en openbaar belang	Het altijd durende recht dat het stadion van voetbalclub Roda JC de naam 'Parkstad Limburg Stadion' draagt.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Dat sport op een goede manier vertegenwoordigd is binnen de Parkstad regio.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Niet van toepassing	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Heerlen heeft een belang van 4,27%.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Middelen, Beheer en Mobiliteit	
Financiële resultaat 2021	Geen financiële partij	
	1 januari 2022	*31 december 2022*
Financieel belang	De gemeente participeert voor 4,27 % in stichting Administratie Kantoor, voorheen Holding Roda Kerkrade NV. Deze certificaten hebben geen marktwaarde.	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Verbonden partij	**Regio Parkstad Limburg**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	1. Veiligheid
Doel en openbaar belang	Parkstad loopt op diverse kernindicatoren achter op landelijke gemiddelden, zoals gemiddeld inkomen, economische participatiegraad, opleidingsniveau en de gemiddelde prijs van een woning. Dit gecombineerd met de demografie van het gebied biedt kansen, maar

	dwingt ook tot een gestructureerde, centraal geregisseerde aanpak van de economische ontwikkeling van de regio Parkstad Limburg. Na een periode waarin wij als WGR+ regio zeer belangrijke beleidsfundamenten via de Parkstadraad hebben vastgesteld op het gebied van wonen, economie, ruimte en bereikbaarheid, is in 2013 besloten dat het tijd was voor uitvoering en dus een GR van Colleges. Een GR die er wel voor zorgt dat de gemeenteraden in positie blijven en via regiodagen hun gezamenlijkheid kunnen borgen. Met die nieuwe GR zijn wij in 2014 aan de slag gegaan en zijn de bestuurscommissies vanuit de diverse colleges bemand. Het doel is onveranderd gebleven, de scope (tot nu toe ruimtelijk-economisch) wordt echter steeds breder, denk aan de ontwikkelingen in het sociale domein. Niet dat de regio daarover gaat, maar de regio wordt nu wel de plek waar de samenwerkende gemeenten hierover afspraken kunnen maken.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Verbetering van de economische structuur.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	In 2022 zal de Regiodeal vooral in het teken staan van uitvoering. De verschillende projecten staan in het teken van het inhalen van sociaal maatschappelijke achterstanden (o.a. d.m.v. projecten op het gebied van sociaal economische structuurversterking) en het oppakken van kansen op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, duurzaamheid en economie (toerisme, bedrijventerreinen, de campus). De takendiscussie die in 2020 gevoerd is, inclusief de rol van de gemeente Heerlen als centrumgemeente werd in 2021 geformaliseerd en komt in 2022 tot uitvoering.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen zeggenschap in de bestuurscommissies en verlies van invloed op ontwikkelingen in de regio Parkstad.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Alle afzonderlijke Parkstadgemeenten zijn aangesloten bij deze GR. Besluiten die de gemeenteraden aangaan, zullen ook in de afzonderlijke gemeenteraden genomen worden en niet alleen in het DB/AB of in de bestuurscommissies.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur. De burgemeester van Heerlen is voorzitter van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2021	€ 299.000	
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 1.199.000	Bijdrage 2022 € 1.251.000
	31-12-2020	*31-12-2021*

Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 6.583.000	€ 6.264.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 60.636.000	€ 38.131.000

Verbonden partij	**Veiligheidsregio (VR) Zuid-Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	1. Veiligheid
Doel en openbaar belang	Het doel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweer, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding. De VRZL is erop gericht om inwoners te beschermen tegen (gezondheid)risico's, rampen en crises en daarvoor de voorbereidingen te treffen die noodzakelijk zijn. Een gemeente heeft met de crisispartners binnen VRZL een regionale crisisorganisatie om snel hulp te bieden vanuit voldoende slagkracht. Aangezien crises vaker de gemeentegrens overschrijden en een gemeente onvoldoende in staat is een volwaardige crisisorganisatie op te tuigen, is deze regionale structuur waardevol.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	VRZL is ingericht om de zorg voor de openbare veiligheid in de regio te organiseren. De samenwerkende partners in de VRZL: - dragen (pro)actief bij aan de openbare veiligheid. Risico's worden in beeld gebracht en de organisatie treft voorbereidingen voor daadwerkelijke crises; - geven adviezen om, waar mogelijk, onveiligheid te voorkomen en te beperken; - bestrijden branden, incidenten en crises als ze zich toch voordoen; - zetten erop in om menselijk leed en materiële schade zo veel mogelijk te beperken en verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Afgelopen jaren heeft VRZL zich ontwikkeld van een groot aantal samenwerkende lokale organisaties naar één Veiligheidsregio. In de regio werken 16 gemeenten, de brandweer, de politie Eenheid Limburg, de Geneeskundige Hulpverlenings- Organisatie in de regio (GHOR), het Openbaar Ministerie (OM), provincie Limburg, Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN), Waterpartners Limburg (waterschap, zuiveringsschap, waterleidingmaatschappij) Defensie, de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en Chemelot samen. Omdat het in crisissituaties belangrijk is de collega's te kennen, wordt daarin verder geïnvesteerd. Daarnaast werkt de VRZL aan de uitvoering van verbeterpunten uit de evaluaties van de coronapandemie, worden aanbevelingen uit de evaluatie van de wet op de veiligheidsregio's en uit reguliere evaluaties verwerkt, en herstelt de organisatie van de inspanningen die corona gevraagd heeft. Ten slotte is in 2021 de 'bestuurlijke dialoog verantwoorde brandweerzorg 2024-2030' gestart. Zo werken we gezamenlijk onder andere toe naar een geactualiseerd brandweer-risicoprofiel en dekkingsplan, een visie op inrichting van risicobeheersing en een duiding van (de consequenties

	van) taakdifferentiatie en tweede loopbaanbeleid voor de VRZL.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Binnen de VRZL zijn de volgende risico's bepaald: - De snelheid van technologische ontwikkelingen hebben steeds meer invloed op VRZL. Indien deze technologische ontwikkelingen elkaar snel opvolgen en daarmee leiden tot een implementatierisico kan dat een operationeel risico met zich meebrengen. - Verduurzaming en milieu eisen worden regelmatig aangescherpt en deels ad hoc ingevoerd. Dit brengt het risico met zich mee dat er meer kosten gemaakt dienen te worden of mogelijkerwijs materieel buiten werking gesteld moet worden. Met afschrijvingstermijnen van soms wel 15 jaar op materieel is het niet gemakkelijk om met nieuwe maatregelen mee te bewegen. - Datalekken en beveiliging: toenemend risico op cyberaanvallen. - Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert het stelsel van regelgeving voor de fysieke en gezonde leefomgeving. Deze wetgevingsoperatie heeft gevolgen voor overheden waaronder de veiligheidsregio's en de brandweer. De exact impact voor VRZL en de gemeenten is nog onbekend. - Veel brandweer- en ambulancemedewerkers hadden tot 2006 recht op functioneel leeftijdontslag (FLO), een regeling voor fysiek zware beroepen. Na het verlenen van FLO-ontslag ontvangt de ambtenaar een FLO uitkering om het inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen. Wijzigingen in landelijke wet- en regelgeving zorgen dat kosten voor de FLO fors naar voren worden gehaald, met als gevolg dat de veiligheidsregio een interne structurele taakstelling heeft. Als het opvangen binnen de eigen exploitatie geen reëel scenario blijft, kan dit financiële impact hebben voor deelnemende gemeenten. De FLO wordt de komende twee jaren (2022 en 2023) nogmaals herijkt en wordt gemonitord op inhoud en effecten. - Geen of onvoldoende vergoeding meerkosten COVID-19/ Hoogwaterramp. De ingediende claims voor meerkosten zijn nog niet afgehandeld en kennen een lange doorlooptijd. Het uitblijven van de afhandeling van deze claims maakt dat er nog onvoldoende zicht is of deze ingediende meerkosten voor deze crisis door het Ministerie van VWS zullen worden vergoed. Binnen Brandweerzorg is vrijwilligheid een landelijk thema. In het dossier taakdifferentiatie is nog veel onduidelijk, ook of er aanvullende rijksmiddelen beschikbaar komen. Het dossier wordt intensief gemonitord.
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur van de VRZL bestaat uit één bestuurslid (burgemeester) per deelnemende gemeente. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de burgemeesters van de 16 deelnemende gemeenten zitting hebben en

(portefeuillehouder)	het Dagelijks bestuur van de GR, waarin ook de burgemeester van Heerlen zitting heeft.	
Financiële resultaat 2021	Verlies van € 120.000	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage 2021:	Bijdrage 2022 €
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 6.364.648	€ 4.641.202
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 7.453.321	€ 7.255.827

Verbonden partij	**Reinigingsdienst Rd4**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang	Het tot stand brengen van doelmatige, milieuhygiënische verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van milieubeleid.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	In 2021 heeft Rd4 het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026 vastgesteld: Rd4 is een proactieve en meedenkende partner voor de deelnemende gemeenten en hun inwoners, die op een maatschappelijk verantwoorde en doelmatige wijze invulling en uitvoering geeft aan haar taken. Als betrouwbaar en duurzaam werkgever investeert Rd4 in het (aan)bieden van (sociale) werkgelegenheid en als ondernemer speelt Rd4 in op kansen voor een regionale circulaire economie. Daarbij is het organisatiebelang onlosmakelijk verweven met het maatschappelijk belang. Er wordt de komende jaren zoveel mogelijk ingezet op hergebruik (CE) van grondstoffen en de daar voor benodigde organisatie. Ook wordt ingezet op kansen voor eigen medewerkers én medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door het takenpakket verder te ontwikkelen, ontstaan nieuwe werkplekken en daarmee nieuwe mogelijkheden. Nóg meer dan voorheen ziet Rd4 regionale werkgelegenheid en arbeidsparticipatie als haar maatschappelijke taak. Tenslotte zorgt Rd4 ervoor dat de organisatie toekomstbestendig is en blijft. De komende jaren zet Rd4 doelgericht in op uitbreiding van uitbreiding van het takenpakket. In het verlengde hiervan zoekt Rd4 naar samenwerking met derden.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Door de coronapandemie zijn er hogere kosten bij de inzameling en verwerking gemaakt. Een groot deel van deze kosten worden niet vergoed door het rijk. De afrekeningen in het PMD-dossier kunnen leiden tot terugbetaling van voorschotten en verminderde opbrengsten. Op dit moment ligt de zaak voor bij de rechter (geschil Veolia, uitspraak in

	2022).	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen afvalinzameling en –verwerking	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de GR samen met andere deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	In het AB is onze portefeuillehouder voorzitter. De wethouder onderwijs, integraal jeugdbeleid, cultureel erfgoed en duurzaamheid zit in het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2021	Winst van € 449.400	
	01-01-2021	*31-12-2021*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 7.304.000 (basispakket) Bijdrage 2020 € 2.176.300 (Pluspakket)	Bijdrage 2022 € 7.754.204 (Basispakket) Bijdrage 2022 € 2.322.500 (Pluspakket)
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 2.767.553	€ 3.267.358
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 39.668.774	€ 44.660.795

Verbonden partij	**Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	De vorming van de RUD komt voort uit de afspraken die IPO, VNG en het Rijk landelijk gemaakt hebben (‘Packagedeal’) om via een bottom-up proces te komen tot de vorming van een dekkend netwerk van uitvoeringsdiensten. De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD) heeft als doel om een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en specialistische advisering te bereiken voor wat betreft met name de complexe milieutaken (de zogenaamde basistaken). De RUD voert ook de vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van BZRO-IPPC.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Te zorgen voor naleving van wetgeving op het gebied van milieu, vergunningverlening en handhaving voor een beter woon- en leefklimaat.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Naar verwachting treedt midden 2022 de Omgevingswet in werking. Door deze nieuwe wet kunnen er op onderdelen kleinschalige verschuivingen plaatsvinden in de verdeling van het takenpakket van de gemeente en de RUD ZL.
Risico’s bij verbonden partij	Moeilijker kunnen matchen van vraag en aanbod, arbeidsmarktrisico (beschikbaarheid kundig personeel), AVG en kostenbeheersing van ICT-

met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	voorzieningen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Deelname is (voor een deel) wettelijk verplicht. Voor het overige geldt dat dan zelf een organisatie moet worden ingericht op het gebied van VTH.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin provincie en 16 gemeenten zitting hebben.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid & Milieu via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2021	Voordelig resultaat van € 1.072.113 (waarvan € 49.000 voor gemeente Heerlen)	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 601.865	Bijdrage 2022 € 601.865
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 2.218.613	€ 1.499.233
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.161.161	€ 2.332.370

Verbonden partij	**Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang	De GGD geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor het minimaliseren van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van de gezondheid in de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Enkele ontwikkelingen bij de GGD in 2021: - Sinds februari 2020 is de wereld in de ban van COVID-19. COVID zal nog voor langere tijd onder ons blijven en vooral in de winter grote impact hebben op de samenleving. In het najaar en in de winter raken aanmerkelijk meer mensen besmet. Afhankelijk van hoe het virus zich verder ontwikkelt is de verwachting dat de GGD jaarlijks in aanloop naar de winter de meest kwetsbare mensen zal gaan boosteren. In Zuid-Limburg is momenteel 81% van de bevolking gevaccineerd, maar 19% (nog) niet. Eind 2021 is de boostervaccinatiecampagne van start gegaan om mensen extra te beschermen tegen de Omikronvariant. Het is aannemelijk dat er in 2022 nog extra gevaccineerd gaat worden tegen Omikron of als voorbereiding op de winter van 2022/2023.

	- Trendbreuk: doel is reducering van de gezondheidsachterstanden ten opzichte van het landelijke beeld. In het nieuwe regionaal gezondheidsbeleid (2020-2023) wordt onze ambitie vastgelegd om de gezondheidsachterstanden ten opzichte van het landelijke gemiddelde, binnen tien jaar met een kwart in te lopen en zo daadwerkelijk een Trendbreuk te realiseren. - Jeugdgezondheidszorg: In 2021 is gebouwd aan een nieuwe realistische begroting voor de komende jaren. 2021 was daarom een overgangsbegroting waarbij de huidige wijze van financiering gehandhaafd bleef. - Veilig Thuis: In de regiovisie Geweld hoort nergens Thuis 2020-2023 hebben de gemeenten de centrale ambitie opgenomen om huiselijk geweld te voorkomen, dan wel dit in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en daarop adequaat te reageren (samen met de ketenpartners). Dit laatste moet ervoor zorgen dat het geweld zo snel mogelijk en blijvend stopt, schade wordt beperkt en herstel wordt bevorderd. Hierbij ging gedurende de lockdown-periode speciale aandacht uit naar kinderen die extra kwetsbaar zijn en door huiselijk geweld in hun ontwikkeling worden bedreigd.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	De GGD-ZL heeft een precair weerstandsvermogen wat kan leiden tot financiële risico's voor gemeenten. De gemeenten in Zuid-Limburg zijn eigenaar van de GGD-ZL, maar slechts een kwart van de financiering van de GGD wordt door de gemeenten gefinancierd. De overige middelen zijn afkomstig van zorgverzekeraars en landelijke overheden. De afgelopen jaren is de GGD-ZL geconfronteerd met veel budgettaire kortingen. Hoewel het mede door de omvang van het totale concern en slimme verbindingen van financiële stromen is gelukt om aan alle financiële taakstellingen te voldoen, heeft dit ook geleid tot een laag weerstandsvermogen. Om die reden is er ook voor gekozen om de financiële positieve resultaten 2019 ten aanzien van de gemeentelijke programma's GGD en VT, toe te voegen aan de algemene reserve van de GGD-ZL. De GGD geeft uitvoering aan crisisbeheersing bij een epidemiologische uitbraak. In 2020 betrof dit de aanpak van het coronavirus. De uitgaven kan de GGD rechtstreeks doorberekenen aan het rijk.
Afbreukrisico bij géén deelname	Het synergievoordeel dat de Gemeenschappelijke Regeling (GR) te bieden heeft verliezen.
Alternatieven voor géén deelname	Als zelfstandige gemeente verder gaan met dien verstande dat de gemeente minder effectief en efficiënt kan handelen.
Bestuurlijke betrokkenheid	Via het Algemeen Bestuur van de GR, waar alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten zitting in hebben. Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit één bestuurslid per deelnemende gemeente en één plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen bestuur kunnen slechts worden aangewezen leden van het college van de gemeenten. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.

Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2021	Het resultaat 2021 na vennootschapsbelasting en voor de mutaties in de reserves bedraagt € 128.245 negatief. De reeds goedgekeurde onttrekkingen aan de reserves bedragen € 350.000 waardoor er een nog te bestemmen resultaat van € 221.755 positief resteert.	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 4.855.639	Bijdrage 2022 € 5.210.291
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 2.329.577	€ 2.201.332
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 49.184.747	€ 39.032.001

Verbonden partij	**Kredietbank Limburg (KBL)**
Vestigingsplaats	Heerlen / Sittard
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	De GR voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg heeft tot doel: a. schuldhulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening. De KBL is een maatschappelijke instelling voor hulp bij schulden, voorkomen van schulden, budgetbeheer, beschermingsbewind en sociale kredietverlening.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Door middel van budgetbeheer en sociale kredietverlening proberen we te voorkomen dat inwoners met schuldenproblematiek steeds verder van de samenleving verwijderd raken. Het bieden van uitzicht op financiële bestaanszekerheid fungeert als vliegwiel voor de andere leefgebieden en draagt bij aan de maatschappelijke en economische participatie van mensen. Kredietbank Limburg (KBL) werkt daarbij betrokken en professioneel aan betrouwbare dienstverlening voor onze inwoners.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De impact van de coronacrisis op schuldenproblematiek wordt o.a. door de branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK) en het Nibud voorspeld als substantieel. In tegenstelling tot een landelijke daling, zien we in Heerlen dat meer mensen met financiële problemen ook in 2021 geholpen zijn via schuldhulpverlening. Bij de begroting voor 2022 is KBL daarom uitgegaan van de oorspronkelijk verwachte ontwikkeling voor 2021 met daarbovenop een toename aan dienstverlening die gelieerd is aan de coronacrisis. In lijn met 2020 en met de bedragen zoals in de gemeentebegroting

	verwerkt, is afgesproken om ook voor 2021 de voorschotten niet te verrekenen op basis van eventueel lagere gerealiseerde dienstverlening. Terugbetaling van de voorschotten vanwege onderbenutting zou een positieve begrotingswijziging impliceren, die aan het eind van het jaar weer tot een negatieve exploitatie leidt en via de verdeelsleutel tot extra bijdragen van gemeenten. "Anders Denken Anders Doen" heeft geresulteerd in een transformatie voor KBL. Werkprocessen zijn eenvoudiger gemaakt en geüniformeerd. Door de coronacrisis is KBL overgegaan tot een herprioritering van ambities. Zij zal daarnaast opnieuw moeten kijken naar de invloed van de gewijzigde wet- en regelgeving op de werkprocessen. In 2022 wordt onderzocht of de organisatiestructuur daarbij nog steeds passend is.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Uit landelijk onderzoek naar de impact van de coronacrisis op schuldenproblematiek wordt in het gunstigste scenario uitgegaan van een 14% stijging van huishoudens met (problematische) schulden. In het ongunstigste geval betreft de prognose een stijging van 79%. KBL houdt in haar begroting rekening met de minimale stijging van 14%. Hoewel de oorspronkelijk ingeschatte groei van schuldhulpvragen en –dienstverlening n.a.v. de coronacrisis nog niet in de voorspelde mate heeft plaatsgevonden, dienen we als gemeente rekening te houden met een risico op een hogere stijging. Deze zal zich ofwel vertalen in een toename aan dienstverlening bij KBL ofwel in een toename van schulddienstverlening van andere aanbieders. Hoewel in 2021 een aantal wijzigingen in landelijk beleid en wet- en regelgeving is doorgevoerd, is het effect en daadwerkelijke impact voor KBL op dit moment ook nog niet duidelijk zichtbaar. Daarnaast zal KBL op basis van geüniformeerde werkprocessen verder werken aan een kostendekkend tarief per vorm van dienstverlening. De impact hiervan op de bijdragen van gemeenten is op dit moment nog niet concreet en daarmee ook nog niet te kwantificeren. Deze omslag zal in 2023 zichtbaar zijn.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) moeten mensen met problematische schulden bij gemeenten terecht kunnen voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. Bij géén deelname aan de GR moet Schuldhulpverlening en sociale kredietverlening hoe dan ook georganiseerd worden.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling én wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur van de GR. Daarnaast zit de wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling in het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2021	-/- € 78.141	
	01-01-2021	*31-12-2022*
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 1.869.000	Bijdrage 2022 € 2.133.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 0	€ 0

Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 14.476.761	€ 13.319.683

Verbonden partij	**Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)**	
Vestigingsplaats	Heerlen	
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)	
Programma	6. Sociaal Domein	
Doel en openbaar belang	Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Daarnaast uitvoering geven aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, toch 'aan het werk' worden gezet.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. De verdere afbouw van de GR WOZL is verder geconcretiseerd. In de in 2018 opgerichte GR WSP zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een verdere concretisering van eenduidige en effectieve marktbewerking.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	GR WOZL kent op dit moment de volgende risico's: de terugstroom van detachering naar beschut 2.0, de subsidiekorting per AJ, de toegevoegde waarde van interne werkzaamheden. Daarnaast zet de coronacrisis druk op de huidige werkzaamheden. De steunpakketten van de overheid dempen in 2020 de verliezen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgedragen aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet samen zou werken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de andere deelnemende gemeenten. De Parkstadgemeenten, aangevuld met gemeenten Valkenburg, Vaals en Gulpen-Wittem.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het AB, waar hoofdelijke stemming + 1 stem per 15.000 inwoners telt. Heerlen wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.	
Financiële resultaat 2021	Voordeel van € 603.000 (waarvan € 328.000 voor gemeente Heerlen)	
	01-01-2021	*31-12-2021*
Financieel belang	€ 26.986.350 bijdrage 2021	€ 26.165.260 bijdrage 2022
Vermogenspositie	€ 1.199.000	€ 871.000

(eigen vermogen)		
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 9.611.000	€ 7.243.000

Verbonden partij	**Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)**
Vestigingsplaats	Roermond
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	De BsGW geeft uitvoering aan de taken op het gebied van het heffen en innen van de lokale belastingen en de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Eén van de doelen van de GR BsGW is het minimaliseren van kosten door middel van schaalvergroting en het ontdubbelen van de gemeentelijke processen en waterschap processen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het effectief en efficiënt uitvoeren van de belastingheffing en –inning in opdracht van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	In de gemeenteraden van een aantal aangesloten gemeenten is de behoefte gesignaleerd om meer inzicht en (financiële) grip te krijgen op de gemeenschappelijke regeling BsGW. Naar aanleiding hiervan hebben 11 rekenkamers opdracht gegeven aan een extern bureau dit nader te onderzoeken. Langs de lijn van enkele deelvragen heeft het onderzoek (afgerond in 2021) geleid tot 14 conclusies. De conclusies vormen de opmaat voor 7 aanbevelingen. Over het algemeen worden de aanbevelingen uit het rapport door de deelnemers onderschreven en op een aantal punten zijn recent al activiteiten opgepakt, zoals voorstellen voor kwaliteitsnormen en een overzichtelijker jaarverslag (over 2020). Voor de overige punten is vanuit BsGW een plan van aanpak opgesteld hoe uitwerking te geven aan de aanbevelingen. Daar waar mogelijk worden de procesvoorstellen voor het uitwerken van de aanbevelingen in gezamenlijkheid opgepakt. Diverse deelnemers zowel ambtelijk als bestuurlijk worden betrokken, er zal o.a. een interactief traject plaatsvinden met raadsleden ten aanzien van de aanbeveling harmonisatie van taakuitvoering door BsGW.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming proceskosten is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus (no cure, no pay bureaus) om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. De uitbetaalde proceskosten lopen jaarlijks op, iets wat ook landelijk een trend is. De oplossing primair is gelegen in de landelijke wet- en regelgeving. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in 2021 een onderzoek laten instellen naar de ontwikkeling van de proceskosten, met als doel inzichtelijk te krijgen of no cure no pay bureaus (ncnp), juridische procedures inzetten als verdienmodel voor de verkrijging van proceskosten. Dit blijkt niet het geval. Het kabinet wil met de Vereniging

	van Nederlandse Gemeenten (VNG) en andere betrokken partijen in overleg treden over de bevindingen in het rapport. De BsGW heeft in 2021 een actieplan opgezet met als doel de proceskosten te verminderen. Langs de lijn van 3 hoofdonderwerpen (bestuurlijke acties, communicatie acties en procesmatige acties) zijn er diverse acties uitgevoerd in 2021 om de proceskosten te reduceren.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de belastinginning en –heffing erop achteruit gaat.	
Alternatieven voor géén deelname	Het in eigen beheer organiseren van belastingaangelegenheden.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de overige 30 deelnemende gemeenten én het waterschap ook zitting hebben.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2021	Verlies van € 3.079.000 *Waarvan regulier resultaat € 2.036.000 negatief. Waarvan coronaresultaat € 1.043.000 negatief*	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 1.380398	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ -889.000	€ nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 7.747.000	€ nog niet bekend

Verbonden partij	**Het Gegevenshuis**
Vestigingsplaats	Landgraaf
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	Het Gegevenshuis is een GR die zich richt op het inwinnen en beheren van informatie uit (basis)registraties met een geografische component. Naast het inwinnen en beheren van informatie koppelt Het Gegevenshuis op aanvraag van opdrachtgevers gegevens uit deze registraties en herleidt dit naar informatie op digitale of analoge kaart of in gewenste overzichten. De te behalen resultaten door Het Gegevenshuis zijn vastgelegd in een DVO en bijbehorende productbladen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het Gegevenshuis biedt uitvoering aan de basisregistraties BGT, BAG, WOZ. Hierop wordt de gemeente volledig ontzorgd.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Het Gegevenshuis is gebaseerd op 2 pijlers: groei en innovatie. Door groei en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen werkt Het Gegevenshuis aan betere en bredere dienstverlening en kostenreductie voor alle afnemers. Voor wat betreft innovatie participeert Het

	Gegevenshuis in het project van BsGW om te komen tot een regieportaal, vooruitlopende op de invoering van de Samenhangende ObjectenRegistratie (SOR). Daarnaast is er een pilotproject opgestart op het gebied van 3D waarbij voor een specifiek gebied een digitale afspiegeling wordt gebouwd van de werkelijkheid, de zogenaamde digital twin.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten van bijdragen van deelnemers.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de (verplichte) basisregistraties.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin alle deelnemende gemeenten zijn gezeteld.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering. Deze wethouder zit in het Algemeen Bestuur.	
Financiële resultaat 2021	€ 261.542	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage (2021) van € 1.255.459	Bijdrage (2022) van € 1.338.276
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 113.742	€ 57.015
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.048.780	€ 1.079.295

Verbonden partij	**Omnibuzz**
Vestigingsplaats	Sittard
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het toekomstbestendig organiseren van doelgroepenvervoer aan gemeenten. Omnibuzz zorgt voor een goede uitvoering van het WMO-vervoer.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Ervoor zorgen dat onze wettelijke taken vanuit de WMO worden uitgevoerd op een juiste manier.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Om een kwalitatief hoogwaardige vervoersvoorziening te kunnen blijven bieden en om flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen, werken 30 Limburgse gemeenten samen via de GR Omnibuzz. Vanaf de nieuwe aanbesteding vanaf 2020 hebben we, afgezet tegen landelijke ontwikkelingen, te maken met een geringe prijsstijging. De verwachting was dat de vervoerskosten vanaf 2020 hoger zouden uitvallen. Echter de coronacrisis en het terugbrengen naar tenminste één vervoersbehoefte

	per kwartaal, hebben voor een daling in de uitgaven op totaalniveau gezorgd, waarop de begroting in 2021 is bijgesteld. Het aantal Wmo-geïndiceerden met een CVV-pas is ondanks de coronacrisis tijdens 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. Van 3161 in december 2020 naar 3261 in december 2021.Het aantal vervoersbewegingen is gedurende 2021 wisselend geweest, in van januari t/m september was een stijging te zien ten opzichte van 2020, maar daalde weer vanaf oktober door de oplopende coronabesmettingen en blijft daarmee ver beneden het volume van vóór de coronacrisis. Het aantal VEP-reizigers is in 2021 verder gedaald naar 655. Omnibuzz heeft zich in 2021 in samenwerking met de Provincie en Arriva met name gericht op de verdere ontwikkeling van instrumenten om het reizen met OV te stimuleren en een gezamenlijk onderzoek uitgevoerd. Het onderzoeksrapport dient als basis voor de uitwerking van concrete projecten de komende jaren die moeten leiden tot een betere afstemming tussen OV en doelgroepenvervoer.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	De belangrijkste risico's zijn als volgt: vermindering van draagvlak bij gemeenten, de beheersbaarheid van het vervoer, economische kwetsbaarheid van taxibedrijven, kennis en inzetbaarheid van intern personeel en de continuïteit van het serverbeheer (ICT).	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat het CVV en het OV individueel moet worden aanbesteed in plaats van met 31 partijen gezamenlijk. Individueel aanbesteden zal leiden tot een hogere prijs vanwege hogere prijzen.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de overige 31 Limburgse gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via het Algemeen Bestuur van de GR. Daarnaast zit deze wethouder ook in het Dagelijks Bestuur met als plaatsvervanger de wethouder onderwijs, jeugd, cultuur, erfgoed en wonen.	
Financiële resultaat 2021	Winst van € 2.885.894	
	01-01 2021	*31-12-2021*
Financieel belang	Bijdrage 2021 € 2.548.555	Bijdrage 2022 € 2.432.827
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 4.071.959	€ 4.241.986
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 3.446.790	€ 2.808.542

Verbonden partij	**Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar	Het WSP voorziet in passende werkgelegenheid (werkplekken bij derden

belang	of werkopdrachten ten behoeve van regionale werkbedrijven inclusief de voormalige Wsw) en in arbeidsrevalidatie van personen die door de GR Werkvoorzieningsschap Zuid-Limburg (WOZL) dan wel individuele deelnemende gemeenten of sociale diensten aan haar worden toevertrouwd en eventueel tijdelijk worden gedetacheerd. Het WSP: 1. geeft invulling aan de ondersteuning van gemeenten, op grond van de in de Participatiewet toegekende wettelijke opdracht, bij de arbeidsinschakeling via het ontwikkelen van een uniform en flexibel arbeidsmarktbeleid; 2. realiseert voor de regio een optimaal functionerende arbeidsmarkt (hoge participatie, lage werkloosheid); 3. is aanspreekpunt voor werkgevers voor arbeidsbemiddeling; 4. geeft uitvoering aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening, exclusief het formele werkgeverschap.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente ondersteunt de stichting WSP om zo bepaalde inwoners op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij. Het WSP opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. In de in 2018 opgerichte GR WSP zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een verdere concretisering van eenduidige en effectieve marktwerking. In 2021 versterkten we de samenwerking met onze partners Werkgeversservicepunt Parkstad (WSP) en Stichting Werk voor Heerlen (WvH). Dit leidde ertoe dat WSP en WvH beter in positie komen mensen zelfstandig toe te leiden naar werk en ontwikkeling, waardoor zoveel mogelijk mensen uitstromen naar duurzaam werk.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Tussen de uitgaven Wsw (kosten per Wsw'er) en de inkomsten Wsw (rijkssubsidie Wsw) zit een subsidiegat. Voor een deel van de doelgroep zijn de kosten van begeleiding en werkplekaanpassing groter dan het opbrengend vermogen. Dit subsidiegat kan oplopen tot zo'n € 7.000 per (beschut) medewerker. De gemeente vangt deze tekorten op door inzet van een deel van het Participatiebudget. De coronacrisis zet(te) de uitstroomcijfers van het WSP onder druk. Steunpakketten van de overheid dempen de verliezen.
Afbreukrisico bij géén deelname	Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgelegd aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet samen zou werken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	De Parkstadgemeenten (Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal)
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het AB, waar hoofdelijke stemming +1 stem per 15.000 inwoners telt. De gemeente wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.

Financiële resultaat 2021	Voordeel van € 1.804.000 (waarvan € 637.000 voor gemeente Heerlen)	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage van € 2.793.001 in 2021	Bijdrage van € 3.317.956 in 2022
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 2.277.000	€ 1.804.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 1.748.000	€ 2.822.000

Verbonden partij	**Historisch Centrum Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	Het HCL acteert vanuit een unieke geografische, historische plek: de Euregio. De instelling wil het publiek op veelzijdige wijze voor het Limburgse verleden interesseren. Naast de verwerving van archieven ligt de focus op duurzaam beheer en ontsluiting van zowel analoge als digitale archieven. Daarnaast richt het HCL zich in haar toezichts- en adviestaken op modern informatiebeheer. Voor de aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties bouwt zij verder aan het e-depot en bijbehorende dienstverlening. Naast eigen onderzoek maakt het HCL ook onderzoek voor historisch geïnteresseerden, onderzoekers en de recht- en bewijszoekende burger mogelijk. Onze unieke, van grote cultuurhistorische waarde zijnde collectie wordt door digitalisering verder toegankelijk gemaakt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Uitvoering wettelijke taken en relatiebeheer aangesloten overheidsorganisaties.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Per 1-1-2020 is de gemeente Heerlen toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Volgens planning wordt in het eerste kwartaal van 2022 een nieuwe archiefbewaarplaats voor de locatie Heerlen in gebruik genomen: de Christus Koningkerk in de wijk Vrieheide. Het is de bedoeling dat op deze locatie de zogenaamde mijnarchieven worden ondergebracht. Om digitale informatie leesbaar, toegankelijk en authentiek te houden werkt het HCL aan een e-depot. De plannen die hiervoor de basis vormen zijn stevig uitgewerkt in een meerjarenbeleidsplan. Hierin bepaalt het HCL een eigen strategie voor de komende jaren.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Sociaaleconomische ontwikkelingen die gevolgen hebben op subsidies.
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing
Alternatieven voor	Niet van toepassing

géén deelname		
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de gemeente Maastricht, gemeente Heerlen en het Rijk deelnemen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering. Deze wethouder zit in het Algemeen Bestuur. De wethouder onderwijs, integraal jeugdbeleid, cultureel erfgoed en duurzaamheid zit in het Algemeen en Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2021	Een positief resultaat van € 242.350	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	Bijdrage van € 800.000 (2021)	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.157.000	€ 1.476.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 4.679.000	€ 5.621.448

Verbonden partij	**World Trade Center (WTC)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Stichting
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang	De exploitatie van een World Trade Center-concept met een optimale dienstverlening aan het bedrijfsleven alsmede het bieden van hoogwaardige bedrijfsruimte aan het internationale bedrijfsleven in de kantorensfeer.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente faciliteert het WTC om tegemoet te komen aan economische activiteiten in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De gemeente heeft zeker gesteld, dat het realiseren van het WTC concept in Heerlen door het bezit van een WTC licentie tot de mogelijkheden blijft behoren. Deze licentie kan middels deze BV daar worden ingezet waar een WTC als gebouw en als concept voor de langere termijn haalbaar is.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname	De gemeente neemt niet zozeer deel aan de stichting, maar ondersteunt de stichting. Bij het uit handen geven van de WTC-licentie, kan het WTC-concept niet verder uitgedragen worden.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke	De gemeente Heerlen heeft 100% zeggenschap.

betrokkenheid		
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, werkgelegenheid, sport en dienstverlening. De aandeelhouder in persoon is de burgemeester.	
Financiële resultaat 2021	Cijfer over 2021 zijn nog niet voorhanden.	
	1 januari 2021	*31 december 2021*
Financieel belang	€ 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.	€ 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-/- € 8.397	-/- € 8.397
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 22.500	€ 22.500
	Stichting WerkvoorHeerlen (WvH)	
Vestigingsplaats	Heerlen	
Soort verbonden partij	Stichting	
Programma	6. Sociaal Domein	
Doel en openbaar belang	De stichting heeft ten doel: het exploiteren van een werk- en leerbedrijf dat passend gemeentelijk werk beschikbaar stelt voor mensen uit de doelgroep van de Participatiewet om hen zo goed mogelijk te ontwikkelen en zo mogelijk te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt, met al hetgeen daartoe behoort of daartoe dienstig is, alles in de ruimste zin van het woord. De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk. De stichting ontwikkelt zich tot een kwalitatief goede en betrouwbare uitvoeringsorganisatie voor gemeentelijke opdrachten op meerdere vakgebieden.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente ondersteunt de stichting WvH om zo bepaalde inwoners toch op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij. Het leerwerkbedrijf opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	WvH (leerwerkbedrijf) biedt mensen een arbeidscontract en begeleidt ze verder naar een reguliere werkgever. In 2020 is de samenwerking met onze partners Werkgeversservicepunt Parkstad (WSP) en Stichting Werk voor Heerlen (WvH) versterkt. Dit leidt ertoe dat WSP en WvH beter in positie komen mensen zelfstandig toe te leiden naar werk en ontwikkeling, waardoor zoveel mogelijk mensen uitstromen naar duurzaam werk	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	WvH heeft geen winstoogmerk en beschikt niet over eigen weerstandsvermogen. Op het moment dat WvH verlies maakt, zal de Gemeente Heerlen het verlies moeten aanvullen. Winst die WvH maakt, vloeit terug naar de gemeente Heerlen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat personen die niet makkelijk zelf werk vinden terug in de Participatiewet vallen en géén inkomen meer hebben. Instroom bij WvH	

	leidt tot een besparing op de uitkeringskosten.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Minimaal 90% van de werkzaamheden van WvH gebeurt voor de gemeente Heerlen als opdrachtgever om buiten aanbestedingsverplichtingen te blijven. Het betreft dan quasi-inbesteding. Via mandaat is er 'toezicht op de eigen dienst'. Voor 2021 voerde WVH 100% van haar taken uit voor de gemeente Heerlen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouder economie, arbeidsmarkt en sport is gemandateerd als toezichthouder.	
Financiële resultaat 2021	Winst in 2020 was € 667.442 en de cijfers over 2021 zijn nog niet voorhanden	
	Bijdrage € 3.490.648	Bijdrage van € 3.955.649 in 2021
Financieel belang	*1 januari 2021*	31 december 2021
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 813.173	€ nog niet voorhanden
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 1.228.569	€ nog niet voorhanden

iba

3.7 Grondbeleid

Inleiding:
Het gemeentelijk grondbeleid heeft tot doel het realiseren van de ruimtelijke en economische doelstellingen die volgen uit de MBP-programma's. Het grondbeleid ondersteunt de uitvoering van deze programma's.

Beleidskaders
Structuurvisie Heerlen, Structuurvisie Parkstad Limburg, de diverse gebiedsvisies (waaronder het bidboek Centrum) en de diverse masterplannen.

Hoe zetten we ons grondbeleid in:
Grondbeleid kan zowel *faciliterend*, als *actief* worden ingezet.

Vorm	Grond	Voordeel	Nadeel
Faciliterend grondbeleid (ontwikkelaar, of andere partij, koopt de grond)	(Vrijwel) volledig eigendom bij markt of particulier. Overheid kan wel eisen stellen (zoals bestemmingsplan).	Overheid neemt geen financieel risico.	Winst is niet voor overheid. Minder zeggenschap in de ontwikkeling.
Actief grondbeleid (Overheid koopt grond aan)	In bezit van de overheid	Winst is voor overheid. Veel zeggenschap in de ontwikkeling. Overheid heeft regie in initiatief- en haalbaarheidsfase.	Overheid neemt financieel risico.

Het "Heerlens" grondbeleid kenmerkt zich door het faciliteren, stimuleren en regisseren van ontwikkelingen, waarbij de gemeente zich in principe uitsluitend richt op het scheppen van de randvoorwaarden. De daadwerkelijke realisatie is in handen van marktpartijen, met name woningcorporaties en projectontwikkelaars. Heerlen voert alleen een actief grondbeleid indien gewenste ontwikkelingen anders niet tot stand komen. Dit gebeurt, in beperkte mate, in de herstructureringsgebieden en het centrum.

<u>Categorisering gronden</u>
De gemeente Heerlen hanteert bij de administratie de volgende drie categorieën:

A Bouwgronden in exploitatie (BIE); van de gronden onder deze categorie is een grondexploitatiebegroting vastgesteld.

B Overlopende vorderingen
- B.1 t/m 4 bestemmingsreserve claims grondexploitatie (projecten die voor de BBV wijziging grondexploitatie waren)
- B.5 verspreid bezit
- B.6 beheersgronden

C Materiële vaste activa (deze zijn onderdeel van de "balans en toelichting")

Resultaat 2021
In 2021 hebben wij wederom de grondexploitaties herzien en geactualiseerd. Dit leverde een voordelig resultaat op van € 19.000. Verder hebben wij een voordelig resultaat bij de beheersgronden en verspreid bezit van € 222.000. Daarnaast zijn de risico's opnieuw berekend en is er € 100.000 toegevoegd aan het weerstandsvermogen.
Per saldo is € 141.000 toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf.

Ontwikkelingen per project

A: Bouwgrond in Exploitatie

	Project	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie ivm stelsel-wijziging	Boekwaarde 31-12-2021	Verlies-voorziening 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Weerstands-vermogen 31-12-2021
A	**Bouwgronden in exploitatie (BIE's)**											
1.0	**Heerlen Stad**											
1.1	64 Parc Hoogveld alg.	-296	19	-285	12	0	-550	0	-550	2.521	-2.431	162
1.2	1616 Nicolaas Beetsstraat	72	45	0	0	0	117	-118	-1	1	0	74
1.3	1679 Schinkelkwadrant Zuid	0	7.830	-93	0	-3.426	4.311	0	4.311	934	-5.245	0
	Subtotaal	*-225*	*7.894*	*-379*	*12*	*-3.426*	*3.877*	*-118*	*3.759*	*3.456*	*-7.675*	*236*
2.0	**Hoensbroek**								0			
2.1	38 Burg.Slanghenstr. alg.	297	3	0	0	0	300	0	300	67	-393	264
2.2	1820 Aldenhofpark uitvoering	-670	0	-877	344	282	-921	0	-921	938	-335	0
	Subtotaal	*-373*	*3*	*-877*	*344*	*282*	*-621*	*0*	*-621*	*1.005*	*-728*	*264*
3	**Bedrijventerrein**											
3.1	19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	3.647	42	0	-174	0	3.515	0	3.515	936	-5.100	192
3.2	23 Industrieterr. Emma alg.	4.651	48	0	0	0	4.699	-3.263	1.437	613	-2.050	434
3.3	48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	1.808	19	0	-31	0	1.797	0	1.797	1.423	-3.525	508
3.4	860 Bedrijfskavels Kissel	-109	-1	0	0	0	-110	-3	-113	172	-59	0
	Subtotaal	*9.997*	*108*	*0*	*-205*	*0*	*9.901*	*-3.266*	*6.635*	*3.144*	*-10.734*	*1.134*
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	**9.399**	**8.005**	**-1.256**	**152**	**-3.144**	**13.157**	**-3.384**	**9.773**	**7.606**	**-19.137**	**1.634**

Bedragen x € 1.000

Bij Schinkelkwadrant-Zuid en Aldenhofpark zijn de kosten en opbrengsten in relatie tot de openbare ruimte uitgenomen en overgeboekt naar het materieel vast activum. Dit resulteert in de volgende boekwaarden:

Boekwaarde Balans 31-12	**2020**	**2021**
Voorraad Onderhanden Werk	€ 9.399.000	€ 13.157.000
Verliesvoorziening Onderhanden Werk	€ -3.403.000	€ -3.384.000
Materieel Vaste Activa	€ 24.436.000	€ 4.130.000

Winst- en verliesnemingen
De winstnemingen 2021 zijn berekend conform de wettelijke Percentage of Completion (POC) methode. Op basis van de realisatie van de projecten ten opzichte van de begroting wordt het winstbedrag in 2021 bepaald op € 152.000.

	berekende winstneming conform poc methode									Verliesvoorziening		
Project	**Looptijd**	**Totale kosten**	**% gerealiseerd**	**Totale Opbrengsten**	**% gerealiseerd**	**Verwacht eindresultaat**	**winstneming obv eindresultaat**	**winstneming vóór 2021**	**winstneming in 2021**	**Verlies-voorziening 31-12-2020**	**Verlies-voorziening 31-12-2021**	**Mutatie verlies-voorziening**
Bouwgronden in exploitatie (BIE's)												
Heerlen Stad												
64 Parc Hoogveld alg.	2027	7.804	68%	-8.705	72%	-901	-442	-429	-12	0	0	0
1616 Nicolaas Beetsstraat	2022	740	100%	-622	100%	118	0	0	0	-118	-118	0
1679 Schinkelkwadrant Zuid	2029	5.328	82%	-5.328	2%	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		*13.872*		*-14.655*		*-784*	*-442*	*-429*	*-12*	-118	*-118*	*0*
Hoensbroek												
38 Burg.Slanghenstr. alg.	2022	367	82%	-393	0%	-26	0	0	0	0	0	0
1820 Aldenhofpark uitvoering	2023	5.051	81%	-6.432	95%	-1.381	-1.063	-719	-344	0	0	0
Subtotaal		*5.418*		*-6.825*		*-1.407*	*-1.063*	*-719*	*-344*	*0*	*0*	*0*
Bedrijventerrein												
19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	2027	24.529	96%	-27.621	82%	-3.092	-2.442	-2.616	174	0	0	0
23 Industrieterr. Emma alg.	2027	9.464	94%	-6.201	67%	3.263	0	0	0	-3.282	-3.263	19
48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	2027	14.142	90%	-15.127	77%	-985	-680	-710	31	0	0	0
860 Bedrijfskavels Kissel	2023	198	13%	-195	70%	3	0	0	0	-3	-3	-0
Subtotaal		*48.332*		*-49.143*		*-811*	*-3.122*	*-3.327*	*205*	*-3.285*	*-3.266*	*19*
Totaal Bouwgronden in exploitatie		**67.622**		**-70.624**		**-3.001**	**-4.627**	**-4.475**	**-152**	**-3.403**	**-3.384**	**19**

Bedragen x € 1.000

De POC-winsten van Parc Hoogveld en Aldenhofpark van € 356.000 zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve risico's.
Bij de industrieterreinen (19 Crama en 48 Geleendal) zijn naar aanleiding van de verkoopprijzen de POC-winsten bijgesteld en verrekend met de bestemmingsreserve risico's. Dit heeft geen financiële consequenties in de jaarverantwoording.

De mutatie in de verliesvoorziening € 19.000 is het gevolg van de actualisatie van de herziening grondexploitaties en is ten gunste van de algemene reserve grondbedrijf geboekt.

De winstneming op basis van het eindresultaat valt pas vrij ten gunste van de algemene reserve grondbedrijf als de grondexploitatie wordt afgesloten. De tussentijdse genomen POC-winsten worden voorzichtigheidshalve gedoteerd aan de bestemmingsreserve risico's, zolang de grondexploitatie nog niet afgerond is.

A1. Heerlen Stad

A1.1. Parc Hoogveld
Van de drie kavels die de gemeente in deze fase in verkoop heeft, is er met een koper een koopovereenkomst afgesloten. Deze eigendomsoverdracht heeft in 2021 plaatsgevonden.

A1.2. Nicolaas Beetsstraat
Nadat de laatste woningen in het voorjaar 2021 zijn opgeleverd, is de openbare ruimte opnieuw ingericht. Het project is buiten klaar. Financiële afronding vindt nog plaats.

A1.3. Schinkelkwadrant-Zuid
In plangebied Schinkelkwadrant-Zuid heeft de gemeente de gronden en het opstal van de ontwikkelaar overgenomen. De gemeente heeft de grond gesaneerd en de loods gesloopt. Het voorlopig ontwerp van de eerste bouwfases en openbare ruimte is opgesteld. De ontwikkelaar heeft de woningen van de eerste bouwfases in verkoop gebracht. Voorbereidingen zijn getroffen voor het ontgraven van de grond voor de aanleg van de parkeerkelder.

A2. Hoensbroek

A2.1. Burg. Slanghenstraat
De locatie Burgemeester Slanghenstraat omvat een aantal bouwkavels die eigendom zijn van particulieren (8) en een drietal van de gemeente die voor uitgifte worden aangeboden.
Ook 2021 heeft in het teken gestaan van enerzijds een heroverweging over de doorgang van het (totale) project en anderzijds is de particuliere verkoop door Wanders voortgezet. Medio 2021 is er

ernstige wateroverlast geweest in de B. Slanghenstraat, hetgeen een extra afwegingskader heeft geïntroduceerd. Afgesproken is dan ook om dit feit nauw te betrekken bij die totale afweging. Momenteel is het wachten op het Waterschap dat met een advies komt over mogelijk te nemen beheers stappen om wateroverlast in de toekomst te minimaliseren. Dit kan consequenties hebben voor een eventuele verdere uitgifte van de gemeentelijke kavels. Hierna zal een advies aan het college voorgelegd worden over al dan niet (gedeeltelijk) doorgaan met het project, inclusief financiële gevolgen. De kavels van Wanders worden al gedeeltelijk verder bebouwd, de ingezette acties om de afgegeven omgevingsvergunning aan te vechten zijn andermaal bij de rechter gestrand.

A2.2. Aldenhofpark
Vincio Wonen (voorheen de Voorzorg) is nog bezig met de uitwerking van hun plannen voor de realisatie van 24 appartementen. De koopovereenkomst dient hiervoor nog te worden afgesloten.
Woonpunt is gestart met de realisatie van 24 appartementen in de sociale huur. Ook Wonen Limburg is bezig met de nadere planuitwerking voor hun grondposities. Zij wijken met de nieuwe plannen af van de aanvankelijk geplande 30 grondgebonden woningen. Hun plan bestaat uit een combinatie van grondgebonden woningen, appartementen en zorgwoningen. Hiervoor moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Deze procedure moet nog worden doorlopen. Na realisatie van deze twee woningbouwplannen kan de openbare ruimte verder worden aangelegd.

A3. Bedrijventerreinen
Eind 2020 zijn de verkoopprijzen van de vier lopende grondexploitaties getaxeerd. In de verwachte grondopbrengsten hebben dan ook geen aanpassingen plaatsgevonden.

A3.1 Crama-Husken-De Vrank
Er hebben in 2021 geen kavelverkopen plaatsgevonden.

A3.2 Industrieterrein Emma Algemeen
In 2021 heeft geen wijziging plaatsgevonden binnen dit project. Wel is verder gegaan met het opruimen van het terrein rondom Tuindorp. Met de autohandelaar aan de Christiaan de Wetstraat/Cronjestraat zijn afspraken gemaakt, het terrein is vrijgemaakt en er wordt handhavend opgetreden. Met de laatste 7 bewoners van de woningen lopen gesprekken om te komen tot verhuizing.

A3.3 Geleendal / Nieuw Eyckholt algemeen
Er is interesse in kavels op dit bedrijventerrein. Concreet is er in 2020 verder gesproken met de initiatiefnemer voor de aanleg van een duurzame parkeervoorziening. Tot een verkoop is het in 2021 nog niet gekomen.

A3.4 Bedrijfskavels Kissel
In 2021 is aan de situatie niets veranderd. Eén kavel is nog te koop, in de acquisitie wordt deze meegenomen.

B: Overlopende vorderingen
B1 t/m B4 overige projecten

	Project	Boekwaarde 31-12-2020	mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021
B1	15. De beitel Zuid algemeen	-19	0	-19
B2	28. Tuindorp	216	-187	29
B3	60. Burgemeester Slanghenstr	-3	0	-3
B4	779. Litscherveld	84	-9	76
	Totaal overige projecten	279	-195	84

Bedragen x € 1.000

Overige projecten zijn voormalige grondexploitaties, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadministreerd. De resterende middelen zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Claims Grondexploitaties.

B5 Verspreid Bezit
Onder verspreid bezit worden in het kader van de uitvoering van het besluit "toekomstig grondbeleid gemeente Heerlen" sinds 1995 alle verspreid liggende toekomstige bouwpercelen van het grondbedrijf verantwoord.
In 2021 is een bedrag van € 77.000 ten gunste gebracht van de algemene reserve van het grondbedrijf.

Project	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Mutaties 2021**	**Boekwaarde 31-12-2021**	**Algemene reserve grondbedrijf**
Overige projecten (Bestemmingsreserve claims grex)				
34 Verspreid bezit	0	77	77	-77

Bedragen x € 1.000

Specificatie van het resultaat 2021

Gebruiksvergoedingen e.d.	€	126.000
Maaien percelen	€	-39.000
Grondlasten	€	-10.000
Totale opbrengst	€	77.000

B6 Beheersgronden
Hierin wordt de administratie gevoerd van de gronden die verpacht of verhuurd worden. In totaliteit wordt een bedrag van € 145.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf. Het betreft hier de opbrengsten vanuit erfpacht, huur en dergelijke.

Project	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Mutaties 2021**	**Boekwaarde 31-12-2021**	**Algemene reserve grondbedrijf**
Beheersgronden				
110 Erfpachtgronden	0	81	81	-81
111 Landbouwgronden	0	2	2	-2
112 Benzine verkooppunten	0	62	62	-62
Totaal Beheersgronden	**0**	**145**	**145**	**-145**

Bedragen x € 1.000

Vermogenspositie
De totale vermogenspositie van het grondbedrijf is samengesteld uit: de algemene reserve van het grondbedrijf, de bestemmingsreserve claims grondexploitaties en de bestemmingsreserve voor algemeen economische risico's.

Het verloop van de algemene reserve van het grondbedrijf is als volgt:

Algemene reserve Grondbedrijf	**2021**	**2020**
Algemene reserve 1-1	96	816
Vrijval afwaardering panden	0	-644
Boekwinst verkoop pand Sittarderweg	0	36
Mutatie met verliesvoorziening	19	-204
Exploitatie resultaat overige projecten	77	75
Saldo beheersgronden	145	145
Dotatie bestemmingsreserve Risico`s Grondexploitaties	-100	-74
Beschikking over algemeen reserve voor afdekking verliezen/voorfinanciering en bijdragen aan overige projecten	0	-55
Algemene reserve 31-12-2021	**237**	**96**

Bedragen x € 1.000

Bestemmingsreserve Risico's Grondexploitaties
Deze bestemmingsreserve bestaat uit twee onderdelen:
Volgens de in de nota "Sturend Grondbeleid" vastgestelde methode worden de financiële risico's van vastgestelde grondexploitaties gekwantificeerd. Voor de gelopen risico's wordt een bestemmingsreserve gevormd.
De winstbepaling volgens de POC methode wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe niet genomen in het jaarrekeningresultaat, maar wordt gereserveerd in deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

Bestemmingsreserve algemeen economische risico's	**2021**	**2020**
Saldo risico's 31/12	1.634	1.534
Saldo poc's 31/12	3.908	3.756
Saldo bestemmingsreserve	5.542	5.290

Bedragen x € 1.000

Het saldo risico's is in 2021 met € 100.000 toegenomen vanwege verhoging risico Burgemeester Slanghenstraat.

Het saldo van POC-winsten is met € 152.000 toegenomen ten opzichte van 2020. Dit komt door de verkoop bij Parc Hoogveld en de ontvangen subsidie bij Aldenhofpark.

Samenvattend onderstaand het totale vermogen:

Vermogenspositie ultimo boekjaar	**2021**	**2020**
Algemene reserve van het grondbedrijf	237	96
Bestemmingsreserve claims grondexploitaties	84	279
Bestemmingsreserve risico's grondexploitaties	5.542	5.290
Saldo 31-12-2021	**5.862**	**5.665**

Bedragen x € 1.000

SCHUNCK
SCHUNCK

3.8 Demografische ontwikkelingen

Bevolkingsontwikkeling
In het afgelopen jaar is de omvang van de Heerlense bevolking iets afgenomen. In totaal heeft Heerlen 79 inwoners minder dan aan het begin van 2021. Dit ondanks een positief migratiesaldo van 492 inwoners. Het merendeel van de mensen die in Heerlen zijn komen wonen, is afkomstig uit Parkstad Limburg, gevolgd door de rest van Limburg. In Heerlen is al jaren sprake van een negatieve natuurlijke bevolkingsontwikkeling. Dit negatieve saldo van geboorten en sterftes is iets hoger dan in 2020. Eveneens een jaar met een hoger saldo ten opzichte van eerdere jaren. De oversterfte is dus nog iets toegenomen. Dit is in lijn met wat het CBS ook voor de provincie Limburg heeft geconstateerd.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in 2019 een nieuwe bevolkingsprognose uitgebracht. Uit die prognose blijkt dat het CBS verwacht dat de gemeente Heerlen in de komende 20 jaar nauwelijks zal krimpen. Het CBS gaat uit van een daling met 0,6% in de periode 2020-2040. Dit komt door de inschatting dat er in de komende 20 jaar sprake zal zijn van een ruim positief migratiesaldo. Vanaf 2040 is een iets grotere daling te zien. In de periode 2040-2050 neemt de Heerlense bevolking met 2,6% af. De verwachting van een positief migratiesaldo is in de afgelopen twee jaar in Heerlen in ieder geval correct gebleken.

Prognoses wisselen ook wel iets qua marges, feit is dat er een wankel evenwicht is met een vergrijzende bevolking en onzeker migratiesaldo.

Decentralisatie uitkering
Vanaf 2016 ontvangt de gemeente Heerlen als centrumgemeente van een krimpregio de Decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling voor de zeven Parkstadgemeenten. De uitkering Bevolkingsdaling omvat een jaarlijks bedrag van € 3,9 miljoen ter ondersteuning van de regionale krimpaanpak en wij ontvingen deze tot en met 2020.

De Parkstadgemeenten hebben in het verleden afgesproken om de middelen voor 75% voor gezamenlijke projecten in te zetten (€ 2,9 miljoen) en voor 25% volgens de gebruikelijke verdeelsleutel over de gemeenten te verdelen (€ 1 miljoen). Voor het Heerlens deel van die 25% is afgesproken dit op te nemen in de exploitatie van onze begroting om daarmee de tegenvallers door demografische ontwikkeling op te vangen.

Een deel van de middelen (75%) is in 2021 ingezet als cofinanciering voor het GROS programma van de Regio Deal Parkstad, maar ook voor het regiobrede traject organisatiekracht. Daarnaast zijn deze middelen ingezet voor projecten in de regio op het gebied van leefbaarheid en economie. In Heerlen waren dit het Auroraproject en de herontwikkeling van Giesen-Bautsch.

Het gedeelte dat opgenomen is in de exploitatie (25%) wendt Heerlen aan voor de tegenvallers door de demografische ontwikkeling. Deze tegenvallers hebben vooral te maken met het toenemend areaal openbare ruimte door het verkleinen van de woningvoorraad en het afnemend financieel draagvlak (minder inwoners = minder inkomsten) voor door de gemeente (deels) te betalen voorzieningen zoals wegen, riolen, scholen, theater etc. De geleidelijke daling van het aantal inwoners en dus onze inkomsten, loopt niet in de pas met de snelheid waarmee wij (de kosten van) deze voorzieningen kunnen afbouwen. Deze kostenremanentie heeft een enorme impact op onze begroting. De middelen worden ook gebruikt voor regeneratie van de leefbaarheid en het versterken van het vestigingsklimaat. Burgers moeten zich prettig voelen in Heerlen en hier graag willen wonen. Dat bereiken we niet met eenmalige en kortstondige projecten. Het gaat er om doorlopend de vinger aan de pols te houden zodat mensen in Heerlen blijven of naar Heerlen komen om er te (ver)blijven.

Lobby
Verder heeft de gemeente Heerlen actief meegewerkt in de brede Parkstadlobby voor het behoud van een speciale uitkering voor gemeenten met specifieke demografische ontwikkelingen. In 2022 wordt deze nog éénmaal uitbetaald via een Specifieke Uitkering.

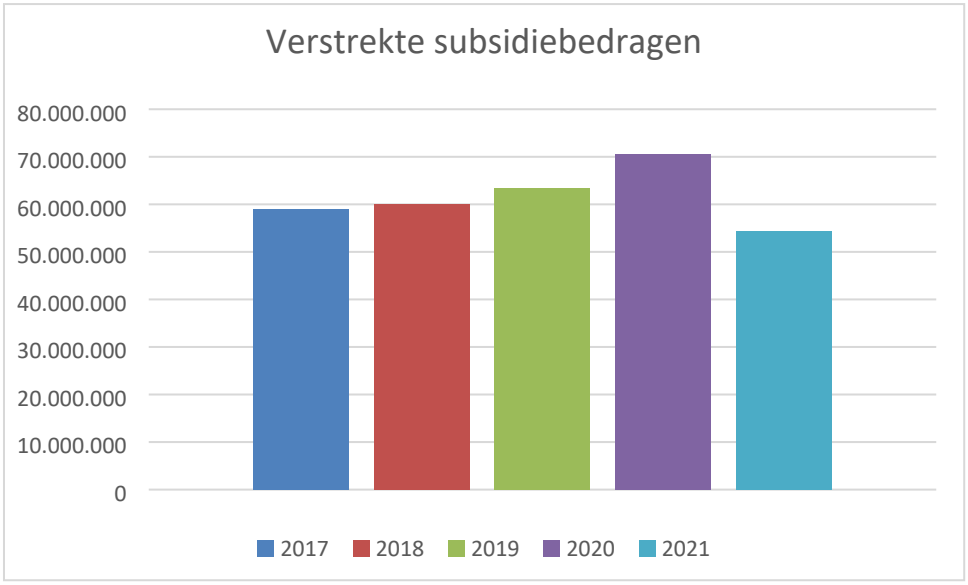
3.9 Subsidies

Kernboodschap:
Inkomende subsidies
De lobbyaanpak en verwerving van inkomende subsidies worden toegelicht bij het kernthema bestuurskracht.

Uitgaande subsidies
Het verstrekken van subsidies is een manier om gemeentelijk beleid te realiseren.

De stijging met ingang van 2019 en 2020 is mede een gevolg van nieuwe subsidies en een bredere uitvraag van de verstrekte subsidies als gevolg van de reorganisatie.
Met ingang van 1 januari 2021 is de Wet langdurige zorg (WLZ) veranderd. Binnen deze WLZ kunnen nu ook mensen die in aanmerking komen voor Beschermd Wonen terecht, wanneer zij ook aan de andere indicatiecriteria hiervoor voldoen.
Daardoor is het aantal mensen dat nog via de gemeentes Beschermd Wonen moet krijgen drastisch verlaagd, en daarmee dus ook de verleende subsidies.

Grafiek:
Overzicht verstrekte subsidies 2017 – 2021

iba
parkstad

3.10 IBA (Internationale Bau Ausstellung)

IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het fenomeen IBA is in Duitsland ontstaan en uitgegroeid tot een creatieve aanpak voor regio's waar een verandering moet worden gestimuleerd. Het tastbare resultaat moet leiden tot een fysieke verandering in het gebied. Maar minstens zo belangrijk is een cultuuromslag in denken en werken en waardering voor het gebied. Een hernieuwde trots, die uitnodigt om te investeren, zodat er een nieuw economisch elan ontstaat.

IBA zoekt naar innovatieve, toekomstgerichte projecten die duurzaam van betekenis zijn voor de ontwikkeling van een stad of gebied. IBA bouwt zelf niet, maar regelt gedurende een periode processen en voegt kwaliteit toe aan de projecten. Het legt de basis voor een nieuwe oriëntatie op de toekomst waarin maatschappelijke veranderingen worden aangejaagd. Simpel gesteld, IBA draagt bij aan de verbetering van een stad of regio. IBA geeft een Aufschwung. De IBA-periode eindigt met een tentoonstelling van de gerealiseerde projecten die van augustus 2021 tot augustus 2022 te zien is.

Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad B.V. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad B.V. In juni 2014 is de IBA Parkstad officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen.

Er wordt hard gewerkt aan het realiseren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. Eind 2016 is het uitvoeringsprogramma richting het tentoonstellingsjaar 2021-2022 gepresenteerd. Door combinaties te maken en door het afvallen van projecten zijn de IBA-50 projecten bepaald die in 2021-2022 gepresenteerd moeten gaan worden. Over de inhoud van die 50 projecten kunt u meer lezen op de website https://www.iba-parkstad.nl/projecten/

Als Heerlen zijn wij blij om te zien dat de inspanning die wij verrichten in relatie tot onder andere onze binnenstad, onze Romeinse- en mijngeschiedenis en het groevegebied ook door de IBA als belangrijke projecten worden gezien. Met behulp van de IBA tillen wij deze projecten naar een hoger niveau.

Het IBA-expojaar start in augustus 2021 en eindigt in augustus 2022. In het expojaar wordt de regio voor het voetlicht gebracht. In de eerste plaats met de resultaten van de IBA-projecten. Soms met terugblik op de geboekte resultaten, soms met een feestelijke opening, soms met een eerste paal in de grond en soms in expositievorm omdat de daadwerkelijke realisatie na het expojaar valt.

Budgettair blijft IBA, op basis van de huidige prognose, binnen de gemaakte afspraken ten aanzien van de besteding van de middelen.

Voor de gedetailleerde (financiële) verantwoording verwijzen wij naar de website van IBA Parkstad B.V. http://www.iba-parkstad.nl/iba-parkstad/financiele-jaarstukken/

3.11 Bestuursprogramma's

Bestuursprogramma Centrum

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Peter van Zutphen

Wat hebben we bereikt?

De transformatie van het centrum is in volle gang. De metamorfose van de openbare ruimte is gestart. Daarnaast zien we naast de ambities uit het Urban bidboek nieuwe kansen en mogelijkheden die moeten worden benut. Ook worden op deze wijze andere deelgebieden in het centrum aangepakt. We hebben de transformatie van het centrum geëvalueerd. Bij deze evaluatie hebben we uiteraard ook de mensen in de stad betrokken. Dit hebben we gedaan met een breed participatietraject, waarbij betrokkenen en stakeholders zijn gevraagd om aan te geven wat zij NU vinden van het centrum. Dit heeft geresulteerd in wensen, ideeën en suggesties. Onder meer deze uitkomsten zijn vertaald in een nieuw ambitiedocument 'Samen maken we het centrum'. Inmiddels heeft de raad unaniem ingestemd met dit nieuwe ambitiedocument.

Ambities 1 t/m 8: Detailhandel, horeca, kantoren en wonen
In plangebied Schinkelkwadrant-Zuid heeft de gemeente de gronden en het opstal van de ontwikkelaar overgenomen. De gemeente heeft de grond gesaneerd en de loods gesloopt. Het voorlopig ontwerp van de eerste bouwfases en openbare ruimte is opgesteld. De ontwikkelaar heeft de woningen van de eerste bouwfases in verkoop gebracht. Voorbereidingen zijn getroffen voor het ontgraven van de grond voor de aanleg van de parkeerkelder.

In plangebied Schinkelkwadrant-Noord heeft de gemeente mondeling overeenstemming bereikt met de ontwikkelaar over het stedenbouwkundig ontwerp, de planologische maatregelen en de plankosten. De ontwikkelaar heeft, aan het einde van het jaar, aangegeven eerst prioriteit te geven aan de herontwikkeling van Schinkelkwadrant-Zuid. Gesprekken hierover zijn inmiddels gepland.

Het stadskantoor is opgeleverd en de publiekshal is feestelijk geopend. De renovatie van het raadhuis is gestart.

Aanvullend op de beheersverordening van gemeentelijke locaties is met het Bestemmingsplan Cityplan nog circa 65.000m² detailhandel uit allerlei (meng)bestemmingen buiten de concentratie en balansgebieden geschrapt. Binnen de bestemming 'gemengd' is daarnaast nog voor 117.000 m² aan kantoren geschrapt en daarin zitten nog niet alle gebieden opgenomen. Het aantal m^2 wordt dus nog hoger.

Met de eigenaar is intensief getracht om 't Loon te transformeren. De eigenaar heeft ons laten weten te stoppen met dit proces, dit hebben we ook gedeeld met de raad. Inmiddels is 't Loon van eigenaar gewisseld. Met deze nieuwe eigenaar worden momenteel gesprekken opgestart.

Middels de vaststelling van het bestemmingsplan 'Cityplan Heerlen' zijn planologische belemmeringen voor horeca, voor zover in overeenstemming met het vastgestelde horecabeleid, weggenomen. In het bestemmingsplan zijn hiertoe onder andere de aangewezen horecaconcentratiegebieden met bijbehorende toegestane categorieën van horeca geregeld, zijn bijbehorende gevelterrassen geregeld en is buiten de aangewezen structuren de bestaande situatie vastgelegd. Binnen de Centrumbestemming is daghoreca daarnaast overal toegestaan.

De Pilot 'Wonen Boven Winkels' is met een voorinventarisatie naar de meest belangrijke knelpunten opgestart. De bevindingen van deze voorinventarisatie zullen het verdere verloop van deze pilot voeden. Middels het bestemmingsplan Cityplan Heerlen is voorzien in een regeling

waarbij het wonen op de begane grond, buiten het als zodanig aangewezen kernwinkelgebied, eveneens is toegestaan. De verleende vergunning voor de realisatie van maximaal 350 studentenwoningen is in het bestemmingsplan Cityplan Heerlen verwerkt. De nieuwe eigenaar is begonnen aan het strippen van het voormalige beddenhuis en bereidt thans een in omvang beperkt planvoorstel uit. Weller heeft 39 woningen, voor jongeren en jong afgestudeerden, gerealiseerd in voormalig Sporthuis Diana. De subsidiebeschikking van de 'woningbouwimpuls' is ontvangen en heeft een looptijd van 10 jaar. De subsidie draagt bij aan het realiseren van 'betaalbare woningen' in het centrum. Er is gestart met de herinrichtingswerkzaamheden aan de openbare ruimte en bouwrijp maken.

Een integrale gebiedsvisie voor het Gebied Spoorsingel-Willemstraat-Kempkensweg is voorbereid. Hiervoor is een participatietraject gestart en hebben diverse inventarisaties plaatsgevonden. Voor de gronden van het voormalige Sporthotel is een bestemmingsplan vastgesteld en deze gronden zijn bouwrijp opgeleverd aan de ontwikkelende partij. De sloop van de panden Spoorsingel 2-34 is voorbereid door het doen van onderzoeken op het gebied van onder andere ecologie, asbest, constructie en veiligheid. De aanbestedingsprocedure voor de sloopwerkzaamheden is gestart.

Om de ambities uit te voeren zijn alle partijen in de stad belangrijk. Zo hebben we ook het brede gesprek gevoerd met de twee grote parkeeraanbieders. Het intensiveren van de samenwerking was het doel alsmede zorg dragen voor lagere tarieven. Dit laatste is nog niet gelukt. Hierover hebben we de raad geïnformeerd.

Bij de afronding van het Maankwartier zijn restpunten aan openbare ruimte en herstelwerkzaamheden aan Parallelweg 2b uitgevoerd. De herstelwerkzaamheden aan de tijdelijke fietsenstalling zijn afgerond. Er is inhoudelijk akkoord bereikt met de spoorse partijen over de eindafrekening van de realisatie van het nieuwe treinstation en de verrekeningen uit de uitvoeringsovereenkomst. Hiervoor heeft de gemeente, bij afsluiting grondexploitatie Maankwartier, een voorziening gevormd.

Ambities 9 t/m 11: Openbare ruimte
Het definitief ontwerp van Burgemeester van Grunsvenplein is vastgesteld. De aannemer is gestart met de herinrichting.

Voor de herinrichting van Promenade II is akkoord bereikt met de eigenaar over de verwerving van de twee kopgebouwen. Er is uitgebreid gesproken met de omgeving voor het opstellen van een voorlopig ontwerp waarna het voorlopig ontwerp is gemaakt. In het ontwerp zijn verschillende mogelijkheden van sloop/transformatie van het kopgebouw met toegang naar de parkeergarage gepresenteerd. Daarover zijn gesprekken met Q-Park opgestart.

De definitieve ontwerpen van de Coriovallumstraat-west, Raadhuisplein en Dr. Poelsstraat zijn vastgesteld. Bij Coriovallumstraat-west is het werk aanbesteed. Bij het Raadhuisplein is de aanbesteding tijdelijk stopgezet wegens niet leverbaar bestratingsmateriaal. Wel zijn werkzaamheden aan de riolering gestart.

Op basis van de cultuurhistorische studie 'Een Slapende Schoonheid' is een schetsontwerp ''Middeleeuwse kern Heerlen'' (Landsfort Herle) voor de openbare ruimte gemaakt.

De eigenaar is begonnen aan de renovatie van een vijftal gevels aan de Honingmanstraat en Schinkelstraat. De renovatie van de gevels in de Saroleastraat is gestart. De evaluatie van het pilotjaar van Atelier Stadsrevisie is vastgesteld. Er zijn voorbereidingen getroffen voor een tweede tranche van het gevelrenovatiefonds en voor de aanbesteding van de begeleiding gevelerenovaties als vervolg op de pilot met stichting Atelier Stadsrevisie. Voor de realisatie van de worstenhemel zijn concrete afspraken gemaakt met de ontwerper en het staal is besteld.

Bij de 'Stad als Speeltuin' zijn door twee partijen binnen een participatief traject met bewoners grote en kleine objecten in kaart gebracht die de openbare ruimte levendiger maken. De stad is opgeschoond van stickers en het schoonmaakregime geïntensiveerd. Er zijn tientallen paaltjes verwijderd en er is functioneel groen teruggeplaatst.

Ambities 12 t/m 18: Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs
Het ontwikkelen van een themacentrum beeld & geluid en presentatie, waaronder het filmhuis (filmhub) is een kans voor Heerlen. De aanbesteding voor de Rivoli/Maxim is mislukt. De inschrijvingen voldeden niet aan de randvoorwaarden van het plafondbudget. Aansluitend is een nieuw proces van aanbesteding gestart. Gekozen is om ontwerpvraag uit te zetten voor het gehele complex Royal-Rivoli-Maxim.

De aanbesteding 'ontwerpteam Romeins Museum' heeft plaatsgevonden. Door het winnende architectenteam is gestart met een voorlopig ontwerp. Er is gewerkt aan de alternatieve programmering vanwege de tijdelijke beperkte huisvesting. Tevens is een onderzoek begonnen naar de verzelfstandiging van het nieuwe museum. Een strategisch communicatieplan en lobbyplan zijn opgesteld.

Het monumentale pand 'Kneepkens' van architect Frits Peutz is aangeschaft om hierin een vernieuwd Nederlands Mijnmuseum te kunnen realiseren samen met stichting Carboon. In het museum wordt het complete verhaal verteld van de mijnhistorie in Nederland, zowel het ondergrondse als het bovengrondse verhaal en het verhaal van de oostelijke en de westelijke mijnstreek. Het pand is in 2021 gerestaureerd.

De raad heeft besloten om het nieuwe centrumbad te huisvesten aan de Putgraaf, waar nu het tijdelijk stadskantoor is. Diverse onderzoeken zijn gestart en de begeleidende partijen voor de sloop van het kantoor en het opstellen van een programma van eisen voor het nieuwe centrumbad is gegund. Het realiseren van urban sports op het Burgmeester van Grunsvenplein is uiteindelijk om verschillende redenen niet mogelijk gebleken. Er wordt opnieuw onderzocht waar en hoe we urban sports kunnen faciliteren in of nabij het centrum.

Als uitwerking van het Integraal Huisvestingsplan voor de verplaatsing van het Herle College, het Grotius College en de Vrijeschool Parkstad naar het centrum is een intensieve samenwerking tussen de gemeente en scholen opgestart. De scholen zijn gestart met het uitwerken van hun globale programma van eisen in ruimtelijke en technische zin. Daarnaast is gezamenlijk geïnventariseerd naar zoekgebieden voor een geschikte alternatieve locatie(s), zodat enerzijds de onderwijsvisie van de scholen op de juiste wijze kan worden toegepast en anderzijds een versterking van het centrum kan plaatsvinden.
Met de Open Universiteit en Zuyd Hogeschool is intensief gesproken over de mogelijkheden van verplaatsing naar de binnenstad en de vervolgstappen die we hiervoor gezamenlijk willen zetten. De Provincie Limburg is gevraagd om ons hierin te ondersteunen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een inhoudelijke propositie om het hoger en academisch onderwijsaanbod in Heerlen door te ontwikkelen en te verbinden met de strategische opgaven binnen de regio en Zuid-Limburg.
'Streetlab' van Zuyd Hogeschool is tijdelijk gevestigd aan de Promenade. Het 'streetlab' verbindt de studenten van Zuyd Hogeschool, Heerlen centrum en de Brightlands Smart Services Campus. De studenten brengen opgedane kennis in de praktijk en betrekken de mensen in de binnenstad bij hun studie.

Ambities 19 t/m 22: Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing
Het IBA Expojaar is gestart met diverse festivals en activiteiten waaronder Stadmaakweek, Jan Stuyt, Erfgoed, Toen de Mijnen Verdwenen. De "Dag en Nacht van de Stad" heeft voor de eerste keer buiten de Randstad plaatsgevonden in Heerlen en Parkstad. Bij de Nacht van de Stad hebben deelnemers op een verrassende wijze kennis gemaakt met Heerlen en Parkstad. De bezoekers

waren heel enthousiast over de Dag en Nacht van de Stad. Wintertijd is in aangepaste omvang gestart.

Wij zien leisure als de vrije tijd die mensen besteden in het centrum. De pandemie heeft ervoor gezorgd dat er minder bezoekers waren in het centrum. Inmiddels is de Visit Zuid-Limburg Experience winkel geopend en de Flooral in het Romeins Kwartier gerealiseerd. Wij hebben verder gewerkt aan projecten die in de toekomst bijdragen aan meer bezoekers en beleving in het centrum. Voorbeelden zijn Landsfort Herle, het Romeins Kwartier, het Mijnmuseum, de uitbreiding van de Nieuwe Nor en urban sport.

Ondanks de coronamaatregelen blijven de initiatieven in het Romeins Kwartier groeien. Het enthousiasme van bewoners, ondernemers en andere betrokken partijen blijft groot en de initiatieven worden binnen de mogelijkheden gerealiseerd. Samen met alle stakeholders zijn in totaal 56 initiatieven opgestart, waarvan 40 gerealiseerd, 11 nog in ontwikkeling en 5 gestopt zijn. Enkele hoogtepunten in 2021 waren: sociaal inclusief maken van www.romeinskwartierheerlen.nl, realisatie pluktuin, realisatie 2e tranche vitrinekastjesproject en eerste XXL vitrine, online event 4Feet9 in het Thermenmuseum en het festival Via Belgica.

Samen met onze partners hebben we flinke stappen gezet met betrekking tot de communicatie over het centrum. Hierbij lag de focus op de ontwikkeling van een strategie, een herkenbare (huis)stijl en de ontwikkeling van communicatiemiddelen. Het resultaat daarvan is 'Heerlen, de pionierende stad'. De stad waar men de handen uit de mouwen steekt; geleerd heeft van het verleden en men gewend is zich telkens opnieuw uit te vinden, zich aan te passen. En dat dat tevens allerlei kansen biedt om Heerlen samen te maken. Enkele voorbeelden van ingezette communicatiemiddelen: ontwikkeling website www.heerlen.nl/centrum, stadsplattegrond met daarop de projecten, start met herkenbaarheid in het straatbeeld door middel van landmarks/markeringen, ontwikkeling digitale nieuwsbrief voor en over het centrum, video's voor verschillende projecten waaronder Romeins Kwartier en de Nieuwe Nor, Nieuwsbrieven op straatniveau en inzet social media.

Ambities 23 t/m 26: Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer
Het Poppodium Nieuwe Nor, het appartementencomplex Diana en het nieuwe stadskantoor en raadhuis zijn aangesloten op Mijnwater. Tevens zijn bij het Poppodium Nieuwe Nor 168 en bij de nieuwe huisvesting 702 zonnepanelen geplaatst. Tenslotte is als voorwaarde opgenomen dat minimaal 1.500 zonnepanelen worden geplaatst bij onderwijslocaties in de binnenstad.

Asbestsanering heeft plaatsgevonden bij de renovatie van pand 'Kneepkens', de renovatie van het Raadhuis en het Schinkelkwadrant-Zuid. Onderzoeken naar asbest in het tijdelijk kantoor aan de Putgraaf zijn gestart.

De voortgang van de realisatie van de bewaakte fietsenstalling is achtergebleven bij de ambities. Opzet was om de ontwikkeling en realisatie van de stalling én die van de woningen op de bovenliggende bouwlagen zoveel mogelijk gelijk te laten lopen. Helaas heeft de beoogde ontwikkelaar voor de woningen afgezien van verdere deelname aan deze herontwikkeling. Besloten is om eerst een bestemmingsplanwijziging in gang te zetten. Daarnaast is er in het proces voor de stalling vertraging ontstaan vanwege capaciteitsgebrek bij één van de partners om te komen tot een contractvorming waarmee een deel van de benodigde financiering zeker wordt gesteld.

Stadslab Heerlen zit in de afrondende fase. Het SuNSE/Interreg-partnership is beëindigd. De (gezamenlijke) doelen zijn behaald. Streven van het project betrof minimaal 10 gestarte initiatieven per kalenderjaar. Van 2019 t/m 2021 zijn in totaal 80 initiatieven opgestart. Ondanks de coronamaatregels zijn er in 2021 14 nieuwe initiatieven bijgekomen waarvan 9 zijn gestart en 5 zijn gestopt (o.a. vanwege corona). Enkele initiatieven zijn: stadslabboekje, moestuinman, 4feet9, stadswerkplaats en VERGE.

Financiële rapportage programma Centrum
Tijdens de behandeling van de inhoudelijke voortgangsrapportage programma Centrum in de commissie RO november 2020 is afgesproken dat de raad twee keer per jaar (Begroting en Jaarverantwoording) geïnformeerd wordt over de financiën van het programma.

Begroting
Ten opzichte van de voorgaande begroting (€ 151.949.266), in de begroting 2022, is deze met € 2.059.554 toegenomen naar € 154.008.820. De toename komt door de verwerking van besluiten, met name raadsvoorstellen. Samen maken we de stad/De stad als speeltuin (BWV-21001307: € 1.169.500), Vaststellen ontwerpen openbare ruimtes (BWV-21001471: € 662.500) en Onderwijs naar de binnenstad (BWV-21001138: € 300.000). Tenslotte nog enkel administratieve correcties, zonder nadelig effect, van per saldo -/- € 72.445.

Organisatie	**Middelen**	**Bedrag**
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Centrum	€ 27.611.761
Gemeente Heerlen	Additionele bijdrages	€ 93.001.499
Provincie Limburg	Subsidie Stedelijke Ontwikkeling	€ 11.350.000
IBA Parkstad	Subsidie investeringen	€ 8.300.000
IBA Parkstad	Subsidie procesmiddelen	€ 216.000
Parkstad Limburg	Subsidie regiodeal	€ 7.358.000
Derden	Bijdrages en additionele subsidies	€ 6.171.560
Totaal		**€ 154.008.820**

Gemeente Heerlen: investeringskrediet Centrum
Bij aanvang van het programma was het investeringskrediet van de gemeente Heerlen € 11.350.000. In september 2020 heeft de raad ingestemd met een aanvullend investeringskrediet van € 16.261.761. Daarmee komt het investeringskrediet Centrum uit op € 27.611.761.

Gemeente Heerlen: additionele bijdrages
Op basis van separate raadsvoorstellen ingezette investeringskredieten voor verwerving vastgoed (zoals Putgraaf, Geleenstraat), nieuwbouw en herontwikkeling (zoals Nieuwe Stadskantoor en Raadhuis, Openbare ruimte Maankwartier, Herontwikkeling Parallelweg, Mijnmuseum, Centrumbad) en reguliere beleidsmiddelen (evenementen en straatkunst).

Provincie Limburg
Bedrag op basis van subsidiebeschikking Stedelijke Ontwikkeling Limburg voor programma Centrum.

IBA Parkstad
Bedrag investeringen op basis van een vijftal subsidieaanvragen op projectniveau. Eind 2020 van een drietal projecten subsidiebeschikkingen ontvangen. Resterende twee beschikkingen worden door IBA uitgewerkt en volgen begin 2022.
Bedrag procesmiddelen op basis van separate subsidieaanvragen en –beschikkingen op projectniveau. Nog één beschikking moet worden ontvangen.

Derden
Bijdrages van publieke en private partijen in de vorm van aanvullende subsidies (Europa, Rijk) en opbrengsten (zoals Schinkelkwadrant-Noord en -Zuid).

Financiën per ambitie
Om de ambities te realiseren worden projecten en reguliere beleidswerkzaamheden uitgevoerd. De begroting van het programma is toegekend aan projecten (zoals Schinkelkwadrant-Zuid, Nieuwe Nor). Reguliere beleidswerkzaamheden (zoals bestemmingsplan Cityplan, beheersverordening m^2 retail en kantoren) zijn al afgedekt in de begroting. Daar zijn geen projectmatige middelen aan toegekend.

In financiële zin is de begroting van bijvoorbeeld project Schinkelkwadrant-Zuid ondergebracht bij ambitie 1. in de onderstaande tabel. Voor de financiële projectbeheersing wordt een projectbegroting opgesteld en bewaakt. De projectbegroting wordt niet opgedeeld naar meerdere ambities. Zoals opgenomen in de inhoudelijke voortgangsrapportage van programma Centrum draagt het project Schinkelkwadrant-Zuid wel bij aan meerdere ambities zoals kantoormeters uit de markt halen, woningen toevoegen en asbest vrijmaken van objecten.

Dus, bij een aantal ambities staat geen begroting. Reguliere beleidswerkzaamheden hebben geen projectmatige middelen. Een projectbegroting wordt niet opgedeeld naar meerdere ambities.

Ambities	Begroting	Kosten 2017-2020	Kosten 2021	Nog te maken kosten
1. Retailmeters uit de markt halen	11.546.145	2.208.253	2.210.219	7.127.673
2. Leegstand in kernwinkelgebied halveren	0	0	0	0
3. Minimaal 20 nieuwe winkelformules, waarvan 10 starters die urban profiel versterken	0	0	0	0
4. Wegnemen planologische belemmeringen horeca	0	0	0	0
5. Kantoormeters uit de markt halen	43.754.202	36.485.085	7.215.471	53.646
6. 5.000 m2 leegstaand vastgoed transformeren naar broedplaatsen creatieve industrie	0	0	0	0
7. Additioneel 400 woningen toevoegen zonder woningen te onttrekken	104.500	31.769	3.246	69.486
8. Wonen op de begane grond buiten kernwinkelgebied toestaan en stimuleren	0	0	0	0
9. Eenduidig profiel openbare ruimte	0	0	0	0
10. Herinrichten pleinen	48.142.541	24.542.794	1.899.835	21.699.913
11. Minimaal 12 gevels in oude staat herstellen	1.218.000	507.398	0	710.602
12. Realiseren volwaardig filmhuis	5.800.000	479.159	212.356	5.108.485
13. Creëren broedplaatsen (jonge) makers podiumkunsten	7.785.000	3.218.307	4.200.933	365.760
14. Er vinden voor 2020 minimaal 6 producties plaats met een bovenregionale uitstraling	782.000	265.000	0	517.000
15. Beeldbepalende panden worden bij herontwikkeling gerestaureerd en herbestemd	6.009.136	2.487.713	2.169.668	1.351.755
16. Verdubbelen van het aantal bezoekers aan ons archeologisch erfgoed	15.152.000	823.525	739.932	13.588.543
17. Een voorziening met minimaal 2 urban sports	7.005.000	0	29.399	6.975.601
18. In 2022 volgen minimaal 200 studenten onderwijs in binnenstad	300.000	0	0	300.000
19. Per jaar urban event en winterevent	1.724.717	964.212	166.908	593.597
20. Ieder jaar minimaal 3 kwalitatief hoogwaardige straatkunstwerken	225.000	182.588	0	42.413
21. We faciliteren maximaal leisure concepten, indoor en op straat	0	0	0	0
22. De aanpak van het centrum gaat gepaard met stadsmarketing	307.228	307.228	0	0
23. 5.000 zonnepanelen, Mijnwater en isoleren	0	0	0	0
24. Bij elk project objecten asbestvrij maken en bruikbaar materiaal bij sloop inzetten voor hergebruik	0	0	0	0
25. Fietsenstalling aan Noordkant centrum en goede busverbindingen leisure ring, BSSC en onderwijsboulevard	3.805.000	1.680.450	100.785	2.023.765
26. We voeren bewonersinitiatieven uit vanuit het Stadslab	348.350	170.062	105.558	72.730
Totaal	**154.008.820**	**74.353.541**	**19.054.311**	**60.600.968**

Bedragen x € 1

Multiplier effect

Thema	Investeringen 2017-2020	Investeringen 2021	Totaal
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	109.368.716	790.000	110.158.716
Openbare ruimte	853.000	0	853.000
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	3.379.591	0	3.379.591
Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing	17.826.899	3.084.953	20.911.852
Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer	0	0	0
Totaal	**131.428.206**	**3.874.953**	**135.303.159**

Bedragen x € 1

Het multiplier effect zijn de financiële investeringen door private partijen in het centrum van Heerlen. Samen met de investeringen van programma centrum t/m 2021 (€ 93.407.852) bedragen de totale investeringen t/m 2021 € 228.711.011 en daarmee richting het half miljard.

De investeringen door derden in het centrum zijn, voor zover bij ons bekend, inzichtelijk gemaakt en opgesomd naar de thema's uit het bidboek Centrum, vanaf de start in 2017 tot en met 2021. Vanwege corona hebben in 2021 minder investeringen plaatsgevonden op het gebied van cultuur en evenementen. De verwachting is dat de private investeringen de komende jaren verder zullen toenemen met bijvoorbeeld investeringen door het toevoegen van woningen, de verhuizing van onderwijsinstellingen naar het centrum en organisatie van evenementen en culturele producties na corona.

Detailhandel, horeca, kantoren en wonen
Dit is het totaalbedrag van bouwactiviteiten waarvoor de gemeente leges heft, inclusief Maankwartier.

Openbare ruimte
Dit zijn investeringsbedragen gevelrenovaties door pandeigenaren van beschikkingen die we hebben uitbetaald.

Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs
De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van culturele voorstellingen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing
De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van evenementen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer
Nog niet bekend.

Bestemmingsreserve Maankwartier

Bestemmingsreserve Maankwartier	**Begroting**	**Verplicht**	**Saldo**
Herstelkosten Parallelweg 2b	59.000	59.000	0
Herstelkosten tijdelijke fietsenstalling	22.991	21.035	1.956
Omgevingskosten	117.000	110.491	6.509
Interne en externe uren	126.509	134.441	-7.932
Evaluatie Maankwartier	38.500	38.500	0
Stichting Atelier Stadsrevisie	416.000	416.000	0
Totaal	**780.000**	**779.467**	**533**

Bedragen x € 1

Bestuursprogramma Onderwijs en arbeidsmarkt

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Martin de Beer

Wat hebben we bereikt?

De invloed van de coronacrisis op de realiteit op de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt is ook in 2021 duidelijk merkbaar. Toch is de werkloosheid niet zo hoog opgelopen als vooraf werd gevreesd.
De onderliggende uitdaging, de kwalitatieve mismatch treedt in 2021 wel steeds scherper voor het voetlicht. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden hebben we in 2021 in Zuid-Limburg langs drie hoofdlijnen gewerkt:

- transparante dienstverlening;
- scholingsaanpak;
- crisisdienstverlening.

Transparante dienstverlening

We hebben in de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg de samenwerking in het Regionaal Focus Team na afloop van de oorspronkelijk projectperiode voortgezet. Een groeiend aantal werkzoekenden wordt langs deze weg naar werk of ontwikkeltrajecten begeleid.

Samen met de partners in Zuid-Limburg - niet alleen gemeenten en UWV maar ook werkgevers, vakbonden en onderwijs – is in 2021 vorm gegeven aan het initiatief Werkcentrum Zuid-Limburg. Deze gezamenlijke aanpak van de brede dienstverlening op het vlak van werk en ontwikkeling werd concreet gemaakt in een fysieke pilot Werkcentrum Zuid-Limburg die op 1 mei 2021 in Maastricht is geopend. Het Regionaal Focus Team is in 2021 ingebed in het Werkcentrum Zuid-Limburg.

Scholingsaanpak

In het kader van talentontwikkeling en 'leren en werken' hebben we de krachten gebundeld in het Leerwerkloket Zuid Limburg. Zo is meer inzicht en overzicht gecreëerd. Via het organiseren van Leerwerkcafés worden consulenten ondersteund bij het vinden van het meest passende ontwikkeltraject voor werkzoekenden. Er is ook gewerkt aan het realiseren van ontwikkelarrangementen samen met werkgevers en onderwijs. Dit heeft onder meer geleid tot het nieuwe driejarige arrangement Beyond met Zuid-Limburgse financiering.

Rond het Leerwerkloket is ook de samenwerking met Leo Loopbaan en het platform Limburg Leert georganiseerd. Dat heeft in 2021 geleid tot het aantrekken van een subsidie van € 5 miljoen voor opleidingen in het kader van sectoraal maatwerk. Ongeveer 50% van deze subsidie zal in Zuid-Limburg landen.

Crisisdienstverlening

In 2021 hebben we een Regionaal MobiliteitsTeam (RMT) opgezet. Hierin participeren UWV, gemeenten, vakbonden, werkgeversorganisaties, SBB en onderwijs. De middelen daarvoor zijn door het rijk ter beschikking gesteld voor 2021 en 2022. Hoewel de gevolgen van de coronacrisis in 2021 niet hebben geleid tot grote werkloosheid, heeft het RMT wel een waardevolle bijdrage geleverd aan de ontwikkeling binnen de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Zo is er een 'team financial engineering' opgezet om de uitvoering te ondersteunen bij het vinden van de passende financiële oplossing voor het organiseren van instroom- en ontwikkeltrajecten. Ook is een nieuw instrument ontwikkeld, de "Switch vacature", om werkgevers en ook werkzoekenden te helpen om nieuwe kansen aan te boren waarbij niet langer het type diploma centraal staat.

Ook is een impuls gegeven aan de ondersteuning van jongeren die mede door de coronacrisis kwetsbaar zijn bij het zetten van de stap van school naar werk. Naast het inzetten van

gespecialiseerde job coaches is ook gewerkt aan het verbeteren van de overdracht tussen onderwijs en arbeidsmarkt om zo te voorkomen dat jongeren 'uit beeld' verdwijnen. Er is een begin gemaakt met het opzetten van een nieuwe aanpak waarin jongeren zelf een actieve rol moeten gaan spelen in het bereiken van jongeren.

Bestuursprogramma Burgerbetrokkenheid en lokale democratie

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

Op basis van de visienota Burgerbetrokkenheid is in 2020 een programmaplan opgesteld en is er een programmamanager aangesteld die zich bezig houdt met de uitvoering van het plan. In 2021 zijn er, met het oog op de actielijnen uit het programmaplan, een aantal werkzaamheden en processen in gang gezet op het gebied van burgerparticipatie, overheidsparticipatie, het versterken van de lokale democratie en de cultuurverandering bij de gemeente.

Zo is er in het afgelopen jaar een participatie-hulpmiddel voor de organisatie ontwikkeld. Het is een instrument voor de gemeentelijke organisatie dat helpt om bij projecten en nieuw beleid na te denken over burgerbetrokkenheid. Deze 'gereedschapskist' vertrekt vanuit de burger en zorgt voor bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie als het gaat om het betrekken van burgers bij beleid en plannen. Elk domein en medewerker kan hiermee werken waardoor burgerbetrokkenheid een thema is dat bij elk vraagstuk actief opgepakt kan worden. Bijvoorbeeld bij nieuwe plannen met betrekking tot het centrum zijn burgers bevraagd op hun mening over het centrum en wat er anders of beter kan. Het thema burgerparticipatie krijgt ook nadrukkelijke aandacht in de ontwikkelingen in het gebied Heerlen-Noord. In november is samen met de raad het gesprek gevoerd over burgerbetrokkenheid en over wat dit thema betekent voor de inwoners, voor het gemeentebestuur en de ambtenaren.

Om de lokale democratie te versterken, is er in 2021 een stemwijzer ontwikkeld voor de lokale verkiezingen van maart 2022. Via deze stemwijzer kunnen burgers zien welke partij er goed bij hun eigen ideeën en standpunten past. Om de opkomst verder te bevorderen, is er gekeken naar extra stemlokalen en een mobiele stembus. Ook is er gelet op toegankelijkheid van de stembureaus. Op die manier worden zo veel mogelijk mensen in staat gesteld om te stemmen. Met ProDemos is er overleg geweest over het voorlichten over en betrekken van de jeugd bij de verkiezingen, wat geleid heeft tot een project met kinderen. In dit project hebben kinderen geleerd over het belang van verkiezingen en het stemmen, met de bedoeling dat zij er thuis met hun ouders over in gesprek gaan. Dit project was gericht op de lokale verkiezingen in 2022.

Er is in 2021 hard gewerkt aan een visie op de ambtelijke organisatie en de gewenste cultuuromslag, onder de noemer 'Heerlen van Morgen'. In het Heerlen van Morgen werkt de gemeente op een daadkrachtige, betrouwbare en flexibele wijze van buiten naar binnen. Onze inwoners en ondernemers zijn het vertrekpunt van ons beleid. Er zijn workshops geweest waarin een groot aantal medewerkers hebben nagedacht over het Heerlen van Morgen. Ook zijn er drie kernwaarden geformuleerd: creatief, collegiaal, curieus. We willen dingen voor de stad doen die van toegevoegde waarde zijn en een verschil kunnen maken voor onze inwoners, ondernemers en partners.
Om duidelijker te communiceren met onze inwoners is er aandacht voor communicatievormen die onze inwoners aanspreken en begrijpelijk zijn. Zo is er op het einde van 2021 voor gekozen om de papieren Stadskrant terug te brengen.

Er is een grote verwevenheid tussen de thema's burgerbetrokkenheid en buurtgericht werken (buurtregie). Voorbeelden van acties die beide thema's raken zijn de buurtdeal, de buurtactie en de aanpak Sociaal Veilig. In de doorontwikkeling van buurtgericht werken is er daarom veel aandacht voor burgerbetrokkenheid. Voor meer informatie over buurtregie verwijzen wij naar het kernthema Buurtgericht Werken.

Bestuursprogramma Duurzaamheid

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Het programma bestaat uit drie pijlers; energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.
Op het terrein van energietransitie is ingezet op de regionale energie strategie (RES), deze strategie geeft inzicht in de potentie om energie op te wekken in de regio en wat dit voor consequenties heeft voor de regio. De RES 1.0 is op 1 juli bij het Rijk ingediend. De regio Zuid-Limburg geeft hierin aan dat zij 1,3 terra watt uur (twh) van het nationale doel van 35 twh per 2030 aan energie zal opwekken. Zuid-Limburg heeft momenteel slechts 4% gerealiseerd.
Het traject rondom de mogelijkheden van windenergie in Parkstad-zuid heeft geleid tot concrete initiatiefnemers die samen willen werken in fase 3 aan een concreet projectplan. De transitievisie warmte 1.0 is vastgesteld.

Op het terrein van klimaatadaptatie zijn de publiekscampagnes en de maatregelen inzake Waterklaar en Steenbreek voorbeelden van acties die de burger in de eigen omgeving kan doen om bij te dragen aan adaptatie. Momenteel is er 3672 m^2 afgekoppeld van het riool, dit vermindert wateroverlast.

De samenwerking regionale aanpak klimaatadaptatie Parkstad heeft in 2021 geleid tot een regionale klimaat adaptatie strategie met een samenwerkingsagenda om hier uitvoering aan te geven. Dit op basis van een klimaat dialoog met stakeholders.

Het werken aan zero-emissie stadsdistributie en het realiseren van laadpalen geeft burgers en bedrijven de kans om in te zetten op elektrisch transport.
Op het terrein van circulariteit is verder ingezet op maatschappelijk verantwoord inkopen. De bewustwording is vergroot door als gemeente Heerlen aan te sluiten bij de Global Goals, dit zijn 17 ambitieuze doelen voor duurzame ontwikkeling zoals geformuleerd door de Verenigde Naties. Deze doelen zijn één op één te gebruiken in de context van Heerlen. Ook is ingezet op hergebruik van bouwmaterialen met projecten, dit stimuleert bedrijven en de regio om hier actief op in te zetten.

Met Circulariteit is gewerkt aan een aanpak rond Maatschappelijk verantwoord Inkopen, het denken in ketens is verder vormgegeven door het opstellen van een grondstoffenplan dat hergebruik voorop zet.

De klimaatbegroting geeft inzicht in de voortgang en stand van zaken van Heerlen op duurzaamheidsgebied.

Wat hebben we gedaan?

Het planten van de zogenaamde 1000 bomen is gestart. De projecten PowerUp en Wellbased zijn van start gegaan. De thematiek rondom energiearmoede is met behulp van de extra gelden vanuit het rijk opgepakt. Op basisschool de Mheyster is gewerkt aan het aanleggen en onderhouden van een moestuin door de kinderen. Op middelbare scholen is ingezet op lessen klimaatadaptatie. Samen met maatschappelijke partners wordt gewerkt aan een lokaal klimaatakkoord. De zo duurzaam mogelijke aanpak van het Burgemeester van Grunsvenplein loopt, groen, hergebruik en functionaliteit staan centraal.
Om de gevolgen van klimaatverandering in beeld te krijgen zijn wateroverlast/hittegevoelige gebieden op een kaart inzichtelijk gemaakt. De bijbehorende klimaatatlaskaarten zijn opgeleverd en voor iedereen beschikbaar op https://parkstad.klimaatatlas.net/. Aan de hand van deze kaarten is in 2021 gestart met het voeren van de risicodialoog. De dialoog waarbij de risico's ten aanzien

van wateroverlast, droogte en hitte met direct betrokkenen wordt gevoerd, vormt het vertrekpunt voor de aanvraag van de Rijksbijdrage Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Ten behoeve van deze aanvraag is in 2021 begonnen met het opstellen van de "Klimaatadaptatiestrategie" en het "Actieprogramma klimaatadaptatie".
De Woonwijzerwinkel heeft 570 adviesgesprekken gevoerd, dit resulteert in 880 concrete maatregelen. Daarnaast zijn er met 9 VvE's variërend van 30 tot 320 woningen adviesgesprekken voor verduurzaming opgestart.
Met de twee Coöperaties die Heerlen kent is samengewerkt om te komen tot concrete projecten, dit met gebruik van het eigen onroerend goed van de gemeente.
Het windenergietraject heeft geleid tot een samenwerking tussen twee partijen, waarvan één Coöperatie dit verder wil uitwerken. Het formele traject richting de drie gemeenteraden loopt.
Het project Green Transformable Building, is gestart met de bouw bij de woonboulevard. Het project Digital Deconstruction is ingezet bij het in kaart brengen van het Romeins Museum.
Op het gebied van Fairtrade is een Heerlense onderneming als goed voorbeeld in het zonnetje gezet. Op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Investeren, MVI, is beleid ontwikkeld dat komend jaar in de Heerlense organisatie wordt uitgerold.
Op het terrein van Afval is een Grondstoffenplan opgeleverd, dit plan beoogt het hergebruik van onze afvalstromen in de periode 2022 tot 2026 te verhogen.
Met onze deelname aan de Bio based Buyer Group en de landelijke betonketens zetten we ook hier in op het gebruik van bio materialen en het hergebruik van beton. Ook lokale initiatieven zoals het repair cafe worden ondersteund. Er loopt een pilot met watervasthoudende klinkers.
De inspanning van Heerlen op de 17 "Sustainabilty Goals" van de VN is voortgezet.
Het project Heerlens Heitje is uitgerold over heel Heerlen, in 2022 wordt gekeken hoe en op welke wijze dit kan worden voortgezet.

Risico's per programma.
Het grootste risico in het programma duurzaamheid is het niet beschikbaar zijn van financiële middelen om alle ambities waar te maken. Dit risico wordt verminderd door in te zetten op Europees geld en door bestaande geldstromen gealloceerd aan niet direct duurzame activiteiten, duurzamer te maken door te bezien of en zo ja op welke wijze deze activiteit kan bijdragen aan duurzaamheid.

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Energietransitie

Klimaatadaptatie

Circulaire economie

Energiebesparing

Zon als bron

Droge voeten

Meer groen

Afval is grondstof

Hergebruik

Wind als bron

MIJNWATER

Warmte in transitie

Minder hitte

Opvangen droogte

Circulair inkopen

Deelplatformen

De samenleving in Heerlen woont, vervoert en werkt energieneutraal in 2040

We hebben in 2050 een groene, gezonde, klimaatbestendige en water robuuste stad

We hebben in 2050 een circulaire economie

'Heëlesje Wink, voor een duurzaam Heerlen 2019-2022'

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

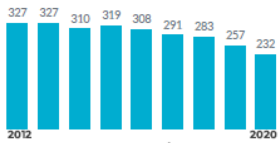
CO2 uitstoot

Gebouwde omgeving

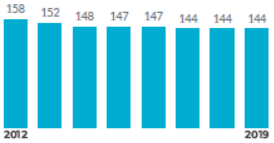
Verkeer en vervoer

Industrie, energie, afval en water

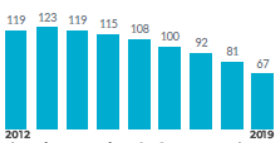
Vermeden CO2 uitstoot

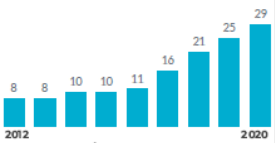
Gebouwde omgeving (x1000)

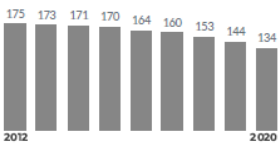
Verkeer en vervoer (x1000)

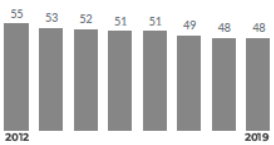
Industrie, energie, afval en water (x1000)

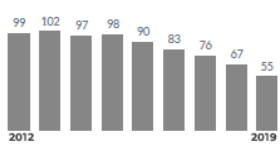
Energie totaal (x1000)

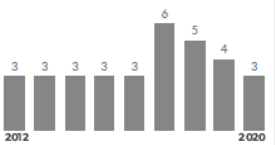
Waarvan: woningen (x1000)

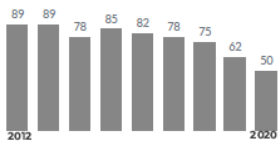
Waarvan: bebouwde kom (x1000)

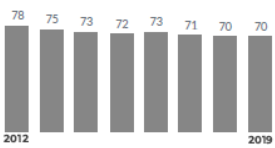
Waarvan: industrie (x1000)

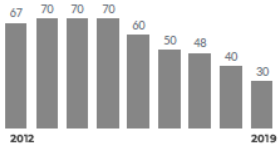
Waarvan: warmte (x1000)

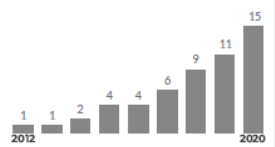
Waarvan: commerciële dienstvl. (x1000)

Waarvan: auto(snel)wegen (x1000)

Waarvan: electriciteit industrie (x1000)

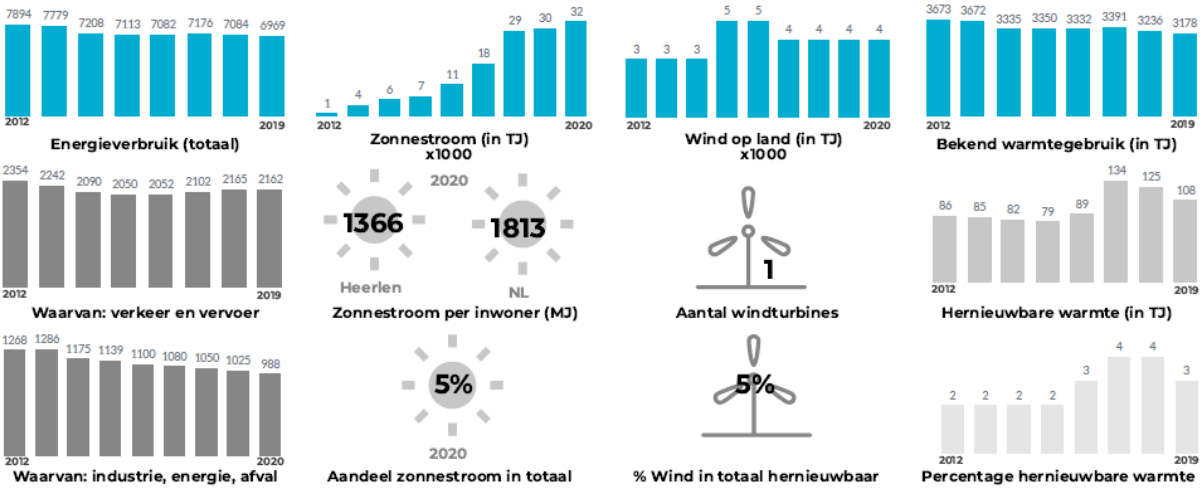
Waarvan: elektriciteit (x1000)

'Heëlesje Wink, voor een duurzaam Heerlen 2019-2022'

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Energietransitie

Energiebesparing | Zon als bron | Wind als bron | Warmte in transitie

De samenleving in Heerlen woont, vervoert en werkt energieneutraal in 2040

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Projecten Energietransitie

Energiebesparing

naam project	2019-2022 in TJ	doel in TJ	realisatie*
Energiebesparing koopwoningen Aanpak Vereniging van eigenaren (VVE) Verduurzaming sociale huursector Verduurzaming particuliere huursector Verduurzaming gemeentelijke gebouwen Verduurzaming openbare verlichting Energieneutraal Stadskantoor Verduurzaming primair onderwijs Verduurz. voortgezet onderwijs en campus Verduurzaming (sport)verenigingen Verduurzaming bedrijfsleven via RUD Verduurzaming bedrijfsleven via ontzorging Verduurzaming rioolwaterzuivering Schoon gemeentelijk wagenpark Maatregelen via Mobiliteitsvisie Heerlen		352	207
TOTAAL			

Zon als bron

naam project	2019-2022 in TJ	doel in TJ	realisatie*
Zonnepanelenproject Parkstad 5000 zonnepanelen binnenstad Zonnepanelen sociale huursector Grootschalig zon op daken Zonnepanelen gemeentelijke daken Grootschalige opwek energiecoöperaties Zonnepanelen en boiler sportverenigingen Zonnepanelen op scholen Innovatieve zontoepassingen		205	11
TOTAAL			

Wind als bron

naam project	2019-2022 in TJ	doel in TJ	realisatie*
Windplan Parkstad Zuid Dorpsmolen Gebrookerbos-Koumenberg Houten windmolens/molens zonder wieken Windmolens stedebouwkundige markering		74	4
TOTAAL			

Warmte in transitie

naam project	realisatie	doel	2019-2022 in TJ	doel in TJ	realisatie*
Opstellen warmtevisie,-plannen per buurt Grootschalige uitrol Mijnwater Onderzoek lokaal gebruik biomassa Advisering geothermie via woonwijzerwinkel Pilot aardgasloze wijk GMS Pilot aardgasloze school Horizon GMS				235	58
TOTAAL					

*betreft de totale realisatie binnen een thema. Dus niet alleen als gevolg van de genoemde projecten

De samenleving in Heerlen woont, vervoert en werkt energieneutraal in 2040

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Projecten Klimaatadaptatie

Droge voeten

naam project
Deltaplan RA: stresstest, risicodialoog actieplan
Integraal Waterplan/watertakenplan
Bewustwordingscampagne 'waterklaar
Afkoppelingsregeling/steenbeek/Ik groen het
Klimaatadaptief handelen
Uitvoering actieplan Klimaatadaptatie (onderdeel water)

Meer groen

naam project
Ontwikkeling van het Caumerbeekdal
1000 extra bomen
Productiegroen
Biodiversiteit herstellen en stimuleren
Vergroening van het centrum
Stad- en landzones en groevengebied
Soortenmanagementplan voor beschermde flora en fauna

Minder hitte

naam project
Deltaplan RA: stresstest, risicodialoog en actieplan
Stimuleringsregeling groene daken/gevels
Uitvoering actieplan Klimaatadaptatie (onderdeel hittestress)

Opvangen droogte

naam project
Deltaplan RA: stresstest, risicodialoog en actieplan
Uitvoering actieplan Klimaatadaptatie (onderdeel droogte)

stand van zaken

De projecten in het kader van 'droge voeten' zijn afgerond of lopen nog. Voor de 1000 extra bomen is inmiddels budget beschikbaar. Locatiekeuze is rond. In tweede helft 2021 start met aanplant. Vergroening van het centrum heeft de aandacht in programma centrum. Eén van de eerste projecten is het Van Grunsvenplein. De stimuleringsregeling groene daken/gevels loopt. Er wordt samen met maatschappelijke partners gewerkt aan een lokaal klimaatakkoord.

We hebben in 2050 een groene, gezonde, klimaatbestendige en water robuuste stad

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Projecten Circulaire Economie

Afval is grondstof

naam project
Inzamelen van luiers en incontinentiematerialen
Opstellen plan
Communicatieprojecten en RD4 programma 2019-2020
Inzamelen GFT-afval bij hoogbouw
Afbouwen dienstverlening restafval en verhogen inzamelfrequentie PDM

Hergebruik van producten en materialen

naam project
Experimenten met duurzaam slopen
Beleid duurzaam slopen
Duurzaam ontwerpen en bouwen

Circulair inkopen

naam project
Aanpak MVI implementatie in de organisatie
MVI Manifest ondertekenen
Meer circulair inkopen
FairTrade
Convenant circulair bouwen

Deelplatformen

naam project
Stimuleren deelplatformen

stand van zaken

Op het terrein van duurzaam slopen werken we samen met Europese partners in het project Digital Deconstruction. De eerste pilot betreft het Romeins Museum. De bouw van het Green Transformable Building (GTB-lab) is gestart. Er wordt maatschappelijk verantwoord ingekocht. Met lokale en landelijke partners wordt ingezet op circulaire betonketens. FairTrade wordt gestimuleerd. Dit jaar in het kader van de Sustainable Development Goals (SDG's) wordt speciaal aandacht besteedt aan lokale FairTrade ondernemingen.. In het kader van deelplatformen zijn locaties bekeken voor deelfietsen (Velocity).

We hebben in 2050 een groene, gezonde, klimaatbestendige en water robuuste stad

Klimaatbegroting gemeente Heerlen

Financiële stand van zaken

Energiebesparing

Begroting	€ 341.219
Uitgaven	€ 329.879
Restant	€ 11.340

Wind als bron

Begroting	€ 25.000
Uitgaven	€ 92.984
Restant	- € 67.984

Zon als bron

Begroting	€ 78.500
Uitgaven	€ 40.758
Restant	€ 37.742

Warmte in transitie

Begroting	€ 30.000
Uitgaven	€ 99.914
Restant	- € 69.914

Droge voeten

Begroting	€ 2.214.000
Uitgaven	€ 523.333
Restant	€ 1.690.667

Meer groen

Begroting	€ 1.777.500
Uitgaven	€ 65.252
Restant	€ 1.712.448

Minder hitte

Begroting	€ 716.400
Uitgaven	€ 130.600
Restant	€ 585.800

Opvangen droogte

Begroting	€ 0
Uitgaven	€ 0
Restant	€ 0

Afval is grondstof

Begroting	€ 10.000
Uitgaven	€ 0
Restant	€ 10.000

Circulair inkopen

Begroting	€ 16.000
Uitgaven	€ 0
Restant	€ 16.000

Deelplatformen

Begroting	€ 470.878
Uitgaven	€ 328.574
Restant	€ 142.304

Hergebruik van producten en materialen

Raming	€ 155.000
Uitgaven	€ 185.000
Restant	- € 30.000

'Heëlesje Wink, voor een duurzaam Heerlen 2019-2022'

Bestuursprogramma Invoering Omgevingswet

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Loek Damen

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is het programmateam Omgevingswet uitgebreid en versterkt in kennis en kunde. Tevens is de opgave en aanpak van de implementatie van het programma tot aan de datum dat de Omgevingswet in werking treedt definitief bepaald. Hierbij is er een routekaart opgesteld waarin de acties zijn opgenomen die er voor gaan zorgen dat gemeente Heerlen na het in werking treden van de Omgevingswet kan blijven voldoen aan haar wettelijke taak en verplichtingen. Deze acties worden door verschillende werkgroepen opgepakt. Het programmateam stuurt op de uitwerking en de planning in de routekaart en op de te besteden middelen.

Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH)
Voor VTH is gestart met het in kaart brengen van de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging (WKB) ten opzichte van de huidige Wabo. Dit ter voorbereiding op de beleidsmatige keuzes die gemaakt moeten worden. We hebben onderzocht wat de veranderingen zijn door de nieuwe Omgevingswet, wat de risico's zijn bij onvoldoende anticiperen daarop en wat er geregeld moet worden om een gellijkblijvend dienstverleningsniveau aan te bieden na de inwerkingtredingsdatum. Voor het onderdeel geluid is onderzocht welke onderdelen verplicht geregeld moeten zijn op de inwerkingtredingsdatum en hoe deze uit te voeren. De nieuwe processen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn in kaart gebracht. Er is een proefproject gestart in het kader van de Wkb voor het bouwen. De Wkb die vanaf de inwerkingtredingsdatum van kracht wordt, is nieuwe wetgeving waarmee de rijksoverheid wil bereiken dat bouwbedrijven de kwaliteit van hun werk beter controleren. Zo kan de kwaliteit van gebouwen verbeteren door minder bouwfouten en gebreken. De rol die de gemeentelijke overheid nu nog hierin vervult komt dan te vervallen. Het proefproject betreft de verduurzaming van 84 sociale huurwoningen waarbij gemeente Heerlen, initiatiefnemer en bouwbedrijf samen onderzoeken wat de impact is van de nieuwe regels.

Toepasbare regels
Er is een start gemaakt met het opstellen van vragenbomen. Dit gebeurt aan de hand van de lokale topactiviteiten en in samenspraak met de regionale werkgroep Toepasbare Regels.

Omgevingsplan
Het instrument omgevingsplan verschilt op veel punten van een bestemmingsplan. Daarom is in 2021 het zogenaamde Spoorboek opgesteld. Dit vormt een leidraad bij het opstellen van een omgevingsplan voor de interne organisatie en initiatiefnemers. Daarnaast is de basis bepaald voor het casco omgevingsplan, de structuur voor de opbouw voor het omgevingsplan en met name de juridische regels. We zijn gestart met het beleidsneutraal omzetten van de bestemmingsplanregels naar juridische regels voor het omgevingsplan in het casco. Ook wordt het kostenverhaal ingebed bij het omgevingsplan. De inventarisatie van de (voor de gemeente bindende) instructieregels van rijk en de provincie is ook in gang gezet om in beeld te brengen welke gevolgen dit heeft voor de juridische regeling van het Heerlens omgevingsplan. Er zijn opleidingen gevolgd specifiek gericht op het maken van een omgevingsplan.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
De plansoftware is aangeschaft om omgevingsplannen te kunnen opstellen en te kunnen publiceren op het Digital Stelsel Omgevingswet. Daarnaast is regelbeheersoftware aangeschaft en is software voor VTH via SGIV aangeschaft. Met deze softwarepakketten voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichting om indieningsvereisten te kunnen aanleveren en is de koppeling met het DSO gerealiseerd.

Opleidingen
Ter voorbereiding op de invoering van de omgevingswet is een opleiding ingekocht waarin raad, griffie, college en ambtenaren in hun verschillende rollen getraind worden.

Communicatie
Afgelopen jaar is er een start gemaakt met het opstellen van een in- externe communicatiestrategie over de implementatie.

4 Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2021

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**28.448**	**29.147**
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	119	93
• Bijdrage aan activa in eigendom van derden	28.329	29.054
Materiële vaste activa	**378.679**	**340.020**
• Investeringen met economisch nut	261.687	228.029
• Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	56.850	57.644
• Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	59.355	53.560
• In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
Financiële vaste activa	**27.543**	**29.969**
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	2.171	2.171
- gemeenschappelijke regelingen	123	123
- overige verbonden partijen	1	1
• Leningen aan deelnemingen	1.323	1.242
• Overige langlopende leningen	23.926	26.433
Totaal vaste activa	**434.671**	**399.136**

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vlottende activa		
Voorraden	**9.943**	**5.999**
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.773	5.997
• Gereed product en handelsgoederen	170	2
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**39.748**	**35.397**
• Vorderingen op openbare lichamen	14.920	12.748
• Rekening-courantverhoudingen met overige niet financiële instellingen	5.289	6.268
• Overige vorderingen	19.280	16.330
• Overige uitzettingen	259	51
Liquide middelen	**6.970**	**6.547**
• Kassaldi	41	30
• Banksaldi	6.929	6.517
Overlopende activa	**15.124**	**28.144**
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	509	528
- Het Rijk	2.608	955
- Overige Nederlandse overheidslichamen	3.148	3.789
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	8.858	22.872
Totaal vlottende activa	**71.785**	**76.087**
Totaal generaal	**506.456**	**475.223**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**48.868**	**32.719**
• Algemene reserve	4.210	923
• Bestemmingsreserves	27.602	21.969
• Gerealiseerde resultaat	17.057	9.827
Voorzieningen	**21.498**	**20.602**
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.851	7.403
• Voorzieningen ter egalisering van kosten	8.998	8.230
• Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waa	0	0
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden	5.649	4.968
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**307.477**	**256.137**
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	285.583	233.625
- buitenlandse instellingen	21.875	22.500
• Waarborgsommen	19	12
Totaal vaste passiva	**377.843**	**309.458**

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**74.108**	**130.943**
• Overige kasgeldleningen	42.500	105.000
• Overige schulden	31.608	25.943
Overlopende passiva	**54.505**	**34.823**
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	21.001	19.394
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	478	816
- Het Rijk	28.485	10.347
- Overige Nederlandse overheidslichamen	3.847	3.873
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	694	394
Totaal vlottende passiva	**128.613**	**165.766**
Totaal generaal	**506.456**	**475.223**
Gewaarborgde geldleningen	8.806	9.804
Garantstellingen	1.127	2.019

Bedragen x € 1.000

4.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2021

	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Rekening 2021			Resultaat 2021
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	
0. Bestuur en Ondersteuning	307.742	-73.744	233.998	315.453	-73.117	242.335	330.483	-75.038	255.445	13.110
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	629	-13.427	-12.798	639	-13.254	-12.615	183
2. Verkeer en Vervoer	1.552	-11.601	-10.049	80	-11.299	-11.219	410	-11.636	-11.226	-7
3. Economie	901	-7.065	-6.164	1.300	-8.679	-7.379	1.027	-8.559	-7.532	-153
4. Onderwijs	4.310	-13.847	-9.537	13.079	-22.507	-9.429	13.831	-23.070	-9.239	190
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.581	-29.798	-26.217	4.571	-31.202	-26.631	3.937	-33.023	-29.087	-2.455
6. Sociaal Domein	62.641	-223.350	-160.709	73.675	-241.028	-167.353	78.004	-239.053	-161.048	6.305
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.198	-24.981	-3.782	21.897	-25.158	-3.262	521
8. VHROSV	1.674	-7.266	-5.592	2.400	-9.049	-6.649	9.852	-15.140	-5.288	1.361
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**404.331**	**-403.028**	**1.303**	**432.383**	**-435.288**	**-2.904**	**460.081**	**-443.931**	**16.149**	**19.054**
0. Bestuur en Ondersteuning	103	-1.567	-1.464	1.471	-2.457	-986	1.903	-2.457	-554	432
1. Veiligheid	0	0	0	49	-250	-201	49	-250	-201	0
2. Verkeer en Vervoer	4	0	4	4	0	4	4	0	4	0
3. Economie	400	0	400	2.246	-611	1.635	604	-399	205	-1.430
4. Onderwijs	510	-579	-69	510	-579	-69	510	-379	131	200
5. Sport, Cultuur en Recreatie	84	-322	-238	84	-322	-238	41	-447	-406	-168
6. Sociaal Domein	30	-10	20	4.058	-3.270	788	4.058	-3.270	788	0
7. Volksgezondheid en Milieu	0	0	0	225	0	225	225	0	225	0
8. VHROSV	64	-19	45	1.766	-19	1.746	1.691	-975	716	-1.031
Bestemming	**1.195**	**-2.497**	**-1.303**	**10.413**	**-7.508**	**2.904**	**9.085**	**-8.178**	**908**	**-1.997**
0. Bestuur en Ondersteuning	307.845	-75.311	232.534	316.923	-75.574	241.349	332.386	-77.495	254.892	13.542
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	678	-13.677	-12.999	688	-13.504	-12.815	183
2. Verkeer en Vervoer	1.555	-11.601	-10.046	84	-11.299	-11.215	414	-11.636	-11.222	-7
3. Economie	1.301	-7.065	-5.764	3.546	-9.290	-5.744	1.631	-8.958	-7.327	-1.583
4. Onderwijs	4.820	-14.426	-9.606	13.588	-23.086	-9.497	14.341	-23.449	-9.108	390
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.665	-30.121	-26.456	4.655	-31.524	-26.869	3.978	-33.470	-29.493	-2.623
6. Sociaal Domein	62.671	-223.360	-160.689	77.733	-244.298	-166.565	82.063	-242.323	-160.260	6.305
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.423	-24.981	-3.557	22.122	-25.158	-3.037	521
8. VHROSV	1.738	-7.285	-5.547	4.165	-9.068	-4.903	11.543	-16.116	-4.573	330
Gerealiseerde resultaat	**405.525**	**-405.525**	**0**	**442.796**	**-442.796**	**0**	**469.166**	**-452.109**	**17.057**	**17.057**

Bedragen x € 1.000

Het BBV schrijft voor dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt gemaakt. Voor die analyse van de begrotingsafwijkingen verwijzen we naar de toelichting op de programmaverantwoording.

Conform artikel 27 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een overzicht worden opgenomen van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Hieruit volgt onderstaand overzicht:

	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Rekening 2021			Resultaat 2021
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	
0. Bestuur en Ondersteuning	14.423	-20.411	-5.988	13.796	-21.930	-8.134	11.367	-21.471	-10.104	-1.970
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	629	-13.427	-12.798	639	-13.254	-12.615	183
2. Verkeer en Vervoer	1.552	-11.601	-10.049	80	-11.299	-11.219	410	-11.636	-11.226	-7
3. Economie	901	-7.065	-6.164	1.300	-8.679	-7.379	1.027	-8.559	-7.532	-153
4. Onderwijs	4.310	-13.847	-9.537	13.079	-22.507	-9.429	13.831	-23.070	-9.239	190
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.581	-29.798	-26.217	4.571	-31.202	-26.631	3.937	-33.023	-29.087	-2.455
6. Sociaal Domein	62.641	-223.350	-160.709	73.675	-241.028	-167.353	78.004	-239.053	-161.048	6.305
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.198	-24.981	-3.782	21.897	-25.158	-3.262	521
8. VHROSV	1.674	-7.266	-5.592	2.400	-9.049	-6.649	9.852	-15.140	-5.288	1.361
Subtotaal programma's	**111.012**	**-349.695**	**-238.683**	**130.727**	**-384.101**	**-253.374**	**140.964**	**-390.364**	**-249.400**	**3.974**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen										
Lokale heffingen	26.793	0	26.793	26.793	0	26.793	26.480	0	26.480	-313
Algemene uitkeringen	257.447	0	257.447	268.682	0	268.682	283.224	0	283.224	14.542
Dividend	695	0	695	695	0	695	1.061	0	1.061	366
Saldo financieringsfunctie	-3.671	0	-3.671	-2.971	0	-2.971	-2.318	0	-2.318	653
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-1.500	-1.500	0	-1.500	-1.500	0	-728	-728	772
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**281.264**	**-1.500**	**279.764**	**293.199**	**-1.500**	**291.699**	**308.447**	**-728**	**307.719**	**16.020**
Gerealiseerde kosten Overhead	12.055	-51.833	-39.778	8.457	-49.687	-41.230	10.670	-52.839	-42.170	-940
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**404.331**	**-403.028**	**1.303**	**432.383**	**-435.288**	**-2.904**	**460.081**	**-443.931**	**16.149**	**19.054**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:										
0. Bestuur en Ondersteuning	103	-1.567	-1.464	1.471	-2.457	-986	1.903	-2.457	-554	432
1. Veiligheid	0	0	0	49	-250	-201	49	-250	-201	0
2. Verkeer en Vervoer	4	0	4	4	0	4	4	0	4	0
3. Economie	400	0	400	2.246	-611	1.635	604	-399	205	-1.430
4. Onderwijs	510	-579	-69	510	-579	-69	510	-379	131	200
5. Sport, Cultuur en Recreatie	84	-322	-238	84	-322	-238	41	-447	-406	-168
6. Sociaal Domein	30	-10	20	4.058	-3.270	788	4.058	-3.270	788	0
7. Volksgezondheid en Milieu	0	0	0	225	0	225	225	0	225	0
8. VHROSV	64	-19	45	1.766	-19	1.746	1.691	-975	716	-1.031
Bestemming	**1.195**	**-2.497**	**-1.303**	**10.413**	**-7.508**	**2.904**	**9.085**	**-8.178**	**908**	**-1.997**
0. Bestuur en Ondersteuning	14.526	-21.977	-7.452	15.267	-24.387	-9.120	13.270	-23.927	-10.658	-1.538
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	678	-13.677	-12.999	688	-13.504	-12.815	183
2. Verkeer en Vervoer	1.555	-11.601	-10.046	84	-11.299	-11.215	414	-11.636	-11.222	-7
3. Economie	1.301	-7.065	-5.764	3.546	-9.290	-5.744	1.631	-8.958	-7.327	-1.583
4. Onderwijs	4.820	-14.426	-9.606	13.588	-23.086	-9.497	14.341	-23.449	-9.108	390
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.665	-30.121	-26.456	4.655	-31.524	-26.869	3.978	-33.470	-29.493	-2.623
6. Sociaal Domein	62.671	-223.360	-160.689	77.733	-244.298	-166.565	82.063	-242.323	-160.260	6.305
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.423	-24.981	-3.557	22.122	-25.158	-3.037	521
8. VHROSV	1.738	-7.285	-5.547	4.165	-9.068	-4.903	11.543	-16.116	-4.573	330
Algemene dekkingsmiddelen	281.264	-1.500	279.764	293.199	-1.500	291.699	308.447	-728	307.719	16.020
Overhead	12.055	-51.833	-39.778	8.457	-49.687	-41.230	10.670	-52.839	-42.170	-940
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**405.525**	**-405.525**	**0**	**442.796**	**-442.796**	**0**	**469.166**	**-452.109**	**17.057**	**17.057**

Bedragen x € 1.000

Conform artikel 28 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse worden opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 2.

5
4

4.3 Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 19 december 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die zijn ontstaan voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

De algemene uitkering wordt opgenomen conform het accres dat gepubliceerd is in de septembercirculaire van het begrotingsjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen op basis van de eigen WMO-administratie. Het probleem is dat, door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek van het CAK te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

In de jaarrekening 2021 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (=kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2021 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten zoals de ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), wordt wel een verplichting gevormd.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa.

Algemeen
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen zijn in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV).

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom derden
Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen
De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kan daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, worden opgenomen; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 25.000 zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar.

Het startmoment van afschrijvingen is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet d.d. 19 december 2018. De afschrijvingen starten vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereedkomt/verworven wordt.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Zie afschrijvingstermijnen materiële vaste activa
MATERIËLE VASTE ACTIVA	
Activa met economisch nut	
Gronden en terreinen	
Bedrijfsgebouwen; ondergrond	Niet
(Onder)Gronden	Niet
Woonruimten	
Woonwagenlocaties	Vervallen
Gebouwen	
Bedrijfsgebouwen	40
Bedrijfsgebouwen; opstal	30
Bedrijfsgebouwen; semipermanent	20
Verbouwing bedrijfsgebouwen, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40
Parkeren; parkeergarages	50
Onderwijshuisvesting; gebouwen	40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; noodlokalen, niet locatie gebonden	15
Onderwijshuisvesting; verbouwing, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; techniek	10
Onderwijshuisvesting; inrichting en omheining speelplaatsen	20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Sportterreinen; toplaag kunstgrasvelden	15
Sportterreinen; fundering kunstgrasvelden	30
Sportterreinen; natuurgrasvelden	15
Sportterreinen; lichtmasten	25
Sportterreinen; verharding	25
Grond- en bouwwerken	40
Machines, apparaten en installaties	
Archiefinrichting; paternosterkasten	10
Archiefinrichting; rolstellingen	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Kantoorapparatuur; kasregisters	Niet
Kantoorapparatuur; pc’s (cluster aankopen)	5
Kantoorapparatuur; tablets/devices (cluster aankopen)	3
Kantoorapparatuur; software algemeen	5
Koffieautomaten	Niet
Netwerkapparatuur	5
Netwerkcomponenten; ICT Heerlen	5
Parkeerapparatuur; betaald parkeerterrein	15
Reprografie; dtp voorziening	3
Reprografie; lichtdruk-/kopieermachines/plotters	5

Reprografie; snij-/bindmachines/afwerkapparatuur	5
Servers; ICT Heerlen	5
Software	5 (vanaf 2019: 7 jaar)
Technische installaties; middel-langlopend	10
Technische installaties; langlopend	20
Telefooncentrale	6
Overige materiële vaste activa	
Onderwijshuisvesting; kantoormeubilair en overige inrichting	Niet
Presentatie; Kasteel Hoenbroek	10
Presentatie; Thermenmuseum	10
Vaste inrichting/stoffering	10
Eerste inrichting (cluster aankopen)	10
Meubilair/inventaris	Niet
Armaturen kantoorverlichting	5
Vervoermiddelen	
Aanhangwagens	Niet
Bestelauto's / kleine vrachtauto's	6
Dienstauto bestuur	4
Electrowagens (begraafplaats)	10
Overige personenauto's	6
Tractoren	10
Activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering; bergbezinkbassins	80
Riolering; renovatie, reparatie, vervanging	40 (vanaf 2019: 60 jaar)
Begraafplaatsen; grafstenen	30
Begraafplaatsen; hekwerken	20
Begraafplaatsen; plantsoenen	30
Begraafplaatsen; straatmeubilair	15
Begraafplaatsen; wegen/voetpaden	25
Activa met maatschappelijk nut	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Monumenten; niet zijnde panden, bv kapelletjes	30
Openbaar groen	25
Openbare verlichting; armaturen	20
Openbare verlichting; masten	40
Parkeren; open parkeerterrein	25
Speelvoorzieningen; openbaar	10
Verkeersregelinstallaties	16
Wegen, straten, pleinen, trottoirs	25
Wegmeubilair (incl. A.N.W.B.; palen en borden)	15

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is waar nodig rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Maankwartier B.V.
Op 1 juni 2021 deed het Gerechtshof Den Bosch uitspraak in de zaak van Metroprop B.V. en Stichting tot Behoud van Monumenten Laurentius en Petronella tegen Maankwartier Heerlen B.V. en de gemeente Heerlen. In de rechtszaak werd ingegaan op de koopovereenkomst die de Gemeente had gesloten met Maankwartier B.V. ten aanzien van een appartementsrecht in het Maankwartier. In de uitspraak oordeelde het Hof dat Maankwartier B.V. een door de Gemeente gefinancierd niet-marktconform voordeel heeft ontvangen. Als gevolg daarvan is de koopovereenkomst tussen partijen door het Hof nietig verklaard.
Ondanks het feit dat het juridisch eigendom niet meer bij de gemeente Heerlen ligt, maakt de gemeente wel kosten maakt vanuit het eigenaarschap, zoals verzekeringen, onderhoud, etc.
Dit in combinatie met het feit dat Maankwartier B.V. zelf het pand alleen als juridisch eigendom identificeert, betekent dat wij het pand als economisch beschouwen en als zodanig in de gemeentelijke boekhouding verantwoorden onder de materiele vaste activa.

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa:
Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2018 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2018 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. In 2019 heeft een taxatie plaats gevonden van de panden aan de Spoorsingel, Kempkensweg en Broekland. Naar aanleiding van deze taxatie heeft een afwaardering plaats gevonden.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan in het kader van riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere heffingen alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze aparte categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Conform onze financiële verordening werd deze systematiek ook al voor 2017 toegepast.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan Gemeenschappelijke Regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is hierop een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2020)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren teveel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder teveel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

De verliesvoorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening tegen de nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde.

Gereed product

Gerede producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vooruitbetaling
Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid verder uiteengezet.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Vaste schulden
Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans vindt u hierover meer info.

Toelichting op de balans per 31 december 2021
(bedragen x € 1.000)

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Kosten onderzoek en ontwikkeling	119	93
Bijdrage aan activa in eigendom derden	28.329	29.054
TOTAAL	**28.448**	**29.147**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2021:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten onderzoek en ontwikkeling	93	27	0	0	0	0	119
Bijdrage aan activa in eigendom derden	29.054	426	0	1.152	0	0	28.329
TOTAAL	**29.147**	**453**	**0**	**1.152**	**0**	**0**	**28.448**

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investering staat in onderstaand overzicht vermeld:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Aansluiting mijnwater KC Bekkerveld	457	426	426
TOTAAL	**457**	**426**	**426**

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Investeringen met een economisch nut	261.687	228.029
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gegeven	56.850	57.644
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	59.355	53.560
In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
TOTAAL	**378.679**	**340.020**

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Gronden en terreinen	18.671	24.227
Woonruimten	0	0
Gebouwen	218.366	180.894
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	6.985	7.108
Vervoermiddelen	24	34
Machines, apparaten en installaties	15.249	11.820
Overige materiële vaste activa	2.392	3.945
TOTAAL	**261.687**	**228.029**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Herrubricering	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	24.227	0	0	5.526	29	0	0	18.671
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen	180.894	47.030	60	168	7.107	1.716	507	218.366
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.108	612	0	0	595	140	0	6.985
Vervoermiddelen	34	0	0	0	10	0	0	24
Machines, apparaten en installaties	11.820	5.678	7	0	2.243	0	0	15.249
Overige materiële vaste activa	3.945	106	0	0	1.659	0	0	2.392
TOTAAL	**228.029**	**53.425**	**67**	**5.695**	**11.643**	**1.856**	**507**	**261.687**

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over een bijdrage van de provincie voor de archiefbewaarplaats (Christus Koningkerk) (€ 360.000), een bijdrage van Innovo voor de renovatie Sint Paulusschool (€ 255.000) en voor de renovatie van basisschool Sint Martinus (€ 243.000), een bijdrage van het rijk voor de renovatie van basisschool Sint Martinus (€ 210.000) en een bijdrage van de provincie voor de nieuwe Nor (€ 252.000).
Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen, dit betreft een pand op de Beersdalweg en een pand op de Kempkensweg.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Nieuwbouw Kind Centrum Tarcisius	18.990	11.147	12.584
Sint Janscollege renovatie	20.400	9.278	10.363
Nieuwe ambtelijke huisvesting	34.766	7.235	32.472
Archiefbewaarplaats (Christus Koningkerk)	13.250	4.998	6.472
Nieuwe Nor gebouw	7.131	4.195	4.288
Renovatie St. Paulusschool	5.071	3.529	4.047
Renovatie St. Martinus	3.677	3.243	3.096
Mijnmuseum verbouwing	2.569	2.042	2.115
Hardware MER (Main Equipment Room)	2.157	1.932	2.101
Automatisering	4.882	1.406	3.018
Verbouwing CBS-weg t.b.v. MER	965	968	968
Romeins Museum	7.225	626	999
Buitensportaccommodaties	966	612	619
Verkeersregelinstallaties	450	543	607
TOTAAL	**122.497**	**51.754**	**83.748**

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	56.850	57.644
TOTAAL	**56.850**	**57.644**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Omschrijving	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Investe-ringen**	**Desinveste-ringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdragen derden**	**Afwaarde-ringen**	**Boekwaarde 31-12-2021**
Grond-, weg en waterbouwkundige werken: riool	57.644	2.107	0	911	1.990	0	56.850
TOTAAL	**57.644**	**2.107**	**0**	**911**	**1.990**	**0**	**56.850**

Bedragen x € 1.000

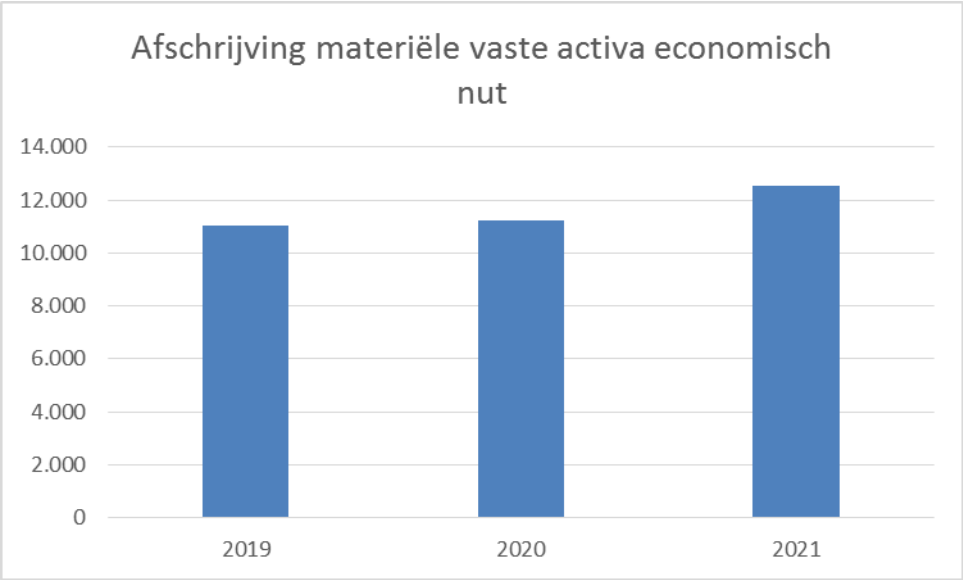
Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft grotendeels bijdragen van burgers (€ 1.879.000). Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2021 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Rioleringen	10.444	2.107	1.349

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met economisch nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Voor de dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit investeringen zijn in het verleden diverse reserves gevormd. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld.

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	59.355	53.560
TOTAAL	**59.355**	**53.560**

Bedragen x € 1.000

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	53.560	9.788	292	2.048	1.653	0	59.355
TOTAAL	**53.560**	**9.788**	**292**	**2.048**	**1.653**	**0**	**59.355**

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft onder andere een bijdrage van Regio Deal Parkstad (€ 990.000) en van IBA (€ 200.000) voor het herinrichten Burgemeester van Grunsvenplein en een bijdrage van Parkstad (€ 167.000) en van gemeente Kerkrade (€ 95.000) voor de Leisure Lane / Mijnspoor. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2021 niet van toepassing).

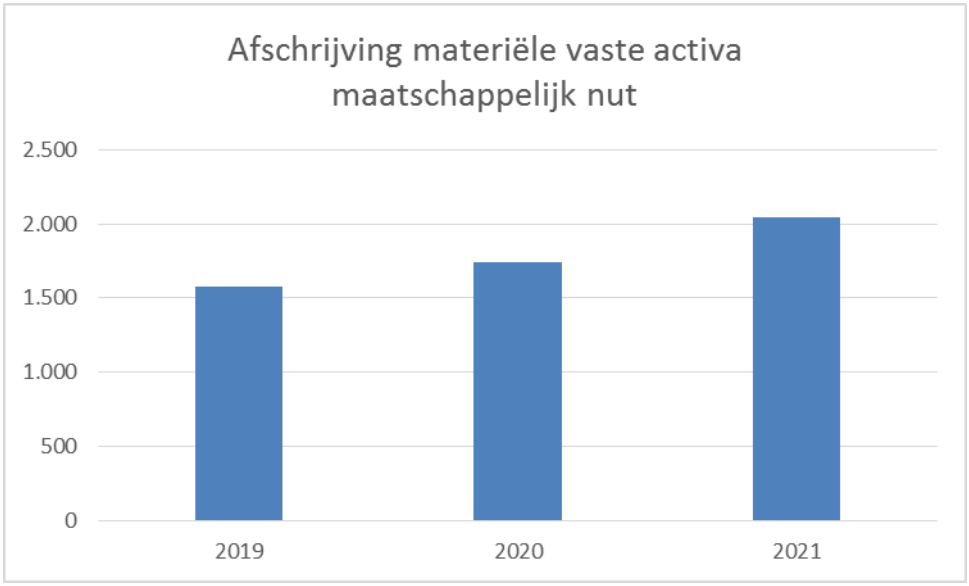
Er is geen wijziging in de afschrijvingssystematiek bij de activa met maatschappelijk nut. Ook vóór 2017 werd al op deze activa afgeschreven zoals de afschrijvingstabel in de financiële verordening aangeeft.

Belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut die gedaan zijn in het boekjaar:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021
Schinkelkwadrant Zuid openbare ruimte	4.960	3.435	3.426
Achterstand IBOR	3.573	1.707	1.666
Verkeersknelpunten	1.955	1.382	1.607
Herinrichten Burgemeester van Grunsvenplein	6.641	1.190	1.190
TOTAAL	**17.129**	**7.715**	**7.890**

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met maatschappelijk nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Financiële vaste activa

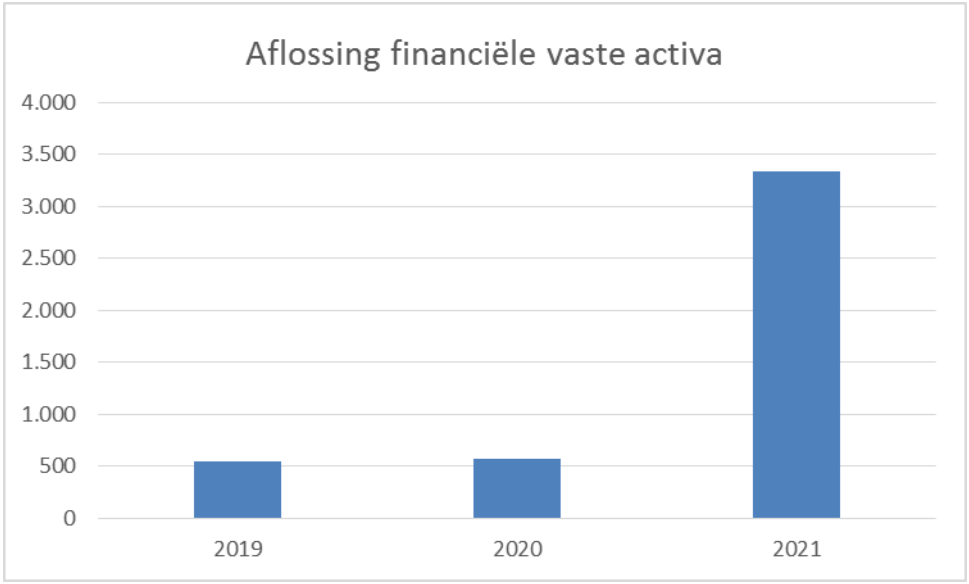
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:									
- deelnemingen	2.171	2.171	0	0	0	0	2.171	0	2.171
- gemeenschappelijke regelingen	123	123	0	0	0	0	123	0	123
- overige verbonden partijen	1	1	0	0	0	0	1	0	1
Leningen aan:									0
- deelnemingen	1.242	1.242	81	0	0	0	1.323	0	1.323
Overige langlopende geldleningen	27.917	26.433	1.532	0	3.340	0	26.109	2.183	23.926
TOTAAL	**31.453**	**29.969**	**1.613**	**0**	**3.340**	**0**	**29.727**	**2.183**	**27.543**

Bedragen x € 1.000

Onder de financiële vaste activa hebben wij onder andere de nominale waarde van het aandelenkapitaal in diverse deelnemingen opgenomen. Voor een nadere analyse verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.
Het overzicht laat een voorziening oninbaarheid zien van € 2.183.000 voor rentetoevoeging geldlening Mijnwater. De balanswaarde wordt met dit bedrag verlaagd.
In onderstaande grafiek is het verloop van de aflossingen van de afgelopen drie jaar opgenomen.

De piek in 2021 wordt veroorzaakt door het aflossen van de achtergestelde lening Atrium MC (€ 2.682.000).

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.157	9.399
Gereed product en handelsgoederen*	170	2
Totaal	**13.327**	**9.401**

Bedragen x € 1.000

**Hierin zit een bedrag opgenomen van € 168.000 betreffende de boekwaardes van de panden Meezenbroekerweg 44 en Mangostraat 43, die in de verkoop staan c.q. op korte termijn in de verkoop gaan.*

Van de bouwgronden in exploitatie (BIE) kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Project	Boekwaarde 31-12-2020	Her-rubricering	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie ivm stelsel-wijziging	Boekwaarde 31-12-2021	Verlies-voorziening 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat/ nominale waarde
A	**Bouwgronden in exploitatie (BIE's)**												
1.0	**Heerlen Stad**												
1.1	64 Parc Hoogveld alg.	-296	0	19	-285	12	0	-550	0	-550	2.521	-2.431	-901
1.2	1616 Nicolaas Beetsstraat	72	0	45	0	0	0	117	-118	-1	1	0	118
1.3	1679 Schinkelkwadrant Zuid	0	5.526	2.304	-93	0	-3.426	4.311	0	4.311	934	-5.245	0
	Subtotaal	*-225*	*5.526*	*2.368*	*-379*	*12*	*-3.426*	*3.877*	*-118*	*3.759*	*3.456*	*-7.675*	*-784*
2.0	**Hoensbroek**										0		
2.1	38 Burg.Slanghenstr. alg.	297	0	3	0	0	0	300	0	300	67	-393	-26
2.2	1820 Aldenhofpark uitvoering	-670	0	0	-877	344	282	-921	0	-921	938	-335	-1.381
	Subtotaal	*-373*	*0*	*3*	*-877*	*344*	*282*	*-621*	*0*	*-621*	*1.005*	*-728*	*-1.407*
3	**Bedrijventerrein**												
3.1	19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	3.647	0	42	0	-174	0	3.515	0	3.515	936	-5.100	-3.092
3.2	23 Industrieterr. Emma alg.	4.651	0	48	0	0	0	4.699	-3.263	1.437	613	-2.050	3.263
3.3	48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	1.808	0	19	0	-31	0	1.797	0	1.797	1.423	-3.525	-985
3.4	860 Bedrijfskavels Kissel	-109	0	-1	0	0	0	-110	-3	-113	172	-59	3
	Subtotaal	*9.997*	*0*	*108*	*0*	*-205*	*0*	*9.901*	*-3.266*	*6.635*	*3.144*	*-10.734*	*-811*
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	**9.399**	**5.526**	**2.479**	**-1.256**	**152**	**-3.144**	**13.157**	**-3.384**	**9.773**	**7.606**	**-19.137**	**-3.001**

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de verliesvoorziening BIE is als volgt:

Verliesvoorziening BIE	Beginstand 1/1/2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Eindstand 31/12/2021
1616 Nicolaas Beetsstraat	119	0	0	0	118
23 Industrieterr. Emma alg.	3.281	0	19	0	3.262
860 Kissel	3	0	0	0	3
Verliesvoorziening BIE	**3.403**	**0**	**20**	**0**	**3.384**

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2021	Balanswaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	14.920	0	14.920	12.748
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	5.289	0	5.289	6.268
Overige vorderingen	23.009	3.729	19.280	16.330
Overige uitzettingen	259		259	51
TOTAAL	**43.478**	**3.729**	**39.748**	**35.397**

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste vordering op openbare lichamen is de aangifte in het kader van het Btw-compensatiefonds. De ingediende declaratie voor 2021 is € 14.017.000. In mei/juni wordt dit bedrag geïncasseerd.

Onder rekening-courant zijn de overeenkomsten opgenomen met Beitel-Zuid, Schaesbergerveld B.V. en GOB Avantis N.V.

De overige vorderingen gaan om de reguliere debiteuren, debiteuren belastingen en de debiteuren inzake Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Deze vorderingen zijn op de balans opgenomen minus de noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Schatkistbankieren
Het drempelbedrag bedroeg in 2021 € 3.041.437 (0,75% van het begrotingstotaal) tot juni 2021 en vanaf 1 juli bedroeg het drempelbedrag € 8.110.500 (2% van het begrotingstotaal. Per ultimo 2021 staat er geen geld op de rekening van schatkistbankieren. In 2021 zijn wij gemiddeld elk kwartaal ruim onder dit drempelbedrag blijven. We voldoen hiermee aan de criteria van de wet- en regelgeving en hoeven niet te schatkistbankieren.

In onderstaande tabel is de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**3041,44**		**8111**	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**2.424**	**2.530**	**3.732**	**3.063**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	617	512	4.379	5.048
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	405.525			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	405.525			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	3041,44		8111	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	218.197	230.201	343.308	281.769
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.424	2.530	3.732	3.063

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving	**Boekwaarde per 31-12-2021**	**Boekwaarde per 31-12-2020**
Kassaldi	41	30
Banksaldi	6.929	6.517
TOTAAL	**6.970**	**6.547**

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen liquide middelen geven de banksaldi weer per 31-12-2021. Naast deze liquide middelen heeft gemeente Heerlen nog een Rekening courant faciliteit van € 15 miljoen en een intraday faciliteit van € 30 miljoen.

EMU-saldo

	Omschrijving	rekening 2021
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	16.149
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	38.129
3	Mutatie voorzieningen	1.604
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.606
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo		**-23.982**

Bedragen x €1000,-

Het overzicht is opgesteld conform BBV, dat wil zeggen dat bij punt 1 bij een positief exploitatiesaldo een positief bedrag ingevuld wordt en bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag. Voor de overige punten geldt dat alle bedragen als een positief bedrag worden ingevuld.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	6.265	5.272
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	8.858	22.872
TOTAAL	**15.124**	**28.143**

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecifieerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
Europese overheidslichamen:				
Subsidie Arbeidsmarktbeleid Zuid-Limburg 2017-2019	509	0	0	509
Subsidie duurzaamheid Innovate Horizon 2020	19	0	19	0
Totaal Europese overheidslichamen	**528**	**0**	**19**	**509**
Rijk:				
Bijdrage BZK verrekening gemeentefonds	955	1.943	955	1.943
Tozo levensonderhoud	0	581	0	581
RMC gelden	0	83	0	83
Totaal Rijk	**955**	**2.608**	**955**	**2.608**
Overige overheid:				
Diftar 2021	0	2.665	0	2.665
Centrum	0	143	0	143
Bijdrage IBA t.b.v. vormgeving openbare ruimte centrum	110	0	0	110
Bijdrage Regio Deal Parkstad voor de renovatie van het voormalig kantoor Rabobank	1.429	0	1.350	79
Subsidie Micro-initiatieven Gebrookerbos	204	62	204	62
CTB middelen	0	50	0	50
Bijdrage IBA t.b.v. Via Belgica Festival	0	25	0	25
Piketvergoeding Veiligheidsregio Zuid-Limburg	0	12	0	12
BSGW exploitatiebijdrage	0	3	0	3
Subsidie Provincie Randweg De Beitel	1.589	0	1.589	0
Bijdrage IBA t.b.v. Gevelfonds centrum	458	0	458	0
Totaal overige overheid	**3.789**	**2.960**	**3.600**	**3.148**
TOTAAL	**5.272**	**5.568**	**4.574**	**6.265**

Bedragen x € 1.000

Onder de nog te ontvangen bedragen staat verblijf pleegzorg (€ 1.506.000) en de BTW aangifte 4e kwartaal 2021 (€ 1.139.000). Tevens staan hier vooruitbetaalde subsidies voor een bedrag van € 1.046.000.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Algemene reserve	4.210	923
Bestemmingsreserves	27.602	21.969
Gerealiseerde resultaat	17.057	9.827
TOTAAL	**48.868**	**32.719**

Bedragen x € 1.000

Het verloop in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	923	1.808	204	1.683	0	4.210
Bestemmingsres. tbv afdekk. kap.lasten	10.569	132	0	0	640	10.061
Overige bestemmingsreserves	11.400	6.238	8.241	8.144	0	17.541
TOTAAL	**22.892**	**8.178**	**8.445**	**9.827**	**640**	**31.811**

Bedragen x € 1.000

Onder "Bestemming resultaat' staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de kapitaallasten staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Algemene reserve € 4.210.000

Reserve	BW 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2021
AR. algemene reserve	827	1.567	104	1.683	0	3.973
AR. grondbedrijf	96	241	100	0	0	237
Totaal algemene reserve	**923**	**1.808**	**204**	**1.683**	**0**	**4.210**

Bedragen x € 1.000

De algemene reserve laat eind 2021 een saldo zien van € 3.973.000. De algemene reserve grondbedrijf, die als doel heeft om winsten toe te voegen en verliezen te onttrekken vanuit projecten die samenhangen met grondexploitaties is op 31 december 2021 € 237.000. Deze mutatie wordt verder toegelicht in de paragraaf grondbeleid. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het saldo van de algemene reserve de voor onze gemeente geldende risico's afdekt.

In 2021 werd op basis van raadsbesluiten beschikt over de algemene reserve.
De toevoegingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

- Aanvulling bij primitieve begroting € 1.566.769
- Resultaat jaarrekening 2020 € 1.682.875

De onttrekkingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

- Centrum: samen maken we de stad € 103.617

Bestemmingsreserves € 27.602.000

Reserves ter dekking van kapitaallasten € 10.061.000

Reserve	BW 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2021
BRKap. Fietsenstalling	2.625	33	0	0	59	2.598
BRKap. Sintermeerten college, herwaardering	2.269	28	0	0	203	2.094
BRKap. BreedMaatschVrzMolenb/Broedersch	1.818	23	0	0	165	1.675
BRKap. multifunct Accomm Bekkerveld geb.	824	10	0	0	30	804
BRKap. geoormerkte MBP reserve inz. Nor	809	10	0	0	41	778
BRKap. geoorm Nieuwb OCC Broekland coll.	691	9	0	0	38	661
BRKap. Juliana college, herwaardering	669	8	0	0	64	613
BRKap. brede school H'hei aanv. krediet	357	4	0	0	16	345
BRKap. geoorm res. Fitness Herlecollege	302	4	0	0	17	289
BRKap. uitbreid ZMOKBuitenh 2extra lokal	206	3	0	0	6	202
BRKap. Herle college, herwaardering	0	0	0	0	0	0
BRKap. Aldenhof college, herwaardering	0	0	0	0	0	0
BRKap. Bernardinuscollege, herwaardering	0	0	0	0	0	0
BRKap. St Janscollege, herwaardering	0	0	0	0	0	0
Totaal best.res. afdekking kap.lasten	**10.569**	**132**	**0**	**0**	**640**	**10.061**

Bedragen x € 1.000

De onder deze noemer opgenomen bestemmingsreserves worden gebruikt als dekking van kapitaallasten die betrekking hebben op diverse investeringen. Volgens de regelgeving van het BBV is het niet toegestaan reserves direct in mindering te brengen op investeringen met economisch nut, zoals bijvoorbeeld gebouwen. Herschikking van deze reserves is toegestaan, maar heeft een directe financiële impact op onze meerjarenbegroting. Immers, als deze reserves anders worden bestemd, zijn er geen middelen meer om de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten te dekken.

Overige bestemmingsreserves € 17.541.000

Reserve	BW 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2021
BRes. risico's grondexploitaties	5.290	457	205	0	0	5.542
BRes. nog uit te voeren werkzaamheden	230	2.715	4.995	5.270	0	3.220
BRes. Fonds Economische Structuurversterking	1.887	399	500	0	0	1.786
BRes. Corona	0	0	1.176	2.874	0	1.699
BRes. Werksferen bovengrondse vakschool	0	1.295	0	0	0	1.295
BRes. onderwijs huisvesting	700	300	0	0	0	1.000
BRes. ISV-middelen	855	0	75	0	0	780
BRes. erfpachtscanon recr. gronden	189	312	0	0	0	501
BRes. Maankwartier	606	0	121	0	0	486
BRes. reeds genomen besluiten	103	390	103	0	0	390
BRes. Sloopfonds	108	245	0	0	0	353
BRes. Monumentenbeleid	218	125	0	0	0	343
BRes. grondexploitatie	279	0	195	0	0	84
BRes. Herstructurering	62	0	20	0	0	42
BRes. buurtactieplan Passart	21	0	0	0	0	21
BRes. Putgraaf	848	0	848	0	0	0
BRes. schoonhouden / zwerfvuil	4	0	4	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	**11.400**	**6.238**	**8.241**	**8.144**	**0**	**17.541**

Bedragen x € 1.000

De overige bestemmingsreserves worden hieronder nader toegelicht. Het verloopoverzicht van de reserves vormt hierbij het uitgangspunt.

- **Reserve risico's grondexploitaties**

Deze reserve is bedoeld om risico's binnen grondexploitaties op te vangen. Met ingang van 2006 werkt het grondbedrijf met een afzonderlijke methodiek voor de berekening van risico's die samenhangen met de diverse grondexploitatieprojecten. Daarbij wordt per lopende exploitatie op een objectieve manier een berekening gemaakt van de risico's en het bedrag dat noodzakelijk is om deze risico's in de toekomst af te dekken. Het noodzakelijke 'risicovermogen' wisselt dan ook van jaar tot jaar. Meer informatie vindt u in de paragraaf grondbeleid.
Ook wordt deze reserve gebruikt voor de reservering van de berekende POC winsten. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

- **Reserve nog uit te voeren werkzaamheden**

De bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden is in het leven geroepen om de continuïteit van projecten, waarvan de lasten in enig jaar in de begroting zijn opgenomen, te waarborgen. Hiertoe kunnen budgetten worden overgeheveld in deze reserve ter dekking van lasten in jaar T+1 van projecten waarbij het budget (deels) in het jaar T ter beschikking is gesteld.
In 2021 vonden de volgende toevoegingen plaats:

-Raadsbesluit jaarrekening 2020 totaal € 5.270.000:

Perspectief op werk	€ 2.000.000
Project archief op orde 2021-2023	€ 543.000
Motie bewindvoering begroting 2021	€ 520.000
Afdekking projecturen	€ 500.000
DU vrouwenopvang huiselijk geweld	€ 400.000
Baankansen	€ 400.000
Frictiekosten dag- en nachtopvang	€ 200.000
Inzet capaciteit 2021/22 LIA en ouderenbeleid	€ 174.000
Klimaatadaptatie	€ 150.000
Spoorsingel	€ 83.000
Versterken arbeidsmarktregio's	€ 77.000
DU vrouwenopvang	€ 74.000
Omgevingswet	€ 60.000

Update en uitbreiding softwarepakketten	€ 49.000
Visie buurtgerichtwerken/pilots	€ 40.000
-Raadsbesluit novembernota totaal € 2.715.000:	
Project een thuis een toekomst	€ 1.665.000
Heerlen van Morgen	€ 500.000
Project sociaal veilig	€ 250.000
Inkoop beschermd wonen	€ 200.000
Buurtregie initiatieven	€ 100.000

De onttrekkingen 2021 betreffen het bedrag voor eenzaamheid / ouderenbeleid van € 230.000, dat ultimo 2020 nog in de reserve stond en alle middelen die middels het raadsbesluit van de jaarrekening 2020 waren toegevoegd betrekking hebbend op 2021.

- **Reserve fonds economische structuurversterking**

Deze reserve is bedoeld voor een project en/of activiteit dat past binnen de strategische agenda van Heerlen (voor de versnelde realisatie strategische projecten). Burgemeester en wethouders zijn bevoegd tot het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage.

- **Reserve corona**

De bestemmingsreserve corona is in het leven geroepen om de continuïteit van coronagerelateerde werkzaamheden te waarborgen. Hiertoe kunnen budgetten worden overgeheveld in deze reserve, ter dekking van lasten in jaar T+1 van werkzaamheden waarbij de Rijkscompensatie (deels) in het jaar T ter beschikking is gesteld.

- **Reserve werksferen bovengrondse vakschool**

Deze reserve is bedoeld voor de financiering van de subsidie aan WerkvoorHeerlen voor de realisatie van werksferen. De eerste werksferen worden gerealiseerd vanaf de start van de Bovengrondse Vakschool. Bij de realisatie wordt wel meebewogen met het ritme van de betrokken werkgevers. Zij spelen een bepalende rol in de vakinhoudelijke context die via een werksfeer wordt gecreëerd. Het is belangrijk om de mogelijkheid te hebben om op kansen te kunnen inspelen en het ontwikkeltempo eventueel te versnellen.

- **Reserve onderwijshuisvesting**

Deze reserve is bedoeld om de kosten te betalen indien er zich onvoorziene zaken met betrekking tot schoolgebouwen voordoen, die van invloed kunnen zijn op noodzakelijke middelen (o.a. vandalisme, herstellen van constructiefouten, verwijderen asbest, hogere sloopkosten, tijdelijke huisvesting en wetswijzigingen).

- **Reserve ISV-middelen**

Vanuit Groot Stedenbeleid zijn in de jaren 2006-2012 middelen voor stedelijke vernieuwing (ISV I, II en III) toegekend. De laatste periode ISV III is inmiddels afgerekend met het Rijk. Omdat deze afrekening heeft plaatsgevonden is er geen sprake meer van terugbetaalverplichting en derhalve zijn deze middelen vrij besteedbaar (hiermee is het geen voorziening meer). De gemeente heeft er voor gekozen om de besteding van deze middelen in de geest van de wetgeving te besteden, hiertoe zijn voor bodem en geluid bestedingsplannen gemaakt, die zijn nu in uitvoering. Om de gelden in te kunnen zetten voor deze plannen zijn ze in deze reserve gestort.

- **Reserve erfpachtscanon recreatiegronden**

Afdekking van de boekwaarde bij overdracht van gronden van de gemeente aan de Vereniging Natuurmonumenten. Toevoeging vindt plaats door sparen vanuit de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats bij overdracht gronden en afboeking boekwaarde gronden.

- **Reserve Maankwartier**

Deze reserve is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen betreffen verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reserve reeds genomen besluiten**

De onttrekking 2021 betreft de correctie OZB uit 2020 van € 102.577. Toevoeging betreft bezuiniging WOZL van € 390.000.

- **Reserve sloopfonds**

Door maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook door de toenemende druk op beschikbare financiële middelen zullen ten aanzien van vastgoed strategische keuzes gemaakt moeten worden. Gemeente Heerlen wil tot een meer efficiënt beheersbare vastgoedportefeuille komen. Hiertoe zal onder meer vastgoed dat geen kerntaak of strategische waarde meer heeft, verkocht moeten worden. Niet alle vastgoed is verkoopbaar. Daarnaast wil de gemeente Heerlen een voorbeeld zijn door eigen vastgoed dat kansarm en kansloos is, te slopen. Om te kunnen slopen en afboeken zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een sloopfonds (Sloopfonds Gemeentelijk Vastgoed) opgericht. Dit fonds zal werken als een "Revolving fund" door deze reserve te vullen met vastgoedverkoopopbrengsten die nog niet onderdeel uitmaken van een bestaand financieel kader.

- **Reserve monumentenbeleid**

Deze reserve is bedoeld om middelen in te zetten wanneer bij een subsidie van andere overheden, zoals de provincie of overheden op Europees niveau (EFRO), cofinanciering vereist is. Daarnaast is de reserve bedoeld voor voorfinanciering van plotselinge calamiteiten aan rijksbeschermde monumenten en voor de realisering en uitwerking van het gemeentelijk monumenten- en archeologiebeleid.

- **Reserve grondexploitatie**

Doel van de reserve betreft het vastleggen van claims ten aanzien van Grondexploitaties. Door de BBV-wijziging zijn in deze reserve de overige projecten opgenomen, die voorheen als grondexploitatie werden verantwoord. Dit zijn weliswaar geen grondexploitaties, maar lopende projecten waaraan middelen zijn toegewezen. De administratieve afwikkeling van deze limitatieve projecten verloopt via deze reserve. Zodra de projecten gereed zijn, komt deze reserve te vervallen.

- **Reserve herstructurering**

De reserve is bedoeld ter afdekking van kosten van projecten binnen de herstructurering. Hierin zit nog een restant ten behoeve van afdekken kosten herstructurering CorioGlana (omgeving kasteel).

- **Reserve buurtactieplan Passart**

Deze reserve is bedoeld ten behoeve van afdekken onderhoudskosten twee panden (Acaciastraat 2 en Plataanplein 28) die in bezit zijn van de gemeente.

- **Reserve Putgraaf**

Deze reserve is in 2021 volledig onttrokken ten behoeve van afdekken afwaardering boekwaarde Putgraaf naar € 0.

- **Reserve schoonhouden / zwerfvuil**

De reserve is bedoeld voor een integrale aanpak van het schoonhouden van de openbare ruimte, inclusief het voorkomen en opruimen van zwerfvuil. In 2021 is hier het laatste restant van uitgegeven.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)	7.403	1.313	937	929	6.851
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)	8.230	5.631	364	4.498	8.998
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	0	1.933	0	1.933	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	4.968	928	0	247	5.649
TOTAAL	**20.602**	**9.804**	**1.301**	**7.608**	**21.498**

Bedragen x € 1.000

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's € 6.851.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
RVrz. pensioenen wethouders	3.245	0	88	0	3.157
VVrz. onderwijshuisvesting	2.347	485	731	601	1.500
VVrz. Maankwartier	1.169	0	0	0	1.169
VVrz. Reorganisatie	516	828	118	328	898
RVrz. Schaesbergerveld BV	126	0	0	0	126
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**7.403**	**1.313**	**937**	**929**	**6.851**

Bedragen x € 1.000

In de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn verplichtingen opgenomen die in 2021 of eerder zijn ontstaan. Alhoewel sprake is van een verplichting, is de hoogte niet absoluut vast te stellen. Het gaat dan ook veelal om schattingen.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's worden hieronder toegelicht:

- **Pensioenen wethouders**

Ten gevolge van wettelijke verplichtingen dienen gemeenten een voorziening te hebben voor de pensioenen van wethouders. De voorziening dient voor waardeoverdracht, ofwel op eigen verzoek (binnen zes maanden na aftreding), ofwel bij goedkeuring wetsvoorstel naar een centraal pensioenfonds voor bestuurders. Als gevolg van een verhoging van de rekenrente is de pensioenvoorziening voor wethouders in 2021 verlaagd.

- **Onderwijshuisvesting**

Dekking van toegezegde maar nog niet betaalde middelen van de diverse onderhoudsprogramma's betreffende onderwijsgebouwen van de verschillende jaren.

- **Maankwartier**

Deze voorziening is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen hebben betrekking op verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reorganisatie**

Deze voorziening is bestemd om tijdens de reorganisatie aangegane verplichtingen, middels vaststellingsovereenkomsten (VSO) met medewerkers die de organisatie hebben verlaten, te kunnen dekken. De maximale omvang is het bedrag dat nodig is om alle gemaakte afspraken met diverse medewerkers na te komen als gevolg van de reorganisatie 2019. In 2021 zijn kosten gemaakt voor medewerkers die de organisatie hebben verlaten, deze zijn geboekt ten laste van de voorziening.

- **Schaesbergerveld BV**

Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van het verlies van fase 1 tot en met 3 van het project Parkheuvel.

Voorzieningen ter egalisering van kosten € 8.998.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Herrubricering	Boekwaarde 31-12-2021
EVrz. Cluster cultuur	4.239	1.129	307	731	-1.129	3.201
EVrz. onderhoud verhardingen	2.079	2.734	0	2.780	0	2.033
EVrz. cluster overige gebouwen (met MOP)	115	862	0	127	675	1.525
Evrz. cluster sportgebouwen	411	224	0	143	109	600
Evrz. cluster BMV's	307	233	0	291	351	600
EVrz. onderh. civieltechn. kunstwerken	416	319	0	319	0	416
EVrz. cluster ambtenarenhuisvesting	359	33	7	27	-33	325
EVrz. Parkeergarage Heerlerheide	72	42	0	12	28	130
EVrz. speelvoorzieningen	169	55	50	45	0	130
EVrz. scoutingaccommodaties	63	0	0	24	0	39
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**8.230**	**5.631**	**364**	**4.498**	**0**	**8.998**

Bedragen x € 1.000

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud.

De voorzieningen worden hieronder toegelicht:

- **Cluster cultuur**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het groot onderhoud van gebouwen van het cluster cultuur.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Onderhoud verhardingen**

De voorziening heeft als doel de budgetten voor onderhoud verharding flexibel in te kunnen zetten. De voorziening is gebaseerd op de 'Wegverhardingsnota 2016 met doorkijk tot 2025'. De voorziening wordt onderbouwd aan de hand van inspecties en de daaruit volgende aanpassing van de onderhoudsplanning.
Toevoeging vindt plaats op basis van de wegverhardingsnota en meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster overige gebouwen (met MOP)**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster gebouwen met MOP te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen moet van 2017 tot en met 2026 € 9.234.160 aan onderhoud worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 928.331 toegevoegd aan de voorziening.

Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster sportgebouwen**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster sportgebouwen te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 2.325.032 aan onderhoud moeten worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 206.654 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster BMV's**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster BMV's te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen moet van 2017 tot en met 2026 € 2.198.853 aan onderhoud worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 240.150 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Onderhoud civieltechnische kunstwerken**

Civieltechnische kunstwerken moeten veilig en heel zijn. Dit vraagt om adequaat beheer en onderhoud. Door het beheren en onderhouden op het niveau Veilig en Heel voorkomen we kapitaalvernietiging en duurdere onderhoudsmaatregelen in de toekomst.
Toevoeging vindt plaats op basis van Beheer- en Onderhoudsplan Civieltechnische Kunstwerken 2017-2021 met een doorkijk naar de periode 2022-2026 op basis van het onderhoudsniveau Veilig en Heel. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster ambtenarenhuisvesting**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster Ambtenarenhuisvesting te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 897.283 aan onderhoud besteed moeten worden. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt elk jaar vanaf 2017 € 25.576 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Parkeergarage Heerlerheide parkeren**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het afdekken van kosten van onderhoud van de parkeergarage Heerlerheide. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 55.628 aan onderhoud moeten worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt vanaf 2017 elk jaar € 41.770 aan de voorziening toegevoegd
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Speelvoorzieningen**

Noodzakelijke vervanging van ondeugdelijke en/ of afgekeurde speeltoestellen in speeltuinen en de kosten van nieuwe speeltoestellen en het nemen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast de uit de besluiten voortkomende verplichtingen in het kader van subsidieverstrekking aan speeltuinorganisaties die in het boekjaar (nog) niet of niet volledig werden betaald af te wikkelen in het daaropvolgende boekjaar.

- **Scoutingaccommodaties**

Deze voorziening heeft tot doel de onregelmatige kosten van onderhoud scoutingaccommodaties op te vangen. Er heeft de voorbije jaren een herstructurering ten aanzien van scoutingaccommodaties plaatsgevonden in de lijn van Integraal Maatschappelijk Accommodatiebeleid Heerlen (IMAH). De bedoeling was hierbij het aantal accommodaties te verminderen. Scoutingorganisaties zijn gezamenlijk gebruik moeten gaan maken van een accommodatie en zijn gaan samenwerken of fuseren.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d € 0

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Vrz. art.44 lid 1d BBV spaarvoorz. riool	0	1.933	0	1.933	0
Totaal	**0**	**1.933**	**0**	**1.933**	**0**

Bedragen x € 1.000

- **Spaarvoorziening riool**

De voorziening heeft als doel spaarbedragen uit het riooltarief in te zetten voor (vervangings) investeringen. De voorziening is gebaseerd op het 'verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (2016-2020)' (vGRP). De voorziening wordt om de 5 jaar opnieuw onderbouwd aan de hand van een nieuw op te stellen GRP. Het gespaarde bedrag in 2021 is direct ingezet om investeringen in 2021 mee af te dekken.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is € 5.649.000

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
VrzMD riool	4.738	365	0	236	4.866
VrzMD voortijdig schoolverlaten	172	206	0	0	378
VrzMD afval	0	181	0	0	181
VrzMD PIT	0	176	0	0	176
VrzMD Promotiefonds markten	25	0	0	2	23
VrzMD legaat culturele activiteiten	20	0	0	0	20
VrzMD geluidsbelastingkaart	13	0	0	9	4
Totaal voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**4.968**	**928**	**0**	**247**	**5.649**

Bedragen x € 1.000

De voorzieningen worden hieronder nader toegelicht:

- **Riool**

In geval van nog niet uitgevoerd werk bij vervangingsinvesteringen (waar niet voor wordt gespaard) of uitbreidingsinvesteringen (voor zover niet gedekt door een bijdrage uit de grondexploitatie) wordt de onderbesteding op kapitaallasten toegevoegd aan voorziening artikel 44, lid 2 BBV.
Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats uit de voorziening en worden in mindering gebracht op het rioolactief van betreffende jaar.

- **Voortijdig schoolverlaten (VSV)**

Het gaat om een bijdrage van de Parkstadgemeenten voor dekking op de tekorten VSV.
In geval van onderuitputting/exploitatieoverschot op deze bijdragen, worden ze toegevoegd aan de voorziening VSV met als doel om eventuele toekomstige exploitatietekorten aan te vullen. Dit staat in de bestuursovereenkomst van bureau Voortijdig Schoolverlaten, artikel 5 lid 4. Inmiddels heeft

de stuurgroep besloten om deze voorziening zoveel mogelijk uit te putten door de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten te verlagen.

- **PIT**

Het opvangen van incidentele toekomstige bedrijfsrisico's van PIT. Jaarrekeningresultaat jaarlijks voorleggen aan de deelnemersraad en conform besluit het jaarrekeningresultaat afhandelen in het daarop volgend boekjaar.

- **Promotiefonds markten**

In samenwerking met de marktadviescommissie is een promotiefonds markten ingesteld. In de verordening marktgelden is een bijdrage voor dit promotiefonds opgenomen. In overleg met de (sub-)marktcommissie voor reclame- en promotieactiviteiten, worden vanuit de bijdragen diensten verleend door de gemeente.
Toevoeging vindt plaats op basis van bijdragen vastgesteld in de verordening marktgelden. Onttrekkingen vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Legaat culturele activiteiten**

Dit bedrag is vanuit een nalatenschap ontvangen; in overleg met de executeur-testamentair kunnen voorstellen ter besteding op het culturele vlak worden gedaan.

- **Geluidsbelastingkaart**

Dit budget wordt ingezet voor de actualisatie van het actieplan geluid 2018 en de uitvoering van het actieplan geluid 2019-2022. De bijdragen komen van deelnemende Parkstadgemeenten.

- **Afval**

Voorziening voor het saldo van baten en lasten van de afvalstoffenheffing.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	285.583	233.625
- buitenlandse instellingen	21.875	22.500
Waarborgsommen	19	12
TOTAAL	**307.477**	**256.137**

Bedragen x € 1.000

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2021:

Omschrijving	31-12-2020	Vermeer-deringen	Aflossingen	31-12-2021
Onderhandse leningen	256.125	70.000	18.667	307.458
Waarborgsommen	12	9	2	19
TOTAAL	**256.137**	**70.009**	**18.669**	**307.477**

Bedragen x € 1.000

De totale rentelast voor het jaar 2021 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 3.717.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	74.108	130.943
Overlopende passiva	54.505	34.823
TOTAAL	**128.613**	**165.765**

Bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Overige kasgeldleningen	42.500	105.000
Overige schulden	31.608	25.943
TOTAAL	**74.108**	**130.943**

Bedragen x € 1.000

De afgesloten kasgeldleningen hebben betrekking op de gemeentelijke financiering waarvan de toelichting is opgenomen in de paragraaf financiering.

De overige schulden betreffen onder andere crediteuren (€ 18.365.000), loonheffing december € 4.009.000, afdracht pensioenen € 996.000 en de terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van SZW (€ 936.000) inzake BBZ.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per 31-12-2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	21.001	19.393
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	32.810	15.035
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	694	394
TOTAAL	**54.505**	**34.823**

Bedragen x € 1.000

In de balans zijn voorschotbedragen opgenomen die wij van EU, rijk en provincie hebben ontvangen. Deze voorschotbedragen zijn voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, om lasten van volgende begrotingsjaren te dekken. Wij specificeren ze als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
VOB EU				
Duurzaamheid	0	336	5	331
(W)E.SERVICES.HEERLEN	777	0	668	109
SIBDEV	39	0	0	39
Totaal VOB EU	**816**	**336**	**673**	**478**
VOB Rijk				
Volkshuisvestingsfonds	0	8.200	0	8.200
Sociale Zaken ESF-subsidie	3.237	4.310	0	7.547
SiSa C9: Woningbouwimpuls Centrum	0	4.532	0	4.532
SiSa E3: Sanering Verkeerslawaai	1.548	2	35	1.515
Tozo: terugbetalingsverplichting Rijk i.r.t. debiteuren	1.270	130	0	1.400
SiSa D8/D9: OAB	1.491	4.526	4.626	1.391
SiSa C31: SU Huisv. Kwetsbare Groepen 2020/22	1.175	0	0	1.175
Regiodeal subs. Tbv projecten centrum	0	426	0	426
D14:Inhalen onderwijsachterstanden Covid	0	386	0	386
Sisa C32: SUVIS	0	673	373	300
Rijksgelden RAK (Regionale Aanpak Kindermishandeling)	374	19	120	273
SiSa D10: Volwasseneducatie	142	2.195	2.084	253
SiSa E20: Stimul. verkeersveiligh maatregelen	250	0	0	250
Taaleis	257	56	148	165
SiSa D11: VSV	144	144	144	144
Proeftuin rijk - Dans Right Now! SCRZ	134	0	3	131
SPUK-IJZ Otterveurdt 2020 en eerste helft 2021	0	101	0	101
SiSa B2: gedupeerden toeslagenprocedure	0	94	0	94
SiSa E11B: NSL1 t/m 3 SISA tussen medeoverheden	43	0	0	43
SiSa H12: preventieakkoorden	0	50	13	38
SiSa A7: Toezicht en handhaving	0	278	242	36
SiSa F1: Uitkoopregeling hoogspanningsleiding	26	10	1	35
SiSa H1: Heroïne	0	871	843	28
SiSa F9: Extern Advies Warmtetransitie	0	21	0	21
SiSa D12: RMC Middelen	0	1.059	1.059	0
SiSa D12A: RMC Middelen	0	742	742	0
Tozo: vooruitontvangen bedragen	195	0	195	0
Zorg onderzoek Nederland (ZONMW)	50	0	50	0
Duurzaamheid	9	0	9,431	0
Totaal VOB Rijk	**10.347**	**28.827**	**10.688**	**28.485**
VOB overige overheid				
Leisure Lane point of interest	0	840	95	745
Sociale Zaken ZL (SZ ZL)	767	121	321	566
Regionale werkbedrijf (RWB)	536	0	27	509
Provinciale subsidie Bidboek	663	39	349	352
HAP-project subs. van overige overheid	0	316	0	316
Prov. subsidie Rondje Groeves	0	270	0	270
Versterk.aanpakKansrijke Start Parkstad	376	1	134	242
IBA subsidie Rondje Groeves	0	200	0	200
IBA subsidie tbv 5 projecten Centrum	0	150	0	150
Samenwerking jeugd Parkstad	157	14	26	145
Project talententijd subsidie regiodeal	0	90	0	90
Kansrijk van start	97	0	16	81
Subsidie Gedenkbomen	0	80	0	80
Proeftuin bijdragen provincie Limburg - Dans Right Now!	56	0	0	56
Proeftuin bijdragen gemeenten - Dans Right Now!	38	0	0	38
Prov. Subs. Regionale aanpak kindermishandeling	40	0	34	6
Gemeente Maastricht: hennep bestrijding	363	0	363	0
Economische Samenwerking ZL (ES ZL)	291	0	291	0
Afkoppeling regenwater Schaesbergerveld	180	0	180	0
Leisure Lane en Mijnspoor	167	0	167	0
Subsidie rotonde Heesberg en Mijnspoor	143	0	143	0
Totaal overige overheid	**3.873**	**2.121**	**2.147**	**3.847**
TOTAAL	**15.035**	**31.283**	**13.508**	**32.810**

Bedragen x € 1.000

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op nog te betalen uitkeringen over december (€ 4.161.000), de nog te betalen loonheffing over uitkeringen (€ 3.444.000), nog te betalen ATV (ambulant tijdens verblijf) (€ 2.211.000) en de overlopende rente op langlopende leningen (€ 1.709.000).

Waarborgen en garanties

Het bedrag dat in de balans is opgenomen voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke personen en rechtspersonen kan naar de aard van de geldlening als volgt gespecificeerd worden:

Lening-nummer	Oorspronkelijke Hoofdsom	geldnemer	Instrument	Einde looptijd	Rente	Restant Hoofdsom 01-01-2021	Som stortingen in periode	Som Aflossingen in periode	Som rente in periode	Restant Hoofdsom 31-12-2021
SCNOR001	182	DE NOR	GG-SCW	2029	5,9000%	80	0	10	4	70
ZSXON001	318	XONAR	GG-ZRG	2029	5,7000%	71	0	9	4	62
ZSXON002	56	XONAR	GG-ZRG	2031	6,3500%	15	0	2	1	14
Subtotaal	***555***	***GARANTSTELLINGEN***				***166***	***0***	***20***	***9***	***145***
Woning Corporaties										
	15.927	Stichting Weller Wonen				5.030	0	643	0	4.387
	5.005	Stichting Wonen Zuid				2.418	0	243	0	2.175
	3.388	Wonen Limburg				2.356	0	112	0	2.244
Subtotaal	***24.320***	***GEWAARBORGDE LENINGEN***				***9.804***	***0***	***998***	***0***	***8.806***
Totaal	**24.875**					**9.970**	**0**	**1.018**	**9**	**8.951**

Bedragen x € 1.000

Overzicht restant hoofdsommen gemeentegaranties jaarrekening 2021		
Geldgever	**Aantal**	**Restant schuld**
ABN/AMRO Bank NV	3	13
ABP Hypotheken (via Obvion)	29	339
AEGON Verzekeringen	0	0
Bouwfonds Limburgse Gemeenten	41	347
Florius (MNF-bank en P.G.G.M.)	1	2
Centrale Volksbank (via Regio bank)	1	8
Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (via Syntrus)	2	21
Hooge Huys Verzekeringen (via Reaal)	1	2
ING (incl. Postbank NV)	6	39
Rabobanken	4	28
SNS Bank NV	13	54
Stad Rotterdam 1720 NV (via ASR)	2	62
Westland Utrecht Hypotheekbank	1	8
Woonfonds Holland BV	4	59
TOTALEN	**108**	**982**

Bedragen x € 1.000

Langlopende financiële verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen zijn onderstaand opgenomen. De verplichtingen zoals hier opgenomen betreffen verplichtingen die in 2022 of later tot een prestatie komen. De ondergrens die is genomen betreft € 50.000.

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl. BTW)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Wet Sociale Werk voorziening (WSW) Subsidie 2022	Werkvoorzieningschap OZL	21.530	JB
Voorschot jeugdzorg en uitv. 2022	Gemeente Maastricht (Stadhuis)	20.340	JB
Traject financiering en huishoudelijke hulp 2022	MeanderGroep Zuid-Limburg	8.900	JB
Basispakket 2022	Reinigingsdiensten Rd4	6.970	JB
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Werkgever Service Punt 2022	WSP Parkstad	2.760	JB
Leerlingenvervoer 2022	Taxibedrijf van Meurs Maastric	2.540	JB
Voorschot Persoons Gebonden Budgetten (PGB's) 2022	SVB Servicecentrum PGB (Dienst	2.430	JB
Doelgroepenvervoer 2022	Omnibuzz	1.860	JB
Volwassenenonderwijs 2022 VISTA	VISTA college	1.840	JB
Trajectfinanciering en Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) 2022	Ambulante Thuiszorg WMO Parkst	850	JB
Extra opdrachten, vegen 2022	Reinigingsdiensten Rd4	810	JB
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) 2022	Werkvoorzieningschap OZL	570	JB
Uitgebreide Gevaren Verzekering (UGV)	AON Verzekeringen	480	JB
Extra reinigingsdiensten 2022	Reinigingsdiensten Rd4	480	JB
Ontwerpteam Thermen Museum Deelopdracht 2	Kraaijvanger	440	TC
Maaien Gazons	De Jong Zuurmond Infrabeh.Onde	400	JB
Sloop Spoorsingel	Couwenbergh Aanneming B.V.	390	JB
Balanz schoonmaak 2022	Balanz Facilitair B.V.	390	JB
Porto-en verzendkosten 2022	Business Post Zuid-Limburg BV	290	JB
Verplichtingennummer 2022	Multilease B.V.	290	JB
Voorschotten persoonsgebonden budgetten (PGB) jeugd 2022	SVB Servicecentrum PGB (Dienst	270	JB
Inhuur medewerkers team Services 2022	WSP Parkstad Detachering B.V.	230	JB
Aanneemsom inz. project : " opwaardering gebied Kaldeborn-Schiffelerhof"	Strada BV	210	TC
Ledigen afvalbakken 2022	Stg. WerkvoorHeerlen	210	JB
Onderhoud Openbare Verlichting	SPIE Infratechniek B.V.	200	JB
Maatwerk inkoop Jeugd specifieke individuele behandeling jan 2022 tm nov 2023	Stichting 's Heeren Loo Zorggr	200	TC
Inhuur oproepkrachten bij Historisch Goud	Start People	190	JB
Onderhoud begraafplaatsen 2022	Henssen BV	190	JB
Voorschotten Persoons Gebonden Budgetten Jeugd 2022	SVB Servicecentrum PGB (Dienst	180	JB
Interim werkzaamheden Algemeen directeur 2022	Touch for Talent B.V.	180	TC
Inhuur expertise tbv doordecentralisatie Beschermd Wonen	F-Fort B.V.	170	TC
Paspoorten en identiteitskaarten	RvIG Rijksdienst voor ID	170	TC
Vaste kosten gladheidbestrijding 2022	Reinigingsdiensten Rd4	170	JB
Straatcoaches 2022	Secutor Security B.V.	170	JB
Stortkosten veegdiensten 2022	Reinigingsdiensten Rd4	170	JB
Herstelkosten sleuven tbv Nutsvoorzieningen Heerlen Noord	Rr Civiel BV	150	JB
Oracle Melodies platformlicenties en Secure Backup	HET IT B.V.	140	JB
Riolen algemeen onderhoud 2022	Vandervalk+degroot	140	JB
Kwartiermaker concept Werkcentrum ZL	Maet Project & Interim-managem	130	JB
Huisaansluitingen riolering (bestek SB-20-240)	Van der Velden Rioleringsbehee	130	TC
Begeleidingstrajecten ihkv Housing 2022	Stichting LEVANTOgroep	130	JB
Spoorverdubbeling De Kissel	Dynniq Nederland B.V.	130	TC
Dienst verlenings overeenkomst Maankwartier 2022	UWV	130	JB
Kolken ledigen 2022	Reinigingsdiensten Rd4	130	JB
Regio-overeenkomst diverse percelen onderhoud	Krinkels BV	120	JB
Leasekosten busjes en kleine vrachtwagens 2022	Volkswagen Pon Financial Serv.	120	JB
Onderhoud bomen, snoeibestek 521 2022	Algemene Bomendienst Limburg B	110	JB
Inhuur medewerker domein economie	Reijn B.V.	110	JB
Camera toezicht, dienstverleningscontract 2022	VCS Observation	110	JB
Toezichthouden werkz. OudRennemig	Adviesbureau Brouwers B.V.	110	JB
Verplichting 2022 Q-park	Q-Park Operations Netherlands	100	JB
Mini-Competitie Back-Up + Opslag	HET IT B.V.	100	TC
Software Suite vh Sociaal Domein(kwartaal factuur)	Centric	100	TC
Fietspad Heuvelland-PSL 2de helft 2021	Gemeente Voerendaal	100	TC
Huur 2022 Mgr. Hanssenschool (disloc.)	Stg. Vitus Zuid	100	JB
Huur Gasthuisstraat 35	Wonen Limburg	100	JB
ROK sleufherstel Heerlen Zuid	Besix Infra Nederland B.V.	100	TC
Onderhoud bomen, snoeibestek 522 2022	Algemene Bomendienst Limburg B	100	JB
Versterken expertise leerwerkloket	Not Another Box B.V.	100	TC
Promenadepark grondwerk Blok ABC	LAUDY Bouw & Ontwikkeling BV	100	TC
Inhuur tbv team stadsingenieurs 2022	RA Infra B.V. (vestiging Limbu	100	JB
Inhuur ESF coordinator 2022	Vandaag Personeelsdiensten B.V	90	JB
Onderhoud bomen snoeibestek 523 2022	Algemene Bomendienst Limburg B	90	JB
Inhuur tijdelijke archief inventarisator	Doxis	90	TC

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl. BTW)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
WSW inleenvergoeding Historisch Goud	WSP Parkstad Detachering B.V.	90	JB
Inhuur projectmanager Parkstad -IT t/m 30-06-2022	Cimsolutions	90	TC
Leasekosten glasfiber	Eurofiber Nederland	90	JB
Huurkosten Units Windekind	Innovo - Onderwijs Op Maat	90	JB
Detachering teamleider	Gemeente Roermond	90	JB
Naturalisaties	IND Hoofdkantoor Den Haag 'Rij	90	TC
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)adviesteam 2022	GGD Zuid Limburg	90	JB
Schoonmaak ruimtes kasteel Hoensbroek	Balanz Facilitair B.V.	80	JB
Inhuur medewerker schuldhulpverlening	Bender Detachering B.V.	80	JB
Inzet medewerkers begraafplaatsen 2022	Stg. WerkvoorHeerlen	80	JB
Inhuur interim teamleider	Gump	80	TC
Oracle Database software platform	HET IT B.V.	80	TC
Voorschoolse logopedie 2022 & 2023	BCO Onderwijsadvies B.V.	80	TC
Glaspaleis onderhoud ruiten	T.G.M. Service en Onderhoud B.	80	TC
Inhuur domeinmanager jan t/m juni 2022	Adlasz B.V.	80	TC
Forensische geneeskunde	GGD Zuid Limburg	80	JB
Busvervoer BS Tovercirkel naar Bernadinus	Taxibedrijf van Meurs Maastric	80	JB
Rijbewijzen	Hoofdkantoor Dienst Wegverkeer	80	JB
Reinigen troittoirs	Stg. WerkvoorHeerlen	80	TC
Communicatie opdracht Arbeidsmarktregio ZL	Bureau Tint B.V.	70	TC
Salarisadministratie software	Visma Raet BV	70	TC
Levering en onderhoud bomen Burg. Van Grunsvenplein	Boomkwekerij Ebben B.V.	70	TC
Inhuur t.b.v. Bouw-en milieu toezicht	Fortec Engineering B.V.	70	TC
Bediening zakpalen, centrum	Rr Civiel BV	70	JB
Inhuur kwaliteitsmedewerker	koen B.V.	70	TC
Inhuur lobby werkzaamheden 2022	EUquest BV	70	TC
Digital Burgerloket (Key2Burgerzaken Assurance)	Centric	70	JB
Inhuur consulent schuldhulpverlening	Bender Detachering B.V.	70	TC
Kosten Stadskrant Heerlen 2022.	Drukkerij Andi B.V.	70	TC
Inhuur bedrijfsvoerings medewerker Parkstand IT.	Data 4 I.T.	70	JB
Coordinator jeugdwerkloosheid Zuid-Limb.	Extra Creative Services (ECS)	70	JB
Huurvergoeding 2022 Bernardinuscollege	Stg Voortgezet Onderwijs Parks	70	JB
Onderhoud dranken automaten gemeentebreed 2022	Maas International BV	70	JB
Advisering m.b.t. team Bouw- en Woning Toezicht	GD Constructies B.V.	70	TC
Jaarbestelling Historisch goud	Sligro	70	JB
Inhuur bedrijfsvoerings medewerker Parkstad IT tm 30.6.2022	FaGro Consultancy BV	60	TC
Brandstofkosten bedrijfsvoertuigen	Travelcard B.V.	60	JB
Diverse MS Teams opstellingen deelnemers Parkstad IT	ARPNederland B.V.	60	TC
Extra opdrachten, vegen 2022	Reinigingsdiensten Rd4	60	JB
Wet Maatschappelijke Ondersteuning adviesteam 2022	GGD Zuid Limburg	60	JB
Leer & werktraject Duaal 3.0	Yuverta	60	TC
Ruimen zwerfvuil 2022	Stg. WerkvoorHeerlen	60	JB
Huur brandkranen 2022	WML	60	JB
Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) levensvatbaarheidsonderzoeken	IMK Intermediair B.V.	60	JB
Inhuur backoffice medewerker Parkstad IT	Cimsolutions	60	JB
Afvoeren groenafval	Combinatie Afvalzorg & Den Oud	50	JB
Aanstellen projectleider Via Belgica	Viastory B.V.	50	JB
Toezicht glasvezel project 2022	RA Infra B.V. (vestiging Limbu	50	JB
Huur Gasthuisstraat 35 Q4	Wonen Limburg	50	JB
inhuur transport t.b.v. herstel nutssleuven 2022	Rr Civiel BV	50	TC
Onderhoudscontract en verhelpen klachten BMV Aldenhof, Hoensbroek	Wijnen Bouw en Service	50	JB

Bedragen x €1000

Ontwikkelingen na balansdatum
De balans geeft inzicht in de financiële positie op 31 december 2021. In de periode waarin de jaarrekening wordt samengesteld kunnen zich ontwikkelingen voordoen, die van invloed zijn op het beeld dat in de rekening gegeven wordt.

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2. Programmaverantwoording. Hier worden per programma-kernthema de afwijkingen toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is (toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen).
- Algemene uitkering, toegelicht in paragraaf 2.2.2.
- Dividenden, toegelicht in paragraaf 2.2.3.
- Het saldo van de financieringsfunctie, toegelicht in de paragraaf Financiering (3.4).

Kosten overhead

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2.1.0 Kernthema Middelen en heffingen.

Heffing vennootschapsbelasting

Voor de toelichting op de heffing vennootschapsbelasting verwijzen we naar hoofdstuk 2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

Voor de toelichting op onvoorzien verwijzen we naar hoofdstuk 2.5 Onvoorzien.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Overzicht van incidentele baten per programma

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	-24.655	-307.742	-315.453
1. Veiligheid	-841	-662	-629
2. Verkeer en Vervoer	-185	-1.552	-80
3. Economie	-248	-901	-1.300
4. Onderwijs	-8.932	-4.310	-13.079
5. Sport cultuur en recreatie	-997	-3.581	-4.571
6. Sociaal Domein	-7.813	-62.641	-73.675
7. Volksgezondheid en milieu	-921	-21.268	-21.198
8. VHROSV	-670	-1.674	-2.400
Eindtotaal	**-45.262**	**-404.331**	**-432.385**

bedragen x €1000

**De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.*

Toelichting incidentele baten

Kernthema	Omschrijving incidentele baten	2021
0. KT Dienstverlening	Afdracht leges lager voor rijbewijzen, paspoorten en ID-kaarten	-341
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele onttrekkingen reserves	-8.904
0. KT Middelen en heffingen	DU Bevlokingsdaling	-3.510
0. KT Middelen en heffingen	Gemeentefonds Coronasteunpakketten	-10.808
0. KT Middelen en heffingen	Dividendbelasting 2017 t/m 2020	-136
0. KT Middelen en heffingen	Lagere frictiekosten wegens detachering herplaatsingskandidaten	-751
0. KT Middelen en heffingen	IVA- en WIA-uitkeringen	-205
1. KT Veiligheid	Project Hennep Aanpak Parkstad (RIEC)	-563
1. KT Veiligheid	Specifieke uitkering toezicht en ahndhaving	-278
2. KT Wegen, straten en pleinen	Provinciale subsidie regenwater	-185
3. KT Economische promotie	Corona: minder evenementen	-248
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Onderwijsachterstanden	-4.526
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Volwasseneducatie	-2.195
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering RMC 2020-2021	-288
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering verlening RMC 2021	-1.060
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering VSV	-743
4. KT Onderwijs	Vrijval tijdelijke huisvestingskosten KC Bekkerveld	-120
5. KT Sport	Specifieke uitkering Sportakkoord	-213
5. KT Sport	Specifieke uitkering Ijsbanen en zwembaden	-464
5. KT Sport	BTW compensatie voor sport (d.m.v. specifieke uitkering)	-320
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Specifieke uitkering verslavingszorg	-871
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Beschermd wonen - Wlz uitname	-2.883
6. KT Inkomensondersteuning	Corona: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	-2.698
6. KT Inkomensondersteuning	Corona:Kindpakket	-396
6. KT Arbeidsmarktbeleid	Voordelig saldo WOZL en WSP	-965
7. KT Riool, afval en milieubeheer	Meer afval aanbiedingen DIFTAR 2021	-100
7. KT Volksgezondheid	GGD wijziging technische begroting	-821
8. KT Ruimtelijke ordening	Bouwleges vanwege aantrekken bouwprojecten	-461
	Overige mutaties <100	-209
TOTAAL		**-45.262**

bedragen x €1000

Overzicht van incidentele lasten per programma

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	12.716	73.744	73.117
1. Veiligheid	836	12.281	13.427
2. Verkeer en Vervoer	188	11.601	11.299
3. Economie	1.992	7.065	8.679
4. Onderwijs	9.359	13.847	22.507
5. Sport cultuur en recreatie	2.842	29.798	31.202
6. Sociaal Domein	7.841	223.350	241.028
7. Volksgezondheid en milieu	-	24.076	24.981
8. VHROSV	484	7.266	9.049
Eindtotaal	**36.258**	**403.028**	**435.289**

bedragen x €1000

**De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.*

Toelichting incidentele lasten

Kernthema	Omschrijving incidentele lasten	2021
0. KT Dienstverlening	Corona: extra kosten tweede kamerverkiezingen	170
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele dotaties reserves	7.288
0. KT Middelen en heffingen	Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	3.511
0. KT Middelen en heffingen	Corona: parkeren 1e uur gratis	1.159
0. KT Middelen en heffingen	Afboeken gebouwen	384
1. KT Veiligheid	Project Hennep Aanpak Parkstad (RIEC)	610
1. KT Veiligheid	Specifieke uitkering Toeizcht en handhaving	226
2. KT Wegen, straten en pleinen	Subsidie afkoppelen regenwater	188
3. KT Economie	Corona: minder inkomsten kermissen/jaarmarkt	143
3. KT Economie	Corona: inhuur TOZO regeling	116
3. KT Economie	Afboeken Mijnwater	1.733
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering OAB (Onderwijsachterstanden)	4.606
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Volwasseneducatie	2.084
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering RMC 2020-2021	288
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering verlening RMC 2021	1.060
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering VSV	899
4. KT Onderwijs	Afboeken te vorderen Bernadinuscollege	422
5. KT Sport	Specifieke uitkering Sportakkoord	252
5. KT Sport	Specifieke uitkering Ijsbanen en zwembaden	368
5. KT Sport	Corona: Gederfde huur sportaccomodaties	225
5. KT Sport	Corona: Hogere energiekosten ventilatie	150
5. KT Cultuur	Corona: culturele instellingen (huur, etc)	1.204
5. KT Cultureel efgoed	Corona: Kasteel Hoensbroek	259
5. KT Cultureel efgoed	Corona: huurkwijtschelding culturele instellingen	384
6. KT Inkomensondersteuning	Corona: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	3.058
6. KT Inkomensondersteuning	herstelactie debiteuren kwijtscheldingen buiten invordering stellingen	1.028
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Corona: meerkosten wmo	767
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Specifieke uitkering verslavingszorg	843
6. KT jeugd maatwerkvoorzieningen	Corona: meerkosten Jeugd	2.145
8. KT Ruimtelijke ordening	Aanvullen sloopfonds	245
8. KT Wonen	Afboeken Kempkensweg	123
	Overige mutaties <100	116
TOTAAL		**36.258**

bedragen x €1000

Recapitulatie structurele en incidentele baten en lasten	Begroting 2021 na wijz.			Jaarrekening 2021		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	-21.930	-3.510	-18.420	-21.471	-5.428	-16.043
1. Veiligheid	-13.427	-583	-12.844	-13.254	-836	-12.418
2. Verkeer en Vervoer	-11.299	-28	-11.271	-11.636	-188	-11.448
3. Economie	-8.679	-533	-8.146	-8.559	-1.992	-6.567
4. Onderwijs	-22.507	-964	-21.543	-23.070	-9.359	-13.711
5. Sport, cultuur en recreatie	-31.202	-52	-31.150	-33.023	-2.842	-30.181
6. Sociaal Domein	-241.028	-866	-240.162	-239.350	-7.841	-231.509
7. Volksgezondheid en milieu	-24.981	-310	-24.671	-25.158	-	-25.158
8. VHROSV	-9.049	-1.135	-7.914	-15.140	-484	-14.656
Totaal lasten programma's	-384.100	-7.981	-376.119	-390.661	-28.970	-361.691
Baten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	13.796	3.511	10.285	11.367	15.751	-4.384
1. Veiligheid	629	583	46	639	841	-202
2. Verkeer en Vervoer	80	115	-35	410	185	225
3. Economie	1.300	-	1.300	1.027	248	779
4. Onderwijs	13.079	413	12.666	13.831	8.932	4.899
5. Sport, cultuur en recreatie	4.571	-	4.571	3.937	997	2.940
6. Sociaal Domein	73.675	1.236	72.439	78.004	7.813	70.191
7. Volksgezondheid en milieu	21.198	423	20.775	21.897	921	20.976
8. VHROSV	2.400	-	2.400	9.852	670	9.182
Totaal baten programma's	130.727	6.281	124.446	140.964	36.358	104.606
Saldo van baten en lasten programma's	-253.374	-1.700	-251.674	-249.697	7.388	-257.085
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-	-	-	-	-	-
Lasten overhead	-49.687	-	-49.687	-52.839	-	-52.839
Lasten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Lasten onvoorzien	-1.500	-	-1.500	-728	-	-728
Totaal lasten diverse	-51.187	-	-51.187	-53.567	-	-53.567
Baten algemeen dekkingsmiddel	293.199	-	293.199	308.447	-	308.447
Baten overhead	8.457	-	8.457	10.670	-	10.670
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	301.656	-	301.656	319.117	-	319.117
Saldo van diversen	250.469	-	250.469	265.550	-	265.550
Totaal saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-2.905	-1.700	-1.205	15.853	7.388	8.466
stortingen in reserves	-7.508	-3.007	-4.501	-8.178	-7.288	-645
onttrekkingen aan reserves	10.413	1.113	9.300	9.085	8.904	125
geraamd resultaat	2.905	-1.894	4.799	907	1.616	-520
Totaal structurele lasten	-	-	-431.807	-	-	-415.903
Totaal structurele baten	-	-	435.402	-	-	423.848
Structurele baten - structurele lasten	**-**	**-**	**3.594**	**-**	**-**	**7.946**

Bedragen x €1.000

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Volgens artikel 28 onderdeel d van het BBV, moet de jaarrekening een overzicht geven van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. Onderstaand een overzicht van de structurele mutaties in de reserves:

Mutaties reserves per programma	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging				Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar			
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **
0. Bestuur en Ondersteuning	1.471		-2.457		1.903		-2.457	
1. Veiligheid								
2. Verkeer en Vervoer	4				4		0	
3. Economie	2.246				604		-399	
4. Onderwijs	510	79	-579	-30	510	79	-379	-30
5. Sport, Cultuur en Recreatie	84	10	-322	-41	41	10	-447	-41
6. Sociaal Domein	4.058	10	-3.270	-510	4.058	10	-3.270	-510
7. Volksgezondheid en Milieu	225			0	225		0	
8. VHROSV	1.766	33	-19	-59	1.691	33	-975	-59
Totaal	**10.363**	**132**	**-6.647**	**-640**	**9.036**	**132**	**-7.928**	**-640**

Bedragen x €1000

**De structurele baten die ontstaan door een onttrekking uit de reserve worden ingezet ter dekking van de kapitaallasten. De kapitaallasten hebben betrekking op de rente- en afschrijvingslasten van de activa (bijvoorbeeld een schoolgebouw).*

***De structurele lasten binnen de reserves hebben betrekking op de toevoeging van rente. Deze toevoeging van rente dient ter dekking van de rentecomponent in de kapitaallasten.*

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Heerlen. Voor 2021 is het algemeen bezoldigings-maximum vastgesteld op € 209.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2021 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 27.700 per maand voor de eerste zes maanden en € 21.000 per maand voor de volgende zes maanden waarin de functie wordt vervuld. Het maximumuurtarief bedraagt vanaf 2021 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 199.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**L. Schouterden**	**T.W. Zwemmer**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris a.i.	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/02 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 191.249,32	€ 97.312,97
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0,00	€ 17.727,72
Subtotaal	*€ 191.249,32*	*€ 115.040,69*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 191.249,32	€ 209.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 191.249,32	€ 115.040,69
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**T.W. Zwemmer**
Functiegegevens	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.331,44
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.826,08
Subtotaal	*€ 109.157,52*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000,00
Bezoldiging	€ 109.157,52

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	**L. Schouterden**	
Functiegegevens	Gemeente secretaris a.i.	
Kalenderjaar	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 31/01	10/02 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1 maand	11 maanden
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	117 uur	1724 uur
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 199	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 21.000	€ 262.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 283.300	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 22.125	€ 239.725
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 261.850	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 261.850**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

In bovenstaande tabel wordt een maximaal uurtarief genoemd van € 199 (in 2020 € 193). Dit is het wettelijk toegestane maximum uurtarief. Dat wil echter niet zeggen dat dit ook het uurtarief is, dat in rekening gebracht is. Het werkelijk in rekening gebracht uurtarief ligt beduidend lager dan dit maximum.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet (artikel 189, vierde lid) zijn alle overschrijdingen op de lasten – ten opzichte van de begroting na wijzigingen – onrechtmatig. Deze overschrijdingen zijn per kernthema in de programmaverantwoording (zie hiervoor hoofdstuk 2) opgenomen en toegelicht. Ondanks dat strikt genomen álle overschrijdingen op de lasten op programmaniveau onrechtmatig zijn, kunnen bepaalde afwijkingen buiten het rechtmatigheidsoordeel van de accountant vallen; bijvoorbeeld als een overschrijding binnen de beleidskaders van de raad past óf wanneer hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. De exacte kaders zijn benoemd in het 'controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2021 van de gemeente Heerlen'.

In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van lastenoverschrijdingen groter dan € 50.000 getoetst of deze, voor het rechtmatigheidsoordeel, (on)rechtmatig zijn. In onderstaande tabel staat per programma aangegeven welke afwijkingen onrechtmatig zijn en welke daarvan meetellen voor het oordeel van de accountant. In 2021 zijn er geen afwijkingen geconstateerd die meetellen bij het oordeel van de accountant.

	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Rekening 2021			Resultaat 2021	Waarvan niet onrechtmatig voor het oordeel	Waarvan niet onrechtmatig voor het oordeel
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**		**Baten**	**Lasten**
0. Bestuur en Ondersteuning	307.742	-73.744	233.998	315.453	-73.117	242.335	330.483	-75.038	255.445	13.110	15.817	-479
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	629	-13.427	-12.798	639	-13.254	-12.615	183	10	173
2. Verkeer en Vervoer	1.552	-11.601	-10.049	80	-11.299	-11.219	410	-11.636	-11.226	-7	330	-337
3. Economie	901	-7.065	-6.164	1.300	-8.679	-7.379	1.027	-8.559	-7.532	-153	-273	1.852
4. Onderwijs	4.310	-13.847	-9.537	13.079	-22.507	-9.429	13.831	-23.070	-9.239	190	389	-563
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.581	-29.798	-26.217	4.571	-31.202	-26.631	3.937	-33.023	-29.087	-2.455	-634	-1.821
6. Sociaal Domein	62.641	-223.350	-160.709	73.675	-241.028	-167.353	78.004	-239.053	-161.048	6.305	4.423	550
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.198	-24.981	-3.782	21.897	-25.158	-3.262	521	698	28
8. VHROSV	1.674	-7.266	-5.592	2.400	-9.049	-6.649	9.852	-15.140	-5.288	1.361	7.452	-6.065
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**404.331**	**-403.028**	**1.303**	**432.383**	**-435.288**	**-2.904**	**460.081**	**-443.931**	**16.149**	**19.054**	**28.213**	**-6.662**
0. Bestuur en Ondersteuning	103	-1.567	-1.464	1.471	-2.457	-986	1.903	-2.457	-554	432	432	0
1. Veiligheid	0	0	0	49	-250	-201	49	-250	-201	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	4	0	4	4	0	4	4	0	4	0	0	0
3. Economie	400	0	400	2.246	-611	1.635	604	-399	205	-1.430	-1.642	212
4. Onderwijs	510	-579	-69	510	-579	-69	510	-379	131	200	0	200
5. Sport, Cultuur en Recreatie	84	-322	-238	84	-322	-238	41	-447	-406	-168	-43	-125
6. Sociaal Domein	30	-10	20	4.058	-3.270	788	4.058	-3.270	788	0	0	0
7. Volksgezondheid en Milieu	0	0	0	225	0	225	225	0	225	0	0	0
8. VHROSV	64	-19	45	1.766	-19	1.746	1.691	-975	716	-1.031	-74	-956
Bestemming	**1.195**	**-2.497**	**-1.303**	**10.413**	**-7.508**	**2.904**	**9.085**	**-8.178**	**908**	**-1.997**	**-1.327**	**-669**
0. Bestuur en Ondersteuning	307.845	-75.311	232.534	316.923	-75.574	241.349	332.386	-77.495	254.892	13.542	16.249	-479
1. Veiligheid	662	-12.281	-11.619	678	-13.677	-12.999	688	-13.504	-12.815	183	10	173
2. Verkeer en Vervoer	1.555	-11.601	-10.046	84	-11.299	-11.215	414	-11.636	-11.222	-7	330	-337
3. Economie	1.301	-7.065	-5.764	3.546	-9.290	-5.744	1.631	-8.958	-7.327	-1.583	-1.915	2.064
4. Onderwijs	4.820	-14.426	-9.606	13.588	-23.086	-9.497	14.341	-23.449	-9.108	390	389	-363
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.665	-30.121	-26.456	4.655	-31.524	-26.869	3.978	-33.470	-29.493	-2.623	-677	-1.946
6. Sociaal Domein	62.671	-223.360	-160.689	77.733	-244.298	-166.565	82.063	-242.323	-160.260	6.305	4.423	550
7. Volksgezondheid en Milieu	21.268	-24.076	-2.808	21.423	-24.981	-3.557	22.122	-25.158	-3.037	521	698	28
8. VHROSV	1.738	-7.285	-5.547	4.165	-9.068	-4.903	11.543	-16.116	-4.573	330	7.378	-7.022
Gerealiseerde resultaat	**405.525**	**-405.525**	**0**	**442.796**	**-442.796**	**0**	**469.166**	**-452.109**	**17.057**	**17.057**	**26.885**	**-7.332**

Bedragen x € 1.000

4.5 Financiële status en weerbaarheid

Inleiding
Het is van belang inzicht te hebben in de financiële status (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Deze paragraaf geeft door middel van indicatoren inzicht (een indicatie) in de financiële status en weerbaarheid. Het is een set van indicatoren en normen, die door een landelijke werkgroep van grote gemeenten, onder voorzitterschap van de gemeente Heerlen, zijn samengesteld. Deze stresstest is onder andere gepresenteerd aan de raad voor de Financiële Verhoudingen (RfV) en wordt landelijk gebruikt.

De financiële status en weerbaarheid laat in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: "zo staat de gemeente er financieel voor". Het gaat om de financiële status en weerbaarheid op een bepaald meetmoment. Het is een thermometer, die meerdere keren wordt gebruikt (begroting, jaarrekening en meerdere jaren achtereen) en hierdoor ook een trend (ontwikkeling) aangeeft. Sommige indicatoren zijn alleen begrotingsindicatoren, andere zowel begrotings- als jaarrekeningindicatoren. Het meest actuele cijfer wordt weergegeven. Het is een technische analyse, waarbij verdere uitleg bij de cijfers noodzakelijk kan zijn. De resultaten van de test staan in de vorm van een dashboard in onderstaande tabel.

Indicatorgroep	Indicator	Voldoende	Attentie/kwetsbaar	Kwetsbaar
1. Schuldpositie (vreemd vermogen)	1.1 Schuldratio			
	1.2 Netto schuld / exploitatie (netto schuldquote)			
	1.3 Netto schuld per inwoner			
	1.4 Schuldevolutie			
	1.5 Netto rentelasten / exploitatie			
	1.6 Omslagrente - werkelijke rente			
2. Reservepositie	2.1 Ratio weerstandsvermogen			
3. Grondexploitaties	3.1 Afhankelijkheid van grondexploitatie voor sluitende begroting			
	3.2 Winstverwachting grondexploitaties (meerjarig)			
	3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's			
	3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)			
4. Leningen, garantstellingen en waarborgen	4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen			
5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen	5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten, incl. vervangingsinvesteringen			
6. Lokale lasten	6.1 Lokale lastendruk			
	6.3 Derving OZB i.v.m. leegstand			
	6.4 Kostendekkendheid leges			
7. Meerjarig financieel evenwicht	7.1 Ombuigingen, taakstellingen			
	7.2 Verhouding Structurele / Incidentele baten en lasten			
	7.3 Meerjarig sluitende begroting			

1. Schuldpositie, vreemd vermogen

1.1 Schuldratio

De schuldratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen is belast met schulden. Deze ratio is de som van de kortlopende en de langlopende schulden gedeeld door het balanstotaal. Voorzieningen worden hier niet meegenomen. Hoe lager de uitkomst hoe gunstiger dit is. We financieren dan immers meer met eigen vermogen. Een factor van 80% of hoger wordt door de VNG gezien als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen.
Heerlen heeft een resultaat van 95% en dat betekent: kwetsbaar.

Het kengetal van BZK is de solvabiliteitsratio: 6,5%.
(hier worden de voorzieningen niet bij het eigen vermogen meegenomen. Deze definitie wijkt af van die van de VNG).

1.2 Netto schuldquote (netto schuld / exploitatie)

De schuld als aandeel van de baten voor bestemming is een indicator om de hoogte van de schulden van een gemeente te beoordelen. De hoogte van de baten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. De schuld als aandeel van de exploitatie is de som van de kortlopende schulden, de langlopende schulden en de crediteurenvorderingen (totaal de bruto schulden) minus de debiteurenvorderingen, de liquide middelen en langlopende uitzettingen gedeeld door de totale baten (voor bestemming). De VNG geeft aan dat bij een resultaat van meer dan 90% voorzichtigheid is geboden.
Heerlen heeft een verhouding van 76% en scoort daarmee: voldoende.

Het kengetal van BZK is hetzelfde.

1.3 Netto schuld per inwoner

Deze indicator is de hiervoor beschreven netto schuld gedeeld door het aantal inwoners. Het gemiddelde in Nederland is € 1.971 (ultimo 2017, meest actuele cijfer van de VNG). Binnen een afwijking van 20% van dit gemiddelde is de score attentie/kwetsbaar, daarbuiten voldoende (-20%, € 1.577) of kwetsbaar (+20%, € 2.365).
Heerlen heeft een schuld per inwoner van € 4.031 (ultimo 2021) en scoort daarmee: kwetsbaar.

1.4 Schuldevolutie

Deze indicator geeft de ontwikkeling van de schuld aan. Dit is het procentuele verschil tussen de netto schuld per inwoner op 31-12-2021 € 4.031 en de netto schuld per inwoner op 31-12-2020 € 3.703). Dit is een toename met 8,13%, de score geeft aan: attentie.

1.5 Netto rentelasten/exploitatie

Dit is het aandeel van de externe rentelasten (inclusief financial lease) in de exploitatie. De indicator geeft aan welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente.
Deze bedragen -0,50% van de totale exploitatielasten. De score is: voldoende.

1.6 Omslagrente-werkelijke rente

De omslagrente (1,5%) wordt volgens vastgelegde uitgangspunten berekend. Als de werkelijke rente afwijkt heeft dit invloed op de exploitatie. De omslagrente is hoger dan de werkelijke rente. Er blijft een renteresultaat over. De score is voldoende.

2. Reservepositie, eigen vermogen

2.1 Ratio weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.
De score is 1,2 en dit betekent: voldoende (norm volgens nota risico's en weerstandsvermogen).

3. Grondexploitatie

3.1 Afhankelijkheid grondexploitatie voor sluitende begroting
Zodra in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met winsten vanuit de grondexploitaties bestaat er een bepaalde druk op de exploitaties om deze winsten daadwerkelijk te realiseren. Geen realisatie betekent immers een direct dekkingsprobleem in de begroting. Lagere grondverkopen hebben dan direct effect op de reguliere exploitatie. In de meerjarenbegroting van onze gemeente zijn dergelijke winsten niet ingeboekt, zodat de score voldoende is.

3.2 Winstverwachting grondexploitaties
Op het moment dat er positieve resultaten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd, heeft de gemeente middelen die kunnen worden ingezet of gespaard voor moeilijke tijden. De meerjarige winstverwachting van de grondexploitaties is positief, zodat de gemeente op deze indicator voldoende scoort.

3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's
De AR van het grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter afdekking van algemene economische risico's zijn reserves om risico's van het grondbedrijf op te vangen. De reserve moet zodanig zijn dat de risico's kunnen worden opgevangen. Hierin zit bijvoorbeeld opgenomen of de meerjarig geplande woningproductie/uitgifte bedrijfsterreinen wordt gehaald.
De reserve is groot genoeg om alle risico's op te vangen, waardoor de score voldoende is.

3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)
Deze indicator geeft aan wat nog aan kosten en opbrengsten moet worden gerealiseerd in relatie tot de actuele boekwaarde van de BIE (Bouwgronden In Exploitatie). Als dit te hoog is dan geeft dit aan dat er nog veel te verrichten inspanningen zijn met mogelijke risico's. De score is attentie/kwetsbaar.

Het kengetal van BZK voor de grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale geraamde baten. Dit is 1,2.

4. Uitstaande leningen, garantstellingen en waarborgen

4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen
Met betrekking tot de leningen is geanalyseerd welke zekerheden zijn gesteld en welke positie de gemeente Heerlen inneemt in geval de geldlener in gebreke blijft. Niet alleen de positie, ook het feit of zekerheden zijn gesteld (onderpand) bepalen het risicoprofiel voor onze gemeente. Indien geen onderpanden zijn verstrekt is het risico immers hoger (aangezien er geen aanspraak kan worden gemaakt op de waarde van enig onderpand).
Het resultaat is dat voor 99,67% zekerheden zijn gesteld en dat betekent: voldoende.

5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten
Wij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen binnen onze gemeente. Veelal betreft dit kapitaalgoederen in de openbare ruimte zoals wegen, groen en civieltechnische kunstwerken. Gekeken is of de budgetten toereikend zijn om het normniveau van een 6 te

waarborgen (indien de kwaliteit zakt onder de 6 is sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten).
Op dit moment is 0,22% extra budget van de totale gemeentelijke lasten nodig om dit normniveau te halen of te behouden (2021). De score is attentie/kwetsbaar.

6. Lokale lasten

6.1 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is de druk van de lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en OZB. Het gemiddelde van Nederland is € 811 (COELO 2021). Binnen een afwijking van 5% van dit gemiddelde is de score attentie/kwetsbaar, daarbuiten voldoende (-5%) of kwetsbaar (+5%).
Heerlen heeft een lokale lastendruk van € 790 en dat betekent: attentie/kwetsbaar.

6.3 Inkomstenderving OZB door leegstand niet-woningen

Leegstand kost de gemeente geld. Er bestaat een directe relatie tussen de opbrengst OZB-gebruikers niet-woningen en leegstand.
De gemeente Heerlen heeft een inkomstenderving van 4,67% van de totale opbrengst OZB niet-woningen, waardoor de score is attentie/kwetsbaar.

6.4 Kostendekkendheid leges

Deze indicator geeft aan in hoeverre bij de leges de lasten worden gedekt door de baten (baten/lasten). Als de kostendekkendheid lager is dan 100% (maximum), is er mogelijk ruimte om meer baten te realiseren. De kostendekkendheid bij de algemene dienstverlening is 99%, bij de omgevingsvergunningen 80% en bij de Europese Dienstenrichtlijn 23%. Er is slechts beperkt ruimte voor het verhogen van de baten. De score is attentie/kwetsbaar.

7. Financieel evenwicht in de begroting

7.1 Ombuigingen

Geen openstaande ombuigingen. Deze score betekent: voldoende.

7.2 Verhouding structurele lasten en structurele baten

Een begroting moet materieel in evenwicht zijn. Dit betekent dat de structurele lasten moeten worden afgedekt door structurele baten. Meerjarig zijn de structurele lasten voor meer dan 100% afgedekt door structurele baten. De score is voldoende. De norm van de provinciale toezichthouder is 100%.

7.3 Sluitende begroting

Het gaat hierbij om formeel evenwicht (de lasten en baten zijn in evenwicht). De meerjarige begroting is in de jaren 2021, 2023 en 2024 sluitend. Het jaar 2022 kent een incidenteel tekort. De score geeft aan: attentie.

4.6 Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022								
JenV	**A7**	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld	
		Gemeenten	Aard controle R *Indicator: A7/01*	Aard controle R *Indicator: A7/02*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A7/03*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A7/04*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A7/05*	
			€ 28.224	€ 214.019	Ja	Nee		
JenV	**A12B**	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Veiligheidsregio's	Aard controle n.v.t. *Indicator: A12B/01*	Aard controle R *Indicator: A12B/02*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A12B/03*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A12B/04*	Aard controle n.v.t. *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Zuid Limburg	€ 45.389	Ja	€ 45.389	Ja	
FIN	**B2**	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3)	
		Gemeenten	Aard controle R *Indicator: B2/01*	Aard controle R *Indicator: B2/02*	Aard controle R *Indicator: B2/03*	Aard controle R *Indicator: B2/04*	Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/05*	
			0	193	193	0	0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			

			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 *Indicator: B2/09* 0	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/10* 0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R *Indicator: B2/11* € 0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/12* € 0		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R *Indicator: B2/13* € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/14* € 0				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen Aard controle R *Indicator: B2/15* € 73.340	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/16* € 73.340	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen Aard controle R *Indicator: B2/17* € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/18* € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen Aard controle R *Indicator: B2/19* € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/20* € 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R *Indicator: B2/21* € 120.000	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t *Indicator: B2/22* € 120.000				

BZK	**C9**	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 3 Gemeenten	Projectnaamnummer Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/02*	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) gerealiseerd Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/03*	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/04*	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen Aard controle R *Indicator: C9/05*	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/06*
			1 Urban Wonen Heerlen / bscnr: 2021-0000014527	Ja	0	Ja		Nee
			Kopie projectnaam/ nummer Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/07*	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/09*	Realisatie afwijkingen in (jaar T) Aard controle R *Indicator: C9/10*	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R *Indicator: C9/12*
			1 Urban Wonen Heerlen / bscnr: 2021-0000014527	Ingevolge van een gefaseerde sloop en een ingesteld beroep bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan Schinkelkwadrant-Zuid is het bouwrijp maken van dit plangebied vertraagd en vindt afronding ervan in 2022 plaats.	€ 15.146.891	€ 1.016.295		
			Kopie projectnaam/ nummer Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/13*	Actualisatie financieel tekort project Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R *Indicator: C9/14*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R *Indicator: C9/15*	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/16*	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/17*	Project afgerond (ja/nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/18*
			1 Urban Wonen Heerlen / bscnr: 2021-0000014527			Ja	0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Indicator: C9/19*					
			Nee					

BZK	**C31**	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01* € 0	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02* € 0	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03* € 0	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04* n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05* Nee	
BZK	**C32**	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
			1 SUVIS21-00743303 / St. Janscollege	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2 SUVIS21-00900706 / BS El Wahda	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			3 SUVIS21-00744538 / BS St. Martinus	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			4 SUVIS21-01740020 / BS Gerardus Majella	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	**C47**	Volkshuisvesting Gemeenten	Deelplannaam Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) Aard controle n.v.t *Indicator: C47/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/04*	Besteding (jaar T) - per deelplan Zelfstandige uitvoering Aard controle R *Indicator: C47/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022 Aard controle R *Indicator: C47/06*
			1 Aanvraag Huisvestingsfonds 2021-0000361411	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie deelplannaam Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/07*	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan Zelfstandige uitvoering Aard controle R *Indicator: C47/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022 Aard controle R *Indicator: C47/09*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan Aard controle R *Indicator: C47/10*		
			1 *Aanvraag Huisvestingsfonds 2021-0000361411*	€ 0	€ 0	€ 0		
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C47/12*				
			Ja	Nee				

BZK	**C62**	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toe slagenaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) Aard controle R *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten Aard controle R *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C62/04*	
			0	€ 0	€ 0	Nee	
BZK	**C70**	Koploperregio evenredige verdeling huisvesting aandachtsgroepen Per Sisa 2022	Besteding (jaar T) Aard controle R *Indicator: C70/01*	De projectleider is aangesteld (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C70/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: C70/03*		
			€ 0	Nee	Nee		
OCW	**D1**	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Correctie besteding 2020 Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen Aard controle R *Indicator: D1/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R *Indicator: D1/02*			
			€ 0	€ 0			
OCW	**D1A**	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 02*	Besteding (jaar T) totaal (automatisch) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D1A / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

OCW	**D8**	Onderwijsachterstanden beleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) Aard controle R *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) Aard controle R *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) Aard controle R *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R *Indicator: D8/04*	
			€ 4.628.626	€ 0	€ 0	€ 1.491.483	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) Bedrag Aard controle R *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke Bedrag Aard controle R *Indicator: D8/08*	
		1	060917 Gemeente Heerlen	€ 0	060917 Gemeente Heerlen	€ 0	
OCW	**D10**	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) Aard controle R *Indicator: D10/01*	Besteding (jaar T) van educatie Aard controle R *Indicator: D10/02*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R *Indicator: D10/03*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R *Indicator: D10/04*	
			€ 2.236.644	€ 2.083.595	€ 153.049	€ 0	
OCW	**D11**	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente Aard controle R *Indicator: D11/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. *Indicator: D11/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: D11/03*		
			€ 154.819	€ 154.819	Nee		
OCW	**D12**	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*		
			€ 1.059.990	€ 0	Nee		

OCW	**D12A**	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente Aard controle R *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) Aard controle n.v.t. *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: D12A/05*	
			€ 899.466	€ 0	€ 899.466	€ 0	Nee	
OCW	**D14**	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R *Indicator: D14/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R *Indicator: D14/08*		
		1	060917 Gemeente Heerlen	€ 0	060917 Gemeente Heerlen	€ 0		

IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/01*	Aard controle R *Indicator: E3/02*	Aard controle R *Indicator: E3/03*	Aard controle R *Indicator: E3/04*	Aard controle R *Indicator: E3/05*	Aard controle R *Indicator: E3/06*
			1	IenM/BSK-2015/195746	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	IenM/BSK-2016/79496	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	IenM/BSK-2017/120461	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	IenW/BSK-2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	IenW/BSK-2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	IenW/BSK-2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	IenW/BSK-2018/229152	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8	IenW/BSK-2019/15600	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9	IenW/BSK-2019/21010	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10	IenW/BSK-2020/105599	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/08*	Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/09*	Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/10*	Aard controle R *Indicator: E3/11*	Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/12*
			1	*IenM/BSK-2015/195746*	€ 0	€ 0	€ 0		Ja
			2	*IenM/BSK-2016/79496*	€ 0	€ 0	€ 0		Ja
			3	*IenM/BSK-2017/120461*	€ 18.150	€ 3.466	€ 0		Ja
			4	*IenW/BSK-2018/228225*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			5	*IenW/BSK-2018/228412*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			6	*IenW/BSK-2018/228527*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			7	*IenW/BSK-2018/229152*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			8	*IenW/BSK-2019/15600*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			9	*IenW/BSK-2019/21010*	€ 12.634	€ 28.564	€ 0		Ja
			10	*IenW/BSK-2020/105599*	€ 0	€ 0	€ 0		Ja

IenW	**E20**	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/04*	
			€ 1.163.563	€ 1.223.551	€ 436.482	Nee	
			Naam/nummer per maatregel Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/08*	
			1 IENW/BSK-2020/231641: (zie punt 2 t/m 9)				
			2 Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus ETW-ETW	Nee	8	op te leveren	
			3 Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus ETW-ETW	Nee			
			4 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	10	op te leveren	
			5 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	0		
			6 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Nee	13	op te leveren	
			7 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Nee	0		
			8 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Nee	2	op te leveren	
			9 Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Nee	0		

EZK	**F1**	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale Besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend) Aard controle R *Indicator: F1/01*						
			€ 4.058.112						
				Projectnaam/UWHS-nummer Aard controle n.v.t. *Indicator: F1/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning Aard controle R *Indicator: F1/03*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) Aard controle D1 *Indicator: F1/04*	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets (Ja/Nee) Aard controle D1 *Indicator: F1/05*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) Aard controle D1 *Indicator: F1/06*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle R *Indicator: F1/07*
			1	UWHS170117	€ 173	Nee	Nee	Nee	€ 123.971
			2	UWHS170119	€ 712	Nee	Nee	Nee	€ 137.381
			3	UWHS170120	€ 90	Nee	Nee	Nee	€ 140.129
			4	UWHS170122	€ 178	Nee	Nee	Nee	€ 274.681
			5	UWHS170202	€ 0	Nee	Nee	Nee	€ 141.397
EZK	**F9**	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer Aard controle R *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. *Indicator: F9/04*	Toelichting Aard controle n.v.t. *Indicator: F9/05*		
			1	EAW-20-01640833 Extern Advies Warmtetransitie	€ 7.150	€ 7.150	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*						
			Nee						

SZW	**G2**	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 57.930.297	-€ 324.892	€ 1.216.048	€ 2.024	€ 218.422	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 518.796	€ 0	€ 0	€ 1.662.478	€ 6.415	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Aard controle R *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 34.990	€ 17.255	€ 87.514	€ 0	€ 0	€ 100.595
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: G3/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 1.400	€ 0	€ 15.524	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.053	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.642.202	€ 130.070	€ 1.682	€ 5.982	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 1.039.573	€ 25.014	€ 14.921	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 376.785	€ 0	€ 36.886	€ 0	€ 0

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	140	19	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	394	7	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	126	1	Ja

	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*
	€ 0	€ 0	0

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	*Aard controle R* *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	**G12**	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*		
			€ 37.892	€ 0	193			
VWS	**H1**	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*			
			35	33	€ 843.455			

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 320.434	€ 441.727				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1 1	€ 441.727	€ 199.451	€ 161.161	€ 81.115	
VWS	**H7**	**Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling** Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/01*	Besteding (jaar T) **Zelfstandige uitvoering** *Aard controle R* *Indicator: H7/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: H7/03*	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/05*	
			1 GHNT Naar een duurzame visie op gefaseerde ketenzorg 2020-2021 Projectnummer:330847	€ 37.078	€ 47.868	Ja		
			2 GHNT Signaleren en acteren binnen het thema geweld VMBO en MBO 2020-2021 Projectnummer: 330850	€ 2.960	€ 2.960	Ja		
			3 GHNT Alleen ga je sneller, samen kom je verder 2020-2021 Projectnummer: 330997	€ 20.000	€ 30.000	Ja		
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/06*	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/07*				
			Ja	Nee				

VWS	**H8**	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1061683-1032587	€ 100.000	€ 0	€ 139.009	€ 0	€ 139.009
		2	2033147-1032587	€ 112.855	€ 0	€ 112.855	€ 0	€ 112.855
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1061683-1032587	Ja				
		2	2033147-1032587	Ja				
VWS	**H12**	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording ? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 12.500	Ja	Nee			
VWS	**H16**	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*			
		1	2020	SPUKIJZ21264	€ 9.481			
		2	2021	PUKIJZ21R2222	€ 464.705			
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*	
		1	Zwembad Hoensbroek	€ 9.481	€ 9.481	€ 0	2020	
		2	Zwembad Hoensbroek	€ 464.705	€ 464.705	€ 0	2021	

4.7 Bijlage baten en lasten per taakveld 2021

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.1	Bestuur	3	-5.774	-5.771	3	-9.162	-9.159	88	-9.043	-8.956	85	118	203
0.2	Burgerzaken	1.432	-2.961	-1.529	1.208	-2.675	-1.467	1.548	-2.861	-1.313	340	-186	154
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	925	-2.235	-1.310	841	-2.265	-1.424	1.005	-2.443	-1.438	164	-178	-14
0.4	Overhead	12.055	-51.833	-39.778	8.457	-49.687	-41.230	10.670	-52.839	-42.170	2.213	-3.152	-940
0.5	Treasury	7.019	-4.380	2.639	6.380	-4.580	1.800	6.559	-4.457	2.102	179	123	302
0.61	OZB woningen	13.949	-466	13.482	13.949	-466	13.482	13.862	-466	13.396	-86	0	-86
0.62	OZB niet-woningen	12.003	-328	11.675	12.003	-328	11.675	11.823	-328	11.495	-181	0	-181
0.63	Parkeerbelasting	2.069	-85	1.984	2.069	-85	1.984	911	-86	825	-1.158	-1	-1.159
0.64	Belastingen overig	841	-301	540	841	-301	540	794	-515	279	-47	-214	-261
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	257.447	0	257.447	269.433	-750	268.682	283.224	0	283.224	13.792	750	14.542
0.8	Overige baten en lasten	0	-5.380	-5.380	269	-2.818	-2.549	0	-1.999	-1.999	-269	819	550
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)			0			0			0			0
0.10	Mutaties reserves	1.195	-2.497	-1.303	10.413	-7.508	2.904	9.085	-8.178	908	-1.327	-669	-1.997
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	-17.057	-17.057	0	-17.057	-17.057
Totaal programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		**308.937**	**-76.241**	**232.695**	**325.865**	**-80.625**	**245.240**	**339.569**	**-100.272**	**239.296**	**13.703**	**-19.647**	**-5.943**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 1: VEILIGHEID		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	-6.510	-6.510	0	-6.510	-6.510	44	-6.713	-6.669	44	-203	-159
1.2	Openbare orde en Veiligheid	662	-5.771	-5.109	629	-6.917	-6.288	595	-6.541	-5.945	-34	376	343
Totaal programma 1: VEILIGHEID		**662**	**-12.281**	**-11.619**	**629**	**-13.427**	**-12.798**	**639**	**-13.254**	**-12.615**	**10**	**173**	**183**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
2.1	Verkeer en vervoer	1.332	-11.106	-9.775	-140	-10.803	-10.944	174	-11.096	-10.922	314	-293	21
2.2	Parkeren	220	-495	-275	220	-496	-276	235	-539	-304	15	-44	-28
2.5	Openbaar vervoer			0			0			0			0
Totaal programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		**1.552**	**-11.601**	**-10.049**	**80**	**-11.299**	**-11.219**	**410**	**-11.636**	**-11.226**	**330**	**-337**	**-7**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 3: ECONOMIE		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
3.1	Economische ontwikkeling	0	-2.337	-2.337	0	-2.352	-2.352	0	-2.288	-2.288	0	64	64
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-265	-265	0	-267	-267	0	-262	-262	0	5	5
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	584	-3.665	-3.081	983	-5.319	-4.336	771	-5.533	-4.762	-211	-214	-426
3.4	Economische promotie	317	-798	-481	317	-741	-424	256	-476	-220	-61	265	203
Totaal programma 3: ECONOMIE		**901**	**-7.065**	**-6.164**	**1.300**	**-8.679**	**-7.379**	**1.027**	**-8.559**	**-7.532**	**-273**	**120**	**-153**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 4: ONDERWIJS		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
4.1	Openbaar basisonderwijs	5	-23	-18	0	-18	-18	0	-18	-18	0	1	1
4.2	Onderwijshuisvesting	970	-8.671	-7.701	1.365	-8.875	-7.510	1.738	-9.013	-7.275	373	-139	235
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.335	-5.154	-1.818	11.714	-13.614	-1.900	12.094	-14.039	-1.946	380	-425	-45
Totaal programma 4: ONDERWIJS		**4.310**	**-13.847**	**-9.537**	**13.079**	**-22.507**	**-9.429**	**13.831**	**-23.070**	**-9.239**	**753**	**-563**	**190**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
5.1	Sportbeleid en activering	0	-639	-639	249	-887	-639	249	-845	-597	0	42	42
5.2	Sportaccommodaties	2.085	-4.960	-2.875	2.475	-5.323	-2.848	2.326	-5.715	-3.389	-149	-392	-541
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	-11.699	-11.699	0	-11.673	-11.673	0	-12.950	-12.950	0	-1.276	-1.276
5.4	Musea	545	-1.673	-1.129	775	-2.497	-1.723	866	-3.100	-2.234	92	-603	-511
5.5	Cultureel erfgoed	916	-4.083	-3.167	1.037	-4.826	-3.789	339	-4.631	-4.292	-698	195	-503
5.6	Media	0	-799	-799	0	-203	-203	0	-159	-159	0	44	44
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	35	-5.946	-5.910	35	-5.792	-5.757	157	-5.623	-5.466	121	169	290
Totaal programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		**3.581**	**-29.798**	**-26.217**	**4.571**	**-31.202**	**-26.631**	**3.937**	**-33.023**	**-29.087**	**-634**	**-1.821**	**-2.455**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 6: SOCIAAL DOMEIN		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	298	-5.325	-5.027	405	-5.853	-5.448	553	-5.650	-5.097	148	203	351
6.2	Wijkteams	0	-522	-522	0	-524	-524	0	-513	-513	0	11	11
6.3	Inkomensregelingen	59.440	-69.542	-10.102	67.792	-77.747	-9.956	70.287	-74.049	-3.762	2.495	3.698	6.193
6.4	Begeleide participatie	0	-28.782	-28.782	1.295	-30.752	-29.457	1.295	-29.282	-27.987	0	1.470	1.470
6.5	Arbeidsparticipatie	0	-6.799	-6.799	4.550	-15.961	-11.411	2.458	-13.768	-11.311	-2.092	2.192	100
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	135	-4.566	-4.431	119	-4.488	-4.369	30	-4.374	-4.344	-90	114	24
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	798	-34.260	-33.462	798	-34.864	-34.067	585	-36.270	-35.685	-212	-1.406	-1.618
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	-35.223	-35.223	-3.394	-35.674	-39.068	711	-42.530	-41.818	4.105	-6.855	-2.751
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.970	-32.852	-30.882	2.110	-29.723	-27.613	1.810	-27.017	-25.207	-300	2.706	2.406
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	-5.480	-5.480	0	-5.441	-5.441	276	-5.599	-5.323	276	-158	118
Totaal programma 6: SOCIAAL DOMEIN		**62.641**	**-223.350**	**-160.709**	**73.675**	**-241.028**	**-167.353**	**78.004**	**-239.053**	**-161.048**	**4.330**	**1.975**	**6.305**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
7.1	Volksgezondheid	164	-5.039	-4.875	24	-5.057	-5.033	127	-4.996	-4.869	103	61	164
7.2	Riolering	8.944	-7.132	1.811	8.974	-7.165	1.808	9.249	-7.440	1.808	275	-275	0
7.3	Afval	11.294	-8.603	2.691	11.294	-8.603	2.691	11.515	-8.824	2.691	221	-221	0
7.4	Milieubeheer	436	-2.673	-2.238	476	-3.543	-3.067	459	-3.287	-2.828	-16	256	239
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	431	-628	-197	431	-613	-182	546	-611	-65	115	2	117
Totaal programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		**21.268**	**-24.076**	**-2.808**	**21.198**	**-24.981**	**-3.782**	**21.897**	**-25.158**	**-3.262**	**698**	**-178**	**521**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2021			Bijgest. begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
8.1	Ruimtelijke ordening	60	-4.157	-4.097	736	-5.877	-5.142	1.976	-6.501	-4.524	1.241	-623	617
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	37	-264	-227	37	-265	-228	5.789	-5.859	-70	5.752	-5.594	158
8.3	Wonen en bouwen	1.577	-2.845	-1.268	1.627	-2.906	-1.279	2.087	-2.781	-694	459	126	585
Totaal programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		**1.674**	**-7.266**	**-5.592**	**2.400**	**-9.049**	**-6.649**	**9.852**	**-15.140**	**-5.288**	**7.452**	**-6.092**	**1.361**

Bedragen x €1000

5 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2021 naar 2022

Programma	Totaal krediet 2021	Realisatie 2021	Restant krediet 2021	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investe-ringen	Vrijval afschrijving structureel va 2022	Vrijval afschrijving incidenteel 2022
0. Bestuur en Ondersteuning	12.217.009	11.519.229	697.779	283.651	414.128	19.761	69.168
1. Veiligheid	40.000	40.000	0	0	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	8.472.482	4.512.064	3.960.417	3.674.133	286.285	11.879	20.446
3. Economie	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	38.650.932	27.440.023	11.210.909	10.876.758	30.656	0	701.733
5. Sport, Cultuur en Recreatie	12.851.079	11.821.175	1.029.903	1.029.144	759	0	49.417
6. Sociaal Domein	145.450	0	145.450	0	145.450	0	0
7. Volksgezondheid en Milieu	7.337.319	117.542	7.219.776	7.219.776	0	0	144.889
8. VHROSV	359.279	-1.060.031	1.419.310	1.419.310	0	0	570.170
	80.073.549	**54.390.003**	**25.683.545**	**24.502.772**	**877.278**	**31.640**	**1.555.822**

Bedragen x €1

Activum	2021 Totaal investeringen	2021 Realisatie	2021 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102221 Nieuwe ambt huisv Afbouw	600.000	836.049	-236.049	-236.049	0	0	0
102223 Nieuwe ambt huisv Casco	2.889.000	4.655.892	-1.766.892	-1.766.892	0	0	0
102461 Nieuwe ambt huisv Techniek	2.505.000	1.721.155	783.845	783.845	0	0	0
102642 ICT flexwerken	167.268	0	167.268	167.268	0	0	33.454
102481 Software vervanging vvi 2021	350.000	0	350.000	250.000	100.000	14.286	35.714
102418 Apparatuur reprografie vvi 2021	0	0	0	0	0	0	0
102582 Verbouwing CBS-weg t.b.v. MER	965.000	967.543	-2.543	0	-2.543	-102	0
102583 Hardware MER	1.988.098	1.932.331	55.768	0	55.768	5.577	0
102454 Migratie databases naar Oracle 12	61.758	2.478	59.280	59.280	0	0	0
102504 Infrastructuur vvi 2020	52.244	0	52.244	0	52.244	0	0
102505 Dataopslag vvi 2020	12.641	100	12.540	0	12.540	0	0
102509 Infrastructuur vvi 2021	954.000	131.014	822.986	822.986	0	0	0
102510 Dataopslag vvi 2021	519.000	478.314	40.686	0	40.686	0	0
102511 Devices vvi 2021	225.000	92.958	132.042	0	132.042	0	0
102512 Mobile devices vvi 2021	848.000	644.787	203.213	203.213	0	0	0
102513 Beeldschermen vvi 2021	80.000	56.608	23.392	0	23.392	0	0
Totaal 0. Bestuur en Ondersteuning	**12.217.009**	**11.519.229**	**697.779**	**283.651**	**414.128**	**19.761**	**69.168**
102589 3 nieuwe cameraposities DNO Gasthuis	40.000	40.000	0	0	0	0	0
102383 Parkeerapparatuur vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1. Veiligheid	**40.000**	**40.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
102567 Buitenring aanvulling	0	0	0	0	0	0	0
102352 Achterstand IBOR 2020	1.609.041	1.366.850	242.191	242.191	0	0	0
102357 Achterstand IBOR 2021	1.548.000	240.627	1.307.373	1.307.373	0	0	0
102386 Rotonde Akerstraat-Heesbergstraat	272.678	-6.483	279.161	0	279.161	11.166	0
102402 Mijnmuseumpad	235.124	164.418	70.706	10.706	0	0	10.800
102529 Fietspad Daelsweg	220.389	-12.666	233.055	233.055	0	0	0
102571 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2021	603.305	26.645	576.660	576.660	0	0	0
102640 KC Passart herinrichting or	696.180	36.135	660.045	660.045	0	0	27.847
102425 Civieltechnische kunstwerken	300.868	217.067	83.802	83.802	0	0	16.533
102312 Openbare verlichting vvi 2019 masten	215.748	91.065	124.683	124.683	0	0	0
102371 Openbare verlichting vvi 2020 masten	207.248	0	207.248	207.248	0	0	0
102372 Openbare verlichting vvi 2020 armaturen	133.558	205.499	-71.941	-45.773	0	0	-22.887
102419 Openbare verlichting vvi 2021 masten	0	0	0	0	0	0	0
102420 Openbare verlichting vvi 2021 armaturen	95.362	145.114	-49.752	-10.938	0	0	-5.315
102464 Openbare verlichting vvi 2022 armaturen	0	0	0	-64.982	0	0	0
102428 Aanleg langparkeerplaatsen CBS-weg	225.000	5.333	219.667	219.667	0	0	0
102377 Verkeersregelinstallaties vvi 2020	271.970	443.724	-171.754	-14.155	0	0	-21.875
102421 Verkeersregelinstallaties vvi 2021	90.000	99.772	-9.772	-9.772	0	0	-6.250
102465 Verkeersregelinstallaties vvi 2022	0	0	0	-157.599	0	0	0
102206 Automatisering palen centrum vvi 2014	100.956	93.832	7.124	0	7.124	712	0
102381 Aanpak top 10 verkeersknelpunten 2018	92.614	92.614	0	0	0	0	-3.891
102401 Aanpak top 10 verkeersknelpunten 2019	112.916	112.916	0	0	0	0	-4.517
102541 Verkeersknelpunten 2020	1.336.594	1.176.886	159.707	219.707	0	0	0
102547 Digitaliseren parkeren vervolgstap	104.931	12.717	92.215	92.215	0	0	30.000
Totaal 2. Verkeer en Vervoer	**8.472.482**	**4.512.064**	**3.960.417**	**3.674.133**	**286.285**	**11.879**	**20.446**
102526 20.03 Uitbreid.DeTovercirkel/Benzenr.270	658.911	0	658.911	658.911	0	0	0
102310 15.37 Buitenhof, Dak, CV, Plafonds	63.785	7.693	56.092	56.092	0	0	13.060
102528 BWV19003673 Inv. OHV Marktwerking	0	0	0	0	0	0	0
102306 De Schakel, Zes Landenstraat (Verbouw)	0	0	0	0	0	0	0
102410 Renovatie St. Paulusschool	4.346.554	3.274.058	1.072.496	769.001	0	0	181.259
102411 Renovatie BS St. Martinus	2.919.574	2.790.788	128.787	128.787	0	0	114.178
102412 Renovatie BS Gerardus Majella	896.945	0	896.945	896.945	0	0	0
102413 Renovatie BS Horizon	254.381	254.228	153	0	153	0	6
102414 Renovatie BS Mijn Spoor	999.773	0	999.773	999.773	0	0	0
102452 Gras Kloosterstr 2A vh BBS Voeegelsjtang	0	0	0	0	0	0	0
102502 Nieuwb KC Tarcisius Gebouw + verbouwing	15.591.715	11.128.031	4.463.684	4.463.684	0	0	348.333
102503 Nieuwb KC Tarcisius INFRA	1.111.178	18.756	1.092.422	1.092.422	0	0	55.559
102540 KC Passart - Herinrichting OR	0	0	0	0	0	0	0
102575 Aansluiting mijnwater KC Bekkerveld	457.000	426.497	30.503	0	30.503	0	-10.662
102577 KC Passart - Herinrichting OR fase 1	0	0	0	0	0	0	0
102307 BMV Heerlerbaan (Nieuwbouw)	1.269.066	425.405	843.661	843.661	0	0	0
102308 BMV Heerlerbaan (Infra)	0	0	0	0	0	0	0
102299 St Janscollege renovatie	10.082.050	9.114.567	967.483	967.483	0	0	0
Totaal 4. Onderwijs	**38.650.932**	**27.440.023**	**11.210.909**	**10.876.758**	**30.656**	**0**	**701.733**

Activum	2021 Totaal investeringen	2021 Realisatie	2021 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102588 Mijnmuseum verbouwing	2.240.018	2.042.448	197.570	197.570	0	0	0
102122 Klimaatbeheersing glaspaleis	350.993	0	350.993	350.993	0	0	0
102345 Inricht. toiletgroep 5e etage glaspaleis	50.000	0	50.000	50.000	0	0	5.000
102491 Nieuwe Nor gebouw	2.830.000	3.833.065	-1.003.065	-1.003.065	0	0	0
102579 Nieuwbouw Filmhuis Royal Fase 2	0	212.356	-212.356	-212.356	0	0	0
102173 Archief bewaarplaats (Chr. Koningkerk)	4.163.403	4.513.731	-350.328	-350.328	0	0	0
102558 Arch.bewaarp. (Chr. Koningkerk) install	0	0	0	0	0	0	0
102570 1000 bomen	1.485.000	115.833	1.369.167	1.369.167	0	0	0
102375 Openbare speelvoorzieningen vvi 2020	44.363	113.762	-69.399	-11.600	0	0	0
102466 Openbare speelvoorzieningen vvi 2022	0	0	0	-57.799	0	0	0
102423 Openbare speelvoorzieningen vvi 2021	0	0	0	0	0	0	0
102374 Buitensportaccommodaties vvi 2020	502.328	445.770	56.558	56.558	0	0	0
102422 Buitensportaccommodaties vvi 2021	96.831	26.560	70.271	70.271	0	0	0
102493 Glijbaan Otterveurdt	110.231	86.837	23.394	23.394	0	0	7.500
102542 Verwarmings- en koelinstall. Otterveurdt	400.000	8.712	391.288	391.288	0	0	26.667
102543 BAK Mijnwater Otterveurdt	150.516	0	150.516	150.516	0	0	10.250
102548 Renovatieplan zwembad Otterveurdt	27.396	26.637	759	0	759	0	0
102568 Renovatie Zwembad Hoensbroek bouw	300.000	359.063	-59.063	-59.063	0	0	0
102569 Renovatie Zwembad Hoensbroek installaties	0	7.003	-7.003	-7.003	0	0	0
102590 Centrumbad gebouw	100.000	29.399	70.601	70.601	0	0	0
Totaal 5. Sport cultuur en recreatie	**12.851.079**	**11.821.175**	**1.029.903**	**1.029.144**	**759**	**0**	**49.417**
102451 Grasveld Prinssenstraat 10+12 vh	145.450	0	145.450	0	145.450	0	0
Totaal 6. Sociaal Domein	**145.450**	**0**	**145.450**	**0**	**145.450**	**0**	**0**
102373 VVI riool 2020	2.202.922	117.542	2.085.379	2.085.379	0	0	57.233
102424 VVI riool 2021	5.109.397	0	5.109.397	5.109.397	0	0	85.157
102318 Geluidmeetapparatuur vvi 2019	25.000	0	25.000	25.000	0	0	2.500
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**7.337.319**	**117.542**	**7.219.776**	**7.219.776**	**0**	**0**	**144.889**
102426 Overkapping Romeins badhuis	174.000	0	174.000	174.000	0	0	0
102427 Romeins Museum	250.000	580.615	-330.615	-330.615	0	0	0
102495 Maankwartier of Maanplein Noord Zuid	1.077.574	201.215	876.359	876.359	0	0	568.920
102544 Renovatie vml kantoor Rabobank	50.000	127.221	-77.221	-77.221	0	0	1.250
102549 Voorbereidingskosten grex Schinkel Zuid	-379.066	-379.066	0	0	0	0	0
102578 Schinkelkwadrant	-5.147.415	-5.147.415	0	0	0	0	0
102581 Rijwielstalling Maankwartier/station	100.000	100.785	-785	-785	0	0	0
102584 Centrum gebouwen	900.000	0	900.000	900.000	0	0	0
102585 Centrum Openbare Ruimte	505.500	0	505.500	505.500	0	0	0
102593 Schinkelkwadrant Zd OR	2.843.085	3.425.702	-582.617	-582.617	0	0	0
102631 Herinrichten Burg. Van Grunsvenplein	121.500	0	121.500	121.500	0	0	0
102632 Herinrichten RK Fase 1 Coriovallumstraat	55.000	70.078	-15.078	-15.078	0	0	0
102633 Herinrichten RK Fase 2A Raadhuisplein	160.000	121.569	38.431	38.431	0	0	0
102634 Herinrichten RK Fase 2B Dr. Poelsstraat	55.000	75.803	-20.803	-20.803	0	0	0
102638 Herinrichten OR Promenade II	60.000	45.508	14.492	14.492	0	0	0
102499 Aldenhofpark or Park	10.000	-282.047	292.047	292.047	0	0	0
102439 Leisure Lane/Mijnspoor	-475.900	0	-475.900	-475.900	0	0	0
Totaal 8. VHROSV	**359.279**	**-1.060.031**	**1.419.310**	**1.419.310**	**0**	**0**	**570.170**
Eindtotaal	**80.073.549**	**54.390.003**	**25.683.545**	**24.502.772**	**877.278**	**31.640**	**1.555.822**

Bedragen x €1

Colofon

Redactie
Domein Middelen - Financiën, gemeente Heerlen

Opmaak en druk
Domein Middelen – Financiën / Services, gemeente Heerlen

Postadres
Postbus 1, 6400 AA Heerlen
www.heerlen.nl

Heerlen, mei 2022

